

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
KOČEVJE**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

DOBREPOLJE

2023 - 2032

OSNUTEK

Štev.: 06-02/2023

VSEBINA:

1	Splošni opis gozdnogospodarske enote.....	15
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	15
1.1.1	Lega.....	15
1.1.2	Relief.....	15
1.1.3	Podnebne značilnosti	17
1.1.4	Hidrološke razmere	17
1.1.5	Matična podlaga in tla	17
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost.....	18
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....	20
1.1.8	Živalski svet.....	24
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	27
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	28
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	29
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM.....	30
1.5.1	Lovstvo.....	30
1.5.2	Kmetijstvo	33
1.5.3	Poselitev	33
1.5.4	Infrastruktura	33
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	34
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	36
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	36
2	Prikaz funkcij gozdov.....	37
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE	38
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE	40
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE	44
3	Opis stanja gozdov	45
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	45
3.2	LESNA ZALOGA	46
3.3	PRIRASTEK	48
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	49
3.5	TIPI SESTOJEV.....	50
3.6	OHRANJENOST GOZDOV.....	52
3.7	KAKOVOST DREVJA.....	52
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	52
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	53
3.10	ODMRLO DREVJE	54
4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	55
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	55
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	58
4.2.1	Posek.....	58
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	62
4.2.3	Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	63
4.2.4	Opravljenega dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	65
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju	65
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju	66
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov.....	68
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	68
5.1.1	Površina	68

5.1.2	Lesna zaloga , prirastek in možni posek	68
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	69
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	69
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	70
6	Cilji, usmeritve in ukrepi.....	71
6.1	SPLOŠNI CILJI.....	71
6.2	USMERITVE	72
6.2.1	Splošne usmeritve.....	72
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	72
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali.....	90
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom 90	
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	90
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	90
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	91
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	95
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	96
6.3	UKREPI	97
6.3.1	Možni posek	97
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela.....	100
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	102
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	102
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	104
7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij	107
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote	108
9	Rastiščnogojitveni razredi.....	109
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	109
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	109
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111	111
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121.....	119
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - 01201.....	127
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena - 01205	135
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301	143
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401	150
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Gradnova belogabrovja - 01911.....	158
10	Literatura	166
11	Načrt so izdelali.....	168
12	Priloge 169	
12.1	PREGLEDNICE V PRILOGAH.....	169
12.1.1	Podrobne naravovarstvene smernice.....	169
12.1.2	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	198
12.1.3	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	201
12.1.4	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	223
12.2	SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	229
12.3	SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	232
12.4	PRIKAZ PREOBLIKOVANIH ODSEKOV Z NOVIM NAČRTOM GGE	232
12.5	CENA GOZDNEGA DELA IN CENA LESA PRI IZRAČUNU EKONOMSKE PRESOJE	233
12.6	LOČENE PRILOGE	234
13	Prostorski del načrta	236

13.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	236
13.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	236
13.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	240
13.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	240
13.5	GOZDOVI ZA SANACIJO IN STANJE GOZDOV PO STANDARDIH KAKOVOSTI OKOLJA IN MERILIH OBČUTLJIVOSTI, RANLJIVOSTI ALI OBREMENJENOSTI OKOLJA	240
13.6	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI TER ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	242
13.6.1	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali.....	242
13.6.2	Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave	242
13.7	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	245
13.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	245
13.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	248
13.9.1	Odprtost gozdov s prometnicami	248
13.9.2	Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest.....	248
13.9.3	Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.....	248

KAZALO PREGLEDNIC:

LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

D-KG: Gozdni fondi po lastniških kategorijah gozdov (v m3)

Preglednica 1 /D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	15
Preglednica 2 /D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	18
Preglednica 3 /D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	18
Preglednica 4 /D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	20
Preglednica 5 /D-SH: Stanje habitatov divjadi	24
Preglednica 6 /LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	27
Preglednica 7 /LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	27
Preglednica 8 /D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	27
Preglednica 9 /D-C: Odprtost gozdov s cestami	28
Preglednica 10 /SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	29
Preglednica 11 : Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih	29
Preglednica 12 /D-LD: Pregled lovišč	30
Preglednica 13 : Izločitve divjadi in zavarovanih vrst velikih zveri v LD Dobropolje	31
Preglednica 14 : Izločitve divjadi in zavarovanih vrst velikih zveri v LD Struge	31
Preglednica 15 /D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	38
Preglednica 16 : Izjemna drevesa	42
Preglednica 17 /D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	45
Preglednica 18 /KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	45
Preglednica 19 /LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	47
Preglednica 20 /D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	48
Preglednica 21 /D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	48
Preglednica 22 /PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	48
Preglednica 23 /D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	49
Preglednica 24 /RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	49
Preglednica 25 /D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	50
Preglednica 26 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	50
Preglednica 27 /D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	50
Preglednica 28 /OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	52
Preglednica 29 /K: Kakovost drevja	52
Preglednica 30 /PSD: Poškodovanost drevja	53
Preglednica 31 /OM1: Objedenost gozdnega mladja - PE Bloke - Sodražica	53
Preglednica 32 /OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	53
Preglednica 33 : Primerjava objedenosti gozdnega mladja s preteklimi popisi	53
Preglednica 34 /OD: Odmrlo drevje	54
Preglednica 35 /P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	58
Preglednica 36 : Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	58
Preglednica 37 : Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP	58
Preglednica 38 /D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	59
Preglednica 39 : Ureditveno obdobje od 2003 do 2012 leta	59
Preglednica 40 /D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	60
Preglednica 41 /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	60
Preglednica 42 /PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	61
Preglednica 43 /PDR: Posek po debelinskih razredih	62
Preglednica 44 /OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno	63
Preglednica 45 : Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2013-2022	64

Preglednica 46 : Opravljena dela za funkcije.....	65
Preglednica 47 /D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2013 do 2022 po namenu	65
Preglednica 48 /D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	68
Preglednica 49 /GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023	68
Preglednica 50 /GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	68
Preglednica 51 /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za GGE	69
Preglednica 52 /D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	69
Preglednica 53 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	97
Preglednica 54 /NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	100
Preglednica 55 /D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	102
Preglednica 56 /EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	108
Preglednica 57 /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	108
Preglednica 58 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR.....	109
Preglednica 59 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	111
Preglednica 60 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	111
Preglednica 61 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	112
Preglednica 62 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	112
Preglednica 63 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	113
Preglednica 64 /K: Kakovost drevja	113
Preglednica 65 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	114
Preglednica 66 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	114
Preglednica 67 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	114
Preglednica 68 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	115
Preglednica 69 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	115
Preglednica 70 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	118
Preglednica 71 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka	118
Preglednica 72 /1/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	118
Preglednica 73 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	119
Preglednica 74 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	119
Preglednica 75 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	120
Preglednica 76 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	120
Preglednica 77 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	121
Preglednica 78 /K: Kakovost drevja	121
Preglednica 79 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	122
Preglednica 80 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	122
Preglednica 81 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	122
Preglednica 82 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	122
Preglednica 83 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	123
Preglednica 84 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	125
Preglednica 85 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka	125
Preglednica 86 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	126
Preglednica 87 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	127
Preglednica 88 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	127
Preglednica 89 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	128
Preglednica 90 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	128
Preglednica 91 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	129
Preglednica 92 /K: Kakovost drevja	129
Preglednica 93 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	130
Preglednica 94 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	130
Preglednica 95 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	130
Preglednica 96 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023.....	131
Preglednica 97 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	131
Preglednica 98 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	134

Preglednica 99 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka	134
Preglednica 100 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	134
Preglednica 101 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	135
Preglednica 102 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	135
Preglednica 103 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	136
Preglednica 104 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	136
Preglednica 105 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	136
Preglednica 106 /K: Kakovost drevja.....	137
Preglednica 107 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	137
Preglednica 108 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	138
Preglednica 109 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	138
Preglednica 110 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023	138
Preglednica 111 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	139
Preglednica 112 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	141
Preglednica 113 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka	141
Preglednica 114 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	142
Preglednica 115 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	143
Preglednica 116 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	143
Preglednica 117 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	144
Preglednica 118 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	144
Preglednica 119 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	144
Preglednica 120 /K: Kakovost drevja.....	145
Preglednica 121 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	145
Preglednica 122 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	145
Preglednica 123 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	146
Preglednica 124 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023	146
Preglednica 125 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	146
Preglednica 126 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	149
Preglednica 127 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka	149
Preglednica 128 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	149
Preglednica 129 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	150
Preglednica 130 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	150
Preglednica 131 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	151
Preglednica 132 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	151
Preglednica 133 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	151
Preglednica 134 /K: Kakovost drevja.....	152
Preglednica 135 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	152
Preglednica 136 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	153
Preglednica 137 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	153
Preglednica 138 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023	153
Preglednica 139 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	154
Preglednica 140 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	156
Preglednica 141 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka	156
Preglednica 142 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	157
Preglednica 143 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	158
Preglednica 144 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	158
Preglednica 145 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	159
Preglednica 146 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	159
Preglednica 147 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	160
Preglednica 148 /K: Kakovost drevja.....	160
Preglednica 149 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR.....	161
Preglednica 150 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	161
Preglednica 151 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023	161
Preglednica 152 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023	161

obdobju 2003 do 2023	161
Preglednica 153 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	162
Preglednica 154 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	164
Preglednica 155 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka	164
Preglednica 156 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	165
Preglednica 157 : Stanje in razvoj gozdnih površin.	236
Preglednica 158 : Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.	236
Preglednica 159 : Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.	237
Preglednica 160 : Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.	240
Preglednica 161 : Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.	240
Preglednica 162 : Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.	242
Preglednica 163 : Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.	242
Preglednica 164 : Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.	245

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

1. Jelova bukovja na globokih tleh- 01111
2. Jelova bukovja na plitvih tleh- 01121
3. Podgorska gradnova bukovja - 01201
4. Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena – 01205
5. Podgorska bukovja - 01301
6. Gorska bukovja - 01401
7. Gradnova belogabrovja -01911

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	62
Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	70
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	116
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	123
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	132
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	139
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	147
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	154
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	162

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote	16
Karta 2: Krajinski tipi	19
Karta 3: Karta gozdnih rastiščnih tipov	23
Karta 4: Pregledna karta lovišč	32
Karta 5: Karta požarne ogroženosti gozdov	35
Karta 6: Drevesna sestava gozdov	51
Karta 7: Karta ukrepov	99
Karta 8: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	101
Karta 9: Karta habitatov, biotopov ter ogroženosti vrst	103
Karta 10: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila	106
Karta 11: Karta rastiščnogojitvenih razredov	110
Karta 12: Stanje in razvoj gozdnih površin	238
Karta 13: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.....	239
Karta 14: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi	241
Karta 15: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali	243
Karta 16: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	244
Karta 17: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.....	246
Karta 18: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.....	247
Karta 19: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest	249
Karta 20: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.....	250

POVZETEK

Površina gozdov v GGE Dobrepolje je 7.663,40 ha, od tega je večina (91,7 %) gozdov v zasebni lasti.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.027,94	603,90	31,56	7.663,40
Delež (%)	91,7	7,9	0,4	100,0

Vsi gozdovi v GGE so večnamenski gozdovi. Skupna lesna zaloga je 297,9 m³/ha. Povprečni letni prirastek je 7,07 m³/ha. Možni posek znaša za vse gozdove skupaj 20,9 % od lesne zaloge oziroma 88,1 % na prirastek.

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	7.663,40	74,9	223,1	297,9	2,35	4,72	7,07	27,1	18,8	20,9	88,1
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	7.663,40	74,9	223,1	297,9	2,35	4,72	7,07	27,1	18,8	20,9	88,1
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	7.027,94	74,2	221,4	295,6	2,37	4,71	7,08	27,2	18,6	20,8	86,7
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	7.027,94	74,2	221,4	295,6	2,37	4,71	7,08	27,2	18,6	20,8	86,7
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	603,90	83,3	243,3	326,6	2,13	4,82	6,95	26,7	21,2	22,6	106,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	603,90	83,3	243,3	326,6	2,13	4,82	6,95	26,7	21,2	22,6	106,0
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	31,56	70,8	202,9	273,7	2,59	4,22	6,81	23,2	10,5	13,8	55,3
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	31,56	70,8	202,9	273,7	2,59	4,22	6,82	23,2	10,5	13,8	55,3

Gojitvena in varstvena dela so v naslednjem načrtovalnem obdobju usmerjena v pomladitvene procese (priprava sestojev) ter nego mlajših razvojnih faz. Na novonastalih ogolelih površinah je predviden manjši obseg sadnje (14,9 ha), prednostno listavcev, z zaščito in nego. Od ukrepov za izboljšanje ostalih funkcij gozdov so načrtovani: vzdrževanje travinj in vodnih površin, postavitve in vzdrževanje gnezdnice.

UVOD

Z gozdnogospodarskim načrtom (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Dobropolje (2023-2032) so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov ter poseganje v gozdove in gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja ter potreben obseg vlaganj, kot tudi potrebni ukrepi za ohranitev ugodnega stanja posebnih varstvenih območij. Pomembnejše pravne podlage in navodila, ki so se uporabila pri izdelavi območnega načrta so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 - ZGO-1, 115/06 - ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 - ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08, 46/14 - ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 - popr., 44/22 in 158/22),
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20),
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 - Zdeb, 105/22 - ZZNŠPP in 18/23 - ZDU-10),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 - ZDU-10),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 - popr., 39/13 - odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/2003, 36/2009, 33/2013);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/2004, 33/2013, 99/2013, 47/2018);
- Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020) (sprejet na 30. seji Vlade, dne 9.4.2015, popravek na 38. seji Vlade RS z dne 28. maja 2015 ter 24. 03. 2016);
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Dobropolje (2023-2032), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2022,
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg),
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Dobropolje, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, marec 2023,
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrI-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 - odl. US),
- Vodovarstvene smernice.

Gozdnogospodarski načrt GGE Dobropolje 2023 - 2032 je drugi načrt enote po združitvi GGE Dobropolje in GGE Struge v skupno GGE Dobropolje. Načrt obsega opis stanja gozdov (tudi v smislu večnamenske vloge gozdov), oceno preteklega gospodarjenja z gozdovi glede trajnosti vseh njihovih funkcij, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe za prihodnje desetletje ter ekonomsko presojo gospodarjenja z gozdovi.

Za izdelavo načrta so nam bili v pomoč stari načrti in karte, evidence poseka in gojitvenih del, ortofoto posnetki, terenski podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev ter izkušnje revirnih gozdarjev. Pri določanju ciljev in usmeritev smo se naslonili tudi na območni GGN 2021-2030.

Zahvala vsem sodelavcem načrtovalcem, soavtorjem načrta in krajevni enoti, ki je in bo pomagala pri nastajanju in uporabi načrta.

Okrajšave, ki se uporabljajo v gozdnogospodarskem načrtu:

- ARSO - Agencija Republike Slovenije za okolje,
- BF - Biotehniška fakulteta,
- DG - državni gozdovi, ZG - zasebni gozdovi,
- DKN - digitalni kataster,
- DOF - digitalni ortofoto načrt,
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode,
- EGC - evidenca gozdnih cest,
- EPO - ekološko pomembna območja,
- FSC - Forest stewardship council,
- GC - gozdna cesta,
- GG - gozdno gospodarstvo,
- GGE - gozdnogospodarska enota,
- GGN - gozdnogospodarski načrt,
- GGO - gozdnogospodarsko območje,
- GHT - gozdni habitatni tip,
- GRT – gozdni rastiščni tip,
- GURS - Geodetska uprava Republike Slovenije,
- GZS - Geološki zavod Slovenije,
- KE - krajevna enota,
- LUN - lovsko upravljavski načrt,
- LUO - lovsko upravljavsko območje,
- LZ - lesna zaloga,
- MK - Ministrstvo za kulturo,
- MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- OE - območna enota,
- ON - območni gozdnogospodarski načrt,
- OPN - občinski prostorski načrt,
- PE - popisna enota,
- PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification,
- PR - prirastek,
- PRP - program razvoja podeželja,
- PUN 2000 - Program upravljanja - NATURA 2000,
- RGR - rastiščnogojitveni razred,
- SiDG - družba Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
- SURS - Statistični urad Republike Slovenije,
- SVP - stalne vzorčne ploskve,
- ZGS - Zavod za gozdove Slovenije,
- ZVKD - Zavod za varstvo kulturne dediščine
- ZRSVN - zavod Republike Slovenije za varstvo narave.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE leži na severozahodnem delu Območne enote Kočevje. S severne strani meji na Območno enoto Ljubljana, z vzhodne pa na Območno enoto Novo mesto. Pretežni del enote leži v občini Dobrepolje, manjši del pa še v občini Grosuplje in občini Ivančna Gorica.

Preglednica 1 /D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
DOBREPOLJE				7.317,77	
	1567	POTISKAVEC		1.481,22	
	1568	PODTABOR		906,51	
	1569	POLOM		233,19	del
	1796	CESTA		1.335,92	
	1797	ZDENSKA VAS		944,28	
	1798	ZAGORICA		737,47	
	1799	VIDEM-DOBREPOLJE		350,20	
	1800	PODGORA		522,61	
	1801	KOMPOLJE		806,37	
GROSUPLJE				236,48	
	1797	ZDENSKA VAS		236,48	
IVANČNA GORICA				109,15	
	1829	VELIKO GLOBOKO		109,15	del
		Skupaj		7.663,40	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

1.1.2 Relief

GGE sestavljajo trije različni ekološki kompleksi: nižinski del, ki so ga izoblikovale reke, severovzhodno pobočje Male gore (gorski pas), ki se brez vmesnih teras strmo spušča proti Dobrepolju ter reliefno bolj pestro suhokrajinsko hribovje (predgorski pas), ki tako na vzhodni kot na severni strani zapira Dobrepoljsko dolino.

Osrednji del GGE tvori ravnina, kraško polje, ki leži v dinarski smeri. Na jugovzhodu se navezuje na Struško dolino.

Za predel Male gore so značilna zelo strma pobočja. Vrtač je malo, razen na položnejših sedlih med posameznimi vrhovi.

Reliefno manj izrazit, vendar bolj raznolik je suhokranjski del enote. Svet je ostanek pleistocenskega ravnika, ki se je pozneje neznatno dvignil. Pobočja so neizrazita, prisotne so številne vrtače, uvale, vrhovi so kopasti in skalnati. Doline nekdanjih potokov so plitve in neizrazite.

Najvišji vrhovi so na Mali gori, med njimi Stene Sv. Ane (964 m), Črni vrh (961 m), Tisovec (931), Ogorelec (910 m), Špičasti vrh (893 m), Grmada (887 m), Srednji vrh (886 m), Debeli vrh (876 m), Martinov vrh (836 m). Ostala hribovja v suhokranjskem delu so manj izrazita: Planski vrh (777 m), Limberg (687 m), Šentrumar (677 m), Stari grad (667 m) in Cerovica (632 m).

Najnižja točka v enoti je 410 m v vasi Podtabor, najvišja pa 964 m na Stenah Sv. Ane.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Podnebje v Dobropolju je prehodno območje med toplejšo in nižjo Dolenjsko ob reki Krki in dolenskim podoljem na eni strani ter hladnejšim podnebjem dinarskih planot. Pobočje Male gore je pod vplivom skrajnega severovzhodnega obrobja interferenčno – kontinentalnega klimatskega tipa. Ostali del enote pripada preddinarsko – predpanonskemu klimatskemu tipu, ki sega prek Bele krajine.

Temperaturne razmere se spreminjajo glede na nadmorsko višino, relief ter pripadnost posamezne lokacije klimatskemu področju. Po podatkih meteorološke postaje Kočevje je bila v zadnjem obdobju (2011-2020) srednja letna temperatura zraka 9,3 °C, povprečna januarska 0,3 °C in povprečna julijska 19,5 °C. Temperaturna ekstrema, povzeta iz postaje Kočevje znašata - 31,5 °C (januar 1942) in 38,3 °C (julij 1939). Absolutni temperaturni razpon znaša 69,8 °C (povzeto po načrtu GGE Dobropolje 2013 - 2022).

Količina padavin se povečuje z naraščajočo nadmorsko višino, več padavin je na JZ in J pobočjih Male gore, še zlasti v hladni polovici leta. Delež padavin je tu še dovolj velik, da pogojuje uspevanje dinarskega gozda jelke in bukve. Ostali del enote ima znatno manj padavin in nekoliko višje povprečne letne temperature. Povprečna letna količina padavin je bila v obdobju 2011-2020 1.455 mm z izrazitim viškom v letu 2014 (1.972 mm). V povprečju je bilo najmanj padavin januarja in marca, največ pa septembra. V zadnjem desetletju je bilo letno povprečje 161 deževnih dni in 47 dni s snežno odejo.

Nižje lege so pod močnim vplivom zaprtega polja z meglo in toplotnimi obrati. V višinah nad 600 m obstaja nevarnost pojava žledoloma.

1.1.4 Hidrološke razmere

Dobropoljsko polje štejemo k suhim kraškim poljem, saj nima stalnega vodotoka. Potok Rašica sicer priteče na področje gozdnogospodarske enote, vendar kmalu za Ponikvami ponikne. Na Dobropoljsko polje priteče samo ob večjem deževju, ko napolni suhe struge in poplavi polja. Stalni, vendar manjši, izviri so ob vznožju Male gore pri Podgori, ki so posledica manjšega geološkega preloma. Ti izviri so: Žoukno, Korito, Bč, Puhovka in Zajšca. Manjši izvir - studenček je tudi pod vasjo Vodice. Sicer pa je ob vznožju Male gore še več bruhalnikov, ki oživijo ob večjih deževjih. Ravno tako ob obilnejših padavinah pritečejo vode iz podzemnih jam: Podpeška, Potiskavška in Kompoljska jama. Ker je tu naklon struge zelo majhen in tudi pravih požiralnikov ni, je to območje mokrotno in nosi ime Mlake. Kadar so padavine obilne, priteče voda v Struge tudi iz Dobropolja. Najhujše poplave so bile leta 1933, ko so bile pod vodo vse vasi v Strugah.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Geološko-petrografsko je GGE razmeroma homogena enota. Večino enote pokrivajo karbonatne kamnine srednjega veka (mezozoik). To so dolomiti in apnenci iz obdobja jure in krede. Le med Kompoljami in Podgoro je nekaj triadnih dolomitov. To so tu najstarejše kamnine, ki so svetlosive z malo fosili. Novemu zemeljskemu veku pripada le Dobropoljska dolina, ki jo prekrivajo različno debeli rečni nanosi rjave in rdeče pleistocenske ilovice. Na velikem delu dolinskega dela enote je mlajši (le okrog 10.000 let star) aluvij iz bližnjih hribov.

Kredna doba je bila najdaljša. Ob toplejši klimi in živahnejši tektoniki, kot v juri, so se prej horizontalni skladi dolomitov in apnencev nagubali in zasukali v položaj, v katerem so še danes. Čistih apnencev je le nekaj od Hočevja do Male llove gore. Vse ostale kamnine imajo med apnencem vsebovane dolomite v različnih deležih in oblikah in veliko bituminoznih delov. Zaradi prisotnosti dolomita je topnost v vodi zmanjšana. Kljub temu so močno prisotni kraški pojavi (vrtače, jame, uvale, suhe doline, ...). Ti so izpadli zaradi odtekanja vode le na severovzhodnih strmih legah Male gore.

Razvoj tal je pod močnim vplivom dolomitne in apnenčeve matične podlage, ki daje tlom bazični poudarek. V nižinah so tla na apnencih, ki so prekriti z različno debelo plastjo pleistocenske ilovice z veliko kremenčevega peska, ki je z vodo prinešena od drugod. Ilovica je prekrita z nanosi s sosednjih hribov. Ta tla imajo manj baz in so pretežno v kmetijski rabi. Na teh tleh in na tistih

površinah, kjer se je dalj časa steljarilo, so se zniževale predvsem tiste sestavine humusa, ki so pomembne pri posredovanju hranilnih elementov rastlinam. Znižuje se pH vrednost, izpirajo se baze in mineralni elementi v globino in poslabšujejo se fizikalne lastnosti (zgoščevanje).

Globina tal je na apnencih zelo različna. Na toplejših sušnih delih in kjer so plasti kamnin vzporedne s terenom, so se razvila plitva tla s prhninastim humusom. Tu je manjša biološka aktivnost tal in procesi razkroja potekajo počasneje. Na velikem delu površine, kjer je več apnencev, so tla globlja s sprsteninasto obliko humusa. Tu so med skalami in v dolinah lahko zelo globoka težka rjava glinasta tla zasičena z bazami, ki so zelo stabilna. V enoti prevladujejo rjava sprsteninasta tla na apnencih in dolomitih, ki so na več mestih izprana. Tla na dolomitih in dolomitiziranih apnencih so zelo občutljiva. Že malo večji goloseki povzročijo, da postanejo tla sušna, prašnata, ki jih nato veter in voda zlahka odnašata.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Površina GGE je 10.167,14 ha, od tega je 7.663,40 ha gozda. Gozdnatost znaša 75,37 %. V primerjavi z ostalimi gozdnogospodarskimi enotami je prisoten velik delež negozdnega prostora. Dejansko so kmetijske in urbane površine manjše, ker v negozdnem prostoru niso odštete ceste, železnica in podobni infrastrukturni objekti. V gozdnem prostoru je zaraščajočih 45,43 ha površin, 108,08 ha je jas in senožeti. Daljnovodov, cest in drugih objektov je skupaj 54,02 ha. V GGE je tudi obora, ki meri 6,26 ha.

V GGE prevladuje gozdnata krajina. Kmetijske in urbane površine se pojavljajo predvsem v Dobepoljski in Struški dolini. Na celotnem območju GGE se zarašča 115,25 ha kmetijskih površin.

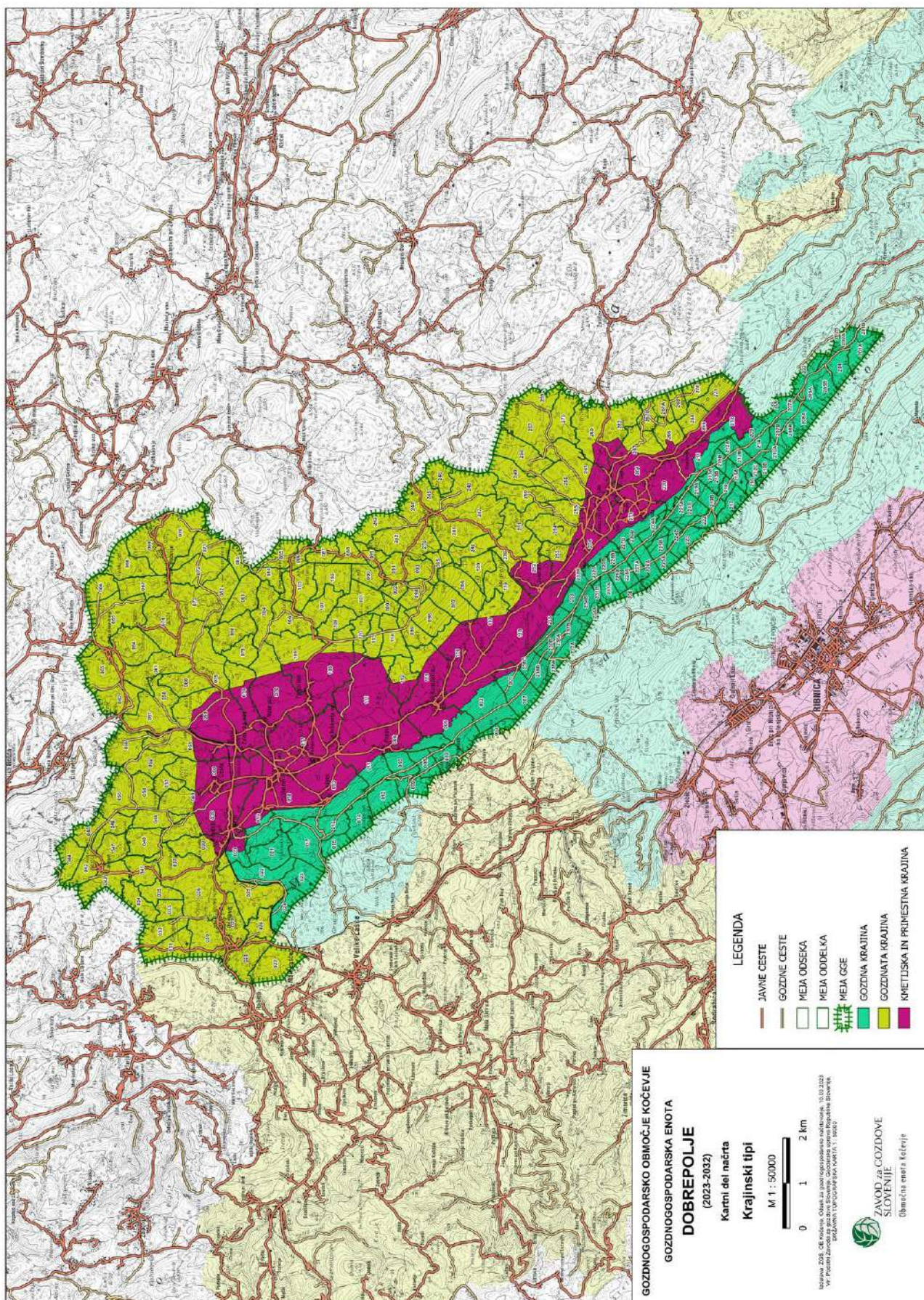
Preglednica 2 /D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdna krajina	1934,60	1949,08	99,26	25,25
Gozdnata krajina	5101,60	5729,60	89,04	66,57
Kmetijska in primestna krajina	627,20	2488,46	25,20	8,18
Skupaj	7663,40	10167,14	75,37	100,00

Preglednica 3 /D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	10167,14	100,00
Gozd	7663,40	75,37
Gozdni prostor	7877,19	77,48
- obore	6,26	0,06
- daljnovodi	29,99	0,29
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	108,08	1,06
- zaraščajoče površine	45,43	0,45
- infrastrukturni objekti	22,58	0,22
- drugo (koče, vikendi v gozdu..)	1,45	0,01
Negozdni prostor	2289,95	22,52
- zaraščajoče površine	115,25	1,13
- ostale površine v negozdnem prostoru	2174,70	21,39

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

GGE je v ekološkem smislu dokaj razgibana enota, leži na prehodu dveh klimatskih tipov in jo sestavljajo trije med seboj različni in reliefno pestri pokrajinski predeli. Glede na višinski razpon 410 m do 964 m, ležijo gozdovi enote v gričevnatem, podgorskem in gorskem vegetacijskem pasu. V GGE najdemo klimaksne združbe, kot tudi razne sukcesivne stadije in zelo slaba, degradirana rastišča (Karta 3). V opisih sestojev je navedenih 15 gozdnih rastiščnih tipov.

Preglednica 4 /D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
01	Rastišča logov	2,07	0,0
52110	Črnojelševje	2,07	0,0
02	Rastišča gabrovij in dobrav	1.182,27	15,4
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	1.132,29	14,8
71110	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	49,98	0,7
04	Gričevnata in podgorska rastišča bukovij na karbonatnih kamninah	4.167,50	54,4
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	845,41	11,0
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	3.322,09	43,4
05	Rastišča gorskih (in visokogorskih) bukovij na karbonatnih kamninah	1.223,54	16,0
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	1.223,54	16,0
06	Rastišča jelke in bukve	1.009,42	13,2
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	551,11	7,2
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	22,61	0,3
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	233,17	3,0
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	11,19	0,1
64113	Dinarsko jelovo bukovje s penušo	54,68	0,7
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	136,66	1,8
08	Termofilna rastišča bukovij in bukovja na rendzinah	51,86	0,7
58110	Osojno bukovje s kresničevjem	51,86	0,7
12	Rastišča termofilnih grmičavih gozdov	18,32	0,2
56312	Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom	18,32	0,2
13	Rastišča bukve v subalpinskem pasu	8,42	0,1
65110	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	8,42	0,1
	Skupaj	7.663,40	100,0

Črnojelševje je gozdno rastiščni tip črne jelše na mlajših naplavinah in nanosih, ki so še danes pod vplivom talne ali poplavalne vode. Tako so se tu razvila tla s procesi oglejevanja in pseudooglejevanja. Združba zavzema 0,1 % gozda.

Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje nastopa kot klimaksni GRT nižinskega vegetacijskega pasu z zmernimi nagibi. Tla so globoka, mineralna lateralno razvita rjava. Za njeno vegetacijsko zgradbo so poleg drevesnega sloja - graden, beli gaber, češnja, maklen, brek, javor, beli gaber, mokovec značilne še številne grmovne in zeliščne vrste. Bližina naselij, ugoden dostop, lega in površje, predvsem pa gospodarske potrebe kmetovalcev so vzrok, da so se rastišča nesmotrno izkoriščala in spreminjala v različne degradacijske stadije. GRT zavzema 14,8 % gozda.

Kisloljubno gradnovo belogabrovje se pojavlja v nižini na blago nagnjenih, gladkih površjih. Tla so zelo globoka, kislja in izprana. Zaradi kislosti tal in nekoliko vlažnejše mikroklimi rastišče ustreza uspevanju iglavcev – smreke, ki se tu uspešno naravno pomlajuje. GRT zavzema 0,7 % gozda.

Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje predstavlja klimaksni GRT predgorskega pasu z umirjeno klimo, umirjenim reliefom, z obstojnimi pokarbonatnimi tlemi. Osnovno rastlinsko kombinacijo tvorijo: bukev, gozdni šipek (*Rosa arvensis*), tintovje (*Ligustrum vulgare*), beli trn (*Crataegus monogyna*), dobrovita (*Viburnum lantana*), tevje (*Hacquetia epipactis*), svinjska laknica (*Aposeris foetida*),

kopitnik (*Asarum europaeum*), navadni jeglič (*Primula vulgaris*) in črni teloh (*Heleborus niger*). Predstavlja 11,0 % gozda enote.

Gradnovo bukovje na izpranih tleh porašča nižje ležeče dele gozdnogospodarske enote predgorskega pasu z značilnimi kraškimi pojavi. Tla so srednje globoka, delno izprana rjava pokarbonatna na apneni podlagi. Mestoma so tudi globlja ilovnata. Osnovo sestojev tvorita bukev in graden, prisotne so tudi številne druge drevesne in grmovne vrste. Na bolj skalovitih delih je večja primes belega gabra, lipe in češnje. Na degradiranih tleh je večji delež smreke in trepetlike, manjka bukev, ki je glede tal zahtevnejša drevesna vrsta in se tu težko uveljavi. Rastišče ima visoko proizvodno sposobnost, ki pa jo sestoji zaradi prekomernega izkoriščanja oziroma nizke lesne zaloge slabo izkoriščajo. Na več mestih so po opustitvi stelarjenja gozdovi v fazi pionirskih grmišč. Na vseh južnih in jugozahodnih legah je rastišče bolj sušno z večjim deležem gradna in cera. V GGE je to najbolj razširjen GRT in zavzema 43,4 % gozda.

Preddinarsko gorsko bukovje porašča hladnejše lege (sever, severozahod in severovzhod) spodnjega dela gorskega pasu in zgornjega dela predgorskega pasu. Na platojih, kjer je svet vrtačast in na blagih pobočjih, je za GRT značilna velika stabilnost, kjer tudi velikopovršinski ukrepi ne povzročijo degradacij. Površina se hitro in bogato pomladi z bukvijo in g. javorjem. Tla so globoka, rjava na dolomitu in apnencu. Na velikih strminah z veliko skalovitostjo pa ima GRT varovalni značaj. Ob premočnih ukrepih dobimo degradiran sestoj s črnim gabrom in plemenitimi listavci. Tu so tla plitva prhninasta ali sprsteninasta rendzina in so ob premočni razgolitvi podvržena vetrni in vodni eroziji. GRT zavzema 16,0 % gozda.

Rastišča jelke in bukve zavzemajo 13,2 % površine gozda.

Dinarsko jelovo bukovje s torilnico je najbolj pogost GRT med jelovo bukovimi subasociacijami, saj zavzema 7,2 % površine enote. Porasča planotasti svet in blago do zmerno nagnjena pobočja pretežno hladnejših ekspozicij v gorskem pasu, včasih pa se spusti tudi v predgorski pas. Tla so globoka, slabo izprana, rjava pokarbonatna na apneni in dolomitizirano apneni podlagi.

Dinarsko jelovo bukovje s tevjem porašča južna, blago nagnjena, gladka pobočja na dolomitizirani ali dolomitni podlagi. Od ostalih subasociacij jo loči mokovec, tevje z veliko pokrovnostjo, črni teloh in beli šaš. Zavzema 0,3% gozdov.

Dinarsko jelovo bukovje z golšcem porašča severovzhodna, strma, skalovita pobočja gorskega, včasih tudi predgorskega pasu. Tla so plitva - skeletna rjava rendzina na apnencu in dolomitiziranem apnencu. Poleg golšca (*Mercurialis perennis*) raste tu še bradavičasta trdoleska (*Euonimus verrucosa*), ciklama (*Cyclamen europeum*) in mah (*Ctenidium moluscum*). Zavzema 3,0 % površine gozdov enote.

Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom porašča hladne, strme, skalovite, pečinaste lege v gorskem pasu. Tla so plitva, skeletna rendzina s prhnino, ki je posledica slabega razkroja organskih snovi. GRT zavzema 0,1 % gozdov.

Dinarsko jelovo bukovje s penušo porašča hladnejše ekspozicije, vrtačast svet in vlažnejše jarke na apnenem substratu. Tla so globoka, rjava, močno humozna in sveža. GRT posebej diferencirajo gorski javor in gorski brest, peterolistna mlaja (*Dentaria pentaphyllos*), kranjska bunika (*Scopolia carniolica*), velika mrtva kopriva (*Lamium orvala*). Zavzema 0,7 % gozdov enote.

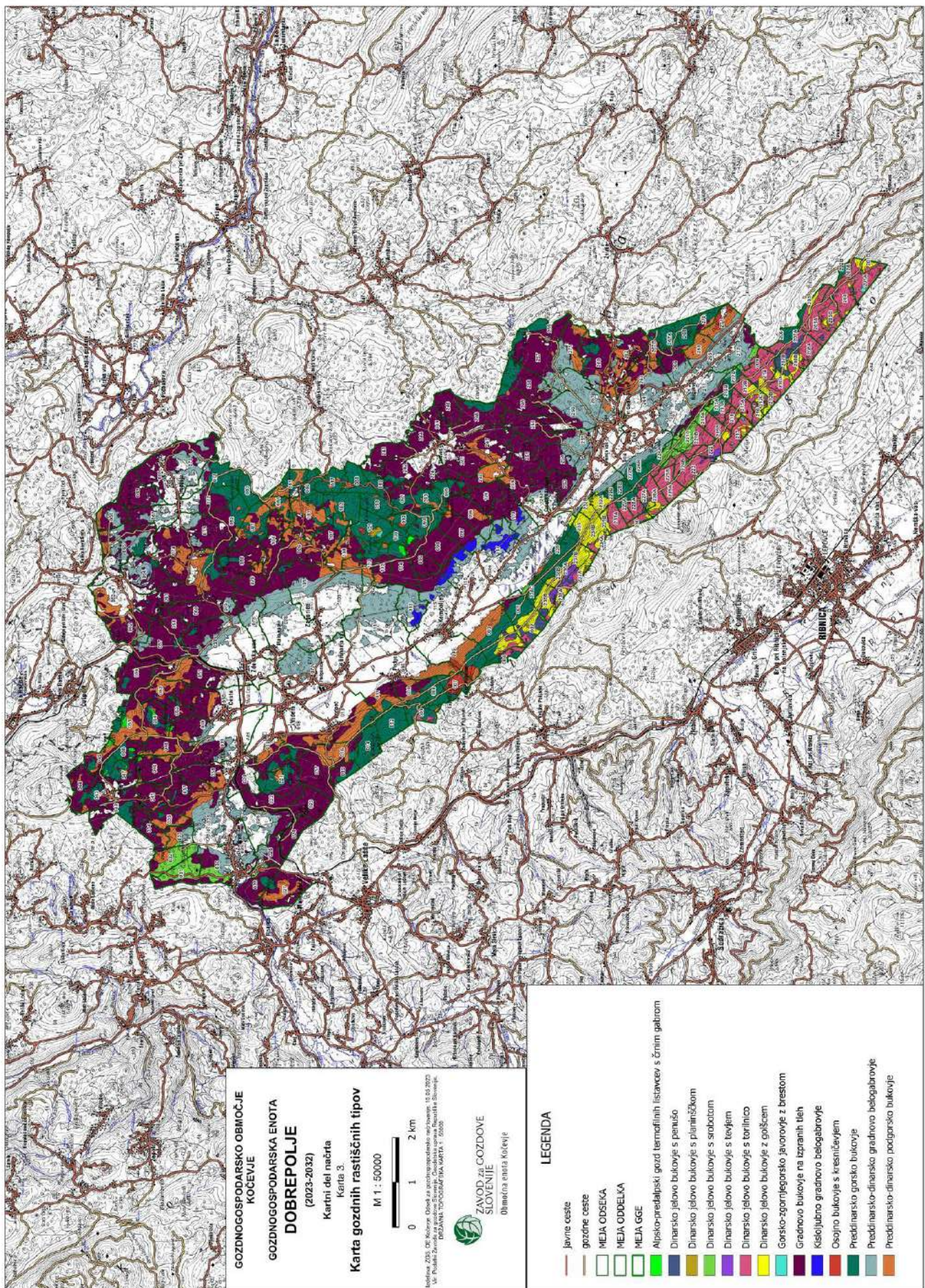
Dinarsko jelovo bukovje s srbotom je razširjeno le v spodnjem delu pobočij Male gore. Zato se v njegovi vegetacijski sestavi poleg značilnih vrst iz skupine dinarskega gozda jelke in bukve pojavljajo kot posledica nižjih leg še elementi iz GRT gradna in belega gabra: graden, dob, beli gaber, maklen, zimzelen (*Vinca minor*). Zgradba gozda je tako labilna, da ob nepravilnih posegih lahko hitro zaniha v gozd gradna in belega gabra. Zaradi človekovega vpliva vsebuje GRT precejšen delež vnešene smreke. Zavzema 1,8 % gozdov v GGE.

Osojno bukovje s kresničevjem je GRT bukve s kresničevjem na severnih hladnih legah na dolomitni podlagi in plitvi do srednje globoki dolomitni rendzini. Je edafsko pogojen paraklimaksen GRT in zavzema 0,7 % gozda.

Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom je GRT, ki se pojavlja na južnih ekspozicijah suhih skalovitih vrhov. Pojavlja se na apnencih in dolomitih kjer je talna oblika rendzina. Površinska skalovitost je zelo velika. Vse rastlinstvo tega GRT je izrazito termofilno. Višji grmovni

sloj tvorijo črni gaber, mali jesen in mokovec. To so varovalni sestoji, ki varujejo pobočja pred denudacijo in erozijo ter zadržujejo plazove. GRT zavzema 0,2 % gozda.

Gorsko-zgornjegorsko javorje z brestom nastopa kot paraklimaks v predgorskem in gorskem pasu. Porašča hladne in vlažne žlebove, jarke, robove vrtač in strma pobočja. Tla so močno humozna in skeletna ter nudijo ugodne pogoje za rast plemenitih listavcev. V grmovnem sloju sta značilna črni bezeg in leska, v pritalnem sloju pa obilica visokih zelišč. GRT zavzema 0,1 % gozda.

Karta 3: Karta gozdnih rastiščnih tipov

Karta gozdnih rastiščnih tipov v merilu 1 : 50 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3)

1.1.8 Živalski svet

Za GGE je značilna srednje gozdnata krajina, kjer Dobrepoljsko polje obdajajo na JZ strnjeni gozdovi Male gore, na SV gozdovi Javh in Suhe krajine. V ohranjenih bukovih gozdovih se nahajajo vse za te biotope značilne živalske vrste. Območje je poznano po sezonskih koncentracijah rjavega medveda in z njim povezanimi problemi (škode na poljščinah). V enoti so prisotne vse tri velike zveri (ris, medved in volk), pri čemer GGE predstavlja severno mejo stalne prisotnosti populacij volka in risa. Razčlenjen gozdni rob omogoča ugodne prehranske in bivalne pogoje številčni srnjadi. Dobrepoljska dolina nudi ugodno zimovališče jelenjadi. Pomembni biotopi, ki se nahajajo v GGE so predvsem kraške jame in ponori, medvedji brlogi. V povirju potoka Rašica, ki ponika pri Ponikvah je stalno prisotna vidra, katere v preteklih desetletjih ni bilo zaznati.

Prisotne zavarovane živalske vrste:
sesalci:

- rjavi medved, volk, ris, vidra, divja mačka, velika podlasica, mala podlasica, dihur, veverica, podlesek, drevesni polh, krt, jež, več vrst netopirjev in rovk,

ptice:

- ujede (kragulj, kanja, navadni skobec, sršenar, škrjančar, navadna postovka),
- sove (velika uharica, mala uharica, kozača, lesna sova, veliki in mali skovik, koconogi čuk),
- gozdne kure (gozdni jereb),
- žolne, detli (mali detel, veliki detel, srednji detel, balkanski detel, siva žolna, zelena žolna, črna žolna, vijeglavka),
- obvodne ptice (siva čaplja, bela čaplja, bela štoklja),
- golobi in grlice (golob grivar, golob duplar, skalni golob, divja grlica, turška grlica),
- ptice pevke (lešnikar, kavka, krokar...),
- ostale ptice (kukavica, podhujka, vodomec, štoklja...),

žuželke:

- več vrst kačjih pastirjev ter čmrljev in čebel, gozdna mravlja, orjaški krešič, vrste kozličkov kovač in strojar, rogač,

ribe, raki:

- kapelj, nežica, potočni rak, pisanec,

dvoživke:

- navadni pupek, nižinski urh, navadna krastača, zelena rega, zelena žaba, sekulja,

plazilci:

- slepec, martinček, zelenec, navadni gož, belouška, gad, modras, smokulja.

Poleg navedenih živali lahko z gotovostjo sklepamo na prisotnost ostalih vrst značilnih za prisotne gozdne združbe, od nevretenčarjev do dvoživk, plazilcev, ptičev in sesalcev.

Prisotne nezavarovane živalske vrste (lovne vrste divjadi) so: srna, jelen, divji prašič, poljski zajec, jazbec, lisica, šakal, kuna belica, kuna zlatica, navadni polh, šoja, sraka, siva vrana.

Populacije opisanih lovnih vrst divjadi so stabilne in prisotne na območju cele enote. Prisotnost šakala je opažena od leta 2016 dalje.

Preglednica 5 /D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
srna	ohranjen gozdni rob, jase, preseke, grmišča	stabilna	zaradi veliko gozdnega roba habitat odličen za srno	Vzdrževanje gozdnega roba

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
navadni jelen	vzdrževana pasišča, dovolj gozda v obnovi,	stabilna	pomanjkanje mlajših razvojnih faz gozda	povečanje deleža mladovij
divji prašič	površine v zaraščanju, plodonosne vrste	stabilna	manj primeren, preveč fragmentiran in vznemirjen gozd	uravnavanje številčnosti
rjavi medved	primerni brlogi, plodonosne vrste, jagodičje, pasišča	stabilna	primerno ohranjen habitat	mirne cone, krmišča
volk	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	osvaja prostor	Na SZ delu enote manj primeren habitat zaradi intenzivne živinoreje	uravnavanje številčnosti
ris	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	Stabilna	SZ del enote manj primeren habitat, ostali del dobri pogoji	skrb za plenske vrste, v teku je genska osvežitev populacije z doselitvijo novih risov
vidra	Ustrezna kakovost tekočih voda z ustreznim ribjim staležem in ohranjenim obrežjem	stabilna	habitat manj primeren zaradi bližine prometnic in izgub zaradi povoza	vzdrževanje ribjega staleža in ohranitev obvodnega rastja
lisica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
jazbec	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
zlati šakal	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	osvaja prostor	manj primeren na območju stalne prisotnosti volka	monitoring, uravnavanje številčnosti
kuna belica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
kuna zlatica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti, ohranjanje dreves z dupli
gozdni jereb	grmičasti razvojni stadiji gozda, gozdne poseke s plodonosnimi zelišči, jase	ogrožena	pomanjkanje plodonosnih zelišč, grmišč in drevesnih vrst	redukcija plenilcev, pomoč plodonosnim vrstam
navadni polh	ohranjen gozd naravne drevesne sestave	stabilna	ustrezen habitat	ohranjanje dreves z dupli

Populacijski trendi

V GGO Kočevje spremljamo populacijske trende in načrtujemo posege za vse živalske vrste, ki so opredeljene kot divjad, od zavarovanih vrst pa spremljamo populacijske trende za vse tri predstavnike velikih zveri - medveda, volka in risa ter za predstavnika gozdnih kur - velikega petelina in gozdnega jereba. Ugotovljeni populacijski trendi:

- Srnjad - trend gibanja populacije srnjadi v območju kaže na znižanje številčnosti v primerjavi s preteklim obdobjem. Upadanje številčnosti se je zaustavilo in kaže v zadnjih letih stabilnost. Številčnost srnjadi je na območju GGE okolju primerna in višja kot na območju Kočevske. Cilj je ohranitev vitalne populacije, saj je s srnjadjo tesno povezan obstoj populacije risa.
- Jelenjad - v preteklem desetletnem obdobju se je v območju z redukcijskim odstrelom zniževala številčnost jelenjadi. Ocenjuje se od 50 -70 % znižanje številčnosti v preteklih 25 letih. Po posameznih delih območja, je z upadanjem številčnosti prišlo do velikih razlik v gostoti populacije. Rezultati bioindikatorjev kažejo, da je številčnost jelenjadi na območju Osrednje Kočevske še vedno za okolje previsoka in ima pri naravni obnovi gozda negativen selektiven vpliv na vrstno sestavo mladja. Na delu območja, kamor spada GGE (načrtovalni enoti Obrobje Kočevske in Zahodna Dolenjska) je populacija z okoljem usklajena in stabilna, v zadnjih letih pa rahlo narašča. Cilj je vzdrževanje številčnosti jelenjadi na nivoju, ki omogoča naravno obnovo gozda in obstoj populacije volka in risa.

- Gams - številčnost vrste je stabilna. Širjenje gamsov izven kanjona reke Kolpe in Iške je omejeno s prisotnostjo risa. Populacija je izolirana od ostalih gamsov v Sloveniji. Na območju GGE se občasno pojavljajo posamezni gamsi.
- Divji prašič - populacija divjega prašiča v območju je stabilna. Značilna zanjo so nihanja povezana z obrodod bukve, hrasta, cera in kostanja. Na gostitev v prostoru znatno vplivajo ukrepi krmljenja. Stalna prisotnost divjih prašičev je nezaželena na boljših staniščih gozdnega jereba. Na območju GGE je divji prašič stalno prisoten, njegova številčnost pa je podvržena sezonskim nihanjem.
- Lisica - populacija lisice je usklajena z okoljem in niha v odvisnosti od številčnosti populacij malih glodalcev. Lisica je prisotna na celotnem območju. V uravnovešenem naravnem okolju je lisica pomemben regulator malih glodavcev in kot takšna pomemben ekološki dejavnik. Ob previsoki številčnosti lahko ogroža obstoj male poljske divjadi in gozdnih kur.
- Jazbec - številčnost jazbeca periodično niha in je v zadnjem obdobju v porastu. Vrsta je vitalna, brez zaznavnih bolezni. Na lokalni razpored in številčnost te vrste v okolju ima poleg naravnih dejavnikov znaten vpliv tudi krmljenje z močnimi krmili. Zaradi negativnega vpliva na talne gnezdilce se priporoča aktivno uravnavanje številčnosti populacije s povečanim odstrelom.
- Zlati šakal - vrsta ima trend širitve. Na območju Kočevsko–Belokranjskega LUO so ugotovljeni teritorialni pari in legla v Beli Krajini in Grosupeljski kotlini. Na vsem preostalem območju so prisotni posamezni dispergerji.
- Kuna belica, kuna zlatica - obe vrsti kun sta prisotni na celotnem območju. Nihanje odvzema nakazuje periodično nihanje številčnosti obeh vrst. Obe vrsti imata stabilen trend razvoja. Kuna belica je pogostejša vrsta od kune zlatice. Obe vrsti sta vsejedi. Raziskava plenjenja gnezd gozdnih kur, narejena v okviru projekta Life Kočevsko, je ugotovila kuno kot glavnega plenilca gnezd gozdnih kur. Zaradi negativnega vpliva na talne gnezdilce se načrtuje intenzivnejše izvajanje lova kune belice in zlatice.
- Poljski zajec - prisoten je sicer tako v gozdnem kot kmetijskem prostoru na vsem območju, vendar je njegova številčnost dokaj nizka. Vzroki za tak trend so povezani s številčnostjo naravnih plenilcev, z ukrepi v kmetijstvu (zmanjšanje ornih površin, opuščanje malo površinske pridelave kultur, ...) in prometom. Ker je poljski zajec prisoten tudi v gozdnem prostoru, zaenkrat še ni ogrožena vrsta.
- Raca mlakarica - populacija rase mlakarice je vitalna. Odvzem kaže na nihanje številčnosti vrste, ki je močno odvisno od pogojev v času gnezdenja. Mlakarica se pojavlja ob vseh tekočih vodah in večjih ostalih vodnih površinah v območju. V GGE se pojavlja v predelu potoka Rašica.
- Šoja, sraka, siva vrana - številčnost srake, šoje in sive vrane je usklajena z razmerami v okolju. Šoja je prebivalec gozda, sraka in siva vrana pa sta značilni predstavniki polja. Vse tri vrste so v območju pogoste, gnezdiijo in imajo primeren prirastek. Visoka številčnost, pogostnost vrst in nizke izgube kažejo na dobro zdravstveno stanje vseh treh vrst. K temu veliko pripomore manjša uporaba kemikalij v kmetijstvu. Ugotovljeni trend kaže usklajenost številčnosti srake in šoje, ki imata več naravnih sovražnikov ter porast številčnosti populacije sive vrane, ki povzroča tudi škode v kmetijstvu.
- Navadni polh - populacija navadnega polha je vitalna, njena številčnost je odvisna od obroda gozdnega drevja (bukev, hrast, gaber) in zato od leta do leta močno niha. Navadni polh je v letih gozdnega obroda zaradi svoje številčnosti pomemben plen malih zveri (kune, divja mačka), sov in risa.
- Medved - populacija je vitalna in ima trend rasti. Ker vrsta nima naravnega sovražnika se z odvzemom prirastka poskuša uravnavati številčnost vrste. Pojavljajo se številni konflikti v urbanem okolju in gozdu. Pogosto prihaja do pojavljanja medveda v naseljih, kjer si išče hrano v sadovnjakih, čebelnjakih, med drobnico in na posevkih kmetijskih kultur. Ob visoki številčnosti je pomemben prehranski konkurent številnim živalskim vrstam v gozdnem prostoru in postaja omejujoč dejavnik za kmetovanje.
- Volk - populacija je vitalna in je v zadnjem desetletnem obdobju v porastu. Letno se evidentirajo 3 - 4 legla in stalna prisotnost 25 - 35 volkov. Poglavitni plen volku sta jelenjad in srnjad, pojavljajo tudi napadi volkov na drobnico, konje in govedo.

- Ris - Populacija je stabilna. V času od 1. julija 2017 do 31. marca 2024 poteka projekt LIFE Lynx. Projekt naj bi izboljšal genetsko stanja risa in preprečil njegovo izumrtje v dinarski in jugovzhodni alpski regiji. V okviru projekta se bo preselilo iz Slovaške in Romunije v Slovenijo in na Hrvaško najmanj 14 risov. V letih 2019 - 2023 so bili v naravo izpuščeni vsi načrtovani risi. Potrjeno je bilo parjenje med priseljenimi in domačimi risi in več uspešnih legel.
- Vidra – populacija se je v zadnjem desetletju stabilizirala. Prisotna so legla in poseljeni vsi vodotoki. Številčnost je omejena z manjšo količino vodnih teles.
- Gozdni jereb - populacija je še prisotna, vendar je njena številčnost redka in lokalno omejena. V okviru projekta Life Kočevsko se je izvedlo vrsto ukrepov za izboljšanje življenjskih pogojev za gozdnega jereba (zagotovitev dodatne prehrane s postavitvijo prehranjevalnih ograj in sadnjo plodonosnega drevja, zapora slepih gozdnih cest).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE prevladujejo zasebni gozdovi – 91,7 % površine, s 7,9 % sledijo državni gozdovi, gozdov lokalnih skupnosti je 0,4 %.

Preglednica 6 /LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.027,94	603,90	31,56	7.663,40
Delež (%)	91,7	7,9	0,4	100,0

Posestna sestava zasebnih gozdov po gozdni površini kaže, da prevladujejo posestniki z velikostjo posesti od 1 do 5 ha (43,1 %). Številčno pa je več tistih posestnikov (61,6 %), ki imajo velikost posesti do 1 ha.

Preglednica 7 /LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	61,6	61,6	13,1	13,1
1 do 5 ha	30,3	91,9	43,1	56,3
5 do 10 ha	6,1	98,0	25,2	81,5
10 do 30 ha	1,9	99,9	15,7	97,2
30 do 100 ha	0,1	100,0	2,9	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Razdrobljenost zasebne gozdne posesti je velika, saj ima kar 61,6 % od skupno 4.317 lastnikov gozdno posest velikosti do 1 hektara ter 30,3 % gozdno posest v velikosti 1 do 5 ha. Delež lastnikov z velikostjo posesti do 1 ha se je v zadnjem desetletju še povečal, kar kaže, da se posest še naprej drobi.

Preglednica 8 /D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	54,9	61,6	2.661	2.661
1 do 5 ha	34,0	30,3	1.307	3.968
5 do 10 ha	7,0	6,1	265	4.233
10 do 30 ha	3,9	1,9	80	4.313
30 do 100 ha	0,2	0,1	4	4.317
nad 100 ha	0,0	0,0	0	4.317

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Gozdna cesta je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom in mora omogočati prevoz lesa tudi z daljšimi prevoznimi kompozicijami. Odprta je tudi za javni promet, čeprav je nekategorizirana v skladu s predpisi, ki urejajo javne ceste. Vodena je v evidenci gozdnih cest (EGC).

Preglednica 9 /D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Spojne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	79,913	6,670	86,583	10,43
Javne ceste	35,482	0,000	35,482	4,63
Skupaj	115,395	6,670	122,065	15,06

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste. Mejne ceste so upoštevane polovično.

Na razporeditev gozdnih cest vpliva predvsem naklon in oblike kraškega terena. GGE je reliefno razdeljena na dve planotasti hribovji, z vmesnim podolgovatim kraškim poljem, ki ju loči. Prvo predstavlja vzhodni del dolgega slemena Male gore, z zelo strmimi, nerazčlenjenimi pobočji. Gozdne ceste so po pobočju Male gore enakomerno razporejene, so že optimalno goste in priključene na javno cesto Mala gora-Videm-Rašica. Po višini manj izrazita, vendar pa reliefno bolj raznolika je Zahodna Suha Krajina. To je niz dinarsko usmerjenih kopastih vrhov in vmesnih dolov oz. uval. Pobočja so položna, a skalnata in posuta s številnimi vrtačami. To območje je zaradi manj kvalitetnih gozdov, kljub ugodnejšim terenskim razmeram za gradnjo, slabo odprto z gozdnimi cestami.

Preko kraškega polja potekata dve regionalni cesti in večje število javnih cest. Na javne ceste se navezujejo gozdne ceste. GGE se z gozdnim cestnim omrežjem navezuje na sosednje GGE Velike Lašče, Mala gora in Vrbovec.

Enota še ni odprta z gozdnimi cestami v skladu s predvideno optimalno gostoto gozdnih cest, razporeditev gozdnih cest v enoti se prilagaja razgibanemu kraškemu reliefu in je najslabša na S in SV delu enote.

Skupaj 7.663,40 ha gozdov, v katerih lahko gospodarimo, odpira 115,395 km produktivnih cest, kar predstavlja gostoto cest 15,06 m/ha. Odprtost gozdov s cestami lahko ocenimo kot zadovoljivo. Pomen javnih cest, ki odpirajo gozdove, je znaten, saj osnovno cestno omrežje v dolinskem delu enote pretežno tvorijo javne ceste, na katere se navezujejo gozdne ceste. Javne ceste predstavljajo kar 31 % produktivnih cest.

Glede na preteklo ureditveno obdobje se je gostota produktivnega cestnega omrežja v GGE zmanjšala (star GGN 15,48 m/ha), predvsem zaradi dejstva, da je nekaj cest imelo v EGC nerealne podatke, tako da smo jih podaljšali oz. skrajšali glede na dejansko stanje na terenu. Dolžine gozdnih cest so se spremenile tudi zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih cest. Ceste imajo sedaj realno (grafično določeno) dolžino.

Povprečna razdalja med cestami je 664 m.

Spravilna razdalja določena v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov je 430 m. Pogojuje jo oblika terena, saj gre za kraški, vrtačast, razgiban teren in vpliv etatov po odsekih. Teoretična pravilna razdalja je 440 m.

Glede na namen in rabo gozdne ceste razvrščamo v kategorije G1, G2 in G3. Ceste G1 imajo poudarjen javni značaj in so zato v znatni meri namenjene tudi javnemu prometu. So redno vzdrževane. V enoti je 5 takšnih gozdnih cest, kar predstavlja 16 % gozdnih cest. Razlog je ta, da je celotna enota v dolinskem delu poseljena in gozdne ceste služijo tudi kot povezave med naselji. Ceste G2 so glavne gozdne ceste, ki odpirajo velike gozdne komplekse in so namenjene prvenstveno gozdni proizvodnji. V GGE je 5 tovrstnih GC, kar predstavlja 31 % gozdnih cest. Skušamo jim zagotoviti čim bolj redno vzdrževanje. Ceste G3 so stranske gozdne ceste. Namenjene so izključno gozdni proizvodnji in odpirajo manjše površine gozdov. Vzdržuje se jih občasno. V GGE je 43 tovrstnih GC, kar predstavlja 53 % gozdnih cest.

Spravilne razmere v GGE so ugodne, saj omogočajo povsod spravilo s traktorji. Na zelo strmih pobočjih Male gore je primerno spravilo sredstvo večji zgibni traktor, drugje lahko spravilo uspešno opravijo lažji traktorji. Še vedno je 19 % gozdov s spravilno razdaljo večjo od 600 m.

Gozdna vlaka je grajena ali pripravljena gozdna prometnica namenjena spravilu lesa s pravilnimi sredstvi. Gostotni razred pojasnjuje odprtost z gozdniimi vlakami. Pokazatelj odprtosti je tudi pravilna razdalja.

Preglednica 10 /SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Spravilno sredstvo	Površina		Spravilna razdalja (m) – v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
Traktor	5.608,72	73	8	32	19	7	5	2
Mali zgibnik	1.624,63	21	7	8	1	4	0	1
Zgibnik	430,05	6	0	3	3	0	0	0
Skupaj	7.663,40	100	15	43	23	11	5	3

Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih

Preglednica 11 : Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih

Gostotni razred m/ha	Površina ha	Dolžina vlak m	Delež površine %	Gostota m/ha	Razdalja v metrih	
					med vlakami	spravilo
0 – 50	2522,2	88913	33	35	284	462
50 – 100	3211,99	242065	42	75	133	503
100 – 150	1519,71	180639	20	119	84	327
150 – 200	389,72	65762	5	169	59	246
Nad 200	19,78	4640	0	235	43	225
Skupaj	7663,4	582019	100	76	132	430

Podatki izkazujejo podobno odprtost gozdov kot je navedeno v predhodnem načrtu. Razlog je malo zgrajenih novih vlak in nov način ugotavljanja dolžin gozdnih vlak (grafične dolžine iz Evidence gozdnih vlak). V GGE je zaprtih 33 % večnamenskih gozdov, 42 % je delno odprtih in 25 % primerno odprtih z gozdniimi vlakami. Povprečna gostota gozdnih vlak je 76 m/ha in je zadovoljiva. Povprečna razdalja med vlakami je 132 m. Pokazatelj slabše odprtosti gozdov z gozdniimi prometnicami je tudi razdalja zbiranja, ki je 38 m.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Obravnavano območje lahko glede na družbenogospodarske razmere razdelimo na tri zelo različne dele: severovzhodno pobočje Male gore, suhokrajinski del in nižinski del.

Severovzhodno pobočje Male gore se strmo spušča do tektonske prelomnice v dobrepoljski dolini. Ta del je praktično neposeljen in manj primeren za kmetijsko rabo. Področje pokrivajo sonaravno najbolj ohranjeni gozdovi. V normalnih družbenogospodarskih razmerah je potrebno nadaljevati z zmernim izkoriščanjem lesne surovine, da bi se sestoji, ki so bili močno poškodovani po žledu v letu 1985, okrepili. Ti gozdovi pomenijo za lastnike občasen dohodek, zadovoljitev domačih potreb po lesu in dobro opravljajo socialne in okoljevarstvene funkcije.

Drugi suhokrajinski del je precej večji gričevnat svet, ki zapira Dobrepoljsko dolino z vzhodne in severne strani. To je gozdnata krajina z več manjšimi stalnimi naselji in vikendi. Večji kompleksi gozdov so v okolici Planskega vrha (758 m nadmorske višine). Tu prevladujejo južne in jugozahodne lege s številnimi kraškimi pojavi. Povsod gledajo iz tal velike apnene skale. Ob majhnih padavinah je to tipično suhokrajnsko gričevje. Za kmetijstvo je pokrajina manj primerna, zato je tudi poselitev majhna. V zadnjih desetletjih se je cestna infrastruktura nekoliko izboljšala (asfalt). Motena je telefonska in komunalna oskrba. Več vasi še nima vodovoda. Razumljivo je, da je tudi »družbena

infrastruktura« (šole, kulturne ustanove, vrtci, športni objekti, ...) nezadostna. Take družbene razmere so močna ovira tudi za intenzivno gospodarjenje z gozdom. Ljudje so (bili) večkrat v stiski in so krajino prekomerno izkoriščali in z njo nepravilno ravnali in degradirali ter končno kmetijsko rabo opustili. Na najbolj občutljivih rastiščih so danes slabi gozdovi in grmišča. Po naravi so to visoko produktivna rastišča za uspevanje listnatih gozdov in po odstranitvi neugodnih družbenih in socioekonomskih razmer, so tu velike možnosti za uspevanje gozda.

Dobrepoljsko dolino so izoblikovale vode, ki so v začetku tekle od Strug proti Dobropolju. Šele zadnji tektonski premiki so dolino (kotlino ali kraško polje) dvignili tako, da pada od severozahodne proti jugovzhodni. Nadmorska višina je od 410 – 450 m.

Številne najdbe pričajo in tudi ime (dobro polje) pove, da so tu najbolj ugodni pogoji za bivanje človeka. Kraji so bili, z razliko od Kočevske že zgodaj dobro poseljeni. Na skoraj vsej površini so hrastovogabrovi gozdovi posekani za kmetijsko rabo. Infrastruktura je tu dobro razvita. Videm je središče in center doline. Poleg intenzivne kmetijske rabe je v dolini tudi nekaj manjših industrijskih obratov in zasebnih podjetij. V Predstrugah je velik kamnolom, ki s prahom in hrupom moti prebivalstvo in rast drevja. Veliki tovarnjaki zmanjšujejo varnost prometa.

Gozd med Vidmom in Zagorico ima lastnosti primestnega gozda. Tudi ostali hrastovogabrovi gozdovi na vzhodnem robu doline se po opustitvi stelarjenja ugodno razvijajo, saj ležijo na proizvodno dobrih tleh za uspevanje gozda, ki se hitro regenerirajo.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Na območju GGE z divjadjo gospodarijo lovci petih lovskih družin. Vsa lovišča spadajo v III. Kočevsko–Belokranjsko lovsko upravljavsko območje, lovske družine so povezane v Območno združenje upravljavcev lovišč III. Kočevsko– Belokranjskega LUO s sedežem v Kočevju.

Preglednica 12 /D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0304	DOBREPOLJE	4.428,21	
0305	SUHA KRAJINA	109,15	del
0307	VELIKE LAŠČE	108,41	del
0313	STRUGE	2.784,44	
0314	KOČEVJE	233,19	del
	Skupaj	7.663,40	

Lovišča na podlagi letnih načrtov izvajajo številne ukrepe za izboljšanje življenjskih pogojev za divjad, kot so košnja enklav, vzdrževanje grmišč, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja, izdelava in vzdrževanje kaluž, dopolnilno in odvrčalno krmljenje, mirne cone, ... in seveda odstrel.

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo gospodarjenje s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti. Lovno gospodarska funkcija je v GGE poudarjena na površinah, ki se v enoti vzdržujejo za potrebe prehranskih in bivalnih pogojev za divjad ter na ožjih lokacijah pomembnejših lovnogospodarskih objektov (večja krmišča, lovske koč, lovski dom s hladilnico, lovske steze).

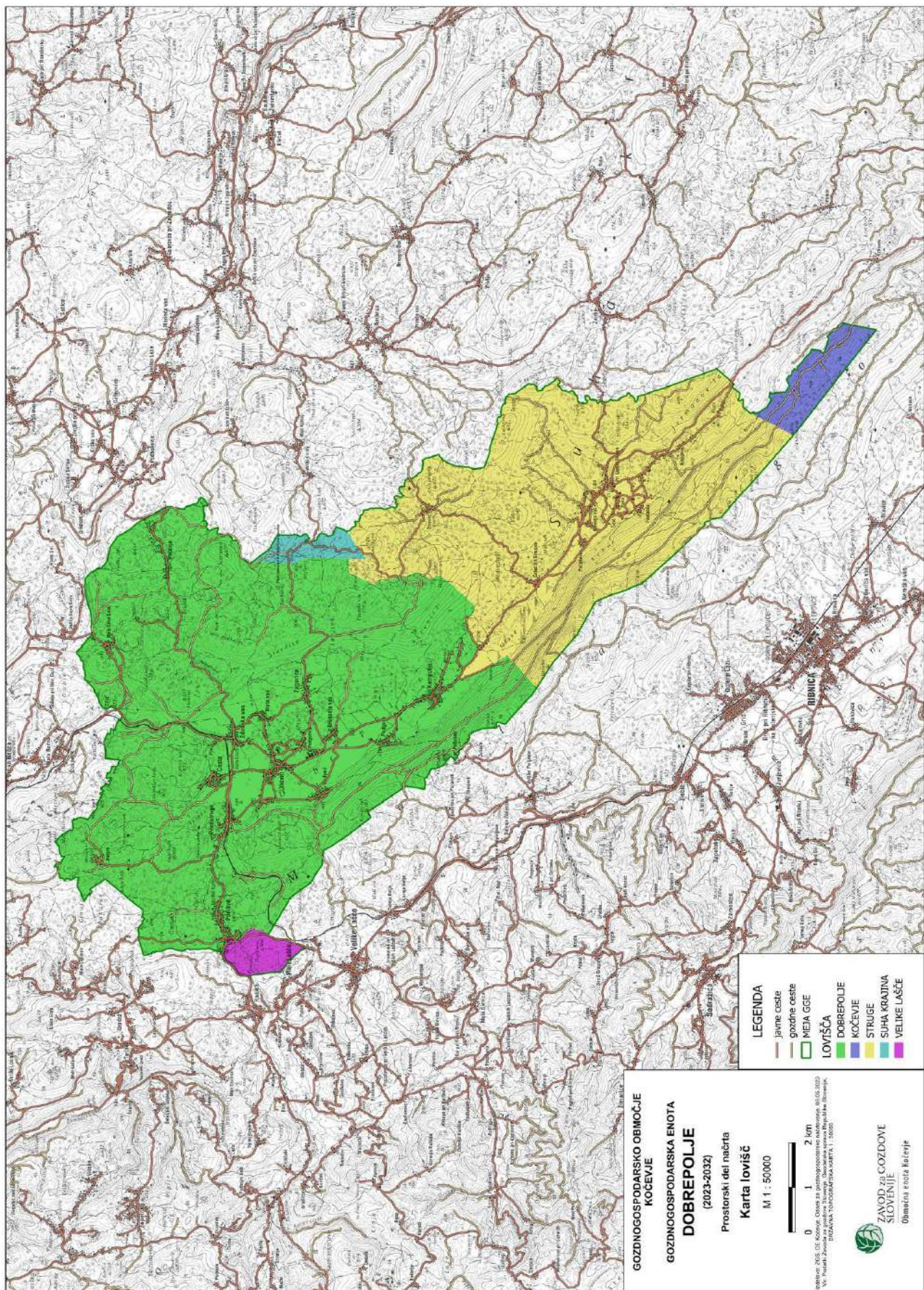
Preglednica 13 : Izločitve divjadi in zavarovanih vrst velikih zveri v LD Dobropolje

Vrsta	Odstrel in izgube/100 ha									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Srnjad	1,11	1,28	1,42	1,38	1,60	1,39	1,53	1,52	1,55	1,64
Jelenjad	0,03	0,08	0,08	0,05	0,08	0,08	0,10	0,12	0,15	0,08
Divji prašič	0,17	0,46	0,33	0,25	0,39	0,27	0,27	0,25	0,61	0,41
Medved		0,02				0,03	0,02	0,02	0,03	0,06
Lisica	0,15	0,42	0,37	0,15	0,32	0,27	0,49	0,32	0,27	0,23
Jazbec	0,05	0,05	0,07	0,03	0,13	0,05	0,12	0,19	0,24	0,06
Kuna					0,02		0,02			
Poljski zajec	0,02		0,03	0,02	0,02		0,02			

Preglednica 14 : Izločitve divjadi in zavarovanih vrst velikih zveri v LD Struge

Vrsta	Odstrel in izgube/100ha									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Srnjad	1,92	2,08	2,33	2,19	2,28	1,81	1,86	2,14	2,00	2,36
Jelenjad	0,49	0,47	0,52	0,47	0,44	0,38	0,38	0,47	0,58	0,58
Divji prašič	0,38	0,91	0,68	0,88	1,43	0,69	0,88	0,71	1,01	0,27
Medved	0,03	0,05	0,03		0,03	0,03	0,03		0,03	0,08
Lisica	0,38	0,49	0,66	0,71	0,49	0,30	0,41	0,49	0,82	0,44
Jazbec	0,05	0,11	0,14	0,16	0,19	0,16	0,14	0,19	0,14	0,19
Kuna		0,05	0,03	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,03
Poljski zajec	0,05	0,08	0,08	0,14	0,14	0,11	0,08	0,14	0,11	0,11

Podatki o izločitvah divjadi kažejo na stabilno stanje populacije številčnosti srnjadi in jelenjadi. Številčnost srnjadi in jelenjadi je manjša na severnem delu GGE (lovišče Dobropolje). Opazen je trend nihanja številčnosti divjega prašiča, ki sledi letom gozdnega obroda. Populacije lisice, kune belice in jazbeca so stabilne. Opazno je izboljšanje stanja populacije poljskega zajca in naraščanje številčnosti populacije sive vrane.

Karta 4: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Samo ime Dobropolje nam pove, da je polje, kraško polje, dobro, torej tudi rodovitno. Čeprav klimatski pogoji za uspevanje nekaterih kulturnih rastlin niso najbolj idealni, pa ostaja vseeno dokaj širok razpon za gojenje določenih kulturnih rastlin. Kljub sorazmerno dobrim naravnim danostim ostaja večina površin pod travinjem, kajti prevladujoča kmetijska panoga v tem prostoru je živinoreja. Vse ostalo kar pridelujejo na njivskih površinah je v glavnem za lastne potrebe, manjši del pridelkov je namenjenih za trg. Svoj čas je bilo Dobropolje poznano po pridelavi krompirja, danes pa ga ljudje pridelujejo v glavnem le za lastne potrebe. Poleg krompirja najdemo na njivskih površinah še koruzo (silažno ali za zrnje), ki na tem območju zelo dobro uspeva, pšenico, ječmen, tritikalo, povrtnine, tu pa tam pa tudi proso, sladkorno peso, beluše, ajdo. V vaseh, ki niso v dolini, se skoraj izključno ukvarjajo z živinorejo. Veliko kmetij je v opuščanju. Njihove površine obdelujejo večji kmetje, tako da so te površine večinoma še obdelane. Večji kmetje svoje površine tudi intenzivneje obdelujejo in gnojijo, kar posledično vodi v onesnaženje podtalnice (izsledki raziskav o onesnaženosti podtalnice na območju Dobropolja niso najbolj vzpodbudni). Kmetijske površine slabše kvalitete, pašniki in lazi so večinoma zaraščeni ali so v procesu zaraščanja.

1.5.3 Poselitev

Naselja znotraj GGE štejejo 3871 prebivalcev. Naselja so večinoma locirana na robu Dobropoljskega polja in Struške doline, izven doline so le naselja Vodice, Ponikve, Hočevje in Mala llova Gora ter Tisovec. Naselje z najmanj prebivalci je Paka, šteje le 21 prebivalcev, naselja z največ prebivalci so Videm s 590 prebivalci, Ponikve s 491 prebivalci in Kompolje s 484 prebivalci. Skupno število naselij na območju gozdnogospodarske enote je 24, poleg tega so v sklopu drugih naselij še tri vikend naselja: Hočevje, Vodice in Videmski hrib. Demografsko stanje je stabilno. Na splošno je demografsko stanje boljše ob dobropoljski dolini. Videm je gospodarsko, izobraževalno, kulturno in versko središče. Tu je tudi sedež občine Dobropolje.

1.5.4 Infrastruktura

Infrastruktura na območju GGE je sorazmerno dobro razvita. Najbolje je razvita na področju Struške in Dobropoljske doline, koder poteka glavna prometna pot, in sicer lokalna cesta Mala Gora – Videm – Rašica (odsek Mala Gora – Struge še vedno neasfaltiran) na katero je vezano omrežje dobro vzdrževanih lokalnih cest, ki povezujejo posamezne bolj oddaljene vasi. Omeniti velja povečano obremenjenost cest s tovornimi vozili zlasti v smeri proti Rašici, Grosuplju in Krki, kot posledico obratovanja kamnoloma v Predstrugah.

Vsa naselja so povezana z asfaltnimi cestami, v celoti je zgrajena električna napeljava, telefonsko in vodovodno omrežje, z izjemo vasi Vodice, kjer so prebivalci še brez vodovodne napeljave in so zato odvisni od vode iz vodnjakov.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

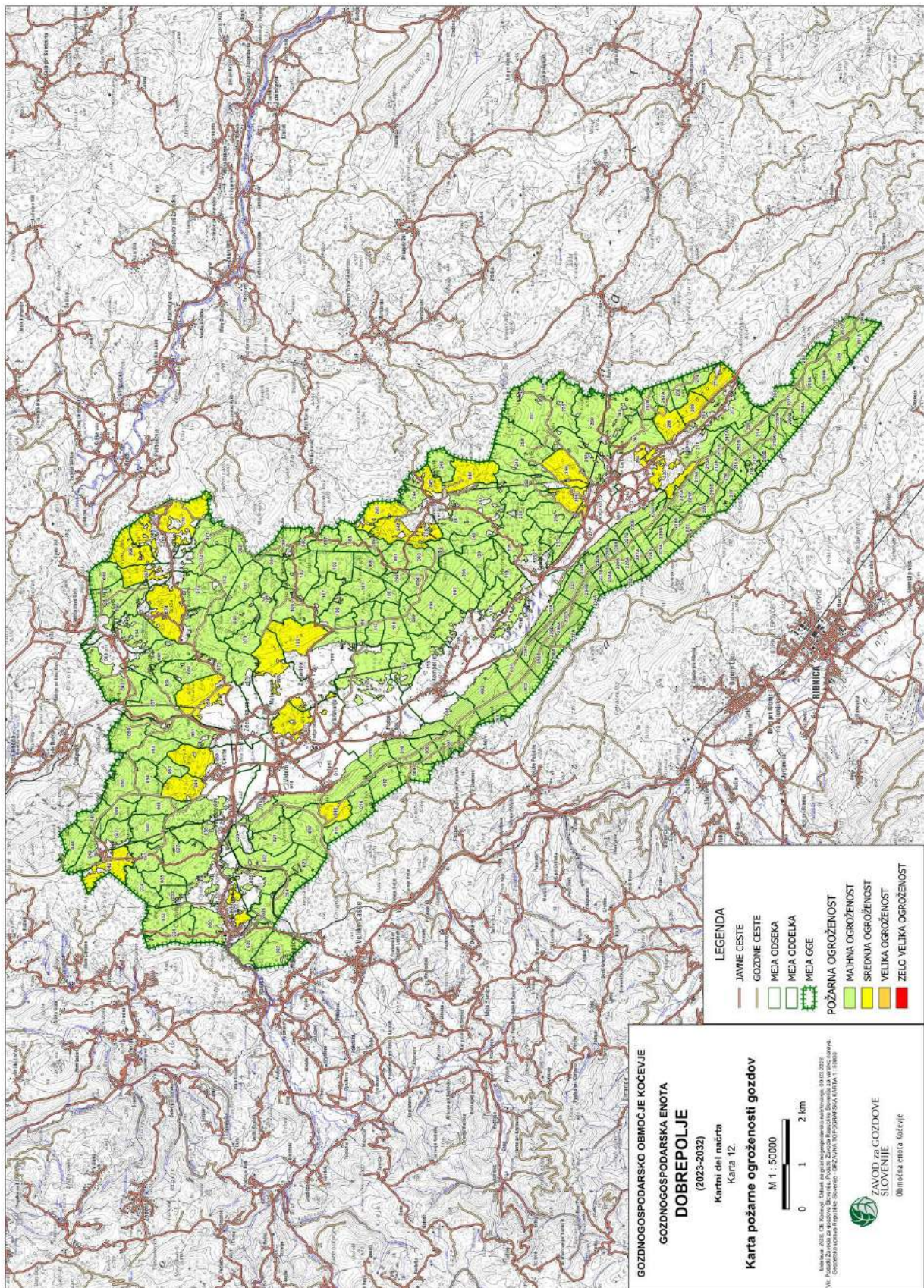
Ocena požarne ogroženosti naravnega okolja – gozda je izdelana na podlagi natančne analize stanja ob upoštevanju Pravilnika o metodologiji za ugotavljanje ocene požarne ogroženosti (Uradni list RS, št. 70/96, 5/97 – popr., 31/04 in 180/20) oziroma Pravilnika o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).

Vsak oddelek posamezne GGE se uvrsti v eno od štirih stopenj požarne ogroženosti, in sicer: zelo velika, velika, srednja in majhna požarna ogroženost.

Poleg zakonsko predpisane izdelave ocene požarne ogroženosti naravnega okolja, ki jo mora izdelati Zavod za gozdove Slovenije ter Načrta varstva gozdov pred požarom, ki se za vsako posamezno krajevno enoto (ali za funkcionalno zaokroženo enoto) praviloma izdelava vsakih 10 let (v njem so navedeni preventivni in kurativni ukrepi z načrtom sanacijskih ukrepov), vsaka krajevna enota izdelava še letni program varstva gozdov pred požarom, ki se izdelava v sklopu programa varstva gozdov.

Za izboljšanje požarne varnosti so pomembni preventivni ukrepi (opozarjanje, izobraževanje, občasno organiziranje opazovalne službe, prepoved osnivanja nasadov iglavcev v požarno najbolj ogroženih predelih, ...), evidentiranje in analiziranje vzrokov gozdnih požarov ter takojšnje in letno poročanje za večje požare, izdelava sanacijskih načrtov in drugih ukrepov, ki so navedeni v območnem načrtu – usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.

V GGE ni gozdov z zelo veliko ali veliko požarno ogroženostjo. 14,4 % gozdov je srednje požarno ogroženih, ostali gozdovi (85,6 %) pa so malo požarno ogroženi.

Karta 5: Karta požarne ogroženosti gozdov

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 50 000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 12)

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Območni gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko območje Kočevje za obdobje 2011 - 2020 je opredelil združitev GGE Struge in GGE Dobropolje v skupno GGE z imenom GGE Dobropolje z veljavnostjo gozdnogospodarskega načrta 2013 – 2022.

GGE je razdeljena na 196 oddelkov; označitev oddelkov je sledeča od 1 – 120 (oddelki iz nekdanje GGE Dobropolje) in oddelki 201- 276 (oddelki iz nekdanje GGE Struge).

Povprečna površina gozda v posameznem oddelku je 39,1 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gospodarjenje z gozdovi usmerja Zavod za gozdove Slovenije kot javna gozdarska služba. ZGS je organiziran teritorialno. Na področju GGO Kočevje deluje ZGS OE Kočevje, ki je razdeljen na Krajevne enote. Za gozdnogospodarsko enoto Dobropolje je pristojna Krajevna enota Velike Lašče, s krajevno pisarno v Predstrugah.

GGE je razdeljena med štiri revirje: Dobropolje, Struge, Kompolje in Karlovica.

V skladu s strokovnimi usmeritvami, ki jih izdeluje Zavod za gozdove, z gozdovi gospodarijo lastniki gozdov. Lastniki gozdov v GGE so: zasebni lastniki, država ter druge pravne osebe. V državnih gozdovih dela izvaja SiDG, v ostalih pa lastniki sami, ali za to usposobljeni izvajalci.

2 Prikaz funkcij gozdov

GGE Dobropolje je zaradi svoje geografske lege ter reliefne pestrosti zanimiva za različne uporabnike prostora in ponuja številne možnosti za razvoj večnamenske vloge.

V gozdnem prostoru GGE je večnamenska vloga gozdov prikazana skozi številne funkcije, ki so prisotne površinsko ali linijsko, v prostoru pa so lahko locirane tudi le kot točkovni objekti. Funkcije imajo več stopenj poudarjenosti, mnogokrat nastopajo skupaj, tako da seštevke površin s poudarjenimi funkcijami nekajkrat presega površino vseh gozdov v gozdnogospodarski enoti. Z načrtovanim gospodarjenjem z gozdovi v enoti pomembno vplivamo na njihov obstoj in trajnost.

Osnova prikazanim funkcijam gozdov je Območni GGN za GGO Kočevje izdelan za obdobje 2021-2030, pretekli GGN GGE Dobropolje 2013-2022, terenski opisi oddelkov, gozdnogojitveni načrti, naravovarstvene smernice, kulturnovarstvene smernice in usmeritve za vode.

Manjši del GGE je v območju Natura 2000 (Podpeška jama SI3000207, Kompoljska jama – Potiskavec SI3000203 in Kočevsko - SI3000263). Celotna enota je del ekološko pomembnega območja - EPO (Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000), manjši del enote pa pokrivajo ekološko pomembna območja (Potiskavec – 37500, Podpeška jama – 37100 in Kočevsko – 31100). V GGE so tudi točkovna EPO (Kompoljska jama – 30125, Potiskavska jama – 30131, in Zelenka – 30132).

V GGE se nahajajo tri zavarovana območja narave, in sicer: Podpeška jama v oddelku 13 in 18 (Ur.l.RS, št. 34/96) za katero velja varstveni režim naveden v 4. in 5. členu Odloka o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za naravne spomenike ter Svetoantonska jama in lipov gaj pri Sv. Antonu, oboje v odd. 51. Uradna objava zadnje navedenih je bila v Ur.l. RS, št. 1/96. Za oba veljajo varstveni režimi navedeni v 5. in 6. členu odloka o razglasitvi Lipovega gaja pri Sv. Antonu za spomenik oblikovane narave.

Z gozdovi se gospodari tako, da se sočasno ohranja in pospešuje vse funkcije gozdov. Vse funkcije, ki jih gozdovi opravljajo, so označene na opisnih listih opisov oddelkov/odsekov. Funkcije, ki se pojavljajo ploskovno, so navedene kot »Funkcije v odseku« v prilogi načrta »Opis gozda« (tabela E4). V prilogi načrta »Opis gozda« so ključne usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«. Tu navajamo tudi pripadajoče Natura 2000 območje, EPO, upravljavske cone ter ekocelice na ravni odseka.

V prilogi načrta »Opis gozda« so ključne usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«. Tu navajamo tudi pripadajoče Natura 2000 območje, EPO, upravljavske cone, naravne in kulturne vrednote, habitatne tipe ter ekocelice na ravni odseka.

Gozdovi imajo po Zakonu o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99–ZON, 67/02, 110/02–ZGO-1, 115/06–ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13–ZDavNepr, 17/14, 24/15 in 9/16–ZGGLRS in 77/16) ter skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10) opredeljenih več funkcij:

- ekološke: funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, klimatska funkcija;
- socialne: zaščitna funkcija, higiensko-zdravstvena funkcija, obrambna funkcija, rekreacijska funkcija, turistična funkcija, poučna funkcija, raziskovalna funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija;
- proizvodne: lesnoproizvodna funkcija, funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin in lovnogospodarska funkcija.

Celotna površina GGE meri 10.167,14 ha. Gozdni prostor, ki predstavlja gozd in nanj funkcionalno vezana druga negozdna zemljišča (gozdne jase, zaraščajoče površine, infrastrukturni objekti v gozdnem prostoru), na katerem so določene funkcije gozda, obsega 7.877,19 ha. Gozd obsega 7.663,40 ha.

Preglednica 15 /D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	479,45	6,1	6,1	7.397,74	93,9	93,9	0,00	0,0	0,0	7.877,19
Varovanje kulturne dediščine	42,87	44,0	0,5	54,52	56,0	0,7				97,39
F. varovanja naravnih vrednot	0,00	0,0	0,0	46,28	100,0	0,6				46,28
Estetska funkcija	0,00	0,0	0,0	49,32	100,0	0,6				49,32
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	187,81	2,4	2,4	7.689,38	97,6	97,6	7.877,19
Hidrološka funkcija	11,94	0,2	0,2	7.865,25	99,8	99,8	0,00	0,0	0,0	7.877,19
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0							0,00
Lovnogospodarska funkcija	37,14	100,0	0,5	0,00	0,0	0,0				37,14
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	192,10	2,4	2,4	7.685,09	97,6	97,6	7.877,19
Lesnoproizvodna funkcija	7.617,53	100,0	96,7	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	7.617,53
Funkcija prid. dr. gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	843,60	100,0	10,7				843,60
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	7.870,93	100,0	99,9	7.870,93
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	7.870,93	100,0	99,9	7.870,93
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	7.870,93	100,0	99,9	7.870,93
F. varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	84,01	1,1	1,1	542,26	6,9	6,9	7.250,92	92,0	92,0	7.877,19
Zaščitna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0				0,00

Po površini je s 1. stopnjo poudarjenosti (izjemna poudarjenost funkcij) v gozdnem prostoru daleč največ lesnoproizvodne funkcije (96,7 % gozdnega prostora), sledijo funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (6,1 %), funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (1,1 %), lovogospodarska funkcija (0,5 %), funkcija varovanja kulturne dediščine (0,5 %) in hidrološka funkcija (0,2 %).

Na 2. stopnji je hidrološka funkcija poudarjena na 99,8 % površine gozdnega prostora (karbonatni kraški svet), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti pa na 93,9 % gozdnega prostora (enota je v celoti v območjih EPO). Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin je z 2. stopnjo poudarjena na 10,7 %, f. varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 6,9 %, higiensko zdravstvena in klimatska funkcija pa na 2,4 % gozdnega prostora. V manjšem deležu so z 2. stopnjo poudarjene tudi estetska funkcija, funkcija varovanja kulturne dediščine in funkcija varovanja naravnih vrednot.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena v ekocelicah (45,87 ha) ter na površinah v gozdnem prostoru, ki niso gozd (gozdne jase, daljnovodi, javne ceste,...).

V GGE je linijsko (1. stopnja poudarjenosti) poudarjena poučna funkcija na območju učne poti Sv. Ana.

V enoti je registriranih kar 251 točkovnih objektov s posebej poudarjenimi funkcijami (kraške jame, brezna, izviri, studenci, vodna zajetja, izjemna in posebna drevesa, gozdne/lovske koče, znamenja, lovski objekti, ...).

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo gozdovi, ki varujejo rastišča in njihovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov; zlasti zagotavljajo (ohranjajo) odpornost tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter; preprečujejo razvoj (pojavljanje) zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov; preprečujejo poglobljanje pobočnih jarkov; preprečujejo premeščanje naplavin; zadržujejo drobni plovni material; ohranjajo rodovitnost gozdnih tal. Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na gornji gozdni meji, na erozijskih, plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah, na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

1. stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi črnega gabra in malega jesena, gozdovi s kamnitostjo in skalovitostjo nad 70 %, naklonom nad 35 ° in gozdovi na območju velike poplavne ogroženosti, kar predstavlja 1,1 % površine gozdnega prostora GGE Dobropolje.

2. stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi srednje in majhne poplavne ogroženosti, gozdovi na potencialno erozijskih območjih, gozdovi črne jelše, bukovi gozdovi na hladnih legah z

naklonom 25 do 35 ° ter združbe lipe javorja in bresta na koluvialnih tleh. Funkcija je poudarjena na 6,9 % površine gozdnega prostora.

3. stopnjo poudarjenosti ima funkcija na preostalem gozdnem prostoru.

Hidrološka funkcija

Gozdovi pomembno prispevajo k zagotavljanju hidrološke funkcije, saj zagotavljajo mehansko in biološko čiščenje vode, ki odteče ali pronica z gozdnih površin. Prav tako vplivajo na uravnavanje vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode (dežja) s površja (po pobočju in v globino), počasnejšim taljenjem snega, ohranjanjem vode v gozdnih tleh in rastlinah in zakasnenim pronicanjem vode iz gozdnih tal v sušnih obdobjih. Poudarjeno hidrološko funkcijo imajo zlasti gozdovi v poplavnih, vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah.

S 1. stopnjo je hidrološka funkcija poudarjena na območjih 1. in 2. varstvene cone po Odloku o varstvu virov pitne vode na območju Občine Dobrepolje (Ur. l. RS, št. 64/2000), in sicer v oddelkih 5, 6 in 42, 43. Funkcija je točkovno izjemno poudarjena tudi na ožjih območjih jam in brezen.

2. stopnjo poudarjenosti imajo, zaradi karbonatne matične podlage, praktično vsi gozdovi v GGE. Točkovno je hidrološka funkcija na 2. stopnji poudarjena ob dveh izviri v odd. 46 in 64, linijsko pa ob vodotoku Rašice v oddelkih 26, 28 in 29.

Vodovarstvene cone so prikazane na Karti št. 7 v prostorskem delu načrta (Karta 17) in zavedene v obrazcih E4.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena v gozdovih, ki zagotavljajo življenjski prostor rastlinskim in živalskim združbam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom. Tako ohranjajo biotsko raznovrstnost in zagotavljajo naravno ravnovesje. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitatni redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitatni pomembnimi za obstoj in ohranitev populacij divjadi, s habitatni in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja. Poudarjeno funkcijo imajo tudi mirne cone, pasišča in zimovališča prostoživečih živalskih vrst, grmišča in predeli okoli kaluž in drugih vodnih virov namenjenih prostoživečim živalim.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je s 1. stopnjo poudarjena na 6,1 % površine gozdnega prostora.

S 1. stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na naslednjih površinah: ekocelice brez ukrepov (45,87 ha), gozdne jase (108,08 ha), površine v zaraščanju znotraj gozdnega prostora (45,43 ha), zimovališča (272,75 ha) in grmišča (68,20 ha).

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s 1. stopnjo poudarjena ob kalužah, kotanjah in mlakah.

Z 2. stopnjo je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, zaradi vključenosti v območje EPO (Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri - 8000), poudarjena na celotni preostali površini gozdnega prostora GGE (7.397,74 ha oz 93,9 % gozdnega prostora). Prav tako je funkcija z 2. stopnjo poudarjena na območjih Natura 2000, ter na območjih naravnih vrednot lokalnega (1762V Veliki log pri Rašici, 3506 Zdenska vas – lipov gaj, 3543 Krkovo, 4172 Stene Sv. Ane, 7219 Vodni dol, 7589 Potiskavec – ponikalnica, 7591 Rašica – suha struga, 7927V Mlake pri Kopoljah, 7929 Četež pri Strugah) ali državnega (1210 Rašica – požiralniki) pomena.

Posebna varstvena območja (območja Natura 2000) v GGE Dobrepolje so SI3000203 Kopoljska jama – Potiskavec, SI3000207 Podpeška jama in SI3000263 Kočevsko, ki skupaj pokrivajo 588,77 ha kar predstavlja 7,48 % gozdnega prostora GGE.

Ekološko pomembna območja

Celotno območje GGE obsega EPO - Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri - 80000, ekološko pomembno območje Kočevsko - 31100 pa obsega slabih 5 % gozdnega prostora GGE, ki sovпада z enako imenovanim Natura 2000 območjem v GGE. V GGE sta prisotna še EPO Potiskavec – 37500 in EPO Podpeška jama – 37100.

Območje pričakovanih naravnih vrednot - karbonatne kamnine; območje GGE gradijo karbonatne kamnine zato tu obstaja velika možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot.

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti z 2. stopnjo poudarjena ob posebnem drevesu (NVLP 7925 Tisa v Podpeči), ob izviru (NVLP 763 Škornica – izvir južno od Male llove gore) ob naravnem mostu (NVLP 80187 Kolenča vas – naravni most) ter ob 169 jamah in brezni.

Klimatska funkcija

Poudarjeno klimatsko funkcijo opravljajo zlasti gozdovi, ki varujejo naselja, rekreacijske in turistične objekte ter kmetijske površine pred škodljivimi učinki vetra in mraza ter gozdovi na območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki lahko povzročajo vetrolome ali deformirano rast gozdnega drevja.

Klimatska funkcija je v GGE ploskovno poudarjena z 2. stopnjo na površini 187,7 ha okrog manjšega strnjenega naselja – Videm - Dobropolje, ter na površini 4,4 ha na območjih vetrov od 3 do 4 m/s. Na 3. stopnji je zaradi splošnega blagodejnega vpliva na podnebje ploskovno poudarjena na vsej preostali gozdni površini.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Opravljajo jo gozdovi, ki ščitijo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča ter zagotavljajo varnost bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

V GGE zaščitna funkcija ni poudarjena.

Higiensko-zdravstvena funkcija

Opravljajo jo gozdovi, ki izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom. Poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini večjih naselij, bolnic in zdravilišč ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaževanja, kot so npr. avtocesta, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, večje farme, smetišča, sežigalnice in predelovalnice odpadkov, dirkališča ipd.

Higiensko-zdravstvena funkcija je v GGE ploskovno poudarjena z 2. stopnjo na površini 187,7 ha okrog manjšega strnjenega naselja Videm – Dobropolje.

S 3. stopnjo je ploskovno poudarjena na preostalem gozdnem prostoru.

Obrambna funkcija

Opravljajo jo gozdovi, ki varujejo zemljišča in objekte, pomembne za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost državnih organov Republike Slovenije. Poudarjeno obrambno funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki se uporabljajo kot poligoni za urjenje policijskih ali vojaških enot ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode, policijske, vojaške ipd. objekte.

V GGE obrambna funkcija ni poudarjena.

Rekreacijska funkcija

Rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo aktivnosti, ki telesno ali duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe. Poudarjeno rekreacijsko funkcijo imajo gozdovi z ustreznimi naravnimi danostmi, dostopnostjo in dosegljivostjo ter rekreacijsko infrastrukturo (poti, objekti).

Z 2. stopnjo je rekreacijska funkcija linijsko poudarjena v gozdovih ob Evropski pešpoti E7, Ribniški planinski poti, ter na odsekih planinskih poti: Podtabor – Sv. Ana, Limberk J, Limberk JV – St. grad, Pod Limberkom, Gmajna – Kamen vrh, Ponikve – Kamen vrh, Podgora – Kamen vrh J, Podpeč – Kamni vrh S, Kamen vrh, Ponikve – Kamen vrh – novi, Kamen vrh J, Brinje – Videm.

S 3. stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na celotnem gozdnem prostoru z izjemo obore.

Turistična funkcija

Turistično funkcijo opravljajo gozdovi, ki zadovoljujejo potrebe obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila povezanega z gozdom, začasno spremenijo svoj kraj bivanja. Poudarjeno turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih krajev, v katerih se nahajajo turistični objekti, turistične točke in znamenitosti, ki se pojavljajo kot motiv v turistično propagandne namene ali po katerih se odvija turistično vodenje.

Turistična funkcija je v GGE z 2. stopnjo linijsko poudarjena v gozdovih ob Evropski pešpoti E7, Ribniški planinski poti, ter na odsekih planinskih poti: Podtabor – Sv. Ana, Limberk J, Limberk JV – St. grad, Pod Limberkom, Gmajna – Kamen vrh, Ponikve – Kamen vrh, Podgora – Kamen vrh J, Podpeč – Kamni vrh S, Kamen vrh, Ponikve – Kamen vrh – novi, Kamen vrh J, Brinje – Videm. trasi Trške pešpoti in ob informativnih tablah na gozdni učni poti.

Z 2. stopnjo je funkcija točkovno poudarjena ob planinski koči in razgledišču v oddelku 14 ter ob razgledišču pri stenah Sv. Ane v oddelku 226A.

S 3. stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na celotnem gozdnem prostoru z izjemo obore.

Poučna funkcija

Poudarjeno poučno funkcijo opravljajo gozdovi, kjer poteka ozaveščanje in posredovanje znanj o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti. Poudarjeno poučno funkcijo opravljajo gozdovi, po katerih so speljane oziroma v katerih se nahajajo gozdne, naravoslovne ipd. poti, muzeji na prostem (gozdne učilnice), učni in demonstracijski objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja ipd.

Poučna funkcija je v GGE s 1. stopnjo linijsko poudarjena ob učni poti Sv. Ana v odseku 226 A. Funkcija je s 3. stopnjo ploskovno poudarjena na celotnem gozdnem prostoru GGE z izjemo obore.

Raziskovalna funkcija

Raziskovalno funkcijo imajo gozdovi, ki so vključeni v dolgoročne raziskave za namen študija zgradbe in zakonitosti razvoja gozdov, gozdovi na raziskovalnih ploskvah ter gozdovi v pasu ene drevesne višine okrog raziskovalnih objektov in razglašeni gozdni rezervati.

V GGE raziskovalna funkcija ni poudarjena.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Se pojavlja v gozdovih, ki varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge vredne naravne pojave. Poudarjeno funkcijo varstva naravnih vrednot opravljajo gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih

o ohranjanju narave status naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot ter zavarovana območja.

S 1. stopnjo je funkcija varovanja naravnih vrednot v GGE točkovno poudarjena v okolici nekaterih jam in brezen ter izjemnih dreves:

- NVDP 43898 Zelenka, občasni izvir (odd. 274),
- NVDP 40096 Tatrca - jama 500, vodoravna jama (odd. 118),
- NVDP 40045 Tkavčja jama - jama 500, vodoravna jama (odd. 112),
- NVDP 40025 Kompoljska jama - jama 500, občasni izvir (odd. 118),
- NVDP 41701 Krviška Okroglica - jama 500, poševno ali stopnjasto brezno (odd. 98),
- NVDP 40054 Potiskavška jama - jama 500, občasni izvir (odd. 274),
- Skodenca pri Ponikvah - jama 500 (odd. 30),
- Jama na Ravnici - jama 500 (odd. 211),
- NVLP 80187 Kolenča vas - naravni most, Naravni most severovzhodno od Kolenče vasi v Dobropoljski dolini (odd. 256),
- NVLP 7925 Podpeč - tisa, Tisa v Podpeči (odd. 14).

Izjemna drevesa, ki so prikazana v preglednici so na terenu označena s krono modre barve, premer je merjen na merilni piki (načeloma na višini 1,3 m).

Preglednica 16 : Izjemna drevesa

Drevesna vrsta	Odsek	Obseg/premer 2021 (cm)	Višina 2023 (m)	X	Y	Meritev na...
tisa	14	99/31	14,5	475.673	76.371	višini 1,3 m
češnja	89	204/65	32,9	481.396	76.330	višini 1,3 m
jelka	207 A	399/127	34,5	484.893	66.858	višini 1,3 m
gorski javor	207 B	248/79	27,4	484.611	67.205	višini 1,3 m
bodika	236	75/24	12,0	479.871	71.923	višini 1,3 m

Z 2. stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na območju naslednjih naravnih vrednot in zavarovanih območjih: NVLP 7927 V Mlake pri Kompoljah, NVLP 1762 V Veliki log pri Raščici, NVDP 1210 Rašica – požiralniki, NVLP 7219 Vodni dol, NVLP 3543 Krkovo, NVLP 4172 Stene Sv. Ane, NVLP 3506 Zdenska vas - lipov gaj, NVLP 7589 Potiskavec – ponikalnica, ZO 634 Podpeška jama, NVLP 7927 V Mlake pri Kompoljah, NVLP 7929 Četež pri Strugah – ponikalnica, NVLP 7591 Rašica - suha struga.

Z 2. stopnjo je funkcija točkovno poudarjena ob:

- izviru: NVLP 763 Škornica, Izvir južno od Male llove Gore (odd. 64),
- jamah in breznih (seznan v poglavju Priloge),
- medvedjih brlogih (jih ne prikazujemo).

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi, ki varujejo in ohranjajo območja ali objekte, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru.

Na prvi stopnji so poudarjeni gozdovi na območjih in v neposredni okolici objektov kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin, ali so upravljani izključno za varstveni namen (predvsem nekateri objekti arheoloških najdišč).

Funkcija varovanja kulturne dediščine je s 1. stopnjo ploskovno poudarjena na naslednjih območjih:

- Čušperk - Arheološko najdišče Stari grad (odd. 45, 55, KD-EŠD 11862),
- Vodice v Dobropolju - Gomilno grobišče (odd. 42, 47, KD-EŠD 16204),
- Vodice v Dobropolju - Višinska naselbina Limberk (odd. 43, 44, 45, KD-EŠD 11897),
- Podpeč v Dobropolju - Rimsko grobišče Sela (odd. 13, KD-EŠD 16207).

Na 2. stopnji je funkcija varovanja kulturne dediščine ploskovno poudarjena v gozdovih na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine za katere je določen blažji varstveni režim ter na območju ostankov gozdov z ohranjeno tradicionalno obliko gospodarjenja.

Na 2. stopnji je funkcija varovanja kulturne dediščine v GGE ploskovno poudarjena na spodnjih območjih:

- Zdenska vas - Lipov gaj pri cerkvi sv. Antona (odd. 50, 51, KD-EŠD 11368),
- Podpeč v Dobropolju - Cerkev Sv. Martina (odd. 18, KD-EŠD 1763),
- Podpeč v Dobropolju – Vas (odd. 13, 18, KD-EŠD 21507),
- Ponikve v Dobropolju - Domačija Gačnik (odd. 28, KD-EŠD 559),
- Podgorica - Cerkev Rožnovenske Matere božje (odd. 77, KD-EŠD 1760),
- Hočevje – vas (odd. 67, KD-EŠD 21654).

Na 2. stopnji je funkcija točkovno poudarjena ob naslednjih kulturnih vrednotah:

- Rapljevo - Kapelica Marije zavetnice s plaščem (odd. 209, KD-EŠD 16755),
- Podtabor - Lovšinova kapelica (odd. 223, KD-EŠD 16754),
- Podtabor - Spomenik tigrovcem na Mali gori (odd. 222, KD-EŠD 22158),
- Mala vas v Dobropolju - Spomenik partizanski bolnišnici Javhe (odd. 84, KD-EŠD 21293).

Funkcija je z 2. stopnjo točkovno poudarjena tudi ob razvalinah v oddelku 214, ter ob šestih znamenjih oziroma kapelicah v oddelkih 16, 35, 43, 247, 249, 250.

Posamezne objekte kulturne dediščine v GGE Dobropolje, ki so evidentirani v Registru nepremične kulturne dediščine Ministrstva za kulturo RS in niso del gozdnega prostora, gozdnogospodarski načrt ne obravnava.

Estetska funkcija

Opravlja jo gozdovi, ki omogočajo doživljanje skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini. Poudarjeno estetsko funkcijo imajo predvsem z estetskega vidika edinstveni/posebni gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih, ki urejajo prostor ter območjih kulturne krajine po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, v območjih krajinske pestrosti po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave ter gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali drugih vizualno motečih elementov v krajini.

S 1. stopnjo je estetska funkcija točkovno poudarjena ob razgledišču in planinski koči v oddelku 14, ter ob razgledišču na stenah Sv. Ane v odseku 226 A.

Z 2. stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na območju kulturne vrednote Zdenska vas – Lipov gaj pri cerkvi Sv. Antona v oddelkih 50 in 51.

Z 2. stopnjo je funkcija linijsko poudarjena ob evropski pešpoti E7.

Točkovno je funkcija z 2. stopnjo poudarjena ob naslednjih objektih: Rapljevo - Kapelica Marije zavetnice s plaščem (odd. 209), Podtabor - Lovšinova kapelica (odd. 223), Podtabor - Spomenik tigrovcem na Mali gori (odd. 222), Mala vas v Dobropolju - Spomenik partizanski bolnišnici Javhe

(odd. 84), razvaline v oddelku 214, ter znamenja oziroma kapelice v oddelkih 16, 35, 43, 247, 249, 250.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Funkcija gozda pomeni proizvodnjo nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati. Poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo opravljajo tudi gozdovi z nadpovprečno rastnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

S 1. stopnjo je funkcija poudarjena na površini gozdnega prostora, kjer je mogoče dolgoročno sekati več kot 5 m³ lesa na hektar površine. V GGE je to na 7.617,53 ha gozdov kar znaša 96,7 % gozdnega prostora.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena na območju ekocelic ter na površinah v gozdnem prostoru, ki niso gozd (gozdne jase, daljnovodi, javne ceste,...).

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcija gozda pomeni izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov, ki se lahko pojavijo na trgu. Poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin opravljajo zlasti gozdovi, ki se gojijo zaradi plodov, gozdni semenski objekti, gozdovi, kjer se intenzivno odvija stelarjenje, čebelja paša, pridobivanje smole in drevesnih sokov, pridobivanje okrasnega drevja, izkoriščanje sečnih ostankov ipd., če so ti proizvodi predmet prodaje ali nadaljnje dodelave in niso namenjeni le lastni uporabi.

S 1. stopnjo je funkcija točkovno poudarjena ob stojiščih čebelnjakov.

Z 2. stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na območju jelovo bukovih gozdov na pobočju Male gore zaradi čebelje paše – jelka (843,6 ha).

Lovnogospodarska funkcija

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo gospodarjenje s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi z visoko gostoto populacij velikih rastlinojedov oziroma gozdovi, v katerih prehranska kapaciteta okolja omogoča višjo številčnost divjadi.

S 1. stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na območju rukališč v odsekih 201 A in 201 B ter na območju ograjene površine – obore za rejo divjadi v oddelku 250.

Točkovno je s 1. stopnjo funkcija poudarjena ob zimskih krmiščih v oddelkih 3, 59, 60, 61, 110, 216, 217, 242, 262.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 50 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE ni varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov. Vsi gozdovi so uvrščeni v kategorijo večnamenskih gozdov.

Preglednica 17 /D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	7.027,94	603,90	31,56	7.663,40
Skupaj	7.027,94	603,90	31,56	7.663,40

V GGE se kaže razmeroma velika pestrost matičnih podlag, reliefa, višin in tudi gozdnih združb. Gozdne združbe po posameznih odsekih, ki so nadalje uvrščeni v ustrezen RGR so bile določene na osnovi fitocenološkega elaborata. Znotraj posameznega RGR običajno prevladuje GRT, po katerem je RGR dobil ime. Prevladujejo podgorska gradnova bukovja – 49,9 % površine gozdov, nato gradnova belogabrovja – 15,2 %, sledijo gorska bukovja – 14,8 %, jelovo-bukovih GRT je 11,9 %, manj pa je zasmrečenih podgorskih gradnovih bukovij (4,3 %) in podgorskih bukovij (3,9 %).

Preglednica 18 /KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	54120-Predinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	2,05	0,3
	55410-Gradново bukovje na izpranih tleh	1,42	0,2
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	36,35	5,3
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	496,93	72,2
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11,60	1,7
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	69,36	10,1
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	6,15	0,9
	64113-Dinarsko jelovo bukovje s penušo	19,47	2,8
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	41,82	6,1
	65110-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	3,49	0,5
Skupaj RGR		688,64	100,0
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	54120-Predinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	0,62	0,3
	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	0,37	0,2
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	16,64	7,4
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	27,31	12,1
	64103-Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11,01	4,9
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	140,16	62,2
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	0,81	0,4
	64113-Dinarsko jelovo bukovje s penušo	27,94	12,4
	65110-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	0,63	0,3
Skupaj RGR		225,49	100,0
01201-Podgorska gradnova bukovja	54120-Predinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	336,80	8,8
	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	480,42	12,6
	55410-Gradново bukovje na izpranih tleh	2.685,05	70,3
	56312-Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim	8,76	0,2
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	13,46	0,4
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	280,54	7,3
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	0,74	0,0
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	2,90	0,1
	71110-Kisloljubno gradново belogabrovje	11,76	0,3

Skupaj RGR		3.820,43	100,0
01205-Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena	52110-Črnojelševje	1,72	0,5
	54120-Predinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	38,34	11,7
	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	41,00	12,5
	55410-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	163,86	50,1
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	7,64	2,3
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	74,19	22,7
Skupaj RGR		326,75	100,0
01301-Podgorska bukovja	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	136,49	45,3
	55410-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	97,37	32,3
	56312-Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim	6,22	2,1
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	5,70	1,9
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	55,46	18,4
Skupaj RGR		301,24	100,0
01401-Gorska bukovja	54120-Predinarsko-dinarsko gradnovο belogabrovje	14,44	1,3
	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	109,74	9,7
	55410-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	125,62	11,0
	56312-Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim	3,34	0,3
	58110-Osojno bukovje s kresničevjem	32,70	2,9
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	789,58	69,4
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	21,45	1,9
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	20,80	1,8
	64106-Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	4,23	0,4
	64113-Dinarsko jelovo bukovje s penušo	7,27	0,6
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	5,07	0,4
	65110-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	2,81	0,2
Skupaj RGR		1.137,05	100,0
01911-Gradnova belogabrovja	52110-Črnojelševje	0,35	0,0
	54120-Predinarsko-dinarsko gradnovο belogabrovje	740,04	63,6
	55110-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	77,39	6,6
	55410-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	248,77	21,4
	63110-Predinarsko gorsko bukovje	37,33	3,2
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	4,68	0,4
	64104-Dinarsko jelovo bukovje z golščem	2,85	0,2
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	12,68	1,1
	65110-Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	1,49	0,1
	71110-Kisloljubno gradnovο belogabrovje	38,22	3,3
Skupaj RGR		1.163,80	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		7.663,40	100,0
Skupaj vsi gozdovi		7.663,40	100,0

3.2 Lesna zaloga

Lesno zalogo v enoti smo ugotovili na podlagi meritev na stalnih vzorčnih ploskvah, ki so potekale od novembra leta 2021 do novembra leta 2022. Za ugotavljanje lesne zaloge, prirastka, odmrlega drevja, kakovosti in poškodovanosti drevja smo v GGE izvedli meritve na 1.248 stalnih vzorčnih ploskvah (SVP), z gostoto mreže 250 x 250 m. Skupno je bilo na SVP izmerjenih 18.024 dreves.

Povprečna lesna zaloga je 297,9 m³/ha, od tega je 223 m³/ha listavcev in 74,9 m³/ha iglavcev. V drevesni sestavi prevladuje bukev (41,8 % od LZ), sledijo smreka (20,3 %), hrast (12,6 %) in drugi trdi listavci (11,7 %), plemeniti listavci (8,1 %), jelka (4,5 %), mehki listavci (0,6 %), bor (0,3 %) in macesen (0,1 %).

Debelinska struktura kaže na relativno »mlajše« sestoje, posebej pri listavcih, kjer lesna zaloga prevladuje v III. in IV. debelinskem razredu, pri iglavcih pa lesna zaloga prevladuje v IV. in V. debelinskem razredu. Pri jelki lahko izpostavimo neugodno porazdelitev, saj skoraj polovico lesne zaloge zajema V. debelinski razred.

Preglednica 19 /LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%
Smreka	8,8	14,6	22,1	23,4	31,1	60,6	20,3
Jelka	3,4	9,1	14,4	23,4	49,7	13,3	4,5
Bor	9,5	16,4	22,9	22,8	28,4	0,8	0,3
Macesen	5,3	11,5	17,2	24,1	41,9	0,2	0,1
Ostali igl.	0,0	7,7	32,8	25,8	33,7	0,0	0,0
Bukev	8,8	20,7	27,9	24,4	18,2	124,5	41,8
Hrast	11,3	24,3	29,1	21,8	13,5	37,6	12,6
Pl. lst.	8,5	18,9	26,2	25,2	21,2	24,2	8,1
Dr. tr. lst.	12,2	25,3	28,5	20,9	13,1	34,8	11,7
Meh. lst.	16,0	27,0	26,5	18,4	12,1	1,9	0,6
Iglavci	7,9	13,7	20,7	23,4	34,3	74,9	25,1
Listavci	9,8	21,9	28,0	23,4	16,9	223,0	74,9
Skupaj	9,3	19,8	26,2	23,4	21,3	297,9	100,0

Smreka je v lesni zalogi zastopana z 20,3 %. Na večjih površinah je bila sajena po poseku na golo v kompleksu državnih gozdov v Javhah, v preteklih desetletjih pa tudi drugod po enoti. Pojavlja se v vseh RGR. V pionirskih gozdovih se ugodno naravno pomlajuje, ker jo divjad manj objeda in je manj zahtevna na talne razmere kot hrast in bukev. Veliko smreke je po žledu leta 1985 ostalo brez vrhov. Debelinska struktura lesne zaloge (31,1 % lesne zaloge je v V. debelinskem razredu) nakazuje potrebo po obnovi odraslih smrekovih sestojev. Velik delež smreke na nenaravnih rastiščih zahteva stalno kontrolo zdravstvenega stanja in sprotno sanacijo po lubadarju napadenih dreves.

Jelka se večinoma pojavlja na pobočjih Male gore, v lesni zalogi je prisotna s 4,5 %. Skupaj z bukvijo je glavna graditeljica jelovo-bukovih gozdov. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je še vedno neugodna, saj je kar 49,7 % lesne zaloge v V. debelinskem razredu, vendar se je delež zmanjšal v primerjavi z prejšnjim desetletjem.

Rdeči bor je v lesni zalogi zastopan je z 0,3 %. Raste posamič v nižjih legah. Mestoma raste na toplejših legah tudi kot pionirska vrsta na opuščenih travnikih. Kakovost lesa je slaba.

Macesen je v enoti zastopan z izredno majhnim deležem. Pojavlja se v obliki nekaj manjših nasadov ter posamič, kot primes smrekovim nasadom na Javhah. Velikokrat je poškodovan po snegu in žledu.

Bukev je po številu daleč najbolj razširjena drevesna vrsta. V lesni zalogi prevladuje z 41,8 %. V predgorskem in gorskem pasu gradi skoraj čiste bukove sestoje s posamično primesjo plemenitih listavcev, jelke in smreke. V nižje ležečih delih enote ji je v večjem deležu primešan hrast in druge drevesne vrste. Njena življenjska moč je velika, sestoji so biološko stabilni. Naravno pomlajevanje je večinoma zelo dobro.

Od hrastov je v enoti prisoten zlasti graden. V skupni lesni zalogi zavzema 12,6 %. Na toplejših delih nižinskega pasu je prisoten tudi cer. Nižinski sestoji hrasta so večinoma blizu naselij, zato so bili v preteklosti prekomerno velikokrat obremenjeni. Največkrat se tu izvaja sečnja za pridobitev lesa za domačo uporabo (drva) in steljarjenje. Pomlajevanje hrasta je v primerjavi z bukvijo precej slabše, prisotno je tudi sušenje hrasta.

Plemeniti listavci (gorski in ostrolistni javor, veliki jesen, gorski brest, lipa) so posamično primešani v večini sestojev na praktično vseh rastiščih. Skupen delež v lesni zalogi znaša 8,1 %. Glavne poškodbe so poškodbe zaradi objedanja po divjadi. Slednja tudi močno vpliva na samo pomlajevanje.

Drugi trdi listavci (beli in črni gaber, mali jesen, cer, maklen, brek, češnja) so najbolj prisotni v sestojih v nižinskem delu enote, črni gaber in mali jesen poraščata tudi višje ležeče skalne grebene. Razen češnje, breka in belega gabra so to bolj termofilne, velikokrat tudi pionirske drevesne vrste in so pomembne pri varovanju tal pred erozijo. V lesni zalogi so zastopani z 11,7 %.

Mehki listavci so v lesni zalogi zastopani z 0,6 %. Prevladujejo trepetlika, breza in črna jelša. Prvi dve se pojavljata kot izrazito pionirski vrsti pri zaraščanju opuščenih travnikov, jelša pa raste na mokriščih in ob strugah potokov kjer varuje brežine pred erozijo.

Povprečna lesna zaloga je v državnih gozdovih višja kot v zasebnih in gozdovih lokalnih skupnosti, pretežno zaradi načina gospodarjenja in delno tudi rastiščnih razmer.

Preglednica 20 /D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	573.718	521.161	50.324	2.233
	m ³ /ha	74,9	74,2	83,3	70,8
Listavci	m ³	1.709.494	1.556.189	146.901	6.404
	m ³ /ha	223,0	221,4	243,3	202,9
Skupaj	m³	2.283.212	2.077.350	197.225	8.637
	m ³ /ha	297,9	295,6	326,6	273,7

Lesno zalogo gozdov smo ugotavljali z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah. Ocena povprečne lesne zaloge za GGE znaša 297,9 m³/ha. Vzorčna napaka znaša +/- 2,99 %, oziroma +/- 8,91 m³/ha. Vzorčne napake ugotavljanja lesne zaloge po RGR so v okviru dopustnih odstopanj.

Preglednica 21 /D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+/-E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	1111	688,64	371,5	113	9,8
2	1121	225,49	340,1	39	14,8
3	1201	3.820,43	283,4	622	4,3
4	1205	326,75	312,7	51	14,7
5	1301	301,24	272,9	49	14,1
6	1401	1.137,05	325,3	186	7,4
7	1911	1.163,80	269,5	188	7,6

Tarife so povzete po GGN za GGE Dobropolje iz obdobja 2013-2022. Sprememb odsekov ni bilo.

3.3 Prirastek

Prirastek smo ugotovili na podlagi razlik v volumnih dreves med prejšnjo in zadnjo meritvijo na SVP. Na osnovi razlik v volumnih dreves smo za vsako drevo izračunali prirastni volumski procent. Dobljeni volumski procent smo pripisali premeru, ki ga je posamezno drevo imelo na sredini ureditvenega obdobja. Snop točk volumskih procentov smo ločeno po drevesnih vrstah in RGR izravnali s funkcijo, ki se je v posameznem primeru najbolj prilagajala. S pomočjo dobljene funkcije smo za vsako debelinsko stopnjo, ločeno po drevesnih vrstah in RGR-jih, izračunali prilagojeni prirastni procent.

Povprečni letni prirastek je 2,35 m³/ha za iglavce, 4,72 m³/ha za listavce in skupaj 7,07 m³/ha.

Preglednica 22 /PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,54	0,51	0,51	0,41	0,38	2,35	33,2
Listavci	1,03	1,32	1,18	0,78	0,40	4,72	66,8
Skupaj:	1,57	1,83	1,69	1,19	0,78	7,07	100,0

Kljub nižji lesni zalogi je prirastek v zasebnih gozdovih višji kot v državnih, predvsem zaradi mlajših sestojev. V gozdovih lokalne skupnosti je zaradi nizke lesne zaloge in slabših sestojnih zasnov prirastek nanižji.

Preglednica 23 /D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	17.999	16.631	1.286	82
	m ³ /ha	2,35	2,37	2,13	2,59
Listavci	m ³	36.147	33.103	2.911	133
	m ³ /ha	4,72	4,71	4,82	4,22
Skupaj	m³	54.146	49.734	4.197	215
	m ³ /ha	7,07	7,08	6,95	6,81

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Površine razvojnih faz oziroma zgradbe sestojev smo ugotovili na osnovi digitalnega izrisa sestojev z aplikacijo Gismartix pri opisih sestojev. Vzporedno smo za posamezno razvojno fazo ocenjevali tudi delež podmladka znotraj posamezne razvojne faze in zasnove podmladka.

Opise sestojev smo opravili v letu 2022. Pripomočki pri izločanju sestojev so bili gozdnogojitveni načrti oddelkov, prejšnja sestojna karta in digitalni orto foto posnetki v merilu 1:5.000, na katere smo izrisali sestoje in druge površine v gozdnem in negozdnem prostoru. Število izločenih sestojev v GGE je 1644, povprečna površina sestoja je 4,66 ha. Dejansko je kartiranih 3082 površin - sestojev s povprečno površino 2,49 ha.

V GGE prevladujejo debeljaki (51,3 %), sledijo raznomerni sestoji (16,7 %) in sestoji v obnovi (12,1 %). Pričakovano je največji delež podmladka v sestojih v obnovi, sledijo debeljaki in raznomerni sestoji. Prevladujejo dobre sestojne zasnove podmladka, slabše so le v raznomernih sestojih. Najvišja povprečna lesna zaloga je v debeljakih (370,3 m³/ha). Zaradi velike površine debeljakov je ocena lesne zaloge debeljakov obremenjena z najmanjšo napako.

Preglednica 24 /RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m3/ha		%	cm
Mladovje	563,75	7,4							134,9	114	18,4	18
Drogovnjak	887,87	11,6	6,60	0,7	0,0	67,6	22,0	10,4	271,2	141	6,6	20
Debeljak	3.939,43	51,3	294,41	7,5	0,3	77,5	19,2	3,0	370,3	617	3,3	25
Sestoj v obnovi	924,63	12,1	346,96	37,5	6,7	64,9	21,9	6,5	245,1	142	9,5	26
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.279,53	16,7	221,22	17,3	4,3	39,1	52,9	3,7	259,7	222	7,2	21
Pionirski gozd z grmišči	68,19	0,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	148,5	9	50,1	20
Skupaj	7.663,40	100,0	869,19	11,3					297,9	1.248	3,0	23

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Za čim popolnejši prikaz površinskega stanja razvojnih faz in primerjave z modeli smo poleg razvojne faze v sestoju določili še delež površine, ki jo znotraj sestoja predstavlja mladovje, ki ga je bilo sicer nemogoče izločiti kot samostojni sestoj. V raznomernih in pionirskih gozdovih smo ocenjevali tudi deleže posameznih razvojnih faz. Tako se ja za raven RGR in enote dobilo podatek o tem, kolikšen je dejanski delež posamezne razvojne faze znotraj raznomernih in pionirskih gozdov.

V pomladku izrazito prevladujeta bukev (59,19 %) in smreka (24,09 %) Ostalih vrst je v podmladku manj.

Preglednica 25 /D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	209,43	21,47	0,00	0,00	0,00	514,48	21,68	48,10	52,79	1,24	869,19
%	24,09	2,47	0,00	0,00	0,00	59,19	2,49	5,53	6,07	0,14	100,00

Iz preglednice o zasnovi, negovanosti in sklepu sestojev je razvidno, da so zasnove mladovja večinoma dobre, razmeroma velik je tudi delež odličnih zasnov. Razumljivo so sestojne zasnove slabe v pionirskih gozdovih z grmišči. Negovanost je boljša v starejših sestojih in tudi v mladovju, nekoliko slabša pa v drogovnjakih. Najslabša negovanost je v raznomernih gozdovih. Zlasti v mladovju in drogovnjakih je sklep pretesen, kar kaže na premajhno intenzivnost nege. V debeljakih prevladuje normalen sklep.

Preglednica 26 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

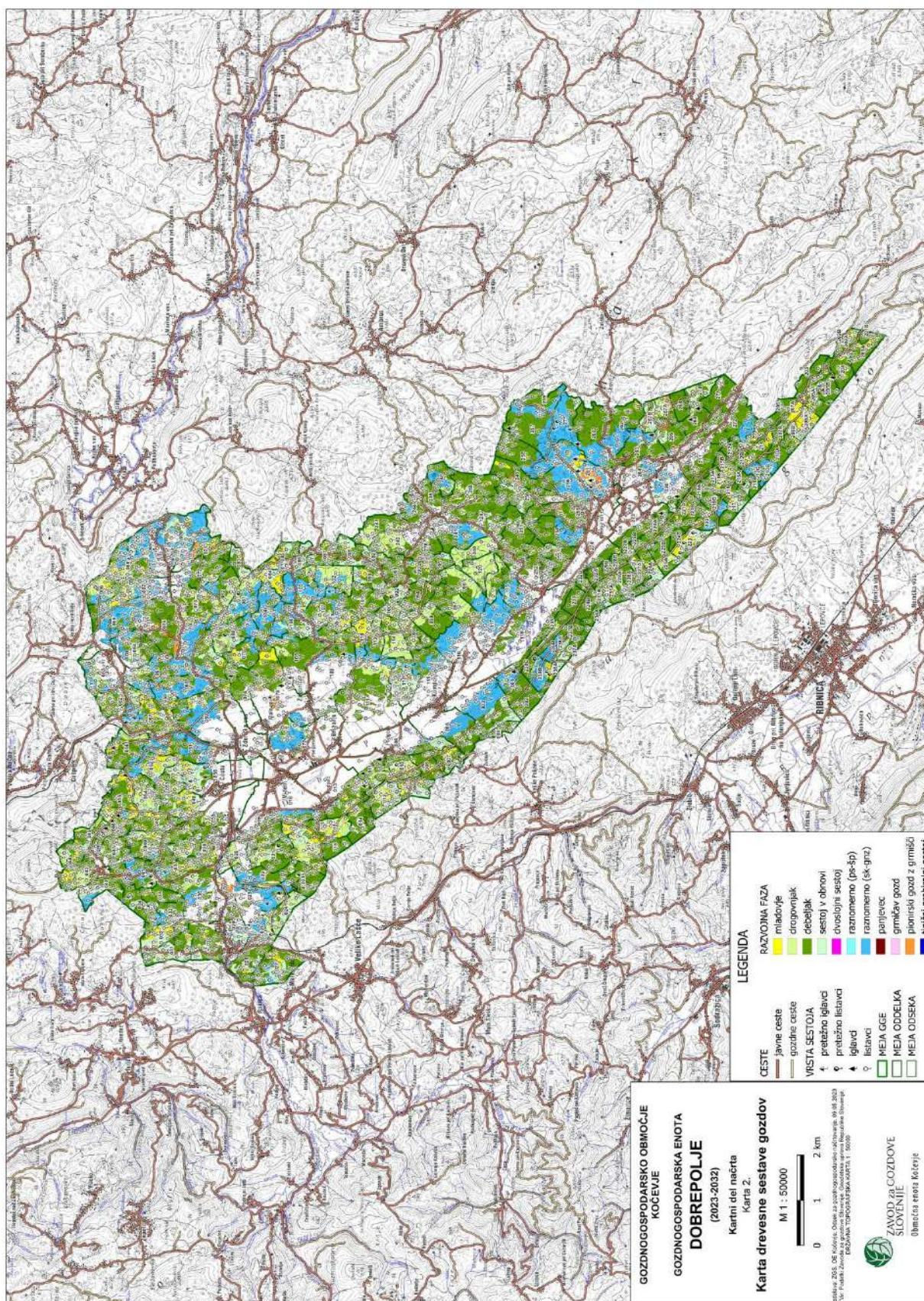
Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	563,75	30,9	41,4	21,2	6,5	18,0	54,5	27,2	0,3	47,6	21,7	9,4	21,3
Drogovnjak	887,87	13,5	53,3	17,9	15,3	21,0	49,0	29,5	0,5	64,5	23,9	9,0	2,6
Debeljak	3.939,43					25,7	53,5	20,8	0,0	12,8	57,1	21,2	8,9
Sestoj v obnovi	924,63					23,0	72,1	4,9	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.279,53					2,3	62,3	35,4	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	68,19	0,0	24,7	25,8	49,5								
Skupaj	7.663,40												

3.5 Tipi sestojev

V GGE glede na zastopanost drevesne sestave prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (Karta 6). Gre za mešane gozdove bukve, hrasta, plemenitih in trdih listavcev večinoma v nižinskem in podgorskem pasu. Sledijo bukovi gozdovi v podgorskem in gorskem pasu, podoben delež zasedajo tudi drugi gozdovi iglavcev in listavcev, ki poraščajo nižinski in predgorski pas z razmeroma velikim deležem smreke. Na 473,87 ha površine močno prevladuje smreka in sicer znotraj RGR Podgorska gradnova bukova – zasmrečena ter v posameznih sestojih s prevladujočim deležem smreke znotraj ostalih RGR.

Preglednica 27 /D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	14,97	0,2
Gozdovi bukve in hrasta	104,13	1,4
Bukovi gozdovi	1.831,47	23,9
Drugi pretežno listnati gozdovi	2.934,18	38,3
Gozdovi bukve in jelke	239,15	3,1
Gozdovi bukve in smreke	325,60	4,2
Jelovi gozdovi	0,38	0,0
Smrekovi gozdovi	473,87	6,2
Borovi gozdovi	1,04	0,0
Drugi pretežno iglasti gozdovi	74,22	1,0
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.664,39	21,7
Skupaj	7.663,40	100,0

Karta 6: Drevesna sestava gozdov

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 50 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Naravna ohranjenost gozdov, če jo izražamo z naravno sestavo drevesnih vrst, je po posameznih rastiščih dobra. Razlog za razmeroma velik delež spremenjenih in tudi delež močno spremenjenih gozdov je delež smreke v lesni zalogi, ki je bistveno višji kot pa je njen delež v lesni zalogi po naravi.

Preglednica 28 /OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	4.641,44	60,5	2.649,00	34,6	372,96	4,9	0,00	0,0	7.663,40	100,0
Skupaj vsi gozdovi	4.641,44	60,5	2.649,00	34,6	372,96	4,9	0,00	0,0	7.663,40	100,0

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja smo ocenjevali pri meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah na drevju s prsnim premerom nad 30 cm. Pri večini drevesnih vrst prevladuje dobra sestojna zasnova, boljše je pri smreki, jelki in plemenitih listavcih, slabša pa pri macesnu, trdih in mehkih listavcih. Na splošno velja, da je kakovost drevja boljše pri iglavcih kot pri listavcih. Boljša kakovost drevja je predvsem v ohranjenih bukovih in jelovo-bukovih gozdovih, tudi nekaterih hrastovih in smrekovih sestojih, slabša pa v raznomernih in pionirskih gozdovih.

Preglednica 29 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.441	3,4	22,8	54,6	17,0	2,2
Jelka	275	0,0	20,4	53,8	23,6	2,2
Bor	40	0,0	10,0	55,0	25,0	10,0
Macesen	9	0,0	11,1	11,1	55,6	22,2
Bukev	3.226	2,1	17,4	38,9	29,7	11,9
Hrast	1.228	0,5	8,9	37,4	35,1	18,1
Pl. Ist.	731	3,4	22,4	40,1	24,1	10,0
Dr. tr. Ist.	643	0,0	0,3	12,6	32,0	55,1
Meh. Ist.	24	0,0	4,2	4,2	54,1	37,5
Skupaj iglavci	1.765	2,8	22,0	54,3	18,4	2,5
Skupaj listavci	5.852	1,7	14,3	35,7	30,5	17,8
Skupaj	7.617	2,0	16,1	40,0	27,7	14,2

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodovanost drevja smo prav tako ocenjevali pri meritvah na stalnih vzorčnih ploskvah na stoječem drevju. Poškodovanih je 3,4 % dreves. Prevladujejo poškodbe debla in koreninika, ki so nastale večinoma zaradi gozdarske dejavnosti – sečnje in spravila lesa. 0,8 % vseh dreves ima poškodovane veje. Najpogostejši razlog za poškodovanost vej so žled, sneg in veter. Osutost dreves je zelo majhna. V večini primerov gre za osutost jelke, včasih tudi hrasta. V splošnem poškodovanost dreves ni problematična.

Preglednica 30 /PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,4
Veje	0,8
Osutost	0,2
Skupaj	3,4

3.9 Objedenost gozdnega mladja

GGE se nahaja v popisni enoti Bloke – Sodražica v kateri je 51 popisnih ploskev. V GGE so bile v letu 2020 popisane 4 popisne ploskve ter ugotovljena skupna poškodovanost 27,2 % in tekoča letna poškodovanost 5,4 %. Ugotovljeno stanje v GGE je ugodnejše od ugotovljene letne poškodovanosti in skupne poškodovanosti v popisni enoti Bloke – Sodražica. Objedenost gozdnega mladja - po podatkih podrobnega popisa leta 2020.

Preglednica 31 /OM1: Objedenost gozdnega mladja - PE Bloke - Sodražica

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)	Tekoča letna poškod. (%)
do 15 cm	41902		
1. 15-30 cm	33048	33	10
2. 30-60 cm	18576	29	10
3. 60-100 cm	6929	26	15
4. 100-150 cm	2972	24	10
Skupaj 1-4	41562	31	11

Preglednica 32 /OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)				Objedenost %	Tekoča letna poškod. %
	15- 30 cm	30-60 cm	60-100cm	100-150 cm		
Bukev	34	41	43	47	10	4
Plemeniti lis.	46	29	23	18	55	17
Drugi trdi lis.	7	9	7	10	57	20
Mehki l.	3	3	4	4	62	37
Hrasti	1	-	-	-	38	0
Smreka	7	18	23	21	1	0
Jelka	2	-	-	-	23	4
Skupaj	100	100	100	100	31	11

Komentar objedenosti:

V obeh tabelah se navaja poškodovanost mladja gozdnega drevja za popisno enoto Bloke – Sodražica, v kateri je bilo v letu 2020 popisanih 51 vzorčnih ploskev. Pri popisu je bila ugotovljena skupna poškodovanost 31 % mladja gozdnega drevja in tekoča letna poškodovanost 11 %. V primerjavi s celotnim območjem je poškodovanost v popisni enoti nižja za 1% in letna poškodovanost nižja za 3%.

Preglednica 33 : Primerjava objedenosti gozdnega mladja s preteklimi popisi

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Iglavci	11,7	9,8	3,1	2,8
Listavci	38,2	43,6	27,5	35,3
Skupaj	33,7	36,0	23,7	30,6

Primerjava z dosedanjimi popisi v letih 2010, 2014 in 2017 kaže, da se je poškodovanost mladja gozdnega drevja v popisni enoti v letu 2017 značilno znižala. V letu 2020 je bila poškodovanost nižja kot v letih 2010 in 2014 in večja kot v letu 2017, vendar ugotovljene razlike niso značilne.

Ugodno stanje objedenosti mladja je pri bukvi in smreki. Poškodovanost ostalih drevesnih vrst v popisni enoti je še vedno visoka. Tekoča letna poškodovanost je najvišja pri plemenitih listavcih, ostalih trdih in mehkih listavcih. Tekočih letnih poškodb je manj pri smreki, bukvi in jelki.

Pri mladju pod 15 cm prevladujejo v vrstni sestavi s 64 % plemeniti listavci, s 13 % sledita jelka in bukev, s 6 % smreka, mehki listavci s 3 % in ostali trdi listavci z 2 %. V mladju višjem od 15 cm je največ, 38 % bukve, 37 % mladja plemenitih listavcev, 13 % smreke, 8 % trdih listavcev, 3 % mehkih listavcev in 1 % jelke. Uspešno preraščanje mladja v višje višinske razrede se ugotavlja pri bukvi, smreki, plemenitih listavcih, trdih in mehkih listavcih, pri ostalih vrstah je manj uspešno. Posledica tega je, da v višjih višinskih razredih prevladuje bukovo mladje.

3.10 Odmrlo drevje

V GGE je delež odmrlega drevja razmeroma velik, in sicer 19,1 dreves/ha, oziroma 12,3 m³/ha, kar predstavlja 4,1 % lesne zaloge. Razporeditev odmrlega drevja je neugodna, saj je odmrlega tanjšega drevja razmeroma veliko, manjka pa odmrlo drevje večjih dimenzij.

Preglednica 34 /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	1,67	7,08	8,75	1,38	6,12	7,50	3,05	13,20	16,25
	m ³ /ha	0,60	2,87	3,47	0,49	2,46	2,95	1,09	5,33	6,42
30 - 49 cm	št./ha	0,34	1,55	1,89	0,03	0,56	0,59	0,37	2,11	2,48
	m ³ /ha	0,58	2,95	3,53	0,06	1,07	1,13	0,64	4,02	4,66
50 in več cm	št./ha	0,13	0,11	0,24	0,02	0,10	0,12	0,15	0,21	0,36
	m ³ /ha	0,43	0,42	0,85	0,05	0,36	0,41	0,48	0,78	1,26
Skupaj	št./ha	2,14	8,74	10,88	1,43	6,78	8,21	3,57	15,52	19,09
	m ³ /ha	1,61	6,24	7,85	0,60	3,89	4,49	2,21	10,13	12,34

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Povzeto po prejšnjem GGN GGE Dobropolje:

Najstarejši podatki za to območje segajo v 11. stoletje in se nanašajo na salzbursko posestvo. Verjetno je bilo območje poseljeno že ob prihodu Slovencev, najpozneje pa do 12. stoletja. Območje je prvič omenjeno leta 1229, ko so stiški menihi na to območje naseljevali svoje kmete. Takrat so tudi začeli krčiti gozdove za potrebe kmetijstva.

Skozi zgodovino je imelo svojo posest in podložnike več zemljiških gospodstev. Največ podložnikov je imelo zemljiško gospostvo Čušperk.

Po patentu cesarja Jožefa, ki je vladal 1780 – 1790, so bili kmetje sicer osebno svobodni, kar pa se ni zgodilo z njihovo posestjo.

Šele v drugi polovici 19. stoletja, po zemljiški odvezi, so gozdovi postali last kmetov. Zadnjemu lastniku fevdalne posesti Čušperški graščini je ostalo le 700 ha najboljših gozdov na Mali gori. Leta 1900 so čušperške gozdove odkupili štirje Ribničani: brata Klun, Pirker in Lovšin. Po nekaj letih skupnega gospodarjenja so si gozdove razdelili. Klunova sta leta 1902 v Hlevendolu zgradila parno žago, ki je obratovala do leta 1932, ko je drugič pogorela.

Naj navedemo še kratko zgodovino gozdov današnjega kompleksa Javhe. Omenjeni gozdovi so bili do leta 1902 last čušperške graščine. Takrat jih je kupil lesni trgovec Pivo. Najel je 100 italijanskih družin oglarjev, ki so v nekaj letih na golo posekali celotno površino takrat pretežno bukovih gozdov. Les so predelali v oglje. Ogolele površine so potem pogozdili s smreko in deloma tudi z macesnom. Leta 1939 je Pivo prodal gozdove drugemu lastniku - Loy Innocente-ju, vendar le-ta od gozdov ni imel nobene koristi, saj je vojna pretrgala vsako gospodarjenje z gozdovi. Po končani vojni so mu bili gozdovi nacionalizirani, po zdajšnjem zakonu o denacionalizaciji pa tudi ni upravičenec za vračilo, tako da kompleks ostaja v državni lasti.

Vsi ostali gozdovi, pa tudi nekatere druge parcele, so bili po vojni nacionalizirani, po Zakonu o denacionalizaciji iz leta 1992 pa vrnjeni prvotnim lastnikom.

Opis gospodarjenja za pretekla ureditvena obdobja je podan posebej za GGE Dobropolje in posebej za GGE Struge.

GGE Dobropolje:

Obdobje od 1960 – 1972

Prvi gozdnogospodarski načrt za gozdove gozdnogospodarske enote Dobropolje je veljal za obdobje 1960 – 1969. Načrt je bil nedokončan in je vseboval le številčne podatke o lesnih zalogah, prirastku in višini etata. V zasebnih gozdovih se je gospodarilo po načelih prebiralnega gospodarjenja, v družbenih pa po načelih skupinskopostopnega gospodarjenja. Etati so bili nizki, zato se je lesna zaloga povečevala, ravno tako prirastki. Površina gozdov se je povečala za 565,58 ha.

Obdobje od 1973 – 1982

Za to obdobje je bil izdelan prvi celovit načrt gozdnogospodarske enote Dobropolje. Kot v prejšnjem ureditvenem obdobju so bili zasebni gozdovi uvrščeni v prebiralen način gospodarjenja, družbeni pa v skupinsko – postopni način. V družbenih gozdovih je bil podan poseben poudarek na pospeševanju listavcev v smrekovih kulturah, ogroženih s snegolomi in vetrolomi. Etat v državnih gozdovih je bil presežen, ravno tako pri iglavcih v zasebnih gozdovih, medtem ko je pri listavcih dosegel 73 %. Lesna zaloge in prirastek sta se povečala. Površina enote se je povečala za 278,36 ha. Planirana gojitvena dela so bila v celoti presežena, v tem obdobju so se zgradile številne kamionske ceste: Planski vrh – Javhe – Hočevje, Tisovec, Ponikve – Lašče, in Mrzla dolina - Predstruge v skupni dolžini 17,34 km, kar je povečalo odprtost gozdov s cestami iz 4,7 na 8,4 m/ha.

Obdobje od 1983 – 1992

V tem obdobju gozdnogospodarski načrt uvršča gozdove v tri vrste gospodarjenja: v skupinskopostopne uvršča vse ohranjene bukove in hrastovo bukove sestoje, v prebiralne jelovo bukove gozdove in v meliorativne, kamor uvršča vse malodonosne gozdove in površine v zaraščanju. Površina gozdov se je v desetih letih povečala za 61,10 ha na račun zaraščanja kmetijskih površin, prav tako se je za 15 % povečala skupna lesna zaloga, ki pa je pri iglavcih v državnih gozdovih zaradi močnega žledoloma padla za 5 %. Prevladujoča drevesna vrsta v državnih gozdovih je smreka, sledi ji bukev in plemeniti listavci, v zasebnih pa bukev, sledita ji smreka in hrast. Prirastek se je ugotavljal na vzorčnih ploskvah z vrtanjem, kjer se je pretežno zaradi vpliva žleda ugotovilo padec prirastka za 32 % v državnih in za 16 % v zasebnih gozdovih. Predpisani etat je bil visok in je v državnih gozdovih močno presegal dejanski prirastek, zaradi žleda so se povečala tudi predvidena gojitvena dela. Povečanje je bilo v državnih gozdovih kar za 116 %, v zasebnih gozdovih pa za 3 %. Realizacija je bila nižja in je znašala le 64 % predvidenih del.

Obdobje od 1993 – 2002

Delež državnih gozdov se po Zakonu o denacionalizaciji ni bistveno spremenil, saj so bile prvotnim lastnikom vrnjene le posamezne parcele, tudi kompleks Javhe je še naprej ostal v državni lasti. V tem obdobju je bila skupna realizacija poseka 66 %, skupni posek iglavcev je bil 3 % višji od načrtovanega, skupni posek listavcev pa znatno nižji in sicer kar za 53 % nižji. Glede na lastništvo je bil posek v državnih gozdovih tako pri iglavcih kot pri listavcih nižji od načrtovanega, kar je pri iglavcih posledica varčevanja v primeru sanitarnih sečenj, pri listavcih pa posledica strategije njihovega pospeševanja. V zasebnih gozdovih je bil posek iglavcev presežen za 9 %, posek listavcev znatno pod načrtovanim (realizacija 46 %). Vzroki za takšno razmerje so predvsem ekonomski. Realizacija gojitvenih del je bila večinoma nižja od načrtovane, razen pri negi mladja, kjer presega načrtovano za 20 %. Glede na okoliščine, povezane z izvedbo teh del, je bila količina opravljenih del zadovoljiva. V obravnavanem obdobju ni bilo gradenj novih cest.

Obdobje od 2003 – 2012

V GGE Dobropolje je bilo v obravnavanem ureditvenem obdobju posekanega 155.992 m³ lesa, kar predstavlja 86,7 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek iglavcev je znašal 96.044 m³ ali 137,2 % v primerjavi z načrtovanim in listavcev 59.948 m³ ali 54,5 % načrtovanega poseka listavcev. Veliko preseganje poseka iglavcev v posameznih gospodarskih razredih kaže na prenamnožitve smrekovih podlubnikov. Sečnja listavcev zaostaja za načrtovanim posekom v vseh razredih. Po lastništvih je stanje podobno, preseganje načrtovanega poseka pri iglavcih v zasebnih in državnih gozdovih ter nedoseganje načrtovanega poseka pri listavcih tako v zasebnih kot tudi v državnih gozdovih. Vrsta poseka v GGE Dobropolje opozarja na velik odstotek pomladitvene sečnje in nizek odstotek redčenja. Velik odstotek sanitarnega poseka in poseka oslabiljenega drevja kažeta na probleme z lubadarjem in sušenjem hrasta. Gojitvena in varstvena dela so bila večinoma izvedena nižje, kot je bilo načrtovano in sicer v zasebnih gozdovih so bila presežena pri negi mladja in zaščiti s količenjem, vsa ostala dela razen nega drogovnjaka pa so bila realizirana pod 50 %. V obravnavanem obdobju (območje nekdanje GGE Dobropolje in GGE Struge) je bila načrtovana gradnja treh gozdnih cest v skupni dolžini 5,5 km, zgrajenih je bilo pet gozdnih cest.

GGE Struge:

Obdobje od leta 1960 – 1971

Enoten načrt za gozdove v enoti se je pričel izdelovati v letu 1959, vendar je ostal nedokončan in se je gospodarilo po letnih načrtih. Sestoji so bili uvrščeni v obratovalni razred prebiralnih gozdov. Prebiralni obratovalni razred je zajel vse jelovo-bukove gozdove na pobočju Male gore. V zasebnih gozdovih se je gospodarilo predvsem glede na potrebe in socialni položaj lastnika gozda. Osnovni ukrep je bil posamično in po parcelah različno pogosto prebiranje. V tem obdobju se lesna zaloga v družbenih gozdovih ni bistveno spremenila. Pri iglavcih se je povečala za 5 % in pri listavcih za 8 %. V zasebnih gozdovih se je skupna lesna zaloga povečala za 28 %, pri iglavcih za 24 % in pri listavcih

za 34 %. Značilne za to obdobje so bile močne sečnje listavcev in zmerne sečnje iglavcev. Visoko sečnjo zlasti listavcev si lahko razložimo, če upoštevamo dejstvo, da je bila na 10 % površine družbenih gozdov izvedena naravna ali umetna obnova, ki je zajela precej površin, kjer je prevladovala zrela, manj kvalitetna bukev. Posekano je bilo 66867 m³ bruto lesne mase, 36566 m³ iglavcev in 30301 m³ listavcev. Od tega je bilo v družbenih gozdovih posekano 27850 m³ iglavcev in 18506 m³ listavcev. Največje sečnje so bile v drugi polovici obdobja, od leta 1965 - 1970. Intenziteta sečnje na lesno zalogo je bila v družbenih gozdovih 18,8 % za iglavce in 30,8 % za listavce, v zasebnih gozdovih pa 17,0 % za iglavce in 14,0 % za listavce. Sečnja v zasebnih gozdovih je bila po letih precej enakomerna in umirjena. Interes lastnikov za sečnjo je z leti upadal. Od posekane lesne mase je pri iglavcih odpadlo 52 % na hlodovino, 40 % na ostalo oblovino in 8 % na celulozo in prostorninski les. Pri listavcih je bilo 23 % hlodovine, 2 % ostale oblovine in kar 75 % prostorninskega lesa. Gibanje prirastka v družbenih gozdovih zaradi pomanjkljivih podatkov ni ustrezno. Podatki iz zasebnih gozdov, ki z družbenimi niso primerljivi, kažejo na to, da je bil prirastek zelo nizek (3,8 m³/ha).

Obdobje 1972 – 1981

V letu 1972 je bil izdelan prvi osnovni načrt za GGE Struge. V državnih gozdovih se je gospodarilo po sistemu skupinsko postopnega gospodarjenja, v zasebnih pa še po prebiralnem. Lesne zaloge so se povečale v DG za 39 %, v ZG pa za 6 %. Povprečna lesna zaloga je znašala 144,6 m³/ha. Prirastek je znašal leta 1972 3,3 m³/ha. Posekano je bilo 68224 m³ lesne mase, kar je 7 % več od etata. Intenziteta sečnje na lesno zalogo je bila 25 % za iglavce in 19 % za listavce. Obseg opravljenih gojitvenih del je bil pri obnovi 92 ha, pri negi 622 ha, kar je več od planiranih del. V tem obdobju so bile zgrajene tri gozdne ceste v dolžini 9,5 km in narejena rekonstrukcija v dolžini 1 km.

Obdobje 1982 – 1991

V tem obdobju so se izločili odseki in oblikovali gospodarski razredi. Lesna zaloga se je povečala na 162 m³/ha, prirastek pa na 4,1 m³/ha. Etat je bil zaradi žledoloma leta 1985 povečan za 18465 m³ v DG in za 1600 m³ samo pri iglavcih v ZG. Skupni etat je znašal 83815 m³. Posek je bil realiziran v DG 99,8 %, v ZG pa 86,8 %. Intenziteta poseka je bila v DG 24,6 % na lesno zalogo in 111 % prirastka, v ZG pa 13,7 % na lesno zalogo in 46,1 % prirastka. Planiran obseg nege je bil zaradi žledoloma tudi prilagojen. Predvidene obnove je bilo 222 ha, nege 620 ha. Planiran obseg obnove je večji od prejšnjega ureditvenega obdobja predvsem zaradi žledoloma. Realizacija del je bila nekoliko nižja od planiranih del. Zgrajeni sta bili dve gozdni cesti v dolžini 1,8 km in izvedena rekonstrukcija v dolžini 1,43 km. Površina gozdov se je v GGE Struge v zadnjih tridesetih letih povečala skoraj za 1000 ha.

Obdobje 1992 – 2001

Po zakonu o denacionalizaciji, ko je bilo večino površin vrnjenih prvotnim lastnikom, je državnih gozdov ostalo le še nekaj nad 30 ha. Državna posest se je povečala z nakupom posestva Degen v velikosti 127,07 ha na okoli 160 ha. Sečnje zaradi spremembe lastništva niso bile večje. V GGE Struge je več kot dve tretjini zasebnih gozdov, vendar je bila količina poseka v državnih gozdovih večja. Skupna realizacija poseka je bila v državnih gozdovih skoraj 93 %, v zasebnih pa 65 %. Iglačev je bilo v zasebnih gozdovih posekanih 16 % več od etata, medtem ko je posek listavcev znašal le 48 % predvidenega poseka. V državnih gozdovih je bil posek listavcev večji (79 % etata). Gojitvena in varstvena dela so bila večinoma izvedena nižje, kot je bilo načrtovano. V navedenem desetletju ni bilo građenj novih gozdnih cest.

Obdobje od 2002 – 2011

V ureditvenem obdobju 2002 - 2011 je bilo v GGE Struge posekanih 105.964 m³ lesa, kar predstavlja 95,9 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek iglavcev je bil realiziran s 54.548 m³ ali 169,4 % od načrtovanega poseka iglavcev in posek listavcev 51.416 m³ oziroma 67,3 % načrtovanega poseka

listavcev. Veliko preseganje poseka iglavcev v posameznih gospodarskih razredih kaže na prenamnožitve smrekovih podlubnikov. Sečnja listavcev je zaostajala za načrtovanim posekom v vseh gospodarskih razredih. Negovalna dela in dela za naravno obnovo so bila v skupnem realizirana nad 50 %, najslabše je realizirana nega drogovnjaka 30,9 %. V obravnavanem obdobju (območje nekdanje GGE Dobropolje in GGE Struge) je bila načrtovana gradnja treh gozdnih cest v skupni dolžini 5,5 km, zgrajenih je bilo pet gozdnih cest.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Ocena poseka za gozdove enote na stalnih vzorčnih ploskvah je $433.517 \text{ m}^3 \pm 43.723 \text{ m}^3$. Razlika med evidenčno knjigo (347.438 m^3) in ocenjenim posekom na SVP (433.517 m^3) znaša minus 86.079 m^3 . Razlika je večja od dopustne napake vzorčne metode, ki je $\pm 43.723 \text{ m}^3$, zato je v vseh preglednicah zapisan posek, ocenjen na stalnih vzorčnih ploskvah. Eden večjih razlogov za odstopanja je verjetno obsežna sanacija ujm (vetrolom, žledolom, podlubniki) v preteklem ureditvenem obdobju, pri čemer so lastniki izvajali sanacije brez predhodnega odkazila in pri tem verjetno niso dosledno sporočali količin pospravljenega lesa.

Preglednica 35 /P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2013 - 2022	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +/- m ³	%
Iglavci	130.855	196.838	150,4	239.265	36.066	182,8
Listavci	292.645	150.600	51,5	194.252	25.206	66,4
Skupaj	423.500	347.438	82,0	433.517	43.723	102,4

Glede na ocene SVP je bilo v preteklem ureditvenem obdobju v vseh gozdovih v enoti posekanega 433.517 m^3 lesa, kar predstavlja 102,4 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek je pri iglavcih znašal 239.265 m^3 , kar predstavlja 182,8 % načrtovanega poseka iglavcev. Vzrok so obsežne sanacijske sečnje po žledolomu leta 2014 in po vetrolomih leta 2017 in 2018 ter posledičnih gradacijah podlubnikov. Realiziran posek listavcev je znašal 194.252 m^3 , kar predstavlja le 66,4 % načrtovanega poseka listavcev, kot kompenzacija sanacije iglavcev.

Preglednica 36 : Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	7.680,07	2,56	1.241	3,115	8,440	0,470	15,1
	Listavci	7.680,07	1,96	1.241	2,529	5,899	0,328	13,0
	Skupaj	7.680,07	4,52	1.241	5,645	10,233	0,569	10,1
Državni gozdovi		601,55	5,88	90	6,254	10,192	2,106	33,7
Ostali gozdovi		7.078,52	4,41	1.151	5,597	10,239	0,592	10,6

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Preglednica 37 : Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	119.826	273.922	393.748	11.029	18.723	29.752	130.855	292.645	423.500
Izveden - m ³	168.769	143.309	312.078	28.069	7.291	35.360	196.838	150.600	347.438
Izveden SVP - m ³	210.109	185.784	395.893	29.156	8.468	37.624	239.265	194.252	433.517
Realizacija - evid	140,8	52,3	79,3	254,5	38,9	118,9	150,4	51,5	82,0
Realizacija - SVP	176,0	67,6	100,6	264,4	45,2	126,5	182,8	66,4	102,4
Povp. drevo - m ³	1,86	1,01	1,33	1,71	0,87	1,40	1,84	1,00	1,34

V preteklem ureditvenem obdobju je po RGR opazen višji posek iglavcev, kot je bil načrtovan.

Preglednica 38 /D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2013 do 2022 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	Iglavci	20.000	28.259	141,3	6,7
	Listavci	28.000	21.899	78,2	5,2
	Skupaj	48.000	50.158	104,5	11,8
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	Iglavci	5.000	6.689	133,8	1,6
	Listavci	7.500	4.649	62,0	1,1
	Skupaj	12.500	11.338	90,7	2,7
01201-Podgorska gradnova bukovja	Iglavci	44.755	81.308	181,7	19,2
	Listavci	153.245	101.124	65,9	23,9
	Skupaj	198.000	182.433	92,1	43,1
01205-Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena	Iglavci	15.000	40.091	267,3	9,5
	Listavci	10.000	3.124	31,2	0,7
	Skupaj	25.000	43.215	172,9	10,2
01301-Podgorska bukovja	Iglavci	4.800	6.190	128,9	1,5
	Listavci	11.600	15.516	133,8	3,7
	Skupaj	16.400	21.705	132,3	5,1
01401-Gorska bukovja	Iglavci	17.300	42.881	247,9	10,1
	Listavci	54.300	29.518	54,4	7,0
	Skupaj	71.600	72.399	101,1	17,1
01911-Gradnova belogabrovja	Iglavci	24.000	33.846	141,0	8,0
	Listavci	28.000	18.422	65,8	4,4
	Skupaj	52.000	52.268	100,5	12,3
skupaj	Iglavci	130.855	239.265	182,8	56,5
	Listavci	292.645	194.252	66,4	45,9
	Skupaj	423.500	433.517	102,3	102,3

V predpreteklem ureditvenem obdobju je bilo po evidencah posekanega 215.249 m³ lesa, kar predstavlja 74,6 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek iglavcev je bil 127.876 m³ ali 125,1 % načrtovanega poseka iglavcev. Realiziran posek listavcev je znašal 87.373 m³ - to je 46,9 % načrtovanega poseka listavcev.

Preglednica 39 : Ureditveno obdobje od 2003 do 2012 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00111-Abieti-fagetum d. omphalodetosum - skupinsko raznodob	Iglavci	14.300	11.542	80,7	4,0
	Listavci	17.000	8.598	50,6	3,0
	Skupaj	31.300	20.140	64,3	7,0
00141-Abieti-fagetum d. mercurialetosum - skupinsko raznodob	Iglavci	4.200	2.845	67,7	1,0
	Listavci	6.700	3.768	56,2	1,3
	Skupaj	10.900	6.613	60,7	2,3
00185-Abieti-fagetum d. clematidetosum - zasmrečeni	Iglavci	2.300	4.708	204,7	1,6
	Listavci	1.000	264	26,4	0,1
	Skupaj	3.300	4.972	150,7	1,7
00201-Querco-fagetum - skupinsko raznodob	Iglavci	35.200	38.010	108,0	13,2
	Listavci	83.600	40.297	48,2	14,0
	Skupaj	118.800	78.306	65,9	27,1

00205-Querco-fagetum zasmrečeni	-	Iglavci	11.500	14.247	123,9	4,9
		Listavci	5.000	1.161	23,2	0,4
		Skupaj	16.500	15.409	93,4	5,3
00206-Querco-fagetum malodonosni	-	Iglavci	1.800	1.216	67,6	0,4
		Listavci	15.200	3.436	22,6	1,2
		Skupaj	17.000	4.652	27,4	1,6
00301-Hacquetio-fagetum skupinsko raznodob	-	Iglavci	4.000	4.831	120,8	1,7
		Listavci	9.000	6.620	73,6	2,3
		Skupaj	13.000	11.450	88,1	4,0
00401-Enneaphyllo-fagetum skupinsko raznodob	-	Iglavci	8.700	11.950	137,4	4,1
		Listavci	33.100	15.527	46,9	5,4
		Skupaj	41.800	27.477	65,7	9,5
00405-Enneaphyllo-fagetum zasmrečeni	-	Iglavci	10.000	29.314	293,1	10,2
		Listavci	4.000	3.485	87,1	1,2
		Skupaj	14.000	32.799	234,3	11,4
00911-Querco-carpinetum skupinsko raznodob	-	Iglavci	7.500	7.015	93,5	2,4
		Listavci	7.000	3.299	47,1	1,1
		Skupaj	14.500	10.314	71,1	3,6
00916-Querco-carpinetum malodonosni	-	Iglavci	2.700	2.199	81,4	0,8
		Listavci	4.800	918	19,1	0,3
		Skupaj	7.500	3.117	41,6	1,1
skupaj		Iglavci	102.200	127.876	125,1	44,3
		Listavci	186.400	87.373	46,9	30,3
		Skupaj	288.600	215.249	74,6	74,6

Realizacija po lastništvih pokaže dosežen posek v zasebnih gozdovih ter presežen posek v državnih gozdovih. Realizacija je močno presežena pri iglavcih, pri listavcih pa ni dosežena.

Preglednica 40 /D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	119.384	273.111	392.495	11.029	18.723	29.752	442	811	1.253	130.855	292.645	423.500
Izveden - m ³	210.060	185.784	395.844	29.156	8.468	37.624	49	0	49	239.265	194.252	433.517
Realizacija - %	176,0	68,0	100,8	264,4	45,2	126,5	11,2	0,0	3,9	182,8	66,4	102,4
Povp. drevo - m ³	1,86	1,01	1,33	1,71	0,87	1,40	2,15	0,00	2,15	1,84	1,00	1,34

Sanitarni posek in posek oslabelega drevja predstavljata kar 55,3 % celotnega poseka. Pomladitveni posek predstavlja skupaj 37,9 % sečenj.

Preglednica 41 /VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	4.425	46.678	0	0	0	34.486	120.200	2.340	1.225	683	210.060	37,3	137,9
	%	2,1	22,2	0,0	0,0	0,0	16,4	57,3	1,1	0,6	0,3	100,0		
Listavci	m³	13.182	112.328	22	0	0	11.336	44.248	2.315	2.037	316	185.784	12,5	61,3
	%	7,1	60,5	0,0	0,0	0,0	6,1	23,8	1,2	1,1	0,2	100,0		
Skupaj	m³	17.607	159.005	22	0	0	45.822	164.448	4.655	3.262	999	395.844	19,3	86,9
	%	4,4	40,2	0,0	0,0	0,0	11,6	41,5	1,2	0,8	0,3	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
Redčen.	Pomlad.	Prebir.												
Iglavci	m3	692	1.181	0	0	0	295	26.484	504	0	0	29.156	38,1	219,2
	%	2,4	4,0	0,0	0,0	0,0	1,0	90,9	1,7	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	1.396	4.106	0	0	0	23	2.673	219	0	51	8.468	6,7	33,1
	%	16,5	48,4	0,0	0,0	0,0	0,3	31,6	2,6	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	m3	2.088	5.287	0	0	0	318	29.157	723	0	51	37.624	18,5	96,8
	%	5,5	14,1	0,0	0,0	0,0	0,8	77,6	1,9	0,0	0,1	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m3	0	0	0	0	0	0	49	0	0	0	49	2,3	8,1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m3	0	0	0	0	0	0	49	0	0	0	49	0,7	3,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	5.117	47.858	0	0	0	34.781	146.733	2.845	1.225	683	239.265	37,3	143,9
	%	2,1	20,0	0,0	0,0	0,0	14,5	61,4	1,2	0,5	0,3	100,0		
Listavci	m³	14.578	116.434	22	0	0	11.359	46.921	2.534	2.037	367	194.252	12,0	58,9
	%	7,5	60,0	0,0	0,0	0,0	5,8	24,2	1,3	1,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	19.695	164.292	22	0	0	46.140	193.654	5.379	3.262	1.050	433.517	19,2	87,4
	%	4,5	37,9	0,0	0,0	0,0	10,6	44,8	1,2	0,8	0,2	100,0		

V poseku prevladujeta bukev in smreka – bukev pri pomladitvenih sečnjah, smreka pa predvsem pri sanitarnih.

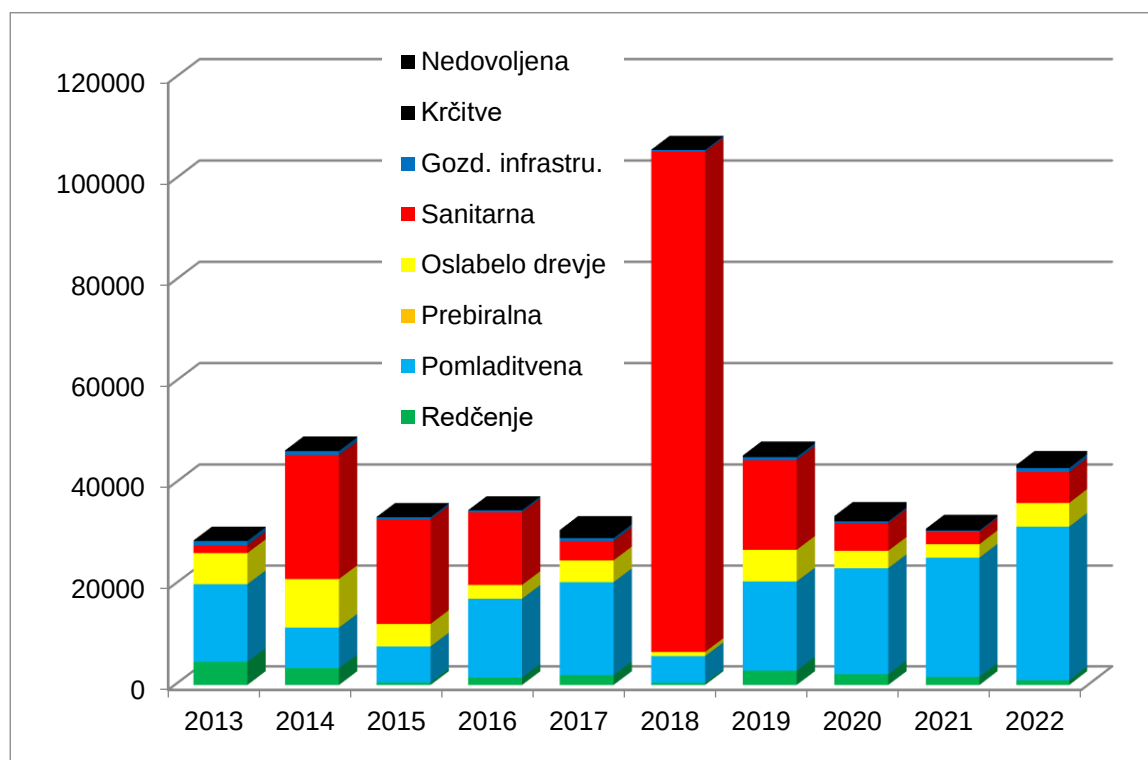
Preglednica 42 /PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	47,3	40,4	9,0
Jelka	7,8	26,4	1,5
Bor	0,2	10,8	0,0
Macesen	0,0	9,7	0,0
Ostali igl.	0,0	79,3	0,0
Bukev	29,1	14,4	5,6
Hrast	7,7	11,2	1,5
Pl. Ist.	3,0	7,7	0,6
Dr. tr. Ist.	4,5	7,6	0,9
Meh. Ist.	0,4	11,9	0,1
Skupaj iglavci	55,3	37,3	10,6
Skupaj listavci	44,7	12,0	8,6
Skupaj	100,0	19,1	19,1

Pri listavcih je posek dokaj enakomerno porazdeljen po debelinskih razredih, ob večjem deležu obnovitvenih procesov, je več poseka debelejšega drevja – največ nad 50 cm premera. Pri iglavcih pa je posek povečan že nad 30 cm premera.

Preglednica 43 /PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	7,8	15,0	31,1	33,7	39,6	30,6	25,6
Listavci	4,9	8,0	9,3	11,0	12,9	9,3	19,6
Skupaj	5,4	9,3	14,2	18,5	25,9	15,3	45,2

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Pri poseku po vrstah poseka je vidno poudarjena obnova sestojev in redčenja, vendar so od leta 2014 močno prevladovala sanitarna sečnja. Na težave s podlubniki in vetrolomi ter žledolomom kaže predvsem visok delež poseka oslabeledih dreves in sanitarna sečnja (55,3 %). Nedovoljenega poseka je bilo po uradnih evidencah 0,2 %, glede na odstopanje evidenčnih podatkov od podatkov o posekih s stalnih vzorčnih ploskev, ki presegajo dopustne napake ocen pa lahko sklepamo, da je bilo nedovoljenega poseka več.

Povprečno je bilo v GGE posekanih 43.351 m³ lesa letno, na kar je imela močen vpliv sanitarna sečnja po letu 2014 zaradi žledoloma, ter kasneje vetrolomi leta 2017 in v začetku 2018.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Pomembno je poudariti, da indeksi realizacije gojitvenih del zaradi nekaterih manjših površin, spreminjanja in neenotnih merskih enot ne dajo povsem prave slike izvedenih gojitvenih del. Iz podatkov lahko ocenimo, da so najpomembnejša gojitvena dela, kot so obnova in nega realizirana razmeroma slabo. Varstvena dela so bila izvedena po potrebi.

Preglednica 44 /OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	527,27	40,45	7,7	42,20	17,30	41,0
Priprava tal	ha	14,50	3,05	21,0	4,50	0,00	0,0
Sadnja	ha	15,00	3,05	20,3	5,00	0,00	0,0
Obžetev	ha	79,80	7,50	9,4	66,00	28,08	42,5
Nega mladja	ha	85,10	78,30	92,0	11,55	6,50	56,3
Nega gošče	ha	249,75	53,90	21,6	29,08	18,40	63,3
Nega letvenjaka	ha	223,61	37,10	16,6	6,06	5,00	82,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	163,83	29,13	17,8	2,62	2,90	110,7
Zaščita s premazom	ha	43,70	0,20	0,5	20,72	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	305,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	250,00	125,0	150,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	29,96	0,0	0,00	6,49	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,05	0,00	0,0	573,52	57,75	10,1
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	19,00	3,05	16,1
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	20,00	3,05	15,3
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	145,80	35,58	24,4
Nega mladja	ha	0,30	0,00	0,0	96,95	84,80	87,5
Nega gošče	ha	0,15	0,00	0,0	278,98	72,30	25,9
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	0,0	229,67	42,10	18,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0,0	166,45	32,03	19,2
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	64,42	0,20	0,3
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	305,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	350,00	250,00	71,4
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	36,45	0,0

4.2.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne ceste: V obravnavanem obdobju je bila načrtovana gradnja gozdnih cest v prednostnih območjih: »Ponikve-Gmajna«, »Ob poti na Vodice«, »Kozjeki«, »Lazi-Hrib«, »Stevnice-Pečavnice«, »Stablovec-Voden dol«, »Pod Planskim vrhom«, »Listneki-Medvejeki«, »Podtabor-Potiskavec«, »Za Kozjim hribom«, »Polomljeni vrh«, »Jermanov laz«.

Zgrajene oz. v Evidenco gozdnih cest vpisane so bile gozdne ceste 060002 Maričkov dol (dolžina 737 m), 060014 Lazi - Šentrumar (dolžina 786 m), 060043 Pod Ločni vrh (dolžina 908 m), 060042 Ilova gora – Hočevje, nadaljevanje (dolžina 579 m), 060852 Stara Ilovska cesta (dolžina 649 m), 060917 V Ograjenko (dolžina 526 m), 060918 V gmajno (dolžina 902 m), 060928 Na Planino (dolžina 1989 m), 060938 Podpeč (dolžina 915 m) in 060939 Bruhanja vas (dolžina 1633 m), skupno 9.624 m.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdnimi cestami v skupni dolžini 23,200 km, ki bi odprli 1.710 ha doslej slabo dostopnih gozdov, bi bila gostota gozdnih cest 18,50 m/ha in bi preseгла ciljno gostoto 18,00 m/ha. Večina gozdnih cest ni bila zgrajena.

Kljub ekonomski krizi in naravnim ujmam so bile s pomočjo Občine Dobrepolje zgrajene 3 gozdne ceste: 060917 V Ograjenko, 060918 V gmajno in 060928 Na Planino v skupni dolžini 3.417 m. Le GC Na Planino je bila zgrajena znotraj načrtovanega prednostnega območja »Jermanov laz«.

Dve GC Ponikve – Velike Lašče in Tisovec – Javhe, v skupni dolžini 2,422 ste se prekategoriizirali v javni cesti.

Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest zagotavlja gozdnogospodarski enoti po podatku za leto 2022 dobrih 50.000,00 € na leto, kar omogoča vzdrževalna dela na okoli 50 – 70 % skupne dolžine gozdnih cest letno. Redno se vzdržujejo glavne gozdne ceste in tiste s poudarjenim javnim značajem. Na najbolj obremenjenih gozdnih cestah se vzdrževalna dela izvajajo vsako leto, na manj obremenjenih vsako drugo, tretje leto, na malo obremenjenih gozdnih cestah bolj poredko. Ker ležijo gozdne ceste na strmem reliefu, je pri vzdrževanju poudarek na zagotavljanju odvodnjavanja – redno čiščenje koritnic in cevni propustov, popravilo prečnih jarkov in naravnih iztokov.

Gozdne vlake: Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami je slabo sledilo načrtovanemu. Razlog so tudi ujme, saj se v obdobju ujme ni izdelovalo gojitvenih načrtov za načrtovane oddelke. V GGE je predvidena optimalna gostota gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih 100 m/ha, ki še ni dosežena. Načrtovana je bila gradnja 30 km novih gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih enote, ki so pomanjkljivo odprti, zgrajenih je bilo 16,125 km gozdnih vlak, pretežno v zasebnih gozdovih.

V GGE so posamezna manjša območja (ekocelice), kjer gradnja gozdnih vlak zaradi zelo skalovitega in strmega reliefa ni primerna. Smotno je, da ti predeli ostanejo trajno brez vlak.

Rekonstrukcijam obstoječih gozdnih vlak, s katerimi se odpravi posamezne neustrezne elemente vlak, je bilo namenjeno premalo pozornosti. Načrtovanih je bilo 20 km rekonstrukcij obstoječih gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih enote, izvedenih je bilo le 3,272 km rekonstrukcij.

Glede na trenutno odprtost gozdov z gozdnimi vlakami, je potrebno obseg investicijskih vlaganj v povečanje odprtosti gozdov povečati. Določena sredstva bo potrebno nameniti tudi za rekonstrukcije gozdnih vlak.

Preglednica 45 : Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2013-2022

Leto	Oddelek	Novogradnja v metrih	Rekonstrukcija v metrih
2013	02001	500	0
	02008	180	0
	02072	933	0
	02077	300	0
	02254	250	0
	02258	0	1.420
skupaj		2.163	1.420
2014	02017	230	520
	02028	0	200
	02075	477	0
	02217	800	0
	02221	650	0
	02258	520	0
	02273	250	0
skupaj		2.927	720
2015	02206	665	0
skupaj		665	0

2016	02001	1.400	0
	02028	445	0
	02062	0	180
	02071	600	0
	02081	650	420
	02226	240	0
	02259	210	0
skupaj		3.545	600
2017	02064	525	0
	02238	423	532
	02259	480	0
skupaj		1.428	532
2018		0	0
skupaj		0	0
2019	02012	495	0
	02026	140	0
	02027	340	0
	02061	160	0

skupaj		1.135	0
2020		0	0
skupaj		0	0
2021	02002	665	0
	02003	240	0
	02005	255	0
	02012	315	0
	02201	560	0

	02251	90	0
	02259	350	0
skupaj		2.475	0
2022	02117	472	0
	02211	243	0
	02241	565	0
	02272	507	0
skupaj		1.787	0
Skupaj 2013-2022		16.125	3.272

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Dela namenjena krepitvi ekoloških funkcij so bila opravljena zadovoljivo, saj so bile upoštevane vse omejitve gospodarjenja na področjih s poudarjeno varovalno in hidrološko funkcijo. Prevladujejo ukrepi namenjeni pospeševanju funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Tudi košnje so dejansko izvedene, a v velikem deležu financirane preko kmetijskih subvencij. V zadnjem desetletju je bilo pregledanih in vzdrževanih 40 gnezdnic, nove niso bile postavljene. Izvedena so bila tudi dela puščanje stoječe biomase v gozdu in naravni razvoj biotopov, ki pa se v prejšnjem načrtu še niso izpisovale kot gojitveno delo. S prejšnjim načrtom je bilo načrtovanih 40,8 ha ekocelic.

Preglednica 46 : Opravljena dela za funkcije

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje travinj	ha	47,00	24,30	51,7
Vzdrževanje vodnih površin	kos	3,00	1,00	33,3
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,50	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	57,00	40,00	70,2
Postavitev gnezdnic	kos	15,00	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	15,00	0,00
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	626,20	0,0

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju ...

V GGE je bilo v preteklem načrtovalnem obdobju realiziranih več manjših krčitev za kmetijske namene v skupni površini 6,35 ha.

Preglednica 47 /D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2013 do 2022 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
		6,35				6,35

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju ...

Ocena doseganja ekonomskih ciljev

V preteklem ureditvenem obdobju je bila po podatkih SVP realizacija načrtovanega poseka presežena za 2,4 %. Načrtovan posek je bil po količini presežen močno pri iglavcih (za 83 %), pri listavcih pa je bila realizacija poseka samo 66 %. Ocena vrednosti načrtovanega poseka lesa na kamionski cesti (v nadaljevanju KC) z GGN je bila 18.270.932 EUR. Zaradi bistveno večjega poseka od načrtovanega, na račun poseka iglavcev in manjših vlaganj od načrtovanih, zlasti v obnovo in nego gozdov, kot tudi nižjih vlaganj v gradnjo gozdne infrastrukture, kot je bilo načrtovano, je bil cilj doseganja dohodka in dopolnilnega dohodka od gospodarjenja z gozdovi več kot dosežen, vendar pa predvsem na račun večje količine posekanega lesa, ne pa na račun višjih cen gozdnih lesnih sortimentov. Posledično so bili izpolnjeni tudi cilji uporaba lesa za domače potrebe in zaposlitev. Zaradi naravnih ujm in posledično povečanih sanitarnih sečenj iglavcev, cilj – gozd kot rezerva, pri nekaterih lastnikih ni bil realiziran, saj je bilo potrebno poškodovano drevje predčasno posekati. V splošnem pa je bil tudi ta cilj dosežen, saj posek ni presegel prirastka (87 %).

Ocena doseganja ekoloških ciljev

Malopovršinska zgradba velikega deleža sestojev, ohranjeni gozdni ekosistemi, prisotnost zavarovanih vrst zveri, delno zmanjšanje številčnosti jelenjadi, uspešnejša naravna obnova gozda, predvsem z bukvi, povečanje deleža debelega drevja, povečanje deleža odmrle biomase, izločene ekocelice, pester in vzdrževan gozdni rob, ohranjanje in vzdrževanje vodnih virov, upoštevanje ekoloških funkcij pri gradnji gozdne infrastrukture so le nekateri kazalci, ki kažejo, da je bilo usmerjanje razvoja gozda v preteklem desetletju v skladu z zapisanimi usmeritvami za krepitev ekoloških ciljev. Doseganje ekoloških ciljev bi bilo še boljše, če ne bi bilo naravnih ujm, ki so, lokalno pa tudi na širših območjih vzrokovala prezgodnjemu poseku drevja, povzročile znižanje lesnih zalog, poškodovale drevje, povzročile razgradnjo nekaterih sestojev ter bile tudi razlog za neizvedbo vseh načrtovanih biomeliorativnih del.

Ocena zagotavljanja socialnih ciljev

S stabilnim gozdom poraščena strma pobočja, usmerjane turistične in rekreacijske aktivnosti v gozdnem prostoru (učne poti, planinske poti, rekreativne prireditve), zdrav in vitalen gozd, ohranjene naravne vrednote in zavarovana območja, upoštevanje območij in objektov kulturne dediščine, raznovrsten in razgiban gozdni rob, ohranjanje in pospeševanje dekorativnih in plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, ohranjanje in pospeševanje izjemnih dreves in grmov, aktivno sodelovanje pri sanaciji divjih odlagališč so kazalniki, ki kažejo na visoko stopnjo doseganja socialnih ciljev. Doseganje socialnih ciljev bi bilo še boljše, če ne bi bilo naravnih ujm, ki so povzročile poškodbe sestojev in infrastrukture v območju objektov povezanih s socialnimi funkcijami.

Ocena doseganja gozdnogojitvenih in drugih ciljev

- Ciljna lesna zaloga (313 m³/ha) ni bila dosežena. Zaradi naravnih ujm se je lesna zaloga v preteklem desetletju zvišala manj od pričakovanj (za 3,2 m³/ha in znaša 297,9 m³/ha).
- Zgradba gozda: velik obseg nenačrtovanih sanacijskih sečenj in neizvedba načrtovanih negovalnih sečenj sta vplivala tudi na nedoseganje ciljne zgradbe gozdnih sestojev. Premalo odraslih sestojev primernih za obnovo se je uvedlo v načrtovano obnovo, ujme pa so povzročile prenekater prezgodnji posek in mestoma razgradnjo sestojev, kar ima za posledico biološko in mehansko nestabilnost nekaterih gozdnih sestojev in povečuje tveganja pri gospodarjenju z gozdovi.
- Razmerje razvojnih faz: v skladu s ciljem se je nekoliko povečal delež mladovij in sestojev v obnovi, zmanjšal pa se je delež debeljakov.
- Rastiščem ustrezna drevesna sestava: naravne ujme so povzročile zmanjšanje deleža iglavcev bolj kot je bilo načrtovano predvsem na račun zmanjšanja deleža smreke in jelke.

- Negovanost sestojev: načrtovana gojitvena dela so bila realizirana zelo nizko. Cilj negovanosti sestojev je bil realiziran slabo. Ob tem velja poudariti, da je bilo nekaj nege sestojev opravljene ob sečnji in le izjemoma evidentirane.
- Odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami: Ciljna gostota produktivnih cest je bila 18,50 m/ha, ciljna gostota gozdnih vlak pa 78 m/ha. Zaradi slabo realiziranega programa gradenj gozdnih cest in vlak ciljna gostota produktivnih cest in vlak ni bila dosežena.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Skupna površina gozdov v enoti se je po več desetletjih povečevanja v zadnjem desetletju nekoliko zmanjša. V prihodnjih letih bi se lahko ponovno začel proces povečevanja površine gozda, saj je v enoti kar 160,68 ha zaraščajočih površin (v gozdnem in negozdnem prostoru).

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Prikazujemo podatke iz zadnjih treh desetletij, ki so zaradi ugotavljanja lesne zaloge in prirastka na stalnih vzorčnih ploskvah primerljivi. V splošnem so se lesne zaloge, prirastki in poseki skozi desetletja povečali, predvsem vidimo akumulacijo listavcev v lesni zalogi na račun sanitarne sečnje iglavcev.

Preglednica 48 /D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	7.621,32	84,7	177,3	262,1	1,78	3,90	5,68	1,69	1,19	2,88
2013	7.680,07	83,6	211,1	294,7	2,16	4,29	6,46	3,12	2,53	5,64
2023	7.663,40	74,9	223,1	297,9	2,35	4,72	7,07	2,03	4,19	6,22

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Spreminjanje drevesne sestave je počasno, opazen je padec deleža smreke in jelke zaradi naravnih ujm in podlubnikov, dviguje se delež bukve. Pada tudi delež hrasta.

Preglednica 49 /GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	25,5	6,6	0,2	0,0	0,0	35,5	14,7	7,4	9,4	0,7
2013	22,4	5,6	0,3	0,0	0,0	38,8	13,2	7,5	11,5	0,7
2023	20,3	4,5	0,3	0,1	0,0	41,8	12,6	8,1	11,7	0,6

Primerjava debelinske strukture lesne zaloge s preteklim obdobjem kaže, da je struktura pri iglavcih malce drugačna kot pri listavcih. Pri listavcih še ni vrsti v prvi debelinski razred, večina lesne zaloge predstavljajo najdebelejša drevesa. Pri iglavcih pa je opazen izpad debelejših dreves, predvidoma zaradi ujm.

Preglednica 50 /GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	110,0	83,8	87,9	79,7	97,2	89,5	192,9	104,1	94,4	80,4	111,8	108,8	119,2
Listavci	90,0	93,3	101,8	117,2	135,5	105,7	114,4	98,5	99,2	120,0	190,5	110,0	110,1
Skupaj	90,0	91,5	98,7	104,8	116,8	101,1	133,1	100,0	97,7	102,6	141,8	109,6	112,9

Pri kontrolnem izračunu smo upoštevali vrast, prirastek in odmrlo drevje zadnjega desetletja s stalnih vzorčnih ploskev. Kontrolni račun se dobro izide, saj je evidenca poseka povzeta po SVP.

Preglednica 51 /D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	642.228	1.621.377	2.263.605
Vrast*	14.746	24.576	39.322
Odmrla masa**	14.746	58.599	73.345
Prirastek (letni*10)	166.251	329.707	495.958
Sečnje po evidenci	239.265	194.252	433.517
Pričakovana zalog	568.216	1.712.748	2.280.964
Ugotovljena zalog	569.214	1.722.809	2.292.023
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	100,2	100,6	100,5

*vrast: igl 1,92 m³/ha; lst 3,20 m³/ha; skupaj 5,12 m³/ha

**odmrta masa v zadnjem desetletju: igl 1,92 m³/ha; lst 7,63 m³/ha; skupaj 9,55 m³/ha

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

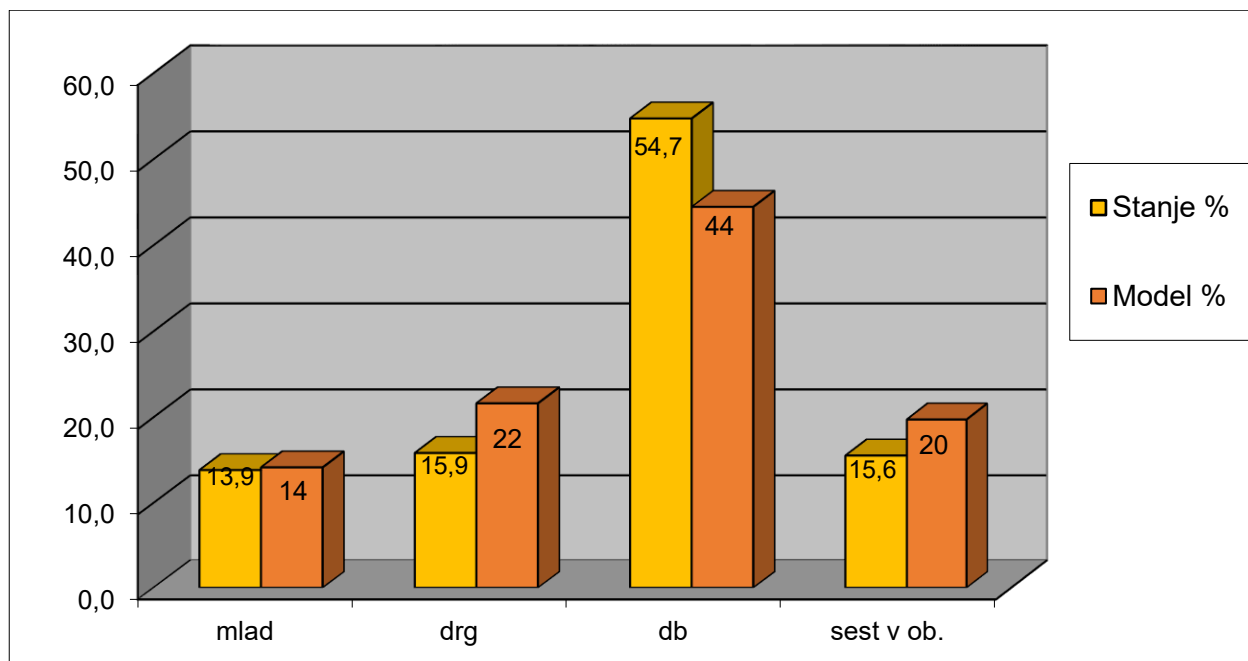
Uravnoteženo razmerje razvojnih faz je dolgoročno bistvenega pomena za načrtno in trajnostno gospodarjenje z gozdom. Ugotovljeno stanje primerjamo z modelom, ki je ponderirano povprečje modelov RGR. Primerjava površinskih deležev osnovnih življenjskih faz gozda je razumljivejša od analize debelinskih struktur, zato smo že pri opisovanju sestojev ocenjevali deleže mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi pri raznomernih sestojih ter delež pomladka (mladja, gošče in celo letvenjaka), ki je zaradi malopovršinskosti prepleten z drugo fazo in ima dobre možnosti za preraščanje (glej korigiran delež).

Tako je na sestojni karti vrisanih mladovij 7,4 %, korigirano – 13,9 %; drogovnjakov 11,6 – 15,9 %; debeljakov 51,3 – 54,6 %; sestojev v obnovi 12,1 – 15,6 %; raznomernih sestojev je 16,7 % in pionirskih gozdov z grmišči 0,9 %..

Preglednica 52 /D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	563,75	7,4	13,9	20	14	1.086,20	-0,3
Drogovnjak	887,87	11,6	15,9	30	22	1.656,85	-5,8
Debeljak	3.939,43	51,3	54,6	62	44	3.407,46	10,3
Sestoj v obnovi	924,63	12,1	15,6	28	20	1.512,89	-4,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.279,53	16,7					
Pionirski gozd z grmišči	68,19	0,9					
Skupaj	7.663,40	100,0	100,0	140	100,0	7663,40	

Razmerje razvojnih faz se približuje modelnemu. Z ukrepanjem želimo v naslednjem desetletju pomladiti še del gozdov, ki se kot tak tudi sam nakazuje (debeljaki rahlega sklepa s podmladkom večinoma dobrih zasnov).

Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Uveljavljeno sonaravno, mnogonamensko delo z gozdom ter prisotnost redkih in zaščitene rastlinskih in živalskih vrst ter relativno dobra ohranjenost habitatov s prevladujočo oznako ugodno se zdi dolgoročno usklajeno in trajno vsaj v gozdovih z relativno dobro naravno drevesno sestavo ter uravnoteženimi razvojnimi fazami.

V gozdnogospodarske načrte so vključene naravovarstvene smernice, upoštevano je območje Nature 2000,... V podrobnih gozdnogojitvenih načrtih je vse več del za ostale funkcije, ki jih SiDG v državnih gozdovih tudi financira in izvaja, v zasebnih so predvidene stimulacije in tudi sredstva za »časovni zakup« ekocelic ali habitatnih dreves... Les iz državnih gozdov ima FSC standard, ki med drugim upošteva ostale funkcije gozdov, na primer naravi prepuščene ekocelice. Upamo na vzdrževanje in povečevanje del za ostale funkcije gozdov.

Velika gozdnatost, trajna poraščenost strmih predelov, velik delež debelega drevja, relativno velik delež odmrlega drevja in ekocelice, ki so prepuščene naravnemu razvoju ugodno vplivajo na ekološke funkcije.

Seveda so osnova vsem funkcijam vitalni gozdovi, ki jih naravne ujme manj prizadenejo. V gozdovih GGE je še vedno prisoten problem porušenega razmerja razvojnih faz - prevladujejo debeljaki, premalo je zlasti drogovnjakov. Povečanje desetletnega etata je zato nujna vzpodbuda za redčenja in nadaljevanje pomladitvenih sečenj tudi na večjih površinah.

Še vedno je prisoten problem zasmrečenosti nekaterih sestojev. Daljša obdobja brez padavin, visoke temperature ter zrelost teh sestojev so razlogi za povečano nevarnost oslabitve vitalnosti smreke, prenamnožitve podlubnikov... Do velikopovršinskih sečenj v teh gozdovih je v preteklosti že prihajalo, potencialni razlogi za nadaljevanje ostajajo, zato je povečana skrb in takojšnje ukrepanje v teh gozdovih nujno potrebno.

Sprememba drevesne sestave je posledica stremenja narave k bolj naravnemu rastju, deloma pa tudi neuspešne obnove plemenitih listavcev in jelke, čemur botruje tudi nekoliko višji stalež rastlinojede divjadi. Socialne funkcije so v GGE manj prisotne in so pretežno poudarjene vzdolž trase evropske pešpoti E7, ob Ribniški planinski poti, ob planinskih poteh, ter v gozdovih ob pešpoti na Sveto Ano.

Proizvodne funkcije so v gozdnem prostoru najbolj izražene, saj fizično odstranitev dreves opazimo vsi.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

Splošni cilji vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki so lahko, upoštevajoč specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGE. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v enoti, cilji območnega gozdnogospodarskega načrta in cilji iz Nacionalnega gozdnega programa [1]. Cilji so po vrsti rangirani glede na njihov pomen v GGE.

Proizvodnja lesa; v državnih gozdovih se pod ta cilj šteje zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom lesnopredelovalne industrije in malih predelovalcev (suha roba), v gozdovih z drobno gozdno posestjo pa predvsem les za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje voda; ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, še posebej na vodovarstvenih območjih.

Varovalna in zaščitna vloga gozda ter varovanje pred naravnimi nesrečami; varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. erozijski procesi, poplave).

Lov in dohodek od lova; upravljanje s populacijami divjadi, rekreativni lov.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi, semena, oglarjenje.

Čiščenje zraka in regulacija klime; ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.

Zagotavljanje ponorov ogljika; zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika.

Rekreacija in turizem; omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti in razvoj trajnostnega turizma.

Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi).

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti, izobraževalne točke) ter načrtno zbiranje podatkov in raziskovanje gozdov (raziskovalne ploskve, gozdni rezervati, mreža stalnih vzorčnih ploskev).

Estetski videz krajine; oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje gozdnih kulis, ohranjanje gozdnih jas, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

- Izvajanje sanacije po ujmah poškodovanih gozdov ter stalni nadzor stanja smrekovih sestojev in pravočasno izvajanje varstveno-sanacijskih sečenj.
- Upoštevanje vseh funkcij gozdov s pripadajočimi stopnjami poudarjenosti na celotni površini.
- Usmerjanje razvoja sestojev z rastišču primerno sestojno in vrstno zgradbo z ukrepi skupinsko postopnega in prebiralnega gospodarjenja.
- Pospeševanje minoritetnih drevesnih vrst, ki dvigujejo raven biološke pestrosti.
- Bukovi in smrekovi sestoji so lahko večjepovršinsko skupinsko raznomerni. V jelovo-bukovih sestojih z uspešno obnovo imajo prednost malopovršinsko raznomerne in prebiralne zgradbe.
- Malopovršinsko ukrepanje je predvsem nujno na erodibilnih tleh na strminah in vodozbirnih območjih.
- Izvajanje intenzivne nege predvsem v mlajših razvojnih fazah in krepitev lesnih zalog v mlajših debeljakih.
- Uvajanje zrelih debeljakov v obnovo, ki naj temelji na naravni obnovi.
- Vzdrževanje usklajenosti primerne številčnosti parkljaste divjadi upošteva nosilnost okolja oziroma njegovo prehransko zmožnost (sodelovanje z lovstvom pri usklajevanju in realizaciji načrtovanih ukrepov).
- Puščanje odmrlih dreves – zadržati minimalno 3 % lesne zaloge, na rastiščno ekstremnejših predelih lahko tudi več.
- Povečanje odprtosti gozdov z gozdnimi prometnicami ter uporaba sodobnih in preverjenih tehnologij pri delu v gozdu.
- Upoštevanje usmeritev za ureditev gozdov za izvajanje funkcij gozda: označevanje in oprema pešpoti, vzdrževanje kašipotov, oznaka ekocelic, ...
- Usklajeno sodelovanje, dogovarjanje, načrtovanje in končna izvedba del vseh lastnikov, izvajalcev del in drugih uporabnikov gozdnega prostora (participativnost).
- Izobraževanje lastnikov, izvajalcev del in drugih uporabnikov gozdnega prostora.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitna funkcija

Gozdnogojitveni ukrepi

Gospodariti z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami.

Pospeševati šopasto rast dreves v vseh razvojnih fazah, hkrati se ohranja in pospešuje mreža stabilnih dreves, ne glede na kvaliteto lesa.

Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.

Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.

Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.

Zagotavljati pravočasno obnovo ter z ureditvijo odnosov gozd - divjad zagotoviti naravno pomlajevanje in ustrezno, rastišču primerno, vrstno pestrost.

Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.

Za preprečitev degradacije tal je treba pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal. Pravočasno odstranjevati nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.

Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v širšem zalednem območju posameznega hudournika (nižje lesne zaloge in redno odstranjevanje težkega, nestabilnega ter odmrlega drevja) skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.

Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.

Povečana tveganja zaradi podnebnih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo treba reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev.

Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj z namenom izboljšanja učinkovitosti gospodarjenja s temi gozdovi in izboljšanja informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Usmeritve, ki izhajajo iz zakona o vodah, in usmeritvah DRSV [3]

Po zakonu o vodah naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve Direkcije RS za vode.

Poplavna območja

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom Zakona o vodah prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Poplavna območja so prikazana v poglavju 13, na karti 17.

Načrtovani posegi morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 [4] ter pogoji in omejitvami iz Uredbe [5]. Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Erozijska območja

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Erozijska območja so prikazana v poglavju 13, na karti 17. Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 [4] prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa (spravilo lesa po tleh);
-

Plazljiva območja

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 [4] določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Plazljiva območja so prikazana v prostorskem delu (Karta 17). Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi ujm izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine treba ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali povečan odtok padavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 [4] določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča

Za izboljšanje usmerjanja gospodarjenja na ogroženih območjih po zakonu o vodah je potrebno izboljšati podlage, kot določa Priporočilo 6 na strani 181 Okoljskega poročila [6].

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale):

- oblikovati strukturirane sestoje s široko porazdelitvijo drevja različnih dimenzij in mozaikom različnih razvojnih faz;
- odstranjevanje drevja z debelimi koreninami na območjih proženja skalnih podorov (pečine), kjer drevesa s koreninami delujejo kot klini in lahko povzročijo podore;
- puščanje visokih panjev in prečno ležečih debel.

B. Hidrološka funkcija

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [4] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [3], ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Splošne usmeritve

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah - ZV-1 [4] tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1 [4], preostale vode pa so vode 2. reda.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14 členu ZV-1 [4], meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku [8].

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogočali obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1 [4]:

- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne in druge infrastrukture ter komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 [4] ali drugih zakonih;
- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje vodne pravice nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode) zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je treba upoštevati določbe 84. člena ZV-1 [4], da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Na vodnem in priobalnem zemljišču je v skladu z določbo 68. člena ZV-1 [4] prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

Na vodovarstvenih območjih (skladno s 74. členom ZV-1 [4] jih določi vlada), določenih z namenom zavarovanja vodnega telesa, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena oz. 60. Zakona o vodah [4]).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja [9] na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je treba redno sodelovanje s službo pristojno za vode in z upravnimi organi, pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi

- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz in pospeševati ustrezno drevesno sestavo;
- vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov, ki ugodno vplivajo na odtok vode;
- ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja;
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje;
- prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic;
- prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa;
- preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
- ohranяти ustrezno širino obvodne vegetacije in zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih;
- prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila;
- prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev;
- takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije;
- pri gradnji prometnic ohranjanje vegetacije obvodnega pasu;
- stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za izvedbo del v gozdovih

Gradnja gozdarskih objektov in gozdnih prometnic ter transport ali skladiščenje lesa v neposredni bližini vodotokov (priobalna zemljišča) ali preko izvirov niso dopustni. Prav tako ni dovoljeno spravilo lesa po potokih (jarkih). Pri delu v gozdu se ne sme uporabljati strupenih premazov in biocidov. Točenje goriv in bio-maziv je treba izvajati izven vodozbirnih območij. Pri uporabi gozdne mehanizacije je treba upoštevati zlasti naslednje:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih.
- Pranje, vzdrževanje oziroma popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.
- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla.
- V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode.
- Vodne vire ter ostale objekte povezane z vodami je treba vrisati v gojitvene načrte. Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno. V kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode. Solnic se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.
- Divja odlagališča odpadkov je treba evidentirati in sanirati.

Smernice za ogrožena območja po zakonu o vodah (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavana v poglavju 6.2.2. A - Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah (v nadaljevanju ZV-1) [4]

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 [4] pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 [4],
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,

- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1 [4], je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah [10] gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 [4] v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij [9].

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 [4] na območju gozdnogospodarskega načrta.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

ni predvidene kakršnakoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže, ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda, se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače, bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje, je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom ZV-1 [4], skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

C. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za celotno biodiverziteteto

V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.

Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGO, torej tudi vrst, ki se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju.

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.
- Ohranja se gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranja se gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejke v kmetijski in urbani krajini. Naravnemu razvoju se prepusti dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst oziroma se v njih ustrezno prilagojeno gospodari. Ohranja in oblikuje se biokoridorje.
- Skrbi se za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja ali vzpostavlja se naravna oziroma naravi čim bolj podobna drevesna sestava gozdnih življenjskih združb;
 - pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitene in ogroženih;
 - ohranja in pospešuje se redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja se grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- V večnamenskih gozdovih se vzpostavi in ohranja zadostni delež sestojev z odraslim drevjem (npr. najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni in prebiralni sestoji)).
- Zagotavlja se zadostne količine odmrle biomase s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotovi se čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.

- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati obnovo gozdov v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mlajše pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti z umetno obnovo s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izvirih, kalužah in podzemnih jamah se vzpostavi in ohranja naravna vegetacija s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa se z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavlja stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posegi, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru se izvajajo v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagaja se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst. Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le-teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le-teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablami, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

Za gozdove, ki so vključeni v območja Nature 2000 ali EPO, so predpisane posebne usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja posameznih vrst, ki jih je treba pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati - Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Dobrepolje 2023-2032.

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja [11]

Ekološko pomembna območja in pripadajoče varstvene usmeritve, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12 Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so določena za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Za EPO veljajo naslednje splošne usmeritve:

- Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000 [11]

Posebna varstvena območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12 Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE.

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotičnih in biotičnih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000 [11]

Na podlagi splošnih varstvenih usmeritev so določene podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve, ki so se upoštevale pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta.

Podrobnejše varstvene usmeritve ter cilji in ukrepi so navedene v tabelarični obliki v prilogi v poglavju 12 Izvleček iz Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020. Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE se nahaja v prilogi v poglavju 12. Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE se nahajajo v prilogi v poglavju 12. Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE se nahajajo v prilogi v poglavju 12.

Konkretne usmeritve [11]

Natura 2000 območje SI3000203 Kompoljska jama - Potiskavec:

Črtasti medvedek:

- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Ohranjajo naj se rastišča konjske grive (*Eupatorium cannabinum*).

Jame, ki niso odprte za javnost, človeška ribica:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni oklici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov ter ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti).
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to nujno potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali naj se obvesti ZRSVN.

Natura 2000 območje SI3000207 Podpeška jama:

Jame, ki niso odprte za javnost, človeška ribica:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni oklici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov ter se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti).

- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to nujno potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali naj se obvesti ZRSVN.

Natura 2000 območje SI3000263 Kočevsko:

- Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb.*
- Ohranja naj se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Ohranja naj se 3 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.* Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se kvečjemu vzpostavlja naravno sestavo gozdnih združb.
- Ohranjajo naj se drevesa z dupli in poldupli, predvsem debelejša bukve (habitatna drevesa: 1-2 drevesi debelejši od 30 cm/ha).
- Zaradi preštevilčne divjadi je oteženo pomlajevanje ključne drevesne vrste - jelke. Z gozdnogospodarskimi in lovskoupravljaljskimi ukrepi naj se zagotovi izboljšanje pomlajevanja jelke.

Medved, volk, ris:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*

Netopirji, hribski urh, veliki pupek:

- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: 612 – vzdrževanje vodnih virov v gozdu)
- Kjer primernih vodnih virov primanjkuje se pri izgradnji gozdni vlak s prisotnostjo cevni propustov pred njegovim vtokom izvede poglobljen usedalnik.
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.
- Vodnih kotanj, ki so ponekod prisotne ob vlakah, naj se ne zasipava.

Napotki za upravljanje oziroma vzdrževanje vodnih virov:

- Veliki pupek: Mlaka naj bo vsaj del dneva osončena, različno globoka (najgloblji del je lahko globok več kot 1 m), vsebuje naj vodno rastlinje, brežine naj bodo položne.
- Hribski urh: Mlaka, luža, kaluža naj bo vsaj del dneva osončena, do 30 cm globoka, zaželeno so vodne rastline.

Bukov in alpski kozliček:

- Posekan les listavcev na območjih povečane aktivnosti alpskega in bukovega kozlička se v času od 15. maja do 15. avgusta iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

-

Jame:

- Ob vseh vstopih v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 m) naj se ohranja raznomena struktura gozdov.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali naj se obvesti ZRSVN.

Časovne omejitve izvajanja del za določene ptičje vrste:

V nadaljevanju so navedene časovne omejitve izvajanja gozdnogospodarskih del za določene ptičje vrste, ki veljajo znotraj območja določena z radijem (v metrih) okrog gnezda – mirna cona. V primeru poznavanja lokacije gnezda, naj se območja vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oziroma gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano. Časovno omejitev se zapiše v odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves. Status mirnih con je smiselno upoštevati najmanj 3 leta od beleženja zadnje aktivne gnezditve vrste, optimalno pa 7 let.

- Kozača: V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del zagotavlja mir*.
- Sršenar: V polmeru najmanj 400 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se oblikujejo mirne cone, v katerih naj se v času od 1. junija do 31. avgusta ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje cest *. V primeru poznavanja lokacije gnezda, naj se območje z lokacijo vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oziroma gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano.
- Ostale sove: V polmeru najmanj 100 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd ostalih sov naj se od 1.3. do 31.5. s prekinitvijo gozdnih del zagotavlja mir*.

Ekocelice brez ukrepov:

Vse izločene ekocelice se upoštevajo kot posebne negovalne enote brez ukrepov v gozdnogojitvenih načrtih (glej seznam in opise oddelkov/odsekov). V zasebnih gozdovih so le predlog lastniku.

Drevesa izrednih dimenzij ali posebnih oblik:

V neposredni okolici vseh dreves posebnih oblik in dimenzij je z gozdnogojitvenim načrtom možno izločiti ekocelice v radiju sestojne višine, kjer se ukrepa v smislu ohranjanja zavarovanih dreves. Sama drevesa izjemnih dimenzij se pusti v gozdu tudi ko odmrejo. Predvidena je posebna oznaka in merilna pika za natančno meritev obsega dreves. Veje, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu. Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oziroma površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov. Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom. Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav. Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno. Naravno vrednoto se lahko opremi za obisk, ogled in predstavitev javnosti z označevalnimi in pojasnjevalnimi tablami, klopki ipd., vendar le na način, da se s posegom in ogledovanjem ne poškoduje drevesa in ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

* - povzeto po Pravilniku o varstvu gozdov (Uradni list RS št. 92/2000, 56/2006, 114/2009).

D. Klimatska in higiensko-zdravstvena funkcija

Ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov. Ukrepi naj bodo malopovršinski; za klimatsko funkcijo je pomembno ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost. Krčitve gozdov praviloma niso dovoljene.

E. Rekreativna funkcija in turistična funkcija

Gozdove s poudarjeno rekreativno in turistično funkcijo je treba vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Izogibati se je potrebno velikopovršinskemu posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm. Na razglediščih izvajati vedutno sečnjo. Ob poteh

ohranjati zanimiva drevesa (habitatna drevesa, izjemna drevesa) in skupine dreves ter z gospodarjenjem oblikovati pester, strukturiran gozd. V primeru izvajanja gozdarskih del v gozdu je treba pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce, in poti, za čas izvajanja del, zapreti ali omejiti dostop na poteh. Čas izvajanja del naj bo prilagojen obisku gozda. Zlasti ob bolj obiskanih poteh je potrebno z ustreznimi ukrepi (posek nevarnih dreves, pravočasni sanitarni posek, ...) zagotoviti varnost obiskovalcev. Dosledno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah ter ostalih poteh. Aktivno usmerjati turistično in rekreacijsko rabo na za to primerna območja ter na obstoječe, ustrezno označene poti. V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščititi. Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture, redna vzdrževalna dela infrastrukture (poti, klopi, informacijske table) in povečan strokovni nadzor nad prepovedanim odlaganjem odpadkov ali drugimi motnjami, ki jih povzročajo obiskovalci. Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi. Spremljanje turističnega obiska in ocena vpliva na naravo. V primeru negativnega vpliva na naravo, z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev obiska.

F. Poučna funkcija

Gozdne rezervate je dovoljeno opremiti z informativnimi tablami in vzdrževati že postavljene table. Gozdne učne poti in ostale lokacije opremljene z informativnimi tablami: upoštevati usmeritve, ki so pisane pri estetski funkciji.

G. Funkcija varovanja naravnih vrednot

Zavarovana območja

Zavarovana območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v poglavju 12.

Pri gospodarjenju z gozdovi se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, navedenih v poglavju 12, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju, navedenih v poglavju 12 (Pravne osnove naravovarstvenih smernic).

V nadaljevanju navajamo samo tiste varstvene režime za katere menimo, da se tičejo gospodarjenja z gozdovi.

I. Odlok o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za naravne spomenike (Uradni list RS, št. 34/96); 4. člen:

1. Na zavarovanem območju nad jamskim sistemom je dovoljena sedanja ekstenzivna kmetijska obdelava in gospodarjenje z gozdom, prepovedano pa je:

- graditi kakršnekoli objekte, razen adaptacije obstoječih objektov,
- izvajati zemeljska dela,
- odlagati tekoče ali trdne odpadke,
- zasipavati, zakrivati, zapirati ali kako drugače preoblikovati vhod v jame,
- vrtati ali povzročati vibracije,
- spreminjati vegetacijsko odejo ali jo odstranjevati.

II. Odlok o razglasitvi Lipovega gaja pri Sv. Antonu za spomenik oblikovane narave (Uradni list RS, št. 1/96); 5. člen:

Na zavarovanem območju je med drugim prepovedano:

- uničevati ali poškodovati lipe;
- odlagati odpadke, razen tam kjer je to določen prostor;

- postavljati reklamna in druga obvestila, ki niso v skladu z namembnostjo spomenika;
- graditi ali postavljati stavbe, poti ali naprave, ki ne izhajajo iz namembnosti spomenika in bi se gradili povsem na novo;
- spreminjati vrstno sestavo dreves in talno ureditev.

Naravne vrednote

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.
- na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične in zoološke naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitve ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve [11]

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Hidrološke naravne vrednote

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.

- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Oblikovane naravne vrednote

- Rastlin, ki so bistveni sestavni del oblikovane naravne vrednote, se ne trga, lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za dela z rastlinami v skladu z namenom njihovega oblikovanja, izvajanja ukrepov varstva vrtno-arhitekturne dediščine na podlagi predpisov s področja varstva kulturne dediščine, upošteva je zgodovinske zasnove, ali za sanacijske ukrepe na drevesih.
- Izvaja se le tiste gradnje, ki so povezane z obnovitvijo ali vzdrževanjem naravne vrednote, ali izvajanjem ukrepov varstva vrtno-arhitekturne dediščine na podlagi predpisov s področja varstva kulturne dediščine, upošteva je zgodovinske zasnove.

Konkretne varstvene usmeritve

Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev ter Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev je prikazan v prilogah v poglavju 12. Konkretna varstvena usmeritve za naravne vrednote.

V primeru kraških jam velja posebno priporočilo, in sicer: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano

jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Celotno območje GGE Dobropolje gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/2004, 61/2006 - ZDru-1, 46/2014 - ZON-C). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

H. Funkcija varovanja kulturne dediščine

Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, panjevci, gaji, logi). Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine izhajajo iz Splošnih kulturnovarstvenih usmeritev.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru: [12]

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za kulturne spomenike:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine.

Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst;

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS);
- odstranjevanje storov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je treba strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je treba izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je treba nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost;
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah);
- celovitost dediščine v prostoru.

Območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja;

- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti);
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove;
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave;
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja;
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve: [12]

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve so podane v prilogah načrta v poglavju 12 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve.

Usmeritve za posege v kulturno dediščino [12]

ZVKD-1 [13] predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1) [13];
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1) [13];

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je treba pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije [13].

I. Estetska funkcija

Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine, pospeševati in ohranjati estetsko zanimive drevesne in grmovne vrste (češnja, jerebika, mokovec ...). Ob poteh puščati in ustrezno označiti habitatna in izjemna drevesa. Ohranjati sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih. Z namenom ohranjanja in izboljšanja razgledov na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutna sečnja.

J. Lesnoproizvodna funkcija

Ukrepi morajo biti naravnani v gojenje gozda, ki bo zagotavljalo doseganje proizvodnih in ekonomskih ciljev lastnikov gozdov ob upoštevanju ostalih funkcij gozdov. Posebno pozornost je potrebno nameniti konfliktnim območjem (poudarjenost proizvodne funkcije na 1. stopnji ter ekoloških in socialnih funkcij na 2. stopnji – glej usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot).

K. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Čebelja paša: Na območjih gozdov, ki so primerni z vidika čebelje paše je treba ohranjati in pospeševati (tudi s sadnjo) medonosne drevesne vrste, predvsem: lipo, javor, kostanj, jelko, ohranjati pester in stopničast grmovni sloj (glog, čremsa, leska, vrbe, ...) ter ohranjati in vzdrževati vodne vire in vodne površine.

Plodovi in zelišča: Zlasti plodonosne vrste naj imajo velike in sproščene krošnje. Pri nabiranju plodov in zelišč je potrebno nadzorovati in opozarjati nabiralce na zakonske omejitve.

L. Lovnogospodarska funkcija

V predelih s poudarjeno funkcijo naj bo ravnanje z gozdom usmerjeno v oblikovanje gozda, ki bo zagotavljal doseganje lovnogospodarskih ciljev. Upoštevati je potrebno zlasti obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi (zimovališča, rukališča, gozdne jase z lovskimi objekti).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Usklajenost rastlinojede divjadi z okoljem: ohranitev vseh avtohtonih vrst, ki bodo številčno, po spolu in starostni strukturi usklajene z okoljem. Na območju načrtovalskih enot obrobje Kočevske in Zahodna Dolenjska, kamor spada GGE so se pogoji za naravno obnovo gozdov izboljšali v toliko, da rastlinojeda parkljasta divjad ne ogroža več trajnosti donosov gozdov in drugih vlog gozda. Zaradi navedenega se načrtuje ohranjanje številčnosti populacije parkljaste divjadi. Preprečevalo se bo vnos neavtohtonih vrst (muflona in damjaka) v prosto naravo in ohranjalo stabilno populacijo velikih zveri (volk, ris, medved), ki so pomembni naravni selektorji srne in navadnega jelena.

Merilo ustrezne številčnosti populacij rastlinojede divjadi so podatki o objedenosti na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja objedenosti ter vsakoletna analiza odvzema so temeljni kriteriji pri planiranju količine, strukture in razporeda letnega odvzema divjadi po loviščih in loviščih posebnega namena.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

V GGE ni varovalnih gozdov ali gozdov s posebnim namenom, zato na tem mestu usmeritev za delo v teh gozdovih ne podajamo.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za izboljšanje varstva gozdov pred požari je potrebno dosledno izvajanje vseh preventivnih in kurativnih ukrepov. Nevarnost gozdnih požarov obstaja predvsem na površinah, ki ležijo na sušnih termofilnih območjih, površinah okoli vasi, vikendov ter ob javnih cestah.

Na požarno najbolj ogroženih območjih je usmeritev k oblikovanju malopovršinskih mešanih gozdov, še zlasti ob meji s travniškimi površinami. V neposredni okolici in v teh sestojih je uporaba odprtega ognja prepovedana. Dovoljena je le zaradi zatiranja podlubnikov.

Na vkih v gozd je potrebno postaviti opozorilne table ter opozarjati lastnike in obiskovalce gozdov. Podrobnejše usmeritve za ukrepanje v primeru požarov morajo biti zapisane v protipožarnem načrtu za GGE in v letnem načrtu za varstvo gozdov.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE ni semenskih objektov, zato na tem mestu usmeritev za delo v teh objektih ne podajamo.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri uporabi mehanizacije v gozdu: Obvezna je uporaba biološko razgradljivih maziv v odprtih mazalnih sistemih verižnih žag za posek in izdelavo dreves na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, uporaba strojev oz. naprav, razen odprtih mazalnih sistemov verižnih žag, ki ne puščajo sledi olj in drugih maziv in imajo ustrezno opremo za preprečitev oziroma sanacijo morebitnega razlivanja olj ter tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih. Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlivanja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlivanja. V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.

Sečnja in spravilo lesa s traktorjem: Sečnja z motorno žago in vlačenje lesa s traktorjem tudi v bodoče še ostaja prevladujoča tehnologija, saj je preverjena, tehnično in ergonomsko docela razvita in učinkovita v različnih terenskih, sestojnih in lastniških razmerah. Pretežni del gozdnih terenov je že odprt z gozdnimi vlakami, ki so bile narejene prav za traktorsko spravilo. Gozdarski traktor s pogonom na obeh oseh, nameščenim vitlom in ostalo sodobno opremo za delo, je gozdu relativno prijazno pravilno sredstvo. Pomembna je selektivna izbira traktorjev glede na pogoje dela. Težki gozdarski zgibni traktorji so primerni na zahtevnih terenih, pri spravilu zelo debelega drevja. Drugje je potrebno omejevati njihovo uporabo in dajati prednost lažjim gozdarskim traktorjem. Obvezno je določiti primeren čas spravila, ki ga narekujejo gojitveni dejavniki (npr. mladje manj poškodujemo s sečnjo v zimskem času), ekološki dejavniki (npr. v bližini gnezdišč in brlogov se ne izvaja gozdnih del v pomladnih mesecih), transportni dejavniki (npr. po vlakah slabše nosilnosti in na erodibilnem zemljišču je treba spravljati les, ko so suhe ali zmrznjene). Pomembno je izbrati pravilno metodo dela (sortimentna, poldebela, ...) in omejiti dolžine gozdnih lesnih sortimentov. Pri zbiranju lesa je zelo primerna uporaba daljinskega vodenja vitla, kjer traktorist lahko spremlja lesno breme in ga usmerja na poti do traktorja. Ne sme se dopustiti, da se traktor giblje izven označenih gozdnih prometnic (cest, vlak). Prepovedani sta drevesna in debelna metoda, saj povzročata prevelike poškodbe na drevju v sestojih, predvsem pa ob vlakah.

Izvoz lesa z gozdarsko prikolico: Zadnja leta se pri spravilu lesa uveljavljajo traktorske gozdarske prikolice, opremljene z nakladalno napravo, kar predstavlja najsodobnejši način spravila. Vožnja namesto vlačjenja lesa iz gozda je trend v razvoju sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, ki prinaša mnogotere prednosti, zato je z uvajanjem sodobnih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa potrebno nadaljevati. Gozdarske prikolice so zelo primeren način spravila – izvoza lesa, predvsem na lažjih terenih (do 15 % naklona vlak). Vožnja lesa zelo malo poškoduje drevje ob vlaki, zahteva pa dovolj široke nosilne vlake in spravilo v suhem obdobju. Uporaba gozdarskih prikolic je zelo primerna tudi na daljših pravilnih razdaljah. Hkrati lahko izvajajo dva opravila - spravilo in prevoz lesa do porabnika.

Strojna sečnja: Tehnologija strojne sečnje je glede na sestojne in terenske razmere primerna predvsem v zasmrečenih gozdovih v nižinskem delu enote. Strojna sečnja, po izkušnjah iz tujine in tudi pri nas, prinaša večje učinke, humanizacijo dela in manjše poškodbe v sestojih. Vendar ta tehnologija ob ne dovolj skrbno načrtovani uporabi lahko predstavlja nevarnost za gozdni biotop. Strojna sečnja je smiselna le ob podrobnem in usklajenem tehnološkem in izvedbenem načrtovanju. Možnost izvajanja del s strojno sečnjo opredeljujejo sestojne in rastiščne razmere ter poudarjenost funkcij. Uporaba strojne sečnje je zaenkrat še vprašljiva v sestojih s slabo stojno stabilnostjo, v prebiralnem in malopovršinsko raznodobno grajenem gozdu, v sestojih, kjer je izrazita šopasta grupacija dreves, v pomlajencih, kjer obstaja nevarnost poškodb mladovja in v mladih sestojih (letvenjakih) listavcev. Manj učinkovita je tudi na strmih kraških in erodibilnih jarkastih terenih ter predelih, kjer so tla močvirna ali razmočena. V vseh primerih poudarjene varovalne, hidrološke in biotopske funkcije je potrebno pazljivo presoditi možnost njene uporabe. Oba gozdarska stroja (forwarder in harvester) se morata, v primeru uporabe tehnologije strojne sečnje, gibati po obstoječih gozdnih vlakah in označenih sečnih poteh. Sečne poti morajo biti načrtovane in izvedene tako, da omogočajo uporabo strojne sečnje tudi ob periodičnih ponovitvah. Na sečne poti je treba polagati

veje, da se poveča nosilnost tal. Vlake, ki so služile kot sečne poti, je treba po končanih delih očistiti. Poškodbe na glavnih vlakah je potrebno po končanem izvozu lesa sanirati tako, da je vlaka primerna tudi za spravo s traktorji kolesniki. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, je potrebno osveščati in informirati javnosti o izvajanju del, predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti.

Glede na dane sestojne in terenske razmere ter lastniško strukturo v GGE Dobropolje je nekaj sestojev primernih za strojno sečnjo v večnamenskih gozdovih enote, še posebej v nižinskih sestojih z večjim deležem smreke. Uporaba strojne sečnje je na površini celotne enote smiselna v času naravnih ujm, ko je potrebno iz gozda na hitro spraviti večje količine lesa.

Za prevoz lesa iz gozda so najprimernejši specialno opremljeni gozdarski kamioni s polprikolico ali prikolico. Za manjše količine lesa je primeren tudi izvoz lesa z gozdarsko prikolico. Čas in režim prevoza je potrebno prilagoditi stanju in nosilnosti cest. Na razmočenih cestah je nujno ustaviti prevoze zaradi zmanjšanja poškodb.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic:

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah. Pri tem je potrebno upoštevati tudi smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljevanju ZRSVN), Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS) in Direkcije Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV) zapisane v usmeritvah območnega gozdnogospodarskega načrta.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah (v nadaljevanju ZV-1)

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 [4]
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba

izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 in Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Gozdne ceste: Kot osnova za bodoče odpiranje gozdov z gozdnimi cestami nam služi računalniško ovrednotena Rastrska analiza odprtosti gozdov z gozdnimi cestami (Krč, Beguš, 2011), ki je bila izdelana na osnovi 300 metrskega območja, ki je položen okoli linij obstoječih gozdnih cest in javnih cest, ki omogočajo gozdno proizvodnjo. Rastrska analiza je določila območja primerna za gradnjo gozdnih cest, ki so prikazana na karti 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest v prostorskem delu načrta. Vsa prednostna območja so v okoljsko sprejemljivih območjih, 3 območja, ki imajo okoljske omejitve nismo predlagali med prednostna območja. V primeru gradnje gozdnih cest v območjih z omejitvami bo treba predhodno izvesti dodatno presojo.

Prioriteta gradenj se določi glede na doseženo odprtost z gozdnimi cestami v širšem območju zaprtih gozdov, na osnovi pravilne razdalje, bonitete rastišča in stanja sestojev v zaprtih območjih. Poleg tega je nujno upoštevati še druge razloge za odpiranje gozdov, predvsem potrebo ostalih

uporabnikov prostora. V predelih z zelo poudarjenimi ekološkimi funkcijami je potrebno načrtovati nižjo gostoto gozdnih cest.

Pri načrtovanju odpiranja gozdov z gozdnimi cestami je v Elaboratu ničelnic potrebno navesti vse pomembnejše ekološke dejavnike in opredeliti potrebne omejitve, da s posegom na njih ne nastanejo negativne spremembe. Gradnja in tudi vzdrževanje gozdnih prometnic naj poteka v času in na način, ki je za živali najmanj moteč. Dela naj se izvajajo izven gnezditvene sezone ogroženih vrst ptic in stran od bližine mest, kjer polegajo mladiče zavarovane živalske vrste. Izsekan pas gozda naj bo čim ožji zaradi spremembe svetlobnih in vlažnostnih razmer v gozdu. Prometnica ne sme prizadeti vodnih ekosistemov. Gozdne ceste naj se ne trasirajo na velikih strminah in na vodnih ekosistemi. Trase cest naj se izognejo naravnim in kulturnim vrednotam. Trasa naj čim bolj izkoristi obstoječe poti in kolovoze, da se zmanjšajo rane v okolju. Ob upoštevanju reliefnih značilnosti in vrste kamnine je potrebno določiti traso z optimalnimi tehničnimi elementi. Umestitev trase v prostor ne sme podleči parcialnemu interesu investitorja, ampak je potrebno ob upoštevanju vseh dejavnikov določiti najugodnejše poteke tras. Elaborat ničelnic ni le obvezna podlaga ampak mora biti tudi dragocen pripomoček projektantu pri izdelavi načrta gozdne ceste.

Gozdne prometnice naj se ne gradijo na območjih ekocelic. Graditev gozdnih cest je treba opraviti skladno z določili Pravilnika o gozdnih prometnicah, Gradbenega zakona in Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost.

Poseben problem predstavljajo nekdanje gozdne ceste, ki se jim je spremenil status v javne ceste. S tem je onemogočeno spravilo po obstoječih vlakah na oz. ob te ceste in začasno skladiščenje lesa ob teh cestah, kar povzroča probleme tako občinam kot lastnikom gozdov. V bodoče bo potrebno več pozornosti nameniti prevezavi gozdnih vlak, ki se sedaj priključujejo na javne ceste, na obstoječa ali novo oblikovana skladišča.

Praviloma naj se izvaja tekoče letno vzdrževanje gozdnih cest, mestoma periodično vzdrževanje. Zimsko vzdrževanje naj si organizirajo večji lastniki sami. Povečati je potrebno obseg gozdarsko investicijskih del (rekonstrukcij) in ga usmeriti na gozdne ceste, ki odpirajo velike komplekse gozdov ali pa imajo poudarjen javni značaj. Obnovo vozišča je najbolj racionalno zagotoviti z recikliranjem vozišča, kjer se vrhnja plast ceste zdrobi in zmelje ter tako zagotovi kvaliteten zgornji ustroj vozišča.

Gozdne vlake: Prednostna območja za gradnjo vlak so oddelki, kjer je delež odprtosti manjši od 75 %, naklon manjši od 35 stopinj in letni etat višji kot 4 m³/ha. Prednostna območja so prikazana na karti 9c: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak v prostorskem delu načrta. Posamezne vlake se prednostno načrtujejo tudi izven prednostnih območij, če gre za dograditev omrežja vlak v gozdovih, ki so intenzivno gospodarjeni in imajo daljšo pravilno razdaljo.

V GGE Dobrepolje ni posebej izločenih gozdov, kjer gospodarjenje ni dovoljeno. Razen ekocelic in ekstremno strmih pobočjih ni posebej izločenih območij, kjer je gospodarjenje sicer predvideno, a gozdnih vlak zaradi izjemne občutljivosti ekosistema ni umestno graditi. Gozdnih vlak se ne sme graditi le na manjših območjih - v strugah vodotokov, na mokriščih, na rastiščih redkih in ogroženih vrst, v neposredni bližini brlogov, brezen in jam. Povsod drugod se gozdne vlake lahko načrtuje v optimalni meri, ob upoštevanju pogojev soglasodajalcev.

Pri opredelitvi vlak v Elaboratu vlak je potrebno upoštevati podobne ekološke omejitve kot pri cestah. Za gozdne vlake, ki jih načrtujemo na terenih z naklonom, ki je večji kot 50 %, na labilnih in pogojno stabilnih zemljiščih, v neposredni bližini območij, pomembnih za ohranitev prosto živečih živali, z izteki na kmetijska zemljišča pod naklonom, večjim od 25 %, se mora v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta izdelati posebno presojo o njihovem negativnem vplivu na gozdni ekosistem oziroma na kmetijska zemljišča. Odvodnjavanje vlak na erodibilnih tleh mora biti urejeno s prečnimi jarki.

Dosledno je treba upoštevati največjo dovoljeno gostoto gozdnih vlak in tehnične elemente vlak določene v Pravilniku o gozdnih prometnicah.

Tehnologija strojne sečnje zahteva sicer veliko gostoto sečnih poti, a ne potrebuje veliko vlak. Pri načrtovanju strojne sečnje je potrebno opredeliti le osnovni sistem vlak kot izvoznih poti.

Množično uvajanje sodobnih traktorskih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa, ki se ga predvideva v bodoče, zahteva načrtovanje izvoznih vlak, z dobrimi tehničnimi lastnostmi. Pomembna je širina in maksimalni naklon, pa tudi nosilnost vlak. Zato je na mehkejših terenih dopustno načrtovati delno utrditev vozne površine vlake z naravnim materialom. Nikakor pa ni dopustno, da bi vlake namenjene izvozu lesa s traktorskimi gozdarskimi prikolicami, uporabljali tudi za kamionski prevoz.

Obstoječe vlake je potrebno redno vzdrževati, da se prepreči njihovo propadanje in omogoči varno spravilo lesa. Ob prevzemu sečišč je potrebno paziti ali so izvedeni tudi potrebni vzdrževalni ukrepi in sanirane poškodbe na vlakah (poravnava vozne površine vlake, odstranjevanje plazin, sanacija usadov, vzpostavitev prečnih jarkov, razbijanje posameznih skal...).

Skladišča za les: V primerih, ko se po gozdni vlaki, ali več gozdnih vlakah na gozdno cesto, na eno mesto privleče večje količine lesa, je potrebno ob gozdni cesti urediti primerno veliko skladišče za les. Skladišča je potrebno urediti tudi povsod tam, kjer se gozdna vlaka priključi na javno cesto. Skladišča morajo biti urejena izven cestnega telesa oz. varovalnega pasu ceste. Slednja morajo biti dovolj velika, da omogočajo skladiščenje in nakladanje lesa. Podrobneje se potrebe po gradnji opredeli v gozdnogojitvenem načrtu.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri izdaji dovoljenj za posege v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati veljavne predpise. Pred izdajo dovoljenja za poseg v prostor je treba preveriti vse možnosti in se odločiti za najprimernejšo varianto, ki bo sprejemljiva tako iz gospodarskega, kot tudi iz ekološkega in socialnega vidika. Pri izdaji dovoljenj je nujno sodelovanje med območno in krajevno enoto ZGS.

Pri presoji posegov v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati zlasti naslednje:

- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni prve stopnje poudarjeno ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih - ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno, rabo gozda in gozdnega prostora.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg v gozdna tla ter, da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije, raziskav in izobraževanja ter objekte javnega pomena, v skladu z določili prostorskih aktov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Le v izjemnih primerih se lahko izda dovoljenje za infrastrukturni objekt, z izjemo gozdne ceste, ki bi potekal skozi osrednji predel velikih gozdnih kompleksov v gozdni krajini, pa tudi skozi osrednje predele večjih gozdnih kompleksov v gozdnati krajini.
- V primestni in kmetijski krajini z zelo malo gozdov (pod 25 %) je treba biti pri izdaji dovoljenj za posege v prostor zelo previden, še posebno v primeru nameranih posegov v večje gozdne površine in predvidenih popolnih odstranitvev gozdnih površin katerekoli velikosti. V primeru neobhodnih posegov v gozdove si je v takih krajinah treba prizadevati za osnivanje nadomestnih gozdnih površin. Navedeno je treba še posebej dosledno upoštevati v obravnavanih krajinah z manj kot 10 % gozda.
- Širjenje naselij, industrijskih con in infrastrukturnih objektov naj se načrtuje tako, da se ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Kjer so selitvene poti prekinjene zaradi preteklih posegov, si je treba prizadevati za njihovo ponovno vzpostavitev (npr. izgradnja zelenih prehodov).
- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Okvirna merila za presojo ostalih dejavnosti v gozdnem prostoru

- Karta F v območnem gozdnogospodarskem načrtu »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh, pri čemer pa je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej. Karta F je prikazana v Prostorskem delu območnega gozdnogospodarskega načrta.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini se v predelih s poudarjeno biotopsko funkcijo na ravni prve stopnje dovolijo le raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti. Tudi sprehajalne in druge rekreacijske poti naj se takim območjem po možnosti izognejo.
- Rekreativne dejavnosti, ki jim je gozd bolj ali manj le prijetna kulisa, z vidika optimalne rabe prostora ni primerno dopuščati v območjih gozdnih in gozdnatih krajin, ki so zaradi svoje ohranjenosti pomembna vrednota za okolje.
- Oblike rekreacije, ki povzročajo hrup ali druge negativne vplive na gozd, se praviloma dovolijo le v tistih predelih primestne, kmetijske ali gozdnate krajine, ki so primestni blizu ali so zaradi infrastrukturnih objektov oziroma drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotene.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.
- Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Merila za krčitve gozdov v kmetijske namene

Na erozijskem območju je prepovedano ogoljevanje površin; krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije; odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov; vlačenje lesa.

Na plazljivem območju je prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Za krčitve na območjih, kjer je dopustno krčenje gozdov (Karta 8), vendar le ti ležijo na plazljivih območjih z zelo veliko in veliko verjetnostjo pojavljanja plazov, je v praksi, zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana karta erozijskih in plazljivih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, potrebna dodatna presoja.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- krčenje gozdov na območju gozdnih učnih poti (50 m vplivno območje),
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m vplivno območje),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Med druga gozdna zemljišča spadajo površine pod daljnovodi. Vzdrževanje površin pod daljnovodi se izvaja na podlagi medsebojnega sporazuma med ZGS in Elektro Ljubljana. V skladu s sporazumom si mora Elektro Ljubljana pred vzdrževanjem površin pod daljnovodi pridobiti soglasje ZGS. ZGS v soglasju določi pogoje, pod katerimi se lahko izvedejo dela.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Za obdobje 2023-2032 je načrtovan najvišji možni posek v višini 477.000 m³, 155.700 m³ iglavcev in 321.300 m³ listavcev, intenziteta je 20,9 % na lesno zalogo ter 88,1 % na prirastek.

Možni posek je načrtovan za vse gozdove prilagojeno različnim funkcijam gozdov. Brez načrtovanega poseka so ekocelice prepuščene naravnemu razvoju.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 53 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	32.253	55.010	28.383	0	0	40.054	155.700	27,1	86,5
	%	20,7	35,3	18,2	0,0	0,0	25,7	100,0		
Listavci	m³	94.511	191.374	22.700	0	0	12.714	321.300	18,8	88,9
	%	29,4	59,6	7,1	0,0	0,0	4,0	100,0		
Skupaj	m³	126.765	246.384	51.083	0	0	52.769	477.000	20,9	88,1
	%	26,6	51,7	10,7	0,0	0,0	11,1	100,0		

Zasebni gozdovi

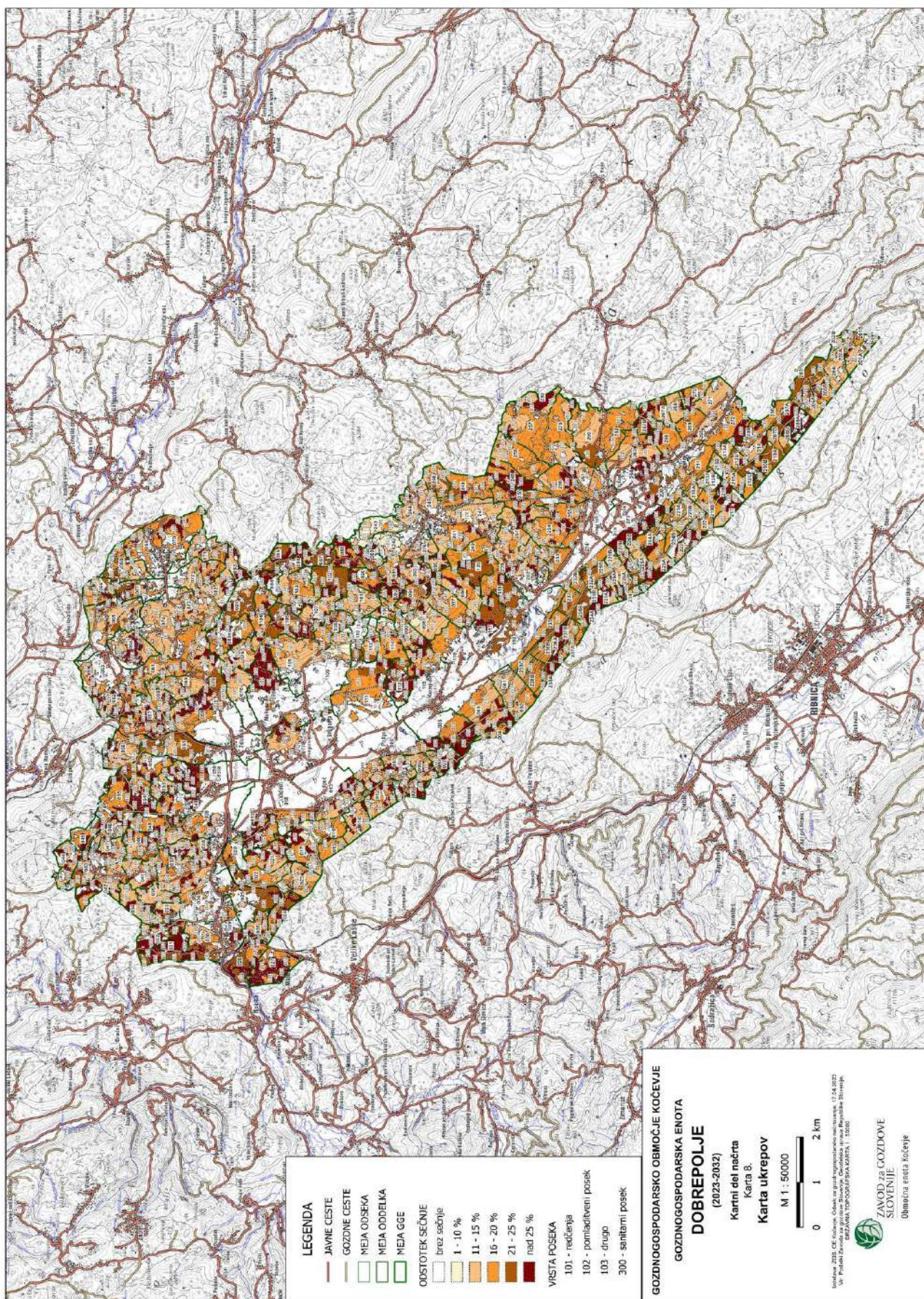
		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	29.363	50.081	25.839	0	0	36.465	141.749	27,2	85,2
	%	20,7	35,3	18,2	0	0	25,7	100,0		
Listavci	m³	85.174	172.466	20.457	0	0	11.458	289.555	18,6	87,5
	%	29,4	59,6	7,1	0	0	4,0	100,0		
Skupaj	m³	114.537	222.547	46.297	0	0	47.924	431.304	20,8	86,7
	%	26,6	51,6	10,7	0	0	11,1	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.783	4.746	2.449	0	0	3.456	13.433	26,7	104,5
	%	20,7	35,3	18,2	0	0	25,7	100,0		
Listavci	m³	9.141	18.508	2.195	0	0	1.230	31.074	21,2	106,7
	%	29,4	59,6	7,1	0	0	4,0	100,0		
Skupaj	m³	11.923	23.254	4.644	0	0	4.685	44.507	22,6	106,0
	%	26,8	52,2	10,4	0	0	10,5	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka					Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo				Posek oslabelega drevja in sanitarni p.
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	107	183	94	0	0	133	518	23,2	63,3
	%	20,7	35,3	18,2	0	0	25,7	100,0		
Listavci	m³	197	400	47	0	0	27	671	10,5	50,3
	%	29,4	59,6	7,1	0	0	4,0	100,0		
Skupaj	m³	305	583	142	0	0	160	1.189	13,8	55,3
	%	25,6	49,0	11,9	0	0	13,4	100,0		

Karta 7: Karta ukrepov

Karta ukrepov v merilu 1 : 50 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

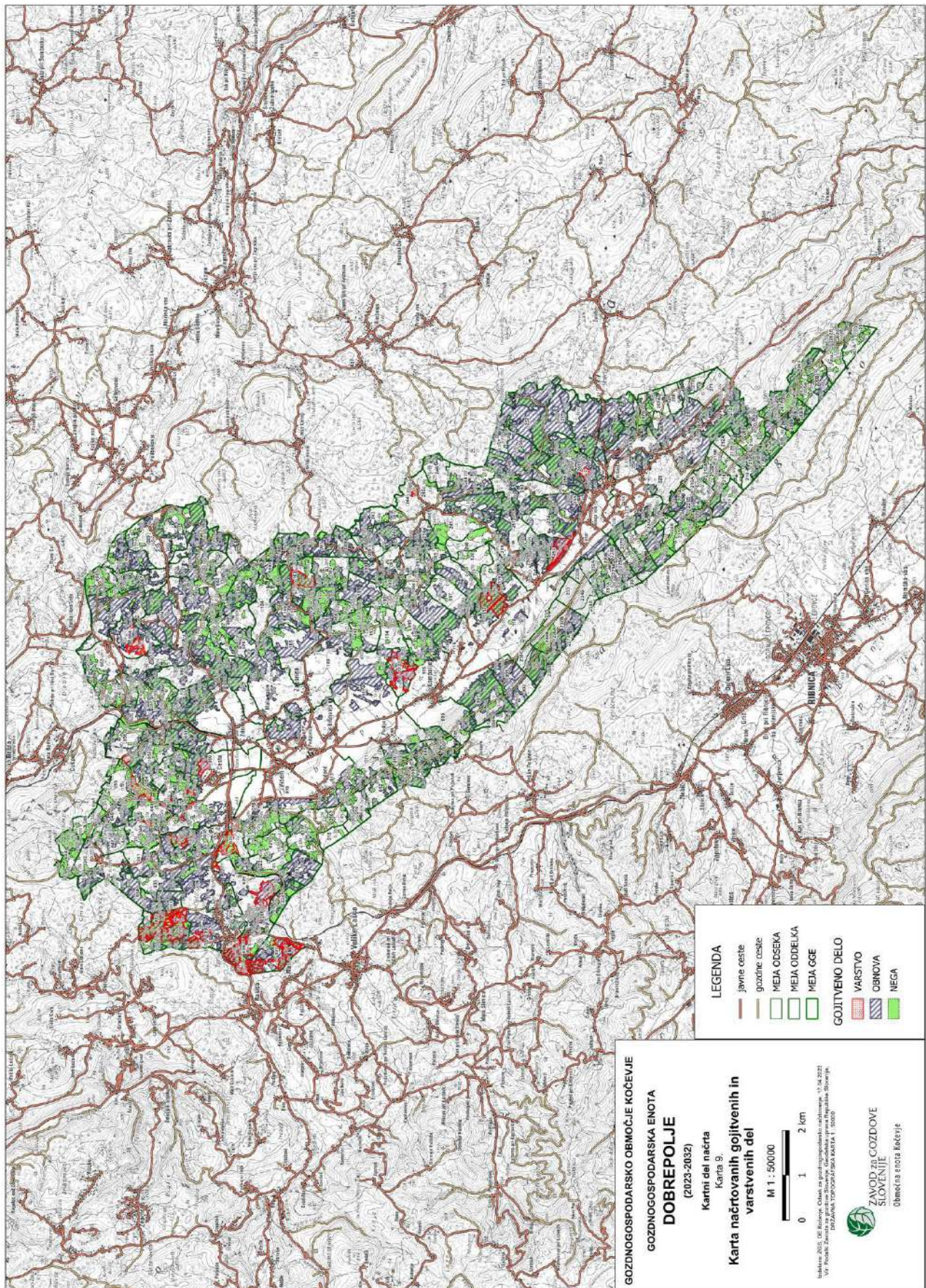
Gojitvena dela se osredotočajo na pomladitvene procese – vse od priprave sestojev na obnovo s posekom predrastkov in grmovnic do nege mladja, gošč in letvenjakov. Mestoma je zaradi zasmrečenosti in možne prenamnožitve lubadarjev poudarjeno tudi varstvo pred žuželkami, skupaj 70 dni.

Na novonastalih ogolelih površinah je predviden manjši obseg sadnje (14,9 ha), prednostno listavcev, z zaščito in nego.

Predvidena je odstranitev 50 zaščitnih tulcev. Pod ostalimi varstvenimi deli načrtujemo obeležitev sadik s količki in odstranjevanje invazivk.

Preglednica 54 /NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	709,28	54,53	1,00	764,81
Priprava tal	ha	15,20	0,00	0,00	15,20
Sadnja	ha	14,90	0,00	0,00	14,90
Obžetev	ha	56,80	0,00	0,00	56,80
Nega mladja	ha	43,84	8,26	0,00	52,10
Nega gošče	ha	312,83	34,21	0,10	347,14
Nega letvenjaka	ha	414,07	35,06	0,00	449,13
Nega ml. drogovnjaka	ha	203,28	2,44	0,25	205,97
Varstvo pred žuželkami	dni	70,00	0,00	0,00	70,00
Zaščita s premazom	ha	56,80	0,00	0,00	56,80
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	50,00	0,00	0,00	50,00
Ostala varstvena dela	dni	39,30	0,00	0,00	39,30

Karta 8: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Gozdne jase je potrebno redno letno vzdrževati s košnjo in čiščenjem. Za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev vzdržujemo tudi grmišča. Gozdni rob naj bo vrstno pester in razgiban, prehod v strnjen gozd naj bo postopen. Posebno pozornost je potrebno nameniti vzdrževanju obstoječih lovskih objektov (lovske preže, solnice, krmišča...) in sodelovanju revirnih gozdarjev pri izbiri lokacij teh objektov. Po potrebi krmljenje v skladu z lovsko upravljavskim načrtom. Posegi v vodna telesa, ki bi poslabšali razmere, niso dovoljeni. V bližini vodnih zajetij in izvirov je priporočljivo urediti korita ali luže za lažji dostop divjadi do vode. Kale in kaluže je potrebno ohranjati ter jih po končani sečnji očistiti morebitnih sečnih ostankov. Na območju sezonskega zadrževanja živali je potrebno dela v gozdu časovno prilagoditi. Na območju zimovališč jelenjadi naj se dela ne izvajajo od decembra do aprila, v bližini medvedjih brlogov od novembra do junija.

Na zimovališčih ohranjamo grmišča ali neredčene mlajše smrekove nasade, ki so primerni za skrivališča in poganje mladičev.

V bližini medvedjih brlogov ne ukrepamo, razen z namenom izboljšanja bivanjskih razmer (presvetlitev vhoda, puščanje lesne mase z namenom izboljšanja prehranskih razmer...), pri čemer je priporočeno puščanje lesne mase na mestu poseka.

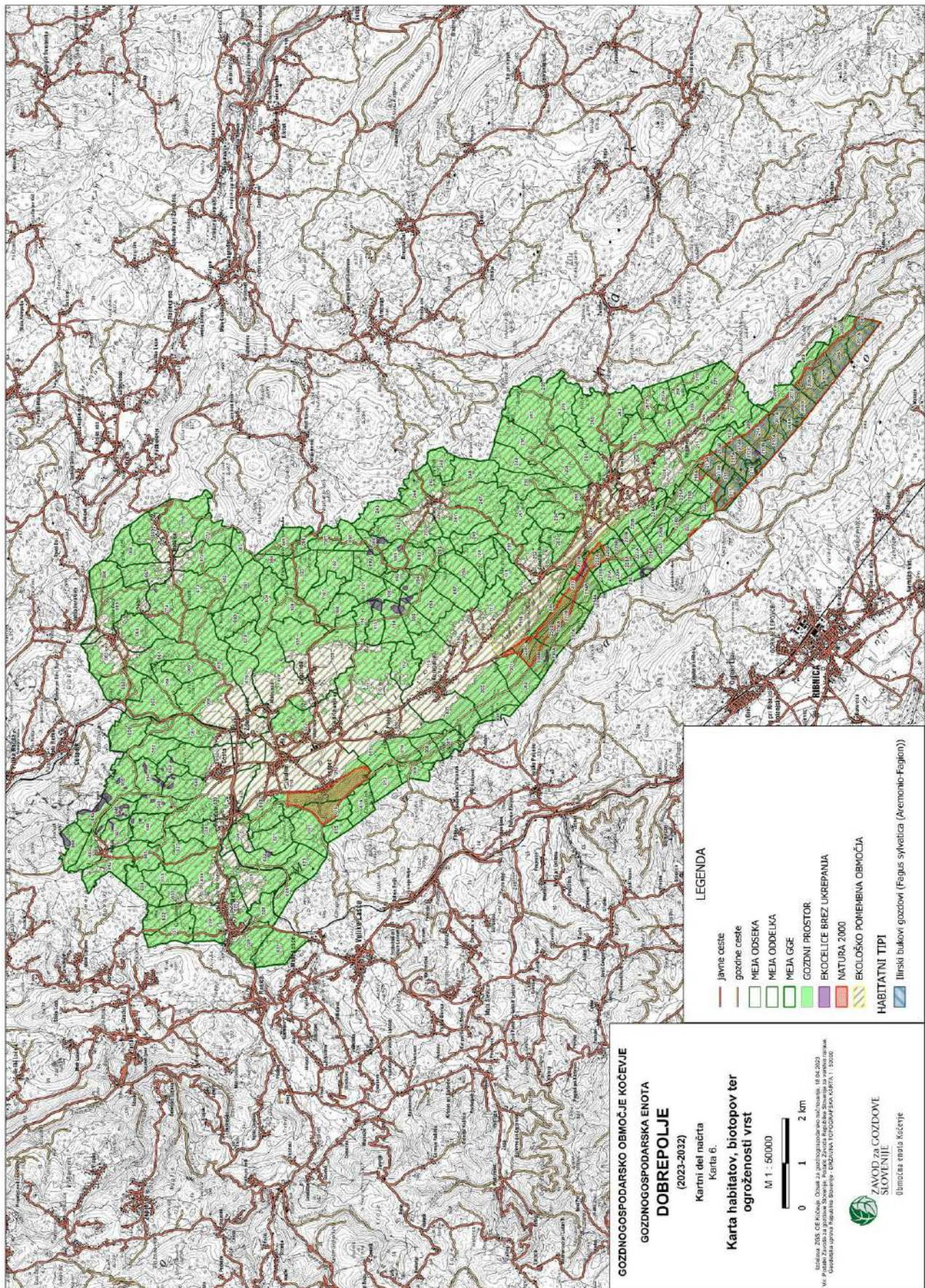
Ob naseljih je potrebno ohranjati obdelan kmetijski prostor, kar zmanjšuje konflikte med človekom in zvermi (predvsem medvedom). V predelih v okolici krmišč za medveda se v gozdu pušča več odmrle biomase in zagotavlja mirno cono od začetka meseca marca do decembra.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Za izboljšanje ostalih funkcij gozdov načrtujemo vzdrževanje travinj in vodnih površin, vzdrževanje in postavitve gnezdnice, 45,86 ha gozdov kot ekocelice prepuščamo naravnemu razvoju. V državnih gozdovih so ekocelice določene v soglasju z upravljavcem, medtem, ko v zasebnih gozdovih veljajo kot predlog.

Preglednica 55 /D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Funkcija	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vzdrževanje travinj		ha	95,00	0,00	0,00	95,00
Vzdrževanje vodnih površin		kos	2,00	0,00	0,00	2,00
Naravni razvoj biotopov		ha	34,90	10,45	0,51	45,86
Vzdrževanje gnezdnice		kos	40,00	16,00	0,00	56,00
Postavitev gnezdnice		kos	15,00	0,00	0,00	15,00

Karta 9: Karta habitatov, biotopov ter ogroženosti vrst

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Načrtovana optimalna gostota produktivnega cestnega omrežja v GGE je 18,00 m/ha. Takšno gostoto je predvidel pretekli gozdnogospodarski načrt. Obstoječe omrežje gozdnih cest z gostoto produktivnega cestnega omrežja 15,06 m/ha bi bilo možno še povečati.

Skladno z usmeritvami in določili območnega načrta so opredeljena prednostna območja za gradnjo gozdnih cest, ki še niso optimalno odprta:

Prednostno območje »Ponikve-Gmajna« obsega 91 ha gozdov v oddelkih 33, 34, 35 in 36. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 2,300 km.

Prednostno območje »Ob poti na Vodice« obsega 24 ha gozdov v oddelkih 40, 47 in 48. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,000 km.

Prednostno območje »Kozjeki« obsega 37 ha gozdov v oddelkih 49, 50, 51, 52 in 53. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,930 km.

Prednostno območje »Lazi-Hrib« obsega 68 ha gozdov v oddelkih 58, 60, 61, 64, 74. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 0,700 km.

Prednostno območje »Stablovec-Voden dol« obsega 93 ha gozdov v oddelkih 80, 81, 82, 104 in 106. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,500 km.

Prednostno območje »Podtabor-Potiskavec« obsega 92 ha gozdov v oddelkih 220, 221, 224, 226, 227, 228, 229, 232, 273 in 274. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 3,100 km.

Prednostno območje »Za Kozjim hribom« obsega 141 ha gozdov v oddelkih 247, 248, 249, 250 in 251. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,500 km.

Prednostno območje »Polomljeni vrh« obsega 77 ha gozdov v oddelkih 260, 261 in 275. Predvidena je gradnja gozdne ceste v dolžini 1,100 km.

V prednostnem območju iz prejšnjega GGN »Jermanov laz« je bila zgrajena gozdna cesta 060928 Na Planino.

Prednostna območja »Stevnice-Pečavnice«, »Pod Planskim vrhom« in »Listneki-Medvejeki« iz prejšnjega GGN zaradi ekoloških omejitev nismo prednostno načrtovali, kar pa ne pomeni, da gozdnih cest ob upoštevanju veljavne zakonodaje in pogojev soglasodajalcev ni možno zgraditi.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdnimi cestami v skupni dolžini 13,130 km novogradenj, ki bi odprle 632 ha doslej slabše odprtih gozdov v GGE, bi se gostota produktivnih cest povečala na 16,77 m/ha. V kolikor bi se zgradile tudi ceste v območjih z ekološkimi omejitvami v dolžini 7,900 km, bi se gostota dvignila na 17,80 m/ha ter dobro približala optimalni gostoti produktivnega cestnega omrežja.

Gozdne vlake

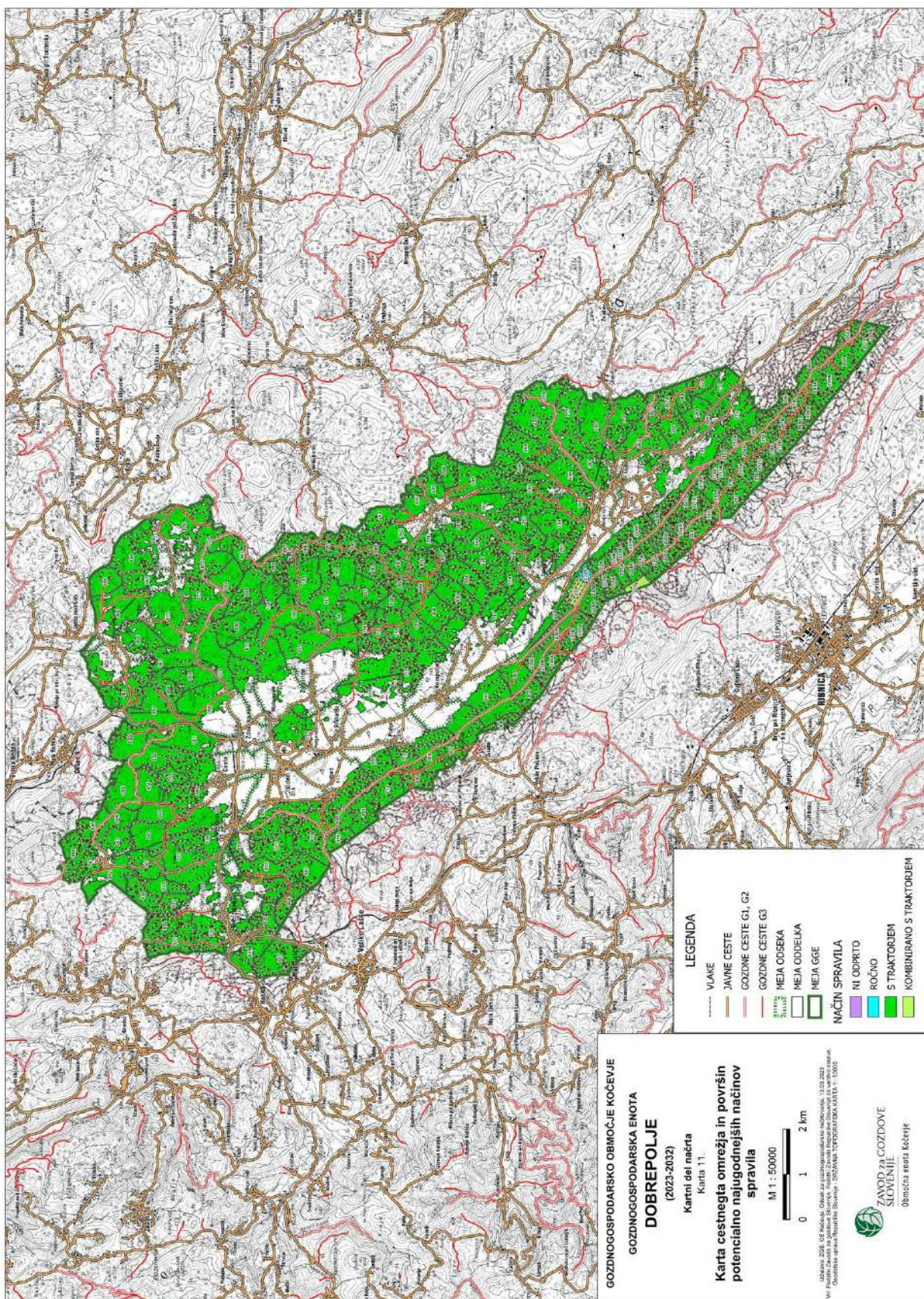
Ob upoštevanju terenskih razmer znaša optimalna gostota gozdnih vlak v GGE 100 m/ha. Da bi jo dosegli bi bilo potrebno zgraditi še 184 km gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih, ki so pomanjkljivo odprti, kjer imajo vlake neustrezne elemente gozdnih vlak, oz. bo potrebno izvesti prevezavo obstoječih gozdnih vlak ob javnih cestah, zaradi dograditve skladišč. V prihajajočem desetletnem ureditvenem obdobju načrtujemo gradnjo 30 km novih gozdnih vlak v oddelkih, ki so pomanjkljivo odprti. Z realizacijo programa bi se odprtost gozdov z gozdnimi vlakami dvignila na 80 m/ha.

Kot prednostni oddelki za odpiranje z gozdnimi vlakami so oddelki v katerih je delež odprtosti manjši od 75 %, naklon manjši od 35 stopinj in letni možni posek večji od 4 m³/ha: 001, 002, 003, 005, 037, 039, 040, 051, 056, 059, 060, 061, 065, 069, 074, 075, 077, 104, 105, 106, 107, 108, 111, 118, 211, 220, 229A, 236A, 244, 247, 260, 263, 264, 268, 274, 276.

Potrebno je načrtovati primeren obseg rekonstrukcij gozdnih vlak z neustreznimi elementi (razširitev, sprememba vzdolžnih in prečnih naklonov, krivin, ...). Ocenjujemo, da je v večnamenskih gozdovih enote okoli 10% (58 km) obstoječih gozdnih vlak neprimernih za spravilo s sodobnimi pravnimi sredstvi. V prihodnjem ureditvenem obdobju bi bilo potrebno rekonstruirati okoli 20 km vlak.

Večjih skladišč v gozdovih, ki so v veliki večini v zasebni lasti, ni, saj se praviloma izvaja sprotni odvoz lesa. V naslednjem ureditvenem obdobju bi bilo smiselno zgraditi nekaj večjih skladišč.

Kataster GC (v poglavju 12.6) je izdelan na podlagi nove aplikacije Evidenca gozdnih cest, kjer so podatki ovrednoteni na podlago LIDAR , tako da imajo ceste sedaj realno (gafično določeno) dolžino, zato so se cestam v glavnem spremenile razdalje (zmanjšale ali povečale).

Karta 10: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 50 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE se posamično drevje ali manjše skupine dreves (površine do 5 arov) pojavljajo kot ostanki gozda v osrednjem nižinskem delu enote, ki vsebuje vse elemente tipične kmetijske krajine. Markantna posamična drevesa se pojavljajo tudi znotraj naselij. Posamična drevesa in manjše skupine dreves imajo velikokrat estetsko, kulturno in ekološko vrednost.

Posebej so pomembna markantna drevesa in koši ob in v naseljih, sredi polj, travnikov in pašnikov. Kljub temu, da takšna drevesa niso v gozdu, je potrebno lastnikom zemljišč svetovati in jih pravilno usmerjati glede ravnanja s tovrstnimi drevesi.

Zlasti skupine dreves v kmetijski krajini imajo poleg krajinsko estetske vloge tudi izredno pomembno biotopsko vlogo. V kmetijski krajini z malo gozda predstavljajo zavetje nekaterim živalskim vrstam, ostalim vrstam pa predstavljajo »stopne kamne« pri prehajanju preko negozdnih površin, zato jih je potrebno ohranjati in varovati.

Osnovna usmeritev za delo s posamičnim drevjem ali skupinami drevja naj bo previdnost in malopovršinskost ukrepov s ciljem povečanja in ohranjanja vrstne pestrosti ter naravne sestave. Pomembno je, da zemljišče, ki ga porašča skupina dreves ostane stalno poraščeno z gozdno vegetacijo. Ukrepi naj se izvajajo izven vegetacijske dobe. Tako se zmanjša velikost poškodb na obstoječem drevju in se hkrati najmanj moti mir in bioritem prisotnih živalskih vrst.

V naseljih je namen nege dreves ohranitev, izboljšanje vitalnosti ter obenem varnost prebivalcev. Ob tem je potrebno upoštevati:

- nega drevja naj bo opravljena pravočasno, redno in strokovno,
- posegi na drevju naj bodo čim manjši,
- upoštevati je potrebno primernost oblike krošnje, ki je značilna za posamezno drevesno vrsto,
- odstranitev najdebelejših vej naj se vrši le izjemoma (prometna varnost), »obglavljanje« drevja pa je nedopustno, saj je neestetsko in škodljivo iz vidika zdravstvenega stanja drevesa,
- stara in obolela drevesa, ki predstavljajo nevarnost za objekte in premoženje krajanov se odstrani in po možnosti nadomesti s sadnjo novih dreves.

Na območju naravnih vrednot izven gozda naj se upoštevajo naslednje usmeritve:

- Ohranja naj se posamezna avtohtona drevesa in skupine dreves ob ponorih (Potiskavec – močvirja, barja in ponori),
- Ohranja naj se avtohtona obrežna vegetacija ob mlaki ter ob izviri (Rekarca),
- Ohranja naj se avtohtono obrežno drevesno in grmovno vegetacijo ob mlaki (Stara luža).

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupno za celo GGE

Prihodek - prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov. Predpostavljamo, da bo ob realizaciji celotne količine načrtovanega možnega poseka debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: ZGS – februar 2023).

Stroški - stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen rastiščnogojitveni razred in sektor lastništva. Ti (povprečni) parametri so: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalovitost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce). Pri izračunu so upoštevane neto količine gozdnih lesnih sortimentov, pri čemer sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto v neto, in sicer za iglavce 0,85 ter za listavce 0,88. Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del ter vrednosti dneve za zasebne gozdove (78,00 EUR) ter za državne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti (165,00 EUR). Stroški za vzdrževanje gozdnih cest so izračunani na podlagi povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v GGO, ki je rezultat najpogostejših del in porabljenega materiala po ceniku ter dejansko določene dolžine gozdnih cest.

Novogradnje gozdnih prometnic v tabeli niso prikazane. Izračunana vrednost izgradnje novogradenj gozdnih cest je 1.050.400 EUR in vlak 240.000 EUR.

Preglednica 56 /EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m3	Skupaj	za 1 m3	Skupaj	za 1 m3
Vrednost lesa na KC	30.774.194	82	3.139.817	81	83.493	81
Strošek poseka in spravila	7.130.606	19	736.500	19	19.585	19
Razlika	23.643.588	63	2.403.317	62	63.908	62

Preglednica 57 /EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m3	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	33.997.504	81,9	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.886.691	19,0	23,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	577.459	1,4	1,7
krepitev funkcij gozdov	10.754	0	0,0
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	83.200	0,2	0,2
vzdrževanje vlak	80.000	0,2	0,2
Stroški skupaj	8.638.104	20,8	25,4
Dohodek	25.359.400	61,1	74,6
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	118.847	0,3	0,3
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	0	0,0
Skupaj predvidene spodbude	118.847	0,3	0,3
Stroški - spodbude	8.519.257	20,5	25,0
Dohodek - (stroški+spodbude)	25.478.247	61,4	74,9

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Oblikovanje RGR omogoča lažje razumevanje razvoja in zastavljanje ciljev, usmeritev in ukrepov za različne gozdove. Gozdovi po RGR so obravnavani ne glede na lastništvo. Oblikovani so na osnovi rastiščnih dejavnikov, stanja sestojev, sorodnosti rastišč, podobnosti zastavljenih ciljev, usmeritev, ukrepov ter na podlagi poudarjenosti funkcij gozdov in namena. Upoštevana je tudi primerna (ne premajhna) velikost rastiščnogojitvenih razredov.

V RGR so uvrščeni celi oddelki ali odseki. Upoštevana je tudi tradicija območja pri oblikovanju in pri imenovanju rastiščnogojitvenih razredov. Poimenovanje je po novem območnem načrtu, s šifro je ohranjena oznaka starih razredov.

Zaradi upoštevanja prevladujočega gozdnega rastiščnega tipa v odseku smo s tokratno revizijo načrta štiri odseke (219 A, 221 A, 224 A, 225 B) premestili iz RGR 01401 Gorska bukovja v RGR 01111 Jelova bukovja na globokih tleh.

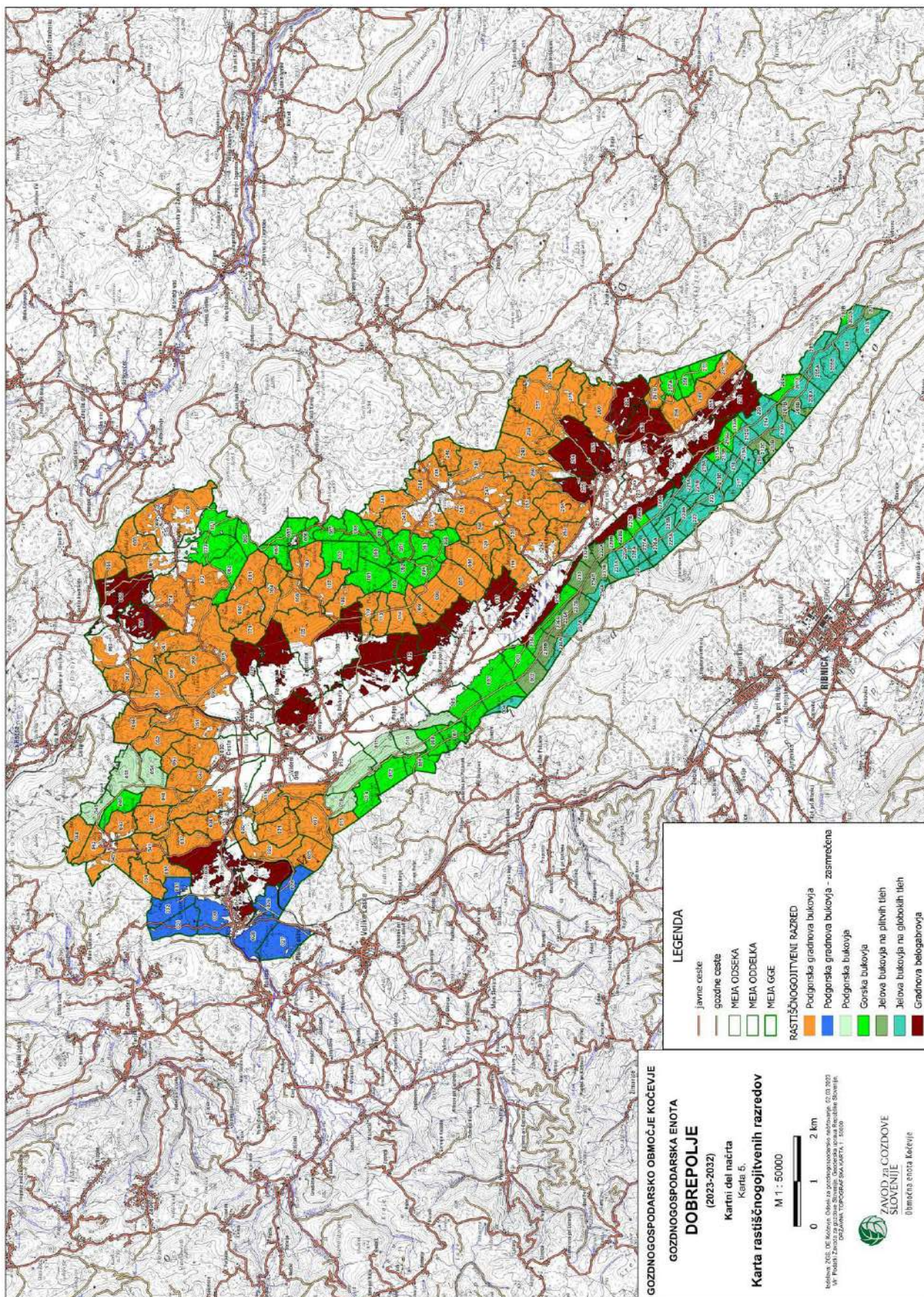
Preglednica 58 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost	-	-
91KO	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	Dinarsko jelovo bukovje	Jelova-bukovja

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

Gozdnogojitveni cilji po RGR so določeni glede na stanje in razvojne značilnosti gozdnih sestojev, poudarjenosti funkcij gozdov in z upoštevanjem potencialne drevesne sestave in zgradbe gozda ter prirastoslovnih zakonitosti danih rastišč. Na tej osnovi je bilo v enoti oblikovani sedem RGR.

Proizvodne in pomladitvene dobe so bile določene na osnovi razvojnih starosti in izračunanih prehodnih dob. Podlaga za določitev razvojnih starosti in izračun prehodnih dob so bili podatki o rasti dreves na stalnih vzorčnih ploskvah.

Karta 11: Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 50.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celoten RGR leži v ekološko pomembnem območju (EPO 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri), slaba polovica pa tudi v EPO 31100 Kočevsko, ki se prekriva tudi z območjem Natura 2000 (Kočevsko SI3000263 SAC). Poleg lesnoproizvodne so izjemno poudarjene tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice, območje naravne vrednote – stene Sv. Ane, gozdne jase, zaraščanja, kaluže, mlake), hidrološka funkcija (jame in brezna), varovalna (naklon nad 35°), lovngospodarska (rukališče), poučna (učna pot na Sv. Ano), estetska (razgledišče na stenah Sv. Ane) ter funkcija varovanja naravnih vrednot (izjemni drevesi – jelka in gorski javor).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

V RGR 01111 so uvrščeni jelovo-bukovi gozdovi na ekološko boljših rastiščih. Večji del RGR se nahaja na območju habitatnega tipa (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)). V RGR je na celotni površini prostora prisoten še habitatni tip Jame (HT 8310), ki niso odprte za javnost.

Preglednica 59 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost		
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	Dinarsko jelovo bukovje	Jelova bukovja

STANJE GOZDOV

V RGR 01111 so uvrščeni jelovo-bukovi gozdovi na apnencu in dolomitu, kjer so se razvila globoka pokarbonatna tla. Poraščajo strnjen kompleks na pobočju Male gore od nadmorske višine okrog 600 m pa vse do grebena.

RGR združuje jelovo bukove sestoje pretežno enomerne zgradbe s skupinami in gnezdi bukovih mladovij in manjšimi smrekovimi nasadi letvenjakov in drogovnjakov. Sestoji RGR marsikje predstavljajo robni areal jelovo bukovega gozda, zato so v neposrednem kontaktu z ostalimi združbami in se z njimi mestoma tudi prepletajo.

Večina gozda v RGR so ohranjeni gozdovi. Sestoji se pomlajujejo večina z bukvijo, deloma s smreko, jelka se lepo pomlajuje v strmejših in skalovitih predelih, drugače pa razvoj jelovega podmladka in podmladka plemenitih listavcev ovira preštevilčna parkljasta divjad.

Površina je 688,64 ha – 9,0 % gozdov enote. Prevladujejo zasebni gozdovi 93,2 %, državnih gozdov je 6,8 %.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje Dinarsko jelovo bukovje s torilnico, večjo površino 10,1 % porašča še rastišče Dinarsko jelovo bukovje z golšcem ter Dinarsko jelovo bukovje s srobotom (6,1 %), ostala rastišča predstavljajo skupaj manj kot 15 % površine razreda.

Proizvodna sposobnost rastišča je 10,9 m³/ha.

Preglednica 60 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	2,05	0,3
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	1,42	0,2
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	36,35	5,3
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	496,93	72,1
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	11,60	1,7

64104	<i>Dinarsko jelovo bukovje z golšcem</i>	11	69,36	10,1
64106	<i>Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom</i>	11	6,15	0,9
64113	<i>Dinarsko jelovo bukovje s penušo</i>	11	19,47	2,8
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	41,82	6,1
65110	<i>Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom</i>	7	3,49	0,5
	Skupaj	10,90	688,64	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V skupinsko raznodobnih jelovo-bukovih sestojih prevladujejo debeljaki, ki so malopovršinsko prepleteni z sestoji v obnovi in mladovjem bukve. Proces pomlajevanja bukve se odvija nemoteno in je bujno, za razliko pomlajevanja jelke in plemenitih listavcev, ki ga zavira rastlinojeda divjad.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 371,5 m³/ha, iglavcev je 36,3 %, listavcev 63,7 %. Pri iglavcih prevladuje drevje v petem debelinskem razredu (58,1 % LZ iglavcev predstavlja nad 50 cm debeline debelo drevje), listavci so nekoliko tanjši a imajo tudi oni neugodno debelinsko strukturo. Skupni prirastek je 8,88 m³/ha/leto, 2,62 m³/ha pri iglavcih, 6,26 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 3,1 %. Slednje kaže na dobro izkoriščenost rastiščnega potenciala.

Preglednica 61 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m3/ha	%
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%		
Iglavci	2,3	5,4	10,7	23,5	58,1	134,9	36,3	2,62	29,5
Listavci	5,5	11,0	17,6	29,4	36,5	236,6	63,7	6,26	70,5
Skupaj	4,3	9,0	15,1	27,2	44,4	371,5	100,0	8,88	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev, sledijo jelka, plemeniti listavci in smreka. Nižji delež od naravnega stanja imata jelka in bukev, katere delež se zaradi uspešnega naravnega pomlajevanja povečuje in se tako približuje naravnemu stanju. Večji delež od naravnega imajo plemeniti listavci (za 6,8 %) in smreka (za 6,1 %).

Preglednica 62 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m3/ha	42,4	91,4	0,1	0,9	0,0	174,8	0,0	61,5	0,3	0,0
	%	11,4	24,6	0,0	0,2	0,0	47,1	0,0	16,6	0,1	0,0
Naravno stanje	m3/ha	19,7	104,4	0,0	0,0	0,0	206,2	1,9	36,4	3,0	0,0
	%	5,3	28,1	0,0	0,0	0,0	55,5	0,5	9,8	0,8	0,0

Ohranjenost gozdov

Večina gozdov v RGR je ohranjenih (85,7 %), 14,3 % gozdov je spremenjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Mladovja so po večini bogatih zasnov, drogovnjaki pa dobrih. Mladovja in sestoji v obnovi so večinoma pomanjkljivo do dobro negovani, drogovnjaki in debeljaki pa dobro. Kar tretjina drogovnjakov je nenegovanih. V mladovjih in debeljakih prevladuje normalen sklep, drogovnjaki pa so večinoma tesnega sklepa.

Preglednica 63 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	94,85	51,9	29,3	18,3	0,5	41,1	50,5	8,4	0,0	20,8	49,2	14,7	15,3
Drogovnjak	40,57	30,6	67,0	2,4	0,0	41,8	26,1	32,1	0,0	80,5	15,4	4,1	0,0
Debeljak	442,48					53,1	46,9	0,0	0,0	8,5	79,4	11,3	0,8
Sestoj v obnovi	100,85					22,7	77,3	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	9,89					0,0	100,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	688,64												

Kakovost drevja

Prevladuje drevje dobre kakovosti (43,3 %), zadovoljive kakovosti je 27,5 % dreves, prav dobre pa 21,7 %. 7,2 % dreves je slabe kakovosti, le 0,3 % pa odlične. Iglavci so v splošnem boljše kakovosti kot listavci.

Preglednica 64 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	72	0,0	25,0	56,9	18,1	0,0
Jelka	174	0,0	24,7	57,0	17,2	1,1
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	329	0,0	18,2	35,6	35,3	10,9
Hrast	5	0,0	0,0	0,0	40,0	60,0
Pl. Ist.	144	1,4	25,7	39,6	26,4	6,9
Dr. tr. Ist.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	247	0,0	24,7	57,1	17,4	0,8
Skupaj listavci	480	0,4	20,2	36,3	32,7	10,4
Skupaj	727	0,3	21,7	43,3	27,5	7,2

Poškodovanost sestojev

Opažena je poškodovanost na 4,4 % dreves, največ na deblu in koreničniku (4,2 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 9,8 m³/ha, kar predstavlja 2,6 % od lesne zaloge.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem obdobju je bilo posekanih 58.609 m³ lesa, 34.929m³ iglavcev in 23.679 m³ listavcev. Načrtovani posek je bil realiziran 110,3 %. Zaradi ujm, ki so prizadele predvsem iglavce je bila višja realizacija pri iglavcih (153,8 %) in nižja pri listavcih (77,9 %).

Gojitvena in varstvena dela so bila v splošnem dokaj visoko realizirana. Slabša realizacija je bila predvsem pri negi letvenjaka in pri pripravi sestoja.

Preglednica 65 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	22.715	34.929	153,8	65,7
LISTAVCI	30.415	23.679	77,9	44,6
Skupaj	53.130	58.609	110,3	110,3

Preglednica 66 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	31,04	12,80	41,2
Priprava tal	ha	0,30	1,55	516,7
Sadnja	ha	0,30	1,55	516,7
Obžetev	ha	5,30	5,20	98,1
Nega mladja	ha	13,83	22,80	164,9
Nega gošče	ha	39,41	24,70	62,7
Nega letvenjaka	ha	44,26	17,65	39,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,75	11,30	88,6
Zaščita s premazom	ha	0,90	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	350,00	250,00	71,4
Vzdrževanje travinj	ha	4,50	2,70	60,0
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,50	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	30,00	375,0
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	0,00	0,0
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	15,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Lesna zaloga v RGR se je znižala za 20,4 m³/ha in znaša 371,4 m³/ha, medtem, ko se je letni prirastek zvišal in znaša 8,89 m³/ha/leto (2,62 m³/ha pri iglavcih in 6,26 m³/ha pri listavcih).

Preglednica 67 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m3/ha			m3/ha			m3/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	697,11	182,3	191,1	373,4	2,55	4,51	7,06	2,44	1,37	3,82
2013	687,90	170,5	221,3	391,8	2,52	4,71	7,22	5,08	3,44	8,52
2023	688,64	134,9	236,6	371,4	2,62	6,26	8,89	2,95	5,14	8,09

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V drevesni sestavi prevladuje bukev (47,1 %), ki se ji delež povečuje, delež jelke pa se zmanjšuje. Rahlo se je povečal delež smreke in plemenitih listavcev.

Preglednica 68 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	12,7	36,0	0,0	0,1	0,0	35,7	0,1	15,4	0,0	0,0
2013	10,1	33,3	0,0	0,1	0,0	40,5	0,0	15,8	0,2	0,0
2023	11,4	24,6	0,0	0,2	0,0	47,1	0,0	16,6	0,1	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

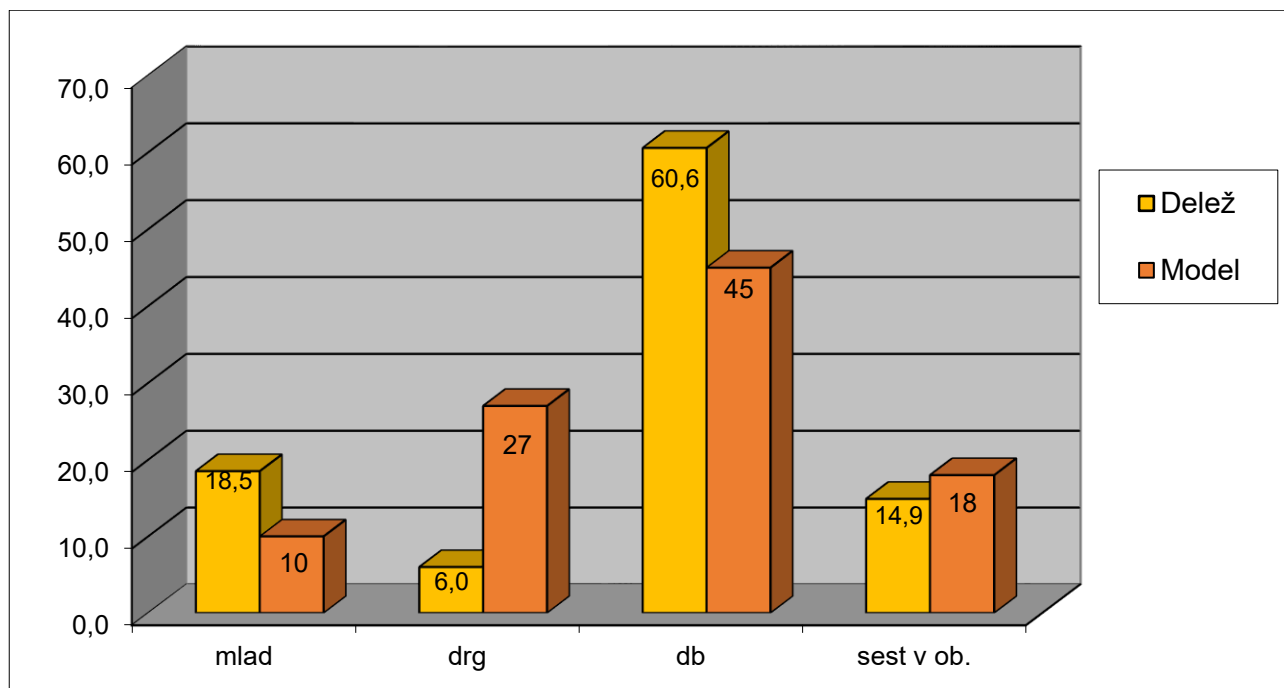
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljakih ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz, prevladujejo debeljaki in raznomerni sestoji.

Debeljakov je – 64,3 ali 60,6 % površin, mladovij je 13,8 ali 18,5 %, drogovnjakov 5,9 ali 6,0 % in sestojev v obnovi 14,6 ali 14,9 %. Gnezdasto do skupinsko raznomernih sestojev je bilo kartiranih le 1,4 % površin.

Primerjava korigiranega deleža razvojnih faz z modelnim kaže na veliko odstopanje pri drogovnjakih (za 21,0 % jih je premalo) in debeljakih, ki jih je glede na korigiran delež za 15,6 % preveč. Pri mladovjih in sestojih v obnovi je odstopanje manjše

Preglednica 69 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	94,85	13,8	18,5	14	10	68,86	8,5
Drogovnjak	40,57	5,9	6,0	38	27	185,93	-21,0
Debeljak	442,48	64,3	60,6	63	45	309,89	15,6
Sestoj v obnovi	100,85	14,6	14,9	25	18	123,96	-3,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	9,89	1,4					
Skupaj	688,64	100,0	100,0	140	100,0	688,64	

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna, malopovršinsko enomerna	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 do 30 let	600	sm (19) je (34) bu (40) pl. list. (7)	B B A/B A	60 cm 60-70 cm 55 cm 50-60 cm
Pomladitveni cilj				sm (15) je (15) bu (60) pl.list. (10)		

Cilj so malopovršinsko enomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 379 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje, mestoma tudi prebiralno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena obnova s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha), ki naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo. Prioritetna je naravna obnova, izjemoma sadnja smreke in jelke. V obnovo se uvede debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se že pojavlja mladovje, debeljake s kulminacijo vrednostnega prirastka in velikim deležem debelega drevja ter debeljake, ki dosegajo končno lesno zalogo. Prednost pri naravni obnovi imajo starejši smrekovi sestoji, v obnovo se jih uvaja pri starosti 90-100 let. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj. Sečnja na pomlajenih površinah se izvaja izven vegetacije, v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Velik delež negovalnih del pri negi manjših skupin mladovij se lahko opravi s pomočjo samodejne nege. V večjih skupinah se z ukrepi nege pospešuje jelko, plemenite listavce in tudi smreko. Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah. Nego letvenjakov naj se izvede enkrat v desetletju. V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev, predvsem tista, ki zastirajo svetlobo. Ukrepi v debeljakih naj bodo šibki. Jakost redčenj, v kolikor so še potrebna, naj bo večja pri listavcih. Malopovršinsko skupinsko raznomerne sestoe se usmerja po načelih skupinsko raznomernega gospodarjenja. Ohranja naj se razvojno dinamiko gozda. V sestoju naj bodo posamič ali v skupinicah prisotna drevesa v vseh sestojnih položajih. Treba je zagotoviti stalno dovajanje svetlobe za nemoteno pomlajevanje ter sproščanje skupinic dreves in posameznih čakalcev.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Premene sestojev: Posredne premene se izvajajo predvsem na območjih kjer je bilo drevje v preteklosti na večjih površinah močno posekano (razlog je lahko tudi veter, žled, lubadar) in imajo, zaradi pionirskih drevesnih vrst, danes malodonosni značaj. Tu se z ukrepi posredne premene pospešuje jelko, smreko, bukev in plemenite listavce.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta in mestoma velikega jesena. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se zmelje ali tretira s primernim insekticidom, ob upoštevanju predpisov. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani po naravnih ujmah, naj se izvede posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Naravna zatočišča se izloča v okolici posebnih biotopov - izvirov, brlogov, brezen, kaluž ter na strmih nedostopnih predelih. Za začasna naravna zatočišča se lahko določi tudi debeljake, kjer se 10-30 let ne ukrepa. Delež odmrle biomase naj znaša do 3 % od lesne zaloge. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje. Pušča naj se še živa drevesa listavcev s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 70 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	36,3	63,7	100,0
- ciljno %	34,7	65,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	134,9	236,6	371,5
- ciljna (m3/ha)	131,6	247,8	379,4
Prirastek (m3/ha)	2,62	6,26	8,88
Možni posek (m3/ha)	29,4	51,4	80,8
Možni posek (m3/ha/leto)	2,95	5,14	8,09
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,9	21,7	21,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	112,5	82,1	91,1
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 71 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	6.198	9.261	256	0	0	4.585	20.300	21,9	112,4
	%	30,5	45,6	1,3	0,0	0,0	22,6	100,0		
Listavci	m³	8.722	25.217	463	0	0	998	35.400	21,7	82,1
	%	24,6	71,2	1,3	0,0	0,0	2,8	100,0		
Skupaj	m³	14.920	34.479	719	0	0	5.583	55.700	21,8	91,0
	%	26,8	61,9	1,3	0,0	0,0	10,0	100,0		

Preglednica 72 1/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	82,51	82,51
Nega mladja	ha	7,16	7,16
Nega gošče	ha	47,67	47,67
Nega letvenjaka	ha	71,08	72,08
Nega ml. drogovnjaka	ha	25,04	25,63
Vzdrževanje travinj	ha	0,55	5,50
Naravni razvoj biotopov	ha	1,82	1,82
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Del gozdov RGR leži v območju Natura 2000. Poleg lesnoproizvodne so izjemno poudarjene tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice), hidrološka funkcija (jame in brezna), varovalna (naklon nad 35°, kamnitost, skalovitost nad 70 %), lovnogospodarska (rukališče) ter funkcija varovanja naravnih vrednot (izjemno drevo).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

V RGR 01121 so uvrščeni jelovo-bukovi gozdovi na ekološko bolj ekstremnih rastiščih. Manjši del RGR se nahaja na območju habitatnega tipa (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)). V RGR je na celotni površini prostora prisoten še habitatni tip Jame (HT 8310), ki niso odprte za javnost.

Preglednica 73 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost		
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> Aremonio-Fagion))	Dinarsko jelovo bukovje	Jelova bukovja

STANJE GOZDOV

Jelovo-bukovi gozdovi na plitvih tleh poraščajo strmejša pobočja Male gore nad Četežom in Brezjem, mestoma tudi drugod. Gre za bolj ekstremna rastišča jelovo bukovega gozda, ki porašča strma, razgibana pobočja in grebene z večjo skalovitostjo (rendzine, žepasta rjava pokarbonatna tla, velike skale, tudi skalni bloki, skalovitost do 70 % površine, strma pobočja z nagibi 20° do 30°, mestoma tudi do 40°). Sestoji so skupinsko raznodobni, mestoma dajejo tudi videz enomernosti. Pri gospodarjenju upoštevamo malopovršinskost, raznomernost in prebiralnost sestojev, večjo zastopanost ekocelic in večji delež odmrlih dreves.

Rastiščnogojitveni razred 01121 je po površini najmanjši razred v GGE Dobropolje. Zavzema površino 225,49 ha – 2,9 % gozdov enote. Prevladujejo državni gozdovi 52,0 %, 47,9 % je zasebnih gozdov in 0,1 % pripada lokalnim skupnostim.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje Dinarsko jelovo bukovje z golšcem, ostalih gozdnih rastiščnih tipov je manj od 40 % površine razreda. Proizvodna sposobnost rastišča je 10,8 m³/ha.

Preglednica 74 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	0,62	0,3
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	0,37	0,2
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	16,64	7,4
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	27,31	12,1
64103	Dinarsko jelovo bukovje s tevjem	11	11,01	4,9
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golšcem	11	140,16	62,0
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	11	0,81	0,4
64113	Dinarsko jelovo bukovje s penušo	11	27,94	12,4
65110	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	0,63	0,3
	Skupaj	10,80	225,49	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

V skupinsko raznodobnih jelovo-bukovih sestojih prevladujejo debeljaki, malopovršinsko prepleteni s pomlajenci, skupinami drogovnjaka in mladovjem bukve. Jelka se na ekstremnejših naklonih z skalnimi pragovi dobro pomlajuje, drugod pa je tako pomlajevanje jelke kot tudi plemenitih listavcev otežkočeno zaradi preštevilčne parkljaste divjadi. V skupinsko raznodobnih sestojih, kjer je sklep rahel, je pomlajevanje bukve zelo uspešno. Na najbolj (ekstremnih) skalovitih mestih velja skrb za stalno pokrovnost in malopovršinski koncept gospodarjenja.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 340,1 m³/ha, iglavcev je 30,7 %, listavcev 69,3 %. Tako pri iglavcih kot pri listavcih prevladuje drevje v petem debelinskem razredu (preko 30 % LZ predstavlja nad 50 cm premera debelo drevje). Skupni prirastek je 7,92 m³/ha/leto, 2,67 m³/ha pri igl, 5,25 m³/ha pri list. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 28,6 %. Slednje kaže na slabo izkoriščenost rastiščnega potenciala.

Preglednica 75 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	6,2	18,9	24,1	18,0	32,8	104,4	30,7	2,67	33,7
Listavci	6,2	15,0	21,9	23,8	33,1	235,7	69,3	5,25	66,3
Skupaj	6,2	16,2	22,6	22,0	33,0	340,1	100,0	7,92	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev, sledijo jelka, plemeniti listavci, smreka in drugi trdi listavci. Manjši delež jelke v razredu je posledica močnih posekov v preteklosti (sušenje). Primerjava z naravno drevesno sestavo pokaže povprečno ohranjenost naravne podobe gozdov tega rastiščnogojitvenega razreda, ki se odraža predvsem v primankljaju jelke in nekoliko previsokem deležu plemenitih listavcev in smreke.

Preglednica 76 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	35,7	68,1	0,0	0,6	0,0	174,1	0,0	55,7	5,6	0,3
	%	10,5	20,0	0,0	0,2	0,0	51,1	0,0	16,4	1,7	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	19,4	91,5	0,0	0,0	0,0	201,0	0,7	21,8	6,1	0,0
	%	5,7	26,9	0,0	0,0	0,0	59,1	0,2	6,4	1,8	0,0

Ohranjenost gozdov

Pretežni del gozdov tvorijo ohranjeni gozdovi (96,2 %), 3,8 % je spremenjenih gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Zasnova v mladovjih je bogata do dobra, v drogovnjakih pa v podobnih deležih najdemo tako bogato, dobro kot pomanjkljivo zasnovo. Sestoji so večinoma dobro negovani. V mladovjih prevladuje normalen sklep, v drogovnjakih in debeljakih pa tesen in normalen.

Preglednica 77 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,21	62,0	25,4	12,6	0,0	12,8	65,7	21,5	0,0	8,9	78,5	12,6	0,0
Drogovnjak	10,75	34,1	30,3	30,0	5,6	43,7	9,6	46,7	0,0	56,3	43,7	0,0	0,0
Debeljak	129,38					28,4	45,1	26,5	0,0	34,0	46,9	18,0	1,1
Sestoj v obnovi	29,94					8,0	82,4	9,6	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	48,21					0,0	100,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	225,49												

Kakovost drevja

Kakovost je na 36,7 % izmerjenih dreves dobra, na 34,0 % pa zadovoljiva. Kar 21,1 % dreves je slabe kakovosti, prav dobre pa le 8,2 %. Iglavci so v splošnem kakovostnejši od listavcev.

Preglednica 78 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	21	0,0	4,8	61,9	33,3	0,0
Jelka	44	0,0	6,8	43,2	45,5	4,5
Macesen	7	0,0	0,0	0,0	71,4	28,6
Bukev	132	0,0	9,1	32,6	29,5	28,8
Pl. Ist.	48	0,0	10,4	39,6	33,3	16,7
Dr. tr. Ist.	4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	72	0,0	5,6	44,4	44,4	5,6
Skupaj listavci	184	0,0	9,2	33,7	29,9	27,2
Skupaj	256	0,0	8,2	36,7	34,0	21,1

Poškodovanost sestojev

Skupaj je poškodovano 2,9 % izmerjenih dreves, največ (2,5 %) poškodb je na deblu in koreničniku.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 25,1 m³/ha, kar znaša 7,4 % od lesne zaloge v tem RGR

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovan posek je bil zaradi žledoloma, vetrolomov in posledično prenamnožitve podlubnikov presežen pri iglavcih, načrtovan posek listavcev pa zaradi kompenzacije ni bil dosežen. V strukturi poseka prevladuje jelka (48,8 %), sledi bukev s 26,6 %. Pri gojitvenih delih je bila izvedba z izjemo nege mladja nizka, usmerjena je bila v obnovo in nego mlajših razvojnih faz.

Preglednica 79 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	5.000	6.689	133,8	53,5
LISTAVCI	7.500	4.649	62,0	37,2
Skupaj	12.500	11.338	90,7	90,7

Preglednica 80 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	16,00	6,55	40,9
Nega mladja	ha	4,80	5,80	120,8
Nega gošče	ha	8,45	1,90	22,5
Nega letvenjaka	ha	2,81	1,00	35,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,45	0,60	24,5
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	0,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	0,00	332,20	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga se je povečala le malenkostno iz 339,4 na 340,1 m³/ha, za razliko od povprečnega letnega prirastka, ki se je povečal za 1,88 m³/ha. Do dviga letnega prirastka je prišlo tako pri iglavcih, kot tudi še bolj izrazito pri listavcih.

Letni realiziran posek je bil v preteklem desetletju skoraj v višini načrtovanega in v primerjavi s preteklimi desetletji, ko je bila usmeritev predvsem akumulacija, dokaj visok.

Preglednica 81 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	224,86	128,8	207,5	336,3	1,93	4,82	6,75	1,01	1,46	2,46
2013	224,70	131,4	208,0	339,4	2,34	3,70	6,04	2,98	2,07	5,05
2023	225,49	104,4	235,7	340,1	2,67	5,25	7,92	2,31	4,97	7,27

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Največji trend padanja deleža v lesni zalogi se kaže pri jelki, saj se je v zadnjem desetletju znižal za 8,7 %, na ta račun se je najbolj zvišal delež bukve (7,2 %). Smreka ohranja svoj delež.

Preglednica 82 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	7,6	30,7	0,0	0,0	0,0	39,6	0,0	20,5	1,6	0,0
2013	10,0	28,7	0,0	0,0	0,0	43,9	0,0	15,5	1,9	0,0
2023	10,5	20,0	0,0	0,2	0,0	51,1	0,0	16,4	1,7	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

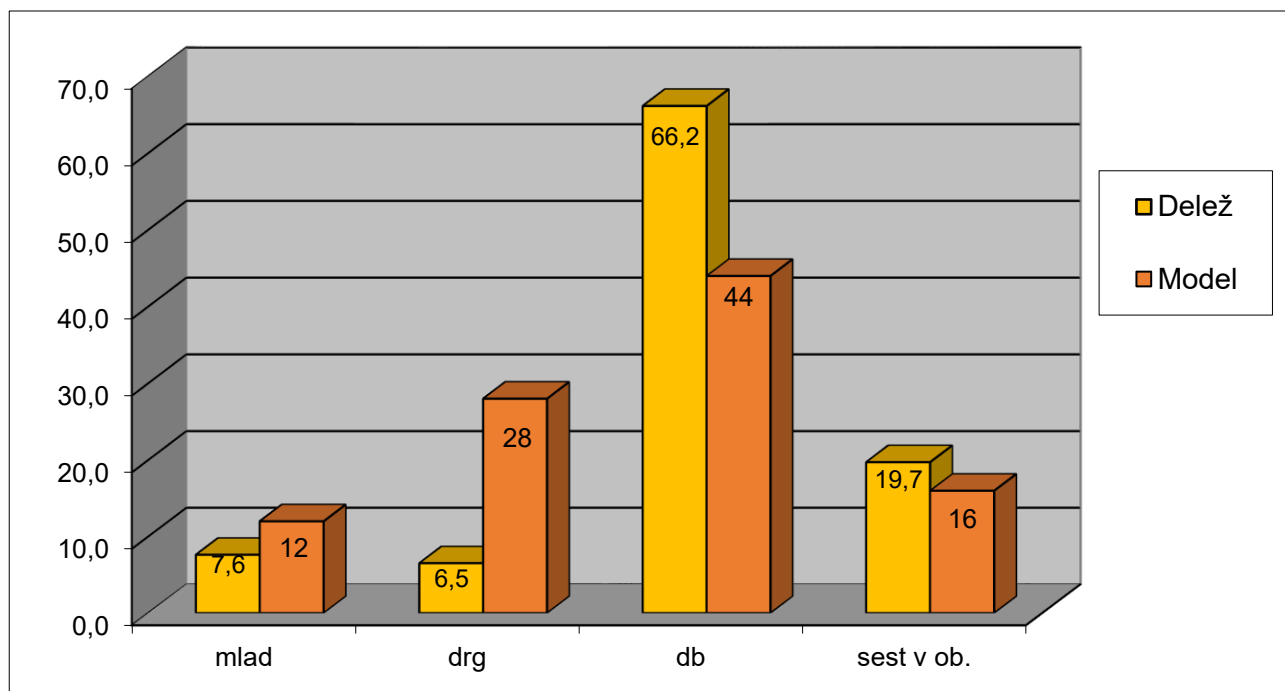
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljaki ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz, prevladujejo debeljaki in raznomerni sestoji.

Debeljakov je – 57,3 ali 66,2 % površin, mladovij je 3,2 ali 7,6 %, drogovnjakov 4,8 ali 6,5 % in sestojev v obnovi 13,3 ali 19,7 %. Gnezdasto do skupinsko raznomernih sestojev je bilo kartiranih kar 21,4 % površin.

Primerjava korigiranega deleža razvojnih faz z modelnim kaže na veliko odstopanje pri debeljaki (za 22,2 % jih je preveč) in drogovnjaki, ki jih je glede na korigiran delež kar za 21,5 % premalo. Pri mladovijih in sestoji v obnovi je odstopanje majhno.

Preglednica 83 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	7,21	3,2	7,6	19	12	27,06	-4,4
Drogovnjak	10,75	4,8	6,5	43	28	63,14	-21,5
Debeljak	129,38	57,3	66,2	68	44	99,22	22,2
Sestoj v obnovi	29,94	13,3	19,7	25	16	36,08	3,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	48,21	21,4					
Skupaj	225,49	100,0	100,0	155,0	100,0	225,49	

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna in prebiralna	Proizvodna doba 150 let, pom. doba 25 let	600	sm (10)	A/B	60 cm
				je (21)	B	70 cm
				bu (51)	A/B	55 cm
				pl. list. (16)	A	60 cm
				drugi list. (2)	Drva	40 cm
Pomladitveni cilj				sm (20) je (24) bu (55) pl.list. (10) drugi list. (1)		

Cilj so malopovršinsko skupinsko raznomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 350 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Malopovršinsko skupinsko postopno in prebiralno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena varovalna vloga ter vzdrževanje malopovršinske skupinsko raznomerne in prebiralne zgradbe, s poudarkom na pomlajevanju, s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Uporablja naj se prebiralni koncept naravne obnove. Naravna obnova mora biti stalna in neprekinjena, odvija naj se pod rahlim zastorom odraslega drevja. Prednost imajo jelka, smreka in plemeniti listavci (gorski javor). Naravna obnova se izvaja posamič in v manjših skupinah (gnezdih). Skupine mladovij naj ne bodo nikakor večje od ene drevesne višine. S posekom drevja v zgornjih socialnih položajih se sprošča skupine mladovij in posamezne čakalce. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja prebiralno in malopovršinsko raznomerno zgradbo in odrasla, najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce iz spodnjega in srednjega socialnega položaja in jih vključevati v bodoči sestoj. Na pomlajenih površinah naj se sečnja izvaja izven vegetacije, v času od 1. oktobra do 1. aprila.

Nega gozdov: Malopovršinski ukrepi. Glavno vodilo je pospeševanje prebiralne zgradbe. Na majhni površini naj bodo zastopana drevesa vseh dimenzij, ki zagotavljajo trajno proizvodnjo in ohranjanje rastiščnih potencialov. Sklep krošenj naj bo večplasten - stopničast. S prebiralno sečnjo naj se izvaja posredna nega, avtonega ali samouravnavanje tako, da bo prihajalo do socialnega vzpona oziroma preslojevanja dreves. V kolikor sestoji dosegajo optimalno lesno zalogo ob prebiralni zgradbi in uravnoteženi debelinski strukturi (350-400 m³/ha), naj se intenziteta poseka giblje v višini prirastka. Višja intenziteta naj bo v sestojih z višjimi lesnimi zalogami in pri porušeni debelinski strukturi (zelo veliko debelega drevja), nižja pa v primeru nizkih lesnih zalog (pod optimalno) in primanjkljaju debelih dreves. Na najbolj strmih in skalovitih predelih ni namen gojitev zelo debelega drevja in sestojev z visokimi lesnimi zalogami. Tu naj bo še posebej poudarjena funkcija pomlajevanja, to je skrb za stalno pokritost tal z gozdom in stalna prisotnost mlajših razvojnih faz.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja in sušenja bresta.

Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se lubje zmelje ali tretira s primernim insekticidom. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Zlasti na območjih, kjer so prisotne vrste, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na površini do 10 % RGR osnuje ekocelice, najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Sečnja in tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka kot februarja. Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 8 % od LZ. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtnina stoječih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 84 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	30,7	69,3	100,0
- ciljno %	31,2	68,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	104,4	235,7	340,1
- ciljna (m³/ha)	108,0	239,0	347,0
Prirastek (m³/ha)	2,67	5,25	7,92
Možni posek (m³/ha)	23,0	49,6	72,7
Možni posek (m³/ha/leto)	2,31	4,97	7,27
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,1	21,1	21,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	86,4	94,6	91,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 85 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	969	2.084	903	0	0	1.243	5.200	22,1	86,3
	%	18,6	40,1	17,4	0,0	0,0	23,9	100,0		
Listavci	m³	2.040	6.458	2.355	0	0	347	11.200	21,1	94,7
	%	18,2	57,7	21,0	0,0	0,0	3,1	100,0		
Skupaj	m³	3.009	8.543	3.258	0	0	1.591	16.400	21,4	91,9
	%	18,3	52,1	19,9	0,0	0,0	9,7	100,0		

Preglednica 86 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	24,15	24,15
Nega mladja	ha	2,00	2,00
Nega gošče	ha	11,94	11,94
Nega letvenjaka	ha	9,55	9,55
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,50	4,50
Naravni razvoj biotopov	ha	2,89	2,89
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - 01201

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Majhen del gozdov RGR pokriva območje Natura 2000 (Podpeška jama). Izjemno so poudarjene funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice, grmišča, zaraščanja, gozdne jase, zimovališča, kaluže), varovalna (gozdovi črnega gabra in malega jesena), hidrološka (jame in brezna), lovngospodarska (obora, zimsko krmišče), funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin (stojišča čebelnjakov), funkcija varovanja naravnih vrednot (Krviška okroglica – jama 500) ter funkcija varovanja kulturne dediščine (Vodice v Dobropolju – Gomilno grobišče in Višinska naselbina Limberk).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 87 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost		

STANJE GOZDOV

RGR 01201 je največji razred v GGE. S 3.820,43 ha predstavlja kar 50 % površine gozdov enote. Prevladujejo zasebni gozdovi z 98,2 %, 1,4 % gozdov je v državni lasti, 0,4 % gozdov pa je v lasti lokalnih skupnosti.

Rastiščnogojitveni razred porašča skoraj ves nižinski del enote na prehodu v Suho krajino. Združuje bukovno – hrastova rastišča na položnih, vrtačastih pobočjih, vrtačastem ravninskem svetu z neizrazitimi dolinami v kolinskem višinskem pasu. Geološka podlaga je apnenec, tla so srednje globoka, rjava pokarbonatna. Zaradi dobre dostopnosti in bližine številnih vasi in naselij se gozdovi intenzivnejše izkoriščajo, so spremenjeni, pogosto tudi degradirani.

a) Rastišče

S 70,3 % površine v RGR prevladuje gozdni rastiščni tip Gradnova bukovje na izpranih tleh. Sledi Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (12,6 %), Preddinarsko-dinarsko gradnova belogabrovje (8,8 %) in Preddinarsko gorsko bukovje (7,3 %). Ostali gozdni rastiščni tipi se pojavljajo v manjših deležih. Proizvodna sposobnost rastišča je 10,6 m³/ha.

Preglednica 88 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54120	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnova belogabrovje</i>	11	336,80	8,8
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	480,42	12,6
55410	<i>Gradnova bukovje na izpranih tleh</i>	11	2.685,05	70,3
56312	<i>Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom</i>	1	8,76	0,2
58110	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	13,46	0,4
63110	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	9	280,54	7,3
64101	<i>Dinarsko jelovo bukovje s torilnico</i>	11	0,74	0,0
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	2,90	0,1
71110	<i>Kisloljubno gradnova belogabrovje</i>	11	11,76	0,3
	Skupaj	10,60	3.820,43	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

V velikoskupinsko enomernih pretežno bukovih sestojih prevladujejo debeljaki, mestoma z manjšimi skupinami drogovnjakov, pomlajencev in mladovjem bukve. Mestoma se med debeljake prepletejo skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji ter pionirski gozdovi z grmišči, ki so večinoma vezani na bližino vasi, gozdne jase in površine v zaraščanju. Kljub znatnemu deležu hrasta v lesni zalogi, ga v obnovi skoraj ni.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 283,4 m³/ha, iglavcev je 17,7 %, listavcev 82,3 %. Pri iglavcih prevladuje debelejšje drevje (48,1 % LZ iglavcev predstavlja drevje nad 40 cm debeline), medtem, ko je debelinska struktura listavcev ugodna. Skupni prirastek je 6,60 m³/ha/leto, 1,83 m³/ha pri iglavcih, 4,77 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 24,4 %. Slednje kaže na slabšo izkoriščenost rastiščnega potenciala.

Preglednica 89 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%	m3/ha	%
Iglavci	11,7	15,5	24,7	23,6	24,5	50,1	17,7	1,83	27,7
Listavci	10,6	24,4	29,7	22,0	13,3	233,3	82,3	4,77	72,3
Skupaj	10,8	22,8	28,8	22,3	15,3	283,4	100,0	6,60	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev z 42,7 % in z znatnim deležem hrast (18,4 %). Sorazmerno visok je delež smreke (16,8 %), podobno velik delež je tudi drugih trdih listavcev med katerimi prevladuje beli gaber. Jelka, bor in mehki listavci so primešani mestoma. V primerjavi z naravnim stanjem je bistveno preveč smreke, primanjkuje pa bukve in plemenitih listavcev.

Preglednica 90 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	47,5	1,6	0,9	0,1	0,0	121,0	52,1	10,3	48,1	1,8
	%	16,8	0,6	0,3	0,0	0,0	42,7	18,4	3,6	17,0	0,6
Naravno stanje	m ³ /ha	5,4	0,6	0,0	0,0	0,0	194,4	43,6	21,3	18,4	0,0
	%	1,9	0,2	0,0	0,0	0,0	68,6	15,4	7,5	6,5	0,0

Ohranjenost gozdov

Večina 72,1 % gozdov v RGR je ohranjenih, zaradi smreke pa je visok tudi delež spremenjenih gozdov (25,2 %). 2,7 % gozdov je močno spremenjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V mladovjih prevladujejo bogate do dobre zasnove, v debeljakih pa predvsem dobre. Pionirski gozdovi z grmišči so slabših zasnov. V vseh razvojnih fazah prevladujejo dobro negovani sestoji. V mladovjih in drogovnjakih prevladuje tesen sklep v debeljakih pa normalen.

Preglednica 91 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	233,65	30,0	39,3	21,8	8,9	15,5	50,1	33,7	0,7	59,0	9,1	4,6	27,3
Drogovnjak	544,55	12,8	50,7	18,2	18,3	21,4	48,0	29,8	0,8	65,5	22,2	10,0	2,3
Debeljak	1.913,13					15,2	57,5	27,3	0,0	12,8	55,1	25,1	7,0
Sestoj v obnovi	377,45					22,7	70,4	6,9	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	719,20					1,9	68,7	29,4	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	32,45	0,0	34,3	30,8	34,9								
Skupaj	3.820,43												

Kakovost drevja

V RGR prevladujejo drevesa dobre kakovosti (39,2 %), sledijo drevesa zadovoljive kakovosti (29,9 %). 16,4 % dreves je slabe kakovosti, 13,4 % pa prav dobre. Le 1,1 % dreves je odlične kakovosti. Iglavci so v splošnem kakovostnejši od listavcev.

Preglednica 92 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	585	1,7	22,4	55,1	18,1	2,7
Jelka	7	0,0	14,3	57,1	28,6	0,0
Bor	28	0,0	14,3	53,5	28,6	3,6
Bukev	1.597	1,5	16,2	41,2	30,1	11,0
Hrast	854	0,5	8,2	37,4	35,5	18,4
Pl. Ist.	164	2,4	19,5	42,8	26,2	9,1
Dr. tr. Ist.	454	0,0	0,2	13,0	34,4	52,4
Meh. Ist.	9	0,0	0,0	0,0	55,6	44,4
Skupaj iglavci	620	1,6	21,9	55,1	18,7	2,7
Skupaj listavci	3.078	1,0	11,7	36,1	32,1	19,1
Skupaj	3.698	1,1	13,4	39,2	29,9	16,4

Poškodovanost sestojev

Opažena je poškodovanost 3,1 % dreves, največ na deblu in koreničniku (1,9%) ter vejah (1,0 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 13,0 m³/ha, kar znaša 4,6 % od lesne zaloge v tem RGR.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V površinsko največjem razredu enote je bilo posekanih 182.433 m³ (realizacija načrtovanega poseka 92,1 %), 81.308 m³ iglavcev in 101.124 m³ listavcev. K takšni realizaciji je veliko prispeval močno presežen načrtovani posek iglavcev (181,7 % realizacija), ki je posledica ujm (žledolom, vetrolom, podlubniki), ki so se zgodile v preteklem desetletju. Realizacija poseka listavcev je bila le 65,9 % načrtovanega.

Zelo slabo pa bile izvedene načrtovane nege (izjema nega mladja).

Preglednica 93 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	44.755	81.308	181,7	41,1
LISTAVCI	153.245	101.124	65,9	51,0
Skupaj	198.000	182.433	92,1	92,1

Preglednica 94 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	298,60	16,85	5,6
Priprava tal	ha	10,15	0,70	6,9
Sadnja	ha	10,65	0,70	6,6
Obžetev	ha	52,85	1,80	3,4
Nega mladja	ha	41,17	16,75	40,7
Nega gošče	ha	123,37	17,70	14,3
Nega letvenjaka	ha	111,09	12,30	11,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	88,63	12,13	13,7
Zaščita s premazom	ha	30,45	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	175,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	20,00	18,30	91,5
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	1,00	50,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	10,00	125,0
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2,43	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	0,00	10,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov RGR se je zaradi krčitev in novega zarisa gozdnega roba nekoliko zmanjšala. Lesna zaloga se je povečala iz 277,4 m³/ha na 283,4 m³/ha. Rasti povprečne lesne zaloge sledi tudi letni prirastek, ki se je v obdobju zadnjih deset letih povečal za 0,50 m³/ha. Letni realiziran posek je bil v preteklih desetletjih dokaj nizek, kar je posledica usmeritev (akumulacija).

Preglednica 95 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	3.790,85	51,3	184,4	235,8	1,32	3,95	5,26	0,96	1,17	2,13
2013	3.828,66	54,5	222,9	277,4	1,68	4,42	6,10	2,12	2,64	4,76
2023	3.820,43	50,1	233,3	283,4	1,83	4,77	6,60	1,36	4,16	5,52

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež drevesnih vrst v lesni zalogi razreda se v zadnjem desetletju ne menja bistveno. Največ je bukke, ki se ji delež rahlo dviguje, pada pa delež smreke. Ostale drevesne vrste svoj delež ohranjajo.

Preglednica 96 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	21,0	0,5	0,3	0,0	0,0	37,7	21,8	3,4	14,4	0,9
2013	19,1	0,2	0,3	0,0	0,0	40,3	19,4	3,3	16,7	0,7
2023	16,8	0,6	0,3	0,0	0,0	42,7	18,4	3,6	17,0	0,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

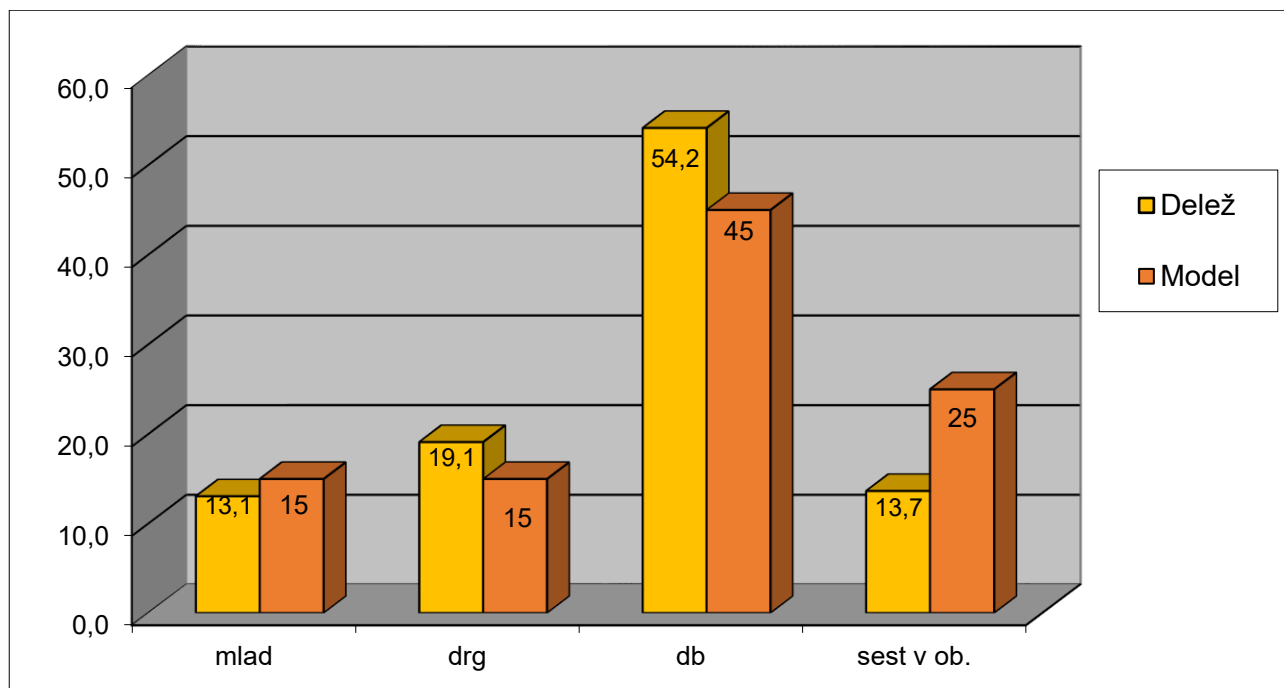
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljakih ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz. Prevladujejo debeljaki in raznomerni sestoji.

Debeljakov je – 50,1 ali 54,2 % površin, mladovij je 6,1 ali 13,1 %, drogovnjakov 14,4 ali 19,1 % in sestojev v obnovi 9,9 ali 13,7 %. Gnezdasto do skupinsko raznomernih sestojev je bilo kartiranih 18,8 % površin, pionirskih gozdov z grmišči pa 0,8 %.

Primerjava korigiranega deleža razvojnih faz z modelnim kaže na manjše odstopanje pri drogovnjakih (za 4,1 % jih je preveč) in debeljakih (za 9,2 % jih je preveč). Za 11,3 % primanjkuje sestojev v obnovi, medtem ko je delež mladovij skoraj na modelnem deležu.

Preglednica 97 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	233,65	6,1	13,1	21	15	573,06	-1,9
Drogovnjak	544,55	14,3	19,1	21	15	573,06	4,1
Debeljak	1.913,13	50,1	54,2	63	45	1.719,19	9,2
Sestoj v obnovi	377,45	9,9	13,7	35	25	955,11	-11,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	719,20	18,8					
Pionirski gozd z grmišči	32,45	0,8					
Skupaj	3.820,43	100,0	100,0	140	100,0	3.820,43	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 15 do 20 let	550	sm (18)	B	50-60 cm
				je (1)	B	60-70 cm
				o.igl (1)	C	40 cm
				bu (46)	A/B	55 cm
				hr (15)	A/B	60-70 cm
				pl. list. (4)	A	50-60 cm
Pomladitveni cilj				drugi list. (15)	Drva	40 cm
				sm (10),		
				bu (50)		
				graden (20)		
				pl.list. (10)		
				drugi list. (10)		

Cilj so velikopovršinsko do malopovršinsko skupinsko raznomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 294 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami na površini vsaj dveh sestojnih višin. Treba jo je začeti po semenskem letu gradna. Obnova naj se zaključi s končnim posekom najkasneje ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče. Večjepovršinska in hitra obnova bo zagotovila večji delež plemenitih listavcev, hrasta, breka in češnje. Na predelih s težavno naravno obnovo se lahko načrtuje obnovo gozda s sajenjem sadik hrasta, gorskega javorja, lahko tudi bukve. Dopolnilna sadnja naj se izvaja le malopovršinsko v skupinah. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, to je v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Pri negi mladovij se pospešuje graden in plemenite listavce, še posebej obe lipi in gorski javor ter brek in češnjo, zmanjšuje naj se delež smreke. Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. Gradn naj ima veliko in sproščeno krošnjo. V starejših debeljakih večinoma akumulacija, po potrebi se izvaja le šibka (svetlitvena) redčenja. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta bukev in graden s primesjo lipe in lipovca, gorskega javorja, breka. Smreka naj bo primešana le posamično ali v manjših skupinah. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Potrebna je postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo, gradnom, lipo, lipovcem, brekom in češnjo. Posredne premene v malodonosnih gozdovih na zaraslih kmetijskih zemljiščih. Tu se pospešuje bukev, graden (tudi cer), plemenite listavce ter vse plodonosne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Takojšnja izdelava odlomljenih vrhačev smrek in poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se uvede v naravno obnovo.

Varstvo posebnih habitatov: Naravnemu razvoju se prepusti skalovite grebene in vrhove ter sestoje v okolici brlogov, jazbin, brezen, jam in kaluž - ekocelice. Mehke listavce ter sadne vrste (hruška, češnja itd.) slabše kvalitete se pusti v gozdu, da razpadejo. Pušča se drevje z dupli, še posebno na gozdnih robovih. Pospešuje se rast plodonosnih grmovnih vrst (malina, robida).

Ukrepi

Preglednica 98 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	17,7	82,3	100,0
- ciljno %	18,6	81,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	50,1	233,3	283,4
- ciljna (m ³ /ha)	54,8	239,4	294,2
Prirastek (m ³ /ha)	1,83	4,77	6,60
Možni posek (m ³ /ha)	13,5	41,6	55,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,36	4,16	5,52
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27,1	17,8	19,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	74,1	87,3	83,6
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 99 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	9.629	18.654	12.094	0	0	11.423	51.800	27,1	74,1
	%	18,6	36,0	23,3	0,0	0,0	22,1	100,0		
Listavci	m³	51.371	89.368	12.508	0	0	5.854	159.100	17,8	87,2
	%	32,3	56,2	7,9	0,0	0,0	3,7	100,0		
Skupaj	m³	61.000	108.021	24.602	0	0	17.277	210.900	19,5	83,6
	%	28,9	51,2	11,7	0,0	0,0	8,2	100,0		

Preglednica 100 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	337,82	341,82
Priprava tal	ha	6,50	6,50
Sadnja	ha	6,20	6,20
Obžetev	ha	5,50	22,00
Nega mladja	ha	24,09	24,09
Nega gošče	ha	125,67	132,47
Nega letvenjaka	ha	208,93	212,17
Nega ml. drogovnjaka	ha	118,45	118,45
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00
Zaščita s premazom	ha	5,50	22,00
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	50,00	50,00
Vzdrževanje travinj	ha	7,70	74,75
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	1,00
Naravni razvoj biotopov	ha	20,02	20,02
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00
Postavitev gnezdnic	kos	15,00	15,00
Ostala varstvena dela	dni	15,30	15,30

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena - 01205

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V RGR so izjemno poudarjene funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (zaraščanja, gozdne jase), varovalna (območje velike popl. ogrož., pot. eroz. obm. - običajni zašč. ukrepi), hidrološka (jame in brezna) ter funkcija varovanja naravnih vrednot (Skodenca pri Ponikvah - jama 500).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 101 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost		

STANJE GOZDOV

Gozdovi tega RGR v kompleksu poraščajo severozahodni del GGE Dobropolje – širšo okolico vasi Ponikve. Površina je 326,75 ha - 4 % gozdov enote in so praktično v celoti v zasebni lasti.

Zasmrečeni hrastovo – bukovski gozdovi so velikopovršinsko skupinsko raznomerni ali mestoma povsem enomerni. Večina smrekovih sestojev je nastala s sadnjo, nekateri tudi z naravnim zaraščanjem opuščenih travnikov. Smreka se v teh sestojih dobro naravno pomlajuje in je bila v preteklosti vedno pospeševana. V preteklem obdobju je bil velik delež teh sestojev zaradi velike namnožitve podlubnikov sanitarno posekan.

a) Rastišče

Polovico površine RGR zavzema gozdni rastiščni tip Gradnovo bukovje na izpranih tleh, z 22,7 % sledi Dinarsko jelovo bukovje s srobotom. Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje obsega 12,5 % površine, Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje pa 11,7 %. Proizvodna sposobnost rastišča je 10,7 m³/ha.

Preglednica 102 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
52110	Črnojelševje	7	1,72	0,5
54120	Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	38,34	11,7
55110	Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	41,00	12,5
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	163,86	50,3
63110	Predinarsko gorsko bukovje	9	7,64	2,3
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	74,19	22,7
	Skupaj	10,70	326,75	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V večjeskupinsko raznodobnih zasmrečenih sestojih prevladujejo debeljaki, manjši delež je tudi drogovnjakov. Zaradi obsežnejših sanitarnih sečenj se je povečal tudi delež mladovij in predvsem sestojev v obnovi.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 312,7 m³/ha, iglavcev je 45,4 %, listavcev 54,6 %. Pri iglavcih prevladuje debelo drevje (44,5 % LZ iglavcev predstavljajo drevesa nad 50 cm debeline), listavci so tanjši. Skupni prirastek je 7,81 m³/ha/leto, 3,54 m³/ha pri iglavcih, 4,27 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 22,6 %. Slednje kaže na slabšo izkoriščenost rastiščnega potenciala.

Preglednica 103 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,4	7,8	17,5	25,8	44,5	142,0	45,4	3,54	45,3
Listavci	9,5	25,3	30,1	23,5	11,6	170,7	54,6	4,27	54,7
Skupaj	7,2	17,4	24,4	24,5	26,5	312,7	100,0	7,81	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje smreka s 44,4 %, sledi bukev z 32,6 % in hrast z 11,4 %. Plemenitih listavcev je 5,2 %, drugih trdih listavcev pa 5,3 %. V majhnih deležih se pojavljata še jelka in bor. V primerjavi z naravnim stanjem je bistveno preveč smreke, primanjkuje pa vseh ostalih drevesnih vrst.

Preglednica 104 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	138,4	3,3	0,3	0,0	0,0	102,1	35,7	16,2	16,6	0,1
	%	44,4	1,0	0,1	0,0	0,0	32,6	11,4	5,2	5,3	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	9,7	21,6	0,0	0,0	0,0	184,2	46,3	28,8	22,2	0,0
	%	3,1	6,9	0,0	0,0	0,0	58,9	14,8	9,2	7,1	0,0

Ohranjenost gozdov

Zaradi zasmrečenosti je 39,1 % gozdov v RGR spremenjenih in kar 60,9 % močno spremenjenih. Ohranjenih gozdov v RGR 01205 ni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V mladovjih prevladujejo pomanjkljive zasnove, tretjina je dobrih, dobra petina pa slabih zasnov. Slabše zasnove imajo predvsem mladovja nastala po večjepovršinskih sanitarnih sečnjah. Drogovnjaki so po večini dobrih zasnov. Negovanost je v vseh razvojnih fazah z izjemo mladovij dobra. Mladovja so po večini pomanjkljivo negovana in vrzelastega do pretrganega sklepa. V drogovnjakih prevladuje normalen sklep, prav tako v debeljakih. Kar 43 % debeljakov je rahlega ali vrzelastega sklepa.

Preglednica 105 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	28,35	7,1	30,1	41,3	21,5	4,5	25,4	70,1	0,0	21,3	13,2	14,8	50,7
Drogovnjak	28,07	0,0	94,1	5,9	0,0	0,0	94,1	5,9	0,0	24,6	53,6	21,8	0,0
Debeljak	153,80					28,0	48,1	23,9	0,0	13,9	43,1	30,0	13,0
Sestoj v obnovi	95,92					16,2	83,8	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	20,61					0,0	77,5	22,5	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	326,75												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je večinoma dobra (57,7 %), dobra četrtnina dreves je zadovoljive kakovosti. Prav dobre kakovosti je 13,3 % dreves. Dreves odlične in slabe kakovosti je malo. Kakovost pri iglavcih je v splošnem boljša kot kakovost listavcev.

Preglednica 106 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	143	1,4	13,3	71,3	14,0	0,0
Jelka	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	109	0,0	11,0	43,1	43,1	2,8
Hrast	38	0,0	15,8	60,5	21,1	2,6
Pl. Ist.	19	0,0	21,1	47,3	21,1	10,5
Dr. tr. Ist.	11	0,0	9,1	36,3	36,4	18,2
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	146	1,4	13,7	71,2	13,7	0,0
Skupaj listavci	178	0,0	12,9	46,6	36,0	4,5
Skupaj	324	0,6	13,3	57,7	25,9	2,5

Poškodovanost sestojev

Opažena je poškodovanost 3,9 %, največ na deblu in koreničniku (2,9 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 9,1 m³/ha, kar je 2,9 % na lesno zalogo.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V zasmrečenih sestojih je bil načrtovani posek iglavcev močno presežen, saj je bila realizacija kar 267,3 %. Zaradi visokega poseka iglavcev (gradacija podlubnikov), se je posek listavcev vršil z veliko manjšo intenziteto. Kljub temu je skupna realizacija možnega poseka (172,9 %) močno presegla načrtovani posek.

Gojitvena in varstvena dela so bila z izjemo nege mladja slabo realizirana.

Preglednica 107 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	15.000	40.091	267,3	160,4
LISTAVCI	10.000	3.124	31,2	12,5
Skupaj	25.000	43.215	172,9	172,9

Preglednica 108 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	21,30	5,80	27,2
Obžetev	ha	0,20	0,00	0,0
Nega mladja	ha	2,00	3,30	165,0
Nega gošče	ha	9,80	0,10	1,0
Nega letvenjaka	ha	2,59	1,00	38,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,01	0,40	10,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	60,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	4,00	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	0,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	8,06	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se ohranja, znatno pa je padla lesna zaloga in sicer za 54,3 m³/ha iz 367 m³/ha na 312,7 m³/ha. Nasprotno pa se je povečal prirastek in znaša 7,81 m³/ha/leto (3,54 m³/ha pri iglavcih in 4,27 m³/ha pri listavcih. Zaradi gradacij podlubnikov se je v preteklem desetletju močno povečal posek.

Preglednica 109 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	328,91	220,6	139,5	360,1	4,01	2,33	6,33	4,30	0,37	4,68
2013	327,76	199,3	167,8	367,0	3,90	3,55	7,45	12,23	0,95	13,19
2023	326,75	142,0	170,7	312,7	3,54	4,27	7,81	4,93	3,49	8,42

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež iglavcev - smreke se z desetletji zmanjšuje, kar gre pripisati povečanemu poseku le teh zaradi prizadetosti po lubadarju. Delež bukke se postopoma povečuje, počasi se povečuje tudi delež hrasta, plemenitih listavcev, jelke, ter trdih listavcev.

Preglednica 110 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	60,8	0,4	0,0	0,0	0,0	21,5	10,5	4,2	2,4	0,2
2013	53,6	0,7	0,0	0,0	0,0	25,0	10,6	4,8	5,2	0,1
2023	44,4	1,0	0,1	0,0	0,0	32,6	11,4	5,2	5,3	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

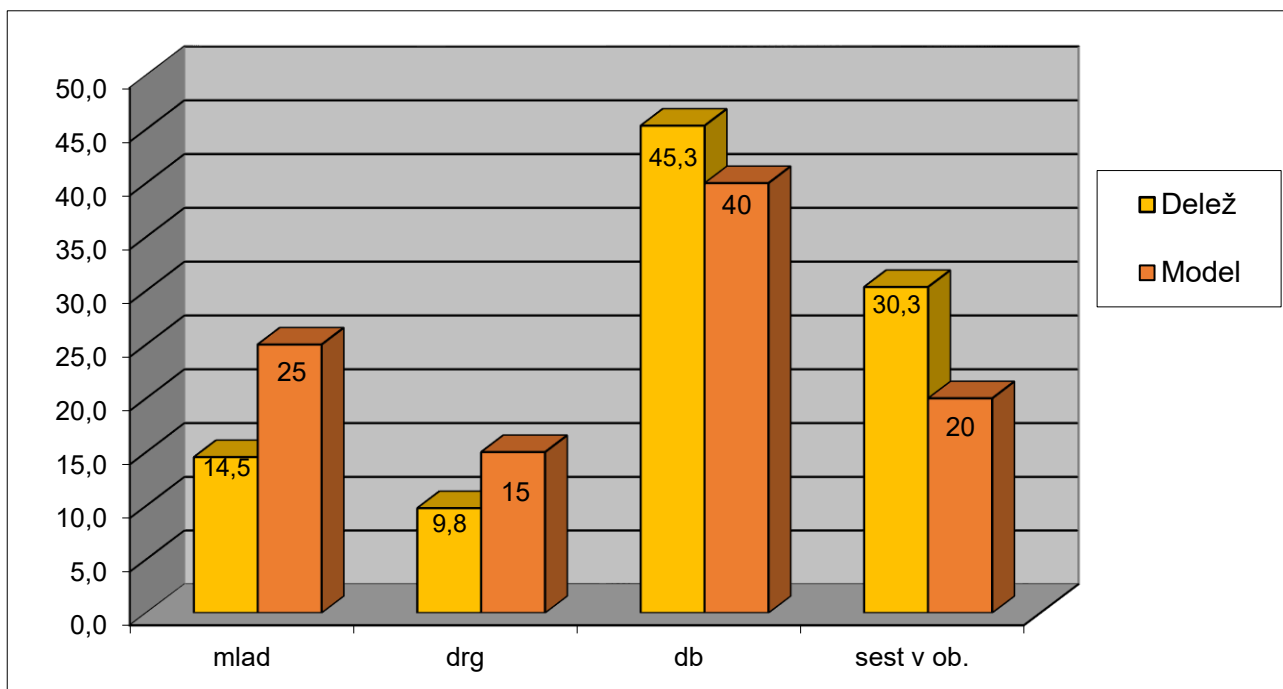
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljakih ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz. Prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi.

Debeljakov je – 47,0 ali 45,3 % površin, sestojev v obnovi je 29,4 ali 30,3 %, mladovij 8,7 ali 14,5 % in drogovnjakov 8,6 ali 9,8 %. Gnezdasto do skupinsko raznomernih sestojev je bilo kartiranih 6,3 %.

Primerjava korigiranega deleža razvojnih faz z modelnim kaže na manjše odstopanje pri drogovnjakih (za 5,2 % jih je premalo) in debeljakih (za 5,3 % jih je preveč). Za 10,5 % primanjkuje mladovij, sestojev v obnovi pa je za 10,3 % preveč.

Preglednica 111 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	28,35	8,7	14,5	30	25	81,69	-10,5
Drogovnjak	28,07	8,6	9,8	18	15	49,01	-5,2
Debeljak	153,80	47,0	45,3	48	40	130,70	5,3
Sestoj v obnovi	95,92	29,4	30,3	24	20	65,35	10,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	20,61	6,3					
Skupaj	326,75	100,0	100,0	120,0	100,0	326,75	

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in	Končna	Drevesna	Kakovost	Ciljne dimenzije
	pomladitvena doba (leta)	LZ (m ³ /ha)	sestava (% končne LZ)		
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna	Proizvodna doba 100 - 120 let, smreka 90 let pom. doba 15 let	600	sm (41) je (1) o.igl (0) bu (36) hr (11) pl. list. (6) drugi list. (5)	B B C B/C B A/B Drva
					50-60 cm 60-70 cm 40-50 cm 55 cm 60-70 cm 50-60 cm 40 cm
				sm (30) je (3) bu (42) graden (10) pl.list. (10) drugi list. (5)	
Pomladitveni cilj					

Cilj so malopovršinsko enomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 307 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Ogolele površine, ki so nastale kot posledica varstveno - sanacijskih sečenj se obnovi s kombinacijo naravne in umetne obnove. V kolikor se pri naravni obnovi naravno mladje v 5 do 10 letih ne pojavi, se izvede umetna obnova z listavci (graden), izjemoma smreko, kot predkulturo (1000-2000 sadik/ha), lahko tudi jelko. Delež posajene smreke naj ne bo večji od 20 %. Pri naravni obnovi imajo prednost listavci, od teh še posebej graden, gorski javor ter lipa in lipovec, od iglavcev pa jelka. Pospešuje se tudi vse ostale listavce (manj beli gaber in maklen), še posebej plodonosne vrste. Gostota sadnje listavcev naj bo praviloma 1500 sadik na ha. Sadike se označi s količki. V čistih smrekovih sestojih se upošteva krajšo proizvodno dobo. V obnovo pravočasno uvesti vse sečno zrele sestoje. Ko se pojavi dovolj kvalitetno mladovje naj se obnova zaključi ter izvede končne poseke. Dopustna je tudi sadnja gospodarsko zanimivih tujerodnih vrst izven območij Nature 2000 (npr. duglazija, črni oreh, rdeči hrast).

Nega gozdov: V mladju in gošči naj bo poudarek na poseku grmovnic in predrastkov ter uravnavanju zmesi. Pospešuje se listavce, zlasti bukev, graden in plemenite listavce, od iglavcev jelko, zmanjšuje se delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst. V zasmrečenih sestojih na večjih površinah naj se ohranja listavce ne glede na kvaliteto. Kjer gre za večje površine mladovja (npr. po sanacijskih obnovah) in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenj naj bo večja v mlajših drogovnjakih, nižja pa v starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. Močno poškodovane drogovnjake po divjadi (obgrizanje, lupljenje) je treba sanirati - posek vseh močno poškodovanih dreves, v primeru izredno močne poškodovanosti pa jih je treba uvesti v obnovo. V starejših debeljakih naj bodo ukrepi minimalni. Tu je treba ohranjati polnilni sloj ter izvajati stalno kontrolo zdravstvenega stanja.

Drevesna sestava gozdov: Ciljne drevesne vrste so bukev, hrast, plemeniti listavci, jelka in smreka. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Potrebna je postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo in vsemi plemenitimi listavci vključno s češnjo in lipo.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje

med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev, jelke in smreke. Izvaja naj se individualna zaščita sadik, spomladi s škropivi in jesenska s premazi. Varstvo pred požari je v zasmrečenih gozdovih močno poudarjeno. Priporočljiv je iznos sečnih ostankov iz gozda in drobljenje za biomaso. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Stalna kontrola zdravstvenega stanja smrekovih sestojev. Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). Sproten posek vseh poškodovanih in slabše vitalnih dreves. Vsa zasedena debela s podlubniki je treba pred izletom izdelati, zalego pa, čim manj škodljivo za okolje, uničiti. Posek potencialno nevarnih smrek - posamične in skupine, katere so izpostavljene vetrolomu, snegolomu in drugim ujmam.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Pravočasen izvoz posekanega lesa. Popoln gozdni red, lahko tudi požig ali mletje sečnih ostankov.

Varstvo posebnih habitatov: Kot naravna zatočišča se izloča skupine dreves listavcev ali grmovja znotraj kompleksov smrekovih monokultur. Kjer ni votlih dreves in sušic je treba namestiti gnezdnice. Kot odmrlo biomaso se pušča predvsem odmrle listavce (trepetlika, vrbe, breza, bukev, hrast) in sušice smreke brez lubja (kjer ni več podlubnikov). Odmrle biomase naj bo 2 % LZ, če je ni, se prepusti listavce (npr. trepetlika) naravnemu propadu.

Ukrepi

Preglednica 112 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	45,4	54,6	100,0
- ciljno %	41,8	58,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	142,0	170,7	312,7
- ciljna (m ³ /ha)	128,1	178,6	306,7
Prirastek (m ³ /ha)	3,54	4,27	7,81
Možni posek (m ³ /ha)	49,2	34,8	84,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,93	3,49	8,42
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	34,7	20,4	26,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	139,3	81,6	107,7
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 113 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.880	6.254	261	0	0	6.704	16.100	34,7	139,3
	%	17,9	38,8	1,6	0,0	0,0	41,6	100,0		
Listavci	m³	1.962	7.926	383	0	0	1.130	11.400	20,4	81,6
	%	17,2	69,5	3,4	0,0	0,0	9,9	100,0		
Skupaj	m³	4.842	14.180	644	0	0	7.834	27.500	26,9	107,7
	%	17,6	51,6	2,3	0,0	0,0	28,5	100,0		

Preglednica 114 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	44,00	44,00
Priprava tal	ha	8,00	8,00
Sadnja	ha	8,00	8,00
Obžetev	ha	8,00	32,00
Nega mladja	ha	3,40	3,40
Nega gošče	ha	29,90	29,90
Nega letvenjaka	ha	17,67	17,67
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,05	1,05
Varstvo pred žuželkami	dni	30,00	30,00
Zaščita s premazom	ha	8,00	32,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,55	5,50
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00
Ostala varstvena dela	dni	21,20	21,20

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Izjemno so poudarjene funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice, zaraščanja), varovalna (gozdovi črnega gabra in malega jesena), hidrološka (jame in brezna, 1. ali 2. VC po odl. o zašč. virov pit. vode - obč), ter funkcija varovanja kulturne dediščine (Čušperk – Arheološko najdišče Stari grad).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 115 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost		

STANJE GOZDOV

RGR 01301 je drugi najmanjši rastiščnogojitveni razred v GGE Dobropolje. Površina je 301,24 ha - 4 % gozdov enote. Prevladujejo zasebni gozdovi 295,78 ha, gržavnih gozdov je 1,2 ha in gozdov lokalnih skupnosti je 0,6 ha.

Razred združuje submontanska bukovja nad vasema Podgora in Podpeč ter pri Čušperškem gradu, Mali Ilovi Gori in vzhodno od Zagorice.

Velikopovršinsko skupinsko raznodobni vrstno pestri mešani gozdovi z velikim deležem smreke in z nizko lesno zalogo poraščajo dolomitna tla, kjer so se razvila srednje globoka rjava pokarbonatna tla (na mestih s hrastom tudi globlja). Sestoji je leta 1985 močno poškodoval žled.

a) Rastišče

V RGR prevladuje gozdni rastiščni tip Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (45,3 %), sledita pa Gradnovo bukovje na izpranih tleh (32,3 %) in Preddinarsko gorsko bukovje (18,4 %). Proizvodna sposobnost rastišča je 9,44 m³/ha.

Preglednica 116 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	136,49	45,3
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	97,37	32,3
56312	Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom	1	6,22	2,1
58110	Osojno bukovje s kresničevjem	7	5,70	1,9
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	55,46	18,4
	Skupaj	9,440	301,24	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V velikoskupinsko raznodobnih bukovih sestojih prevladujejo debeljaki, visok je tudi delež dobro negovanih drogovnjakov. Ugodna je predvsem obnova bukve.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je nizka, in sicer znaša 272,9 m³/ha, iglavcev je 27,5 %, listavcev 72,5 %. Listavci so s primernim deležem razporejeni po posameznih debelinskih razredih, medtem, ko je pri iglavcih debelinska struktura bolj neugodna (58,9 % LZ iglavcev predstavljajo drevesa debelejša od 40 cm). Skupni prirastek je 6,27 m³/ha/leto, 2,01 m³/ha pri iglavcih, 4,26 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 15,5 %. Slednje kaže na slabšo izkoriščenost rastiščnega potenciala.

Preglednica 117 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,2	13,5	22,4	27,3	31,6	74,9	27,5	2,01	32,0
Listavci	11,7	23,2	28,7	20,8	15,6	198,0	72,5	4,26	68,0
Skupaj	9,9	20,6	26,9	22,6	20,0	272,9	100,0	6,27	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev, mestoma v čistih sestojih, na toplejših legah z večjo primesjo hrasta in plemenitih listavcev. Dokaj visok delež predstavlja tudi smreka (večinoma posajena), kar se kaže v deležu spremenjenih gozdov. Odmik od naravnega deleža drevesnih vrst se kaže predvsem v prevelikem deležu smreke ter še vedno premajhnem deležu bukve (le ta se bo v prihodnje povečeval zaradi preraščanja bukovega mladja v starejše razvojne faze).

Preglednica 118 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	73,2	1,8	0,0	0,0	0,0	147,4	5,8	23,9	20,7	0,1
	%	26,8	0,6	0,0	0,0	0,0	54,2	2,1	8,7	7,6	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	9,0	1,1	0,0	0,0	0,3	215,0	16,1	20,5	10,9	0,0
	%	3,3	0,4	0,0	0,0	0,1	78,8	5,9	7,5	4,0	0,0

Ohranjenost gozdov

Prevladujejo ohranjeni sestoji 87,0 %, ostali so zaradi sajene smreke spremenjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Več kot polovica mladovij ima odlično zasnovo, večina ostalih pa dobro. Pri drogovnjakih prevladuje dobra zasnova. Sestoji so večinoma dobro negovani, 62,9 % debeljakov je odlično negovanih, kar 42,6 % drogovnjakov pa pomanjkljivo. V mladovij in drogovnjakih prevladuje tesen sklep, v debeljakih pa normalen.

Preglednica 119 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	45,00	53,4	40,2	2,8	3,6	18,2	66,6	15,2	0,0	90,1	2,3	1,1	6,5
Drogovnjak	66,76	0,0	63,2	20,4	16,4	0,0	57,4	42,6	0,0	65,4	27,8	1,9	4,9
Debeljak	132,70					62,9	35,2	1,9	0,0	10,0	79,9	8,1	2,0
Sestoj v obnovi	48,34					40,9	59,1	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	8,44					0,0	100,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	301,24												

Kakovost drevja

V RGR je največ (44,4 %) drevja dobre kakovosti, sledi drevje zadovoljive kakovosti (32,5 %). Prav dobre kakovosti je 13,7 % dreves, slabe pa 9,0 %. Le 0,4 % dreves je odlične kakovosti.

Preglednica 120 /K: *Kakovost drevja*

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	78	0,0	10,3	55,0	32,1	2,6
Jelka	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	150	0,7	14,0	40,0	33,3	12,0
Hrast	11	0,0	18,2	36,3	36,4	9,1
Pl. Ist.	26	0,0	26,9	46,2	23,1	3,8
Dr. tr. Ist.	10	0,0	0,0	30,0	40,0	30,0
Skupaj iglavci	80	0,0	10,0	55,0	32,5	2,5
Skupaj listavci	197	0,5	15,2	40,1	32,5	11,7
Skupaj	277	0,4	13,7	44,4	32,5	9,0

Poškodovanost sestojev

Opažena je poškodovanost 4,1 % dreves. Delež poškodb je najvišji (2,4 %) na deblu in koreničniku. 1,7 % poškodb predstavljajo poškodbe vej. Osutost krošenj ni zaznana.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 10,7 m³/ha, kar predstavlja 3,9 % na lesno zalogo. Največ odmrlega drevja predstavlja tanjša drevja – do 30 cm premera.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija skupnega poseka je tudi v tem RGR preseгла načrtovani posek saj je znašala 132,3 %. V tem primeru je tudi realiziran posek listavcev preseglal načrtovanega, predvsem na račun sanacije žledoloma. Nega mladja je bila skoraj v celoti izvedena, ostala gojitvena in varstvena dela pa so bila skromno realizirana.

Preglednica 121 /D-PGR: *Realizacija poseka v RGR*

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	4.800	6.190	128,9	37,7
LISTAVCI	11.600	15.516	133,8	94,6
Skupaj	16.400	21.705	132,3	132,3

Preglednica 122 /OGD: *Opravljen gojitvena in varstvena dela v RGR*

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	11,85	1,30	11,0
Nega mladja	ha	2,75	2,40	87,3
Nega gošče	ha	14,97	1,50	10,0
Nega letvenjaka	ha	15,79	2,90	18,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	13,89	4,10	29,5
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	0,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,90	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	0,00	20,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina RGR ostaja enaka, nekoliko pa je padla skupna lesna zaloga (za 6,6 m³/ha). Pri iglavcih se je sicer malo zvišala. Letni prirastek se je malo zvišal tako pri iglavcih kot pri listavcih in skupaj znaša 6,27 m³/ha/leto. Posek se je v zadnjem desetletju, glede na prejšnje, močno povečal.

Preglednica 123 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	300,60	59,5	164,0	223,5	1,80	4,09	5,88	1,36	1,60	2,96
2013	301,22	72,0	207,5	279,5	1,94	4,02	5,96	2,05	5,15	7,21
2023	301,24	74,9	198,0	272,9	2,01	4,26	6,27	1,76	4,51	6,27

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se v zadnjem desetletju bolj malo spreminja. Nekoliko opaznejši je padec deleža bukve, medtem, ko se je vsem ostalim drevesnim vrstam delež nekoliko pevečal.

Preglednica 124 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	26,2	0,4	0,0	0,0	0,0	62,4	3,4	4,2	3,4	0,0
2013	25,2	0,5	0,0	0,0	0,0	59,1	1,7	6,5	7,0	0,0
2023	26,8	0,6	0,0	0,0	0,0	54,2	2,1	8,7	7,6	0,0

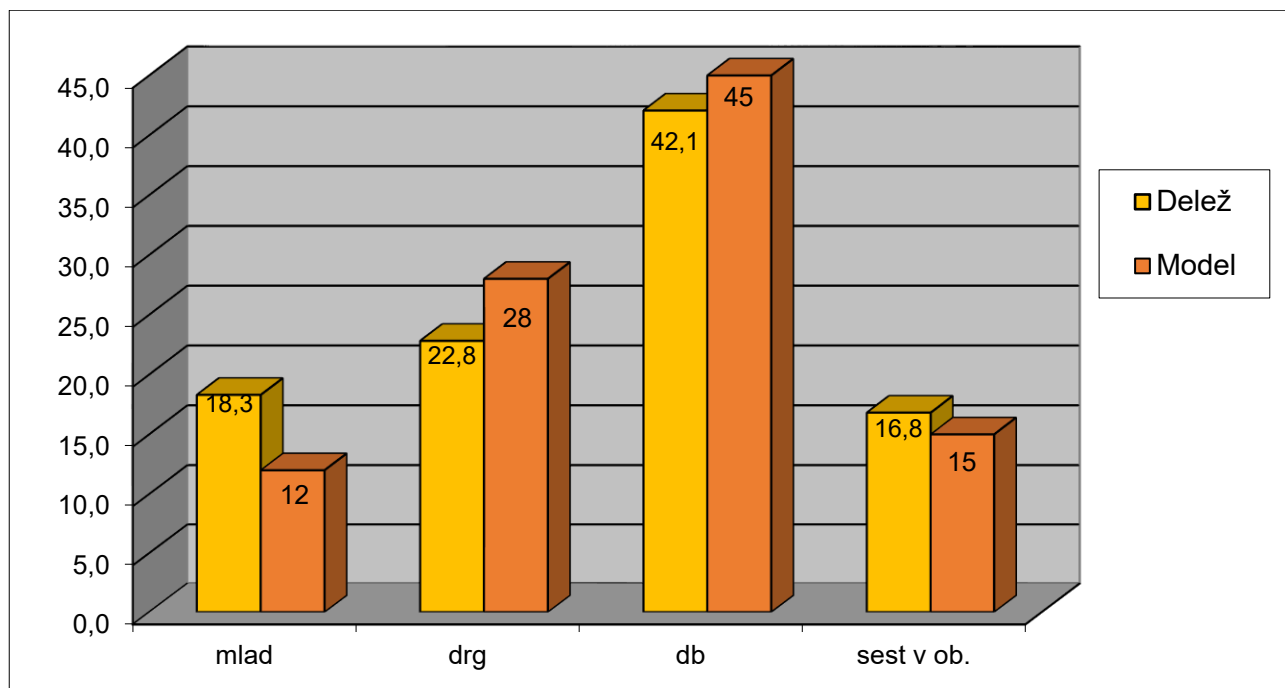
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljaki ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz, prevladujejo debeljaki in drogovnjaki.

Najvišji je delež debeljakov 44,1 oz. 42,1 %, drogovnjakov je 22,2 oz. 22,8 %, mladovij 14,9 oz. 18,3 % ter sestoji v obnovi 16,0 oz. 16,8 %. Le 2,8 % sestoji je bilo kartiranih kot skupinsko – gnezdasto raznomernih. V tem RGR so se deleži razvojnih faz precej dobro približali modelnemu stanju. Mladovij je preveč za 6,3 %, drogovnjakov pa za 5,2 % premalo. Debeljaki in sestoji v obnovi so skoraj na modelnem stanju.

Preglednica 125 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	45,00	14,9	18,3	17	12	36,15	6,3
Drogovnjak	66,76	22,2	22,8	39	28	84,35	-5,2
Debeljak	132,70	44,1	42,1	63	45	135,56	-2,9
Sestoj v obnovi	48,34	16,0	16,8	21	15	45,19	1,8
RAZNOMERNO (sk-gnz)	8,44	2,8					
Skupaj	301,24	100,0	100,0	140,0	100,0	301,24	

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna	Proizvodna doba 120 - 140 let, pom. doba 15 do 20 let	580	sm (28)	B	50-60 cm
				je (1)	B	60 cm
				o.igl (0)	C	40 cm
				bu (53)	A/B	55 cm
				hr (2)	A/B	60-70 cm
				pl. list. (9)	A	50-60 cm
				drugi list. (7)	Drva	40 cm
Pomladitveni cilj				sm (10), bu (70) graden (5) pl.list. (10) drugi list. (5)		

Cilj so malopovršinsko do velikopovršinsko enomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 273 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Obnova naj bo skupinsko postopna z robnimi sečnjami ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitevnih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (0,5-2,0 ha). Zastorno obnovo je treba začeti po semenskem letu, predhodno je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. Obnova naj se zaključi s končnim posekom najkasneje ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Nega mladovij, pospešuje se plemenite listavce in graden, zmanjšuje naj se delež smreke. Glavni ukrep v mladju in gošči je posek košev in grmovja. Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. V starejših debeljakih izvajati po potrebi le še šibkejša (svetlitvena) redčenja, drugače akumulacija. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljna drevesna vrsta je bukev. V sestojih s primešanim gradnom se skuša njegov delež obdržati tudi v prihodnje. Smreka naj bo primešana le posamično ali v skupinah. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje termofilne drevesne vrste npr. lipi in topokrpi javor.

Premene sestojev: Postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo, plemenitimi listavci, gradnom in češnjo. Sestoji v bližini naselij, nastali s »kmečkim prebiranjem« ali panjevskimi načini gospodarjenja, naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (proizvodnja lesa za kurjavo). Posredne premene v malodonosnih gozdovih na nekdanjih kmetijskih površinah se izvajajo na način, da se pospešuje bukev, graden (tudi cer) in plemenite listavce.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih in izdelava odlomljenih vrhačev ter poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se uvede v naravno obnovo, manj poškodovane se intenzivno preredči.

Varstvo posebnih habitatov: Za naravna zatočišča se določi sestoje na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč z manj kvalitetnim drevjem, tudi skupine košatih košeniških bukev. Izloči se jih kot negovalno enoto (lahko tudi kot ekocelico). Kot naravno zatočišče se lahko izloči tudi skupino odraslega drevja v fazi debeljaka, kjer ukrepanje v desetletju ni potrebno. Kot habitatna drevesa se določi posamezne košate - košeniške bukve in manj kvalitetne debele listavce. Pušča se drevje z večjimi dupli ($\varnothing > 4$ cm). Delež odmrle biomase naj bo vsaj 3 % od LZ, saj je ta RGR pomemben habitat za vrste, ki so vezane na odmrli les listavcev, kot so npr.: belohrbti detel, hrošči (bukov kozliček).

Ukrepi

Preglednica 126 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	27,5	72,5	100,0
- ciljno %	28,4	71,6	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	74,9	198,0	272,9
- ciljna (m ³ /ha)	77,5	195,5	273,0
Prirastek (m ³ /ha)	2,01	4,26	6,27
Možni posek (m ³ /ha)	17,5	45,1	62,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,76	4,51	6,27
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,5	22,8	23,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	87,6	105,9	100,0
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 127 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.200	2.097	246	0	0	756	5.300	23,5	87,6
	%	41,5	39,6	4,6	0,0	0,0	14,3	100,0		
Listavci	m³	4.723	8.729	0	0	0	148	13.600	22,8	105,9
	%	34,7	64,2	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0		
Skupaj	m³	6.923	10.826	246	0	0	905	18.900	23,0	100,0
	%	36,6	57,3	1,3	0,0	0,0	4,8	100,0		

Preglednica 128 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	16,60	16,60
Nega mladja	ha	3,80	3,80
Nega gošče	ha	19,55	19,55
Nega letvenjaka	ha	29,84	29,84
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,01	14,01
Varstvo pred žuželkami	dni	5,00	5,00
Naravni razvoj biotopov	ha	10,98	10,98
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Manjši del gozdov RGR leži v območju Natura 2000 (Kočevsko, Kompoljska jama – Potiskavec), v dveh odsekih pa se pojavlja habitatni tip Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)). Poleg lesnoproizvodne so izjemno poudarjene tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (ekocelice, gozdne jase, zaraščanja, kaluže, mlake), hidrološka funkcija (jame in brezna), varovalna (naklon nad 35°, gozdovi m. jesena in č. gabra), lovnogospodarska (krmišče), estetska (planinska koča, razgledišče) ter funkcija varovanja naravnih vrednot (izjemno drevo – Tisa v Podpeči).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Manjši del RGR se nahaja v habitatnem tipu (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)). V razredu je na celotni površini prisoten še habitatni tip (HT 8310) Jame, ki niso odprte za javnost.

Preglednica 129 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	Preddinarsko gorsko bukovje	Gorsko-zgornjegorska bukovja
8310	Jame, ki niso odprte za javnost		

STANJE GOZDOV

Površina RGR 01401 je 1.137,05 ha, prevladujejo zasebni gozdovi (66,9 %) ha, državnih je (32,8 %), gozdov lokalnih skupnosti pa 0,3 %.

V razredu prevladujejo velikopovršinski, skupinsko raznodobni sestoji v fazi debeljaka (mestoma starejšega drogovnjaka). Sestoji se nahajajo na treh ločenih kompleksih, in sicer v Mali gori (nad Kompoljami do Kamen vrha, nad Mlakami in Podtaborom), od Javh do Šentruherja ter na Planskem vrhu. Velik delež sestojev je poškodovanih po vetrolomu in gradacijah podlubnikov.

Geološka podlaga so apnenci in dolomitizirani apnenci na katerih so se razvila rjava pokarbonatna srednje globoka.

a) Rastišče

V razredu prevladuje gozdni rastiščni tip Preddinarsko gorsko bukovje, v znatnem deležu se pojavljata še Gradnovo bukovje na izpranih tleh in Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje. Ostali gozdni rastiščni tipi zavzemajo manj kot 10 % RGR.

Preglednica 130 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	14,44	1,3
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	109,74	9,7
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	125,62	11,0
56312	Alpsko-predalpski gozd termofilnih listavcev s črnim gabrom	1	3,34	0,3
58110	Osojno bukovje s kresničevjem	7	32,70	2,9
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	789,58	69,5
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	21,45	1,9
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	20,80	1,8
64106	Dinarsko jelovo bukovje s planinščkom	11	4,23	0,4
64113	Dinarsko jelovo bukovje s penušo	11	7,27	0,6
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	5,07	0,4
65110	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	2,81	0,2
	Skupaj	9,260	1.137,05	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Prevladujejo večjepovršinski, skupinsko raznodobni sestoji v razvojni fazi debeljaka, mestoma starejšega drogovnjaka. Skoraj petino površine RGR predstavljajo sestoji v obnovi večinoma nastali zaradi preteklih ujm.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 325,3 m³/ha, iglavcev je 17,1 %, listavcev 82,9 %. Debelinska struktura listavcev je ugodna, pri iglavcih pa je precej neugodna saj prevladuje drevje v IV. In V. debelinskem razredu (59,4 %). Skupni prirastek je 6,70 m³/ha/leto, 1,46 m³/ha pri iglavcih, 5,24 m³/ha pri listavcih. Lesna zaloga je, v primerjavi z modelno lesno zalogo (ob enakem razmerju razvojnih faz), prenizka za 20,9 %.

Preglednica 131 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m3/ha	%	m3/ha	%
Iglavci	6,3	13,2	21,1	25,0	34,4	55,7	17,1	1,46	21,7
Listavci	8,6	18,6	29,6	26,5	16,7	269,6	82,9	5,24	78,3
Skupaj	8,2	17,7	28,1	26,3	19,7	325,3	100,0	6,70	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev, sledita smreka in plemeniti listavci, ostalih drevesnih vrst je manj. V primerjavi z naravnim stanjem je smreke preveč, še vedno pa je premalo bukke.

Preglednica 132 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	49,2	6,0	0,2	0,4	0,0	194,9	12,4	51,4	8,8	2,0
	%	15,1	1,8	0,1	0,1	0,0	60,0	3,8	15,8	2,7	0,6
Naravno stanje	m ³ /ha	15,0	9,8	0,0	0,0	0,0	250,8	8,1	30,3	11,4	0,0
	%	4,6	3,0	0,0	0,0	0,0	77,1	2,5	9,3	3,5	0,0

Ohranjenost gozdov

V RGR je le 50,4 % ohranjenih gozdov, saj je skoraj polovica gozdov zaradi smreke spremenjenih oziroma močno spremenjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Mladovja in drogovnjaki so v večini dobrih zasnov, prav tako je večinoma dobra tudi negovanost sestojev. V mladovjih in drogovnjakih prevladuje tesen do normalen sklep, v debeljakih pa normalen.

Preglednica 133 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	105,47	21,4	50,6	23,1	4,9	15,0	63,3	21,7	0,0	44,3	29,7	13,0	13,0
Drogovnjak	133,38	25,3	47,3	16,3	11,1	32,9	47,6	19,5	0,0	69,1	24,1	1,8	5,0
Debeljak	578,15					43,8	53,7	2,5	0,0	17,7	67,1	8,5	6,7
Sestoj v obnovi	202,10					27,5	69,6	2,9	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	109,51					0,0	52,9	47,1	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	8,44	0,0	0,0	0,0	100,0								
Skupaj	1.137,05												

Kakovost drevja

Največ dreves (35,4 %) izkazuje dobro kakovost kar 26,5 pa prav dobro. 20,9 % dreves je zadovoljive kakovosti, 10,4 % slabe, 6,8 pa odlične. Kakovost iglavcev je v splošnem boljša kot pri listavcih.

Preglednica 134 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	178	14,0	39,4	36,5	7,3	2,8
Jelka	22	0,0	13,6	36,4	45,5	4,5
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	792	5,6	24,0	35,6	23,2	11,6
Hrast	59	3,4	20,3	35,6	25,4	15,3
Pl. Ist.	231	7,8	31,2	37,6	17,3	6,1
Dr. tr. Ist.	27	0,0	0,0	11,1	37,0	51,9
Meh. Ist.	6	0,0	16,7	0,0	50,0	33,3
Skupaj iglavci	201	12,4	36,9	36,3	11,4	3,0
Skupaj listavci	1.115	5,7	24,7	35,3	22,6	11,7
Skupaj	1.316	6,8	26,5	35,4	20,9	10,4

Poškodovanost sestojev

Poškodovanih je 4,4 % dreves. Največ poškodb je opaženih na deblu in koreničniku (3,6 %), manjša je poškodovanost vej (0,7 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 10,2 m³/ha, kar predstavlja 3,1 % na lesno zalogo.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Načrtovani posek v RGR ni bil v celoti realiziran, čeprav je bil pri iglavcih močno presežen (248,3 %). Zaradi ujm visok posek iglavcev se je kompenziral z nizkim posekom listavcev, ki je bil realiziran samo 53,5 %. Gojitvena in varstvena dela niso dosegla realizacija. Največ je bilo izvedene nege gošče (41,5 %) in obžetve (39,8 %) z dobro četrtino realizacije pa sledita nega mladja in nega letvenjaka.

Preglednica 135 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	14.585	36.211	248,3	54,5
LISTAVCI	51.885	27.737	53,5	41,7
Skupaj	66.470	63.949	96,2	96,2

Preglednica 136 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	70,35	8,55	12,2
Priprava tal	ha	5,20	0,00	0,0
Sadnja	ha	5,70	0,00	0,0
Obžetev	ha	70,50	28,08	39,8
Nega mladja	ha	17,73	5,10	28,8
Nega gošče	ha	53,30	22,10	41,5
Nega letvenjaka	ha	25,98	6,60	25,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	17,70	2,55	14,4
Zaščita s premazom	ha	23,42	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	30,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	0,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	8,05	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	0,00	264,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Lesna zaloga je v zadnjem desetletju nekoliko narasla (za 10,6 m³/ha). Lesna zaloga iglavcev se naglo zmanjšuje (v zadnjem desetletju za 15,1 m³/ha), medtem, ko se pri listavcih povečuje (v zadnjem desetletju za 25,7 m³/ha). Prirastek ostaja na podobni ravni kot pred desetletjem (pri iglavcih 1,46 m³/ha/leto, pri listavcih 5,24 m³/ha/leto). Možni posek je od realiziranega večji za 1,32 m³/ha.

Preglednica 137 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	1.108,57	100,9	197,7	298,6	2,18	4,47	6,65	3,70	1,56	5,26
2013	1.138,92	70,8	243,9	314,7	1,27	5,50	6,77	3,18	2,44	5,61
2023	1.137,05	55,7	269,6	325,3	1,46	5,24	6,70	1,44	5,49	6,93

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V drevesni sestavi prevladuje bukev, ki svoj delež še povečuje. Zaradi preteklih ujm se delež smreke v drevesni sestavi še naprej znižuje. Ostale drevesne vrste svoje deleže ohranjajo na podobni ravni.

Preglednica 138 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	31,7	2,0	0,0	0,1	0,0	47,1	3,6	12,4	2,6	0,5
2013	20,5	1,8	0,1	0,1	0,0	55,1	3,8	15,0	3,0	0,6
2023	15,1	1,8	0,1	0,1	0,0	60,0	3,8	15,8	2,7	0,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

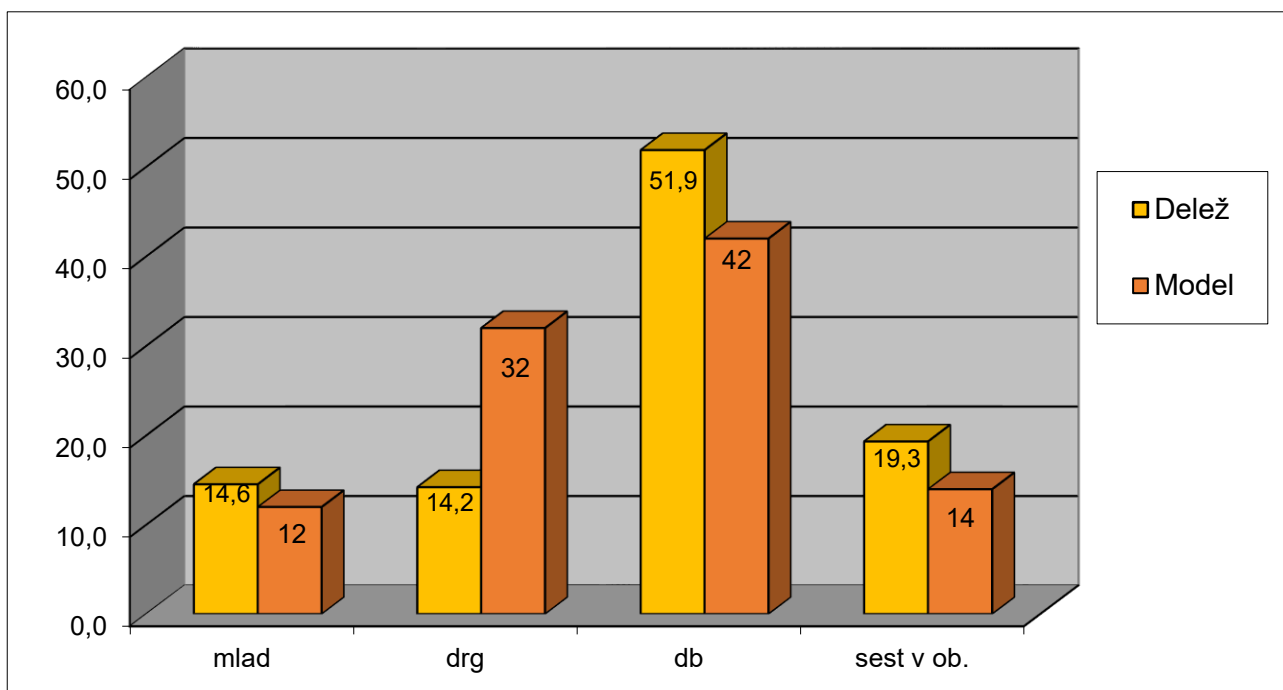
Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljaki ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz, prevladujejo debeljaki in sestoji v obnovi.

Najvišji je delež debeljakov 50,9 oz. 51,9 %, sestojev v obnovi je 17,8 oz. 19,3 %, drogovnjakov je 11,7 oz. 14,2 % ter mladovij 9,3 oz. 14,6 %. 9,6 % sestojev je bilo kartiranih kot skupinsko – gnezdasto raznomernih, 0,7 % pa kot pionirski gozdovi z grmišči. Iz primerjave korigiranih deležev

razvojnih faz z modelnimi vidimo, da je največje odstopanje pri drogovnjakih, ki jih je za 17,8 % premalo, medtem, ko je ostalih razvojnih faz nekoliko preveč (debeljakov za 9,9 %, sestojev v obnovi za 5,3 %, mladovij za 2,6 %).

Preglednica 139 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	105,47	9,3	14,6	17	12	136,45	2,6
Drogovnjak	133,38	11,7	14,2	45	32	363,86	-17,8
Debeljak	578,15	50,9	51,9	59	42	477,56	9,9
Sestoj v obnovi	202,10	17,8	19,3	20	14	159,19	5,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	109,51	9,6					
Pionirski gozd z grmišči	8,44	0,7					
Skupaj	1.137,05	100,0	100,0	140,0	100,0	1.137,05	

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 let	580	sm (15)	50-60 cm
				je (2)	60 cm
				bu (61)	55 cm
				hr (4)	60 cm
				pl. list. (15)	50-60 cm
Pomladitveni cilj				drugi list. (3)	40 cm
				sm (12)	
				je (2)	
				bu (70)	
				graden (2)	
				pl.list. (12)	
				drugi list. (2)	

Cilj so malopovršinsko do velikopovršinsko enomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 323 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha). Poudarjena je naravna obnova. Obnovljene površine naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v akumulaciji. Zastorno obnovo je treba začeti po semenskem letu pri čemer je treba izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. S končnimi poseki zaključiti obnovo najkasneje ko bo mladovje še v razvojni fazi mladja. Pri obnovi je treba spoštovati transportno mejo in tej prilagoditi prostorski razpored sečenj. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje listavcev na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Nego mladja izvesti leto po končnem poseku, pospešuje se plemenite listavce, zmanjšuje naj se delež smreke. V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, se lahko izvede le dovolj zgodnja nego letvenjaka z namenom pomoči plemenitim listavcem in jelki s poudarkom na stojnosti. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. V starejših debeljakih izvajati po potrebi le še šibkejša (svetlitvena) redčenja. Ohranjati je treba polnilni sloj zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in zaraščenosti z zelmi. Akumulacija prirastka v debeljakih v starosti nad 100 let. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljna drevesna vrsta je bukev. V bližini jelovo-bukovih rastišč je ciljna drevesna vrsta tudi jelka. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Potrebna je postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo in gorskim javorjem.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Pravočasna nega mlajših razvojnih faz za krepitev stojnosti, redčenja morajo biti pravočasna in dovolj močna, da zagotavljajo ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa ter sproščene krošnje. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo ni potrebna. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema

kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Takojšnja izdelava odlomljenih vrhačev smrek in poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane bukove sestoje, ki bi bili močno (nad 1/2 LZ) poškodovani po naravnih ujmah (zlasti v vetrolomih in žledu), naj se odločno uvede v naravno obnovo s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma tudi s posekom ostalega drevja, ki bi oviralo razvoj bukovega mladja.

Varstvo posebnih habitatov: Za naravna zatočišča se določi sestoje na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč z manj kvalitetnim drevjem in se jih izloči kot negovalno enoto (lahko tudi kot ekocelico). Kot naravno zatočišče se lahko izloči tudi skupino odraslega drevja v fazi debeljaka kjer ukrepanje v desetletju ni potrebno. Puščati je treba tudi debelejša drevesa z večjimi dupli. Ta drevesa lahko delno nadomestijo odmrlo biomaso. Delež odmrle biomase ohranjati okoli 3 % od LZ, saj je ta RGR pomemben habitat za vrste, ki so vezane na odmrli les listavcev, kot je npr.: belohrbti detel, hrošči (bukov kozliček).

Ukrepi

Preglednica 140 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	17,1	82,9	100,0
- ciljno %	17,3	82,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	55,7	269,6	325,3
- ciljna (m ³ /ha)	55,9	267,1	323,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,46	5,24	6,70
Možni posek (m ³ /ha)	14,4	54,8	69,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,44	5,49	6,93
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,9	20,4	21,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	98,8	104,7	103,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 141 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	4.155	6.648	2.797	0	0	2.801	16.400	25,9	99,1
	%	25,3	40,5	17,1	0,0	0,0	17,1	100,0		
Listavci	m³	19.780	40.617	1.470	0	0	532	62.400	20,4	104,7
	%	31,7	65,1	2,4	0,0	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m³	23.935	47.265	4.267	0	0	3.333	78.800	21,3	103,5
	%	30,4	60,0	5,4	0,0	0,0	4,2	100,0		

Preglednica 142 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	107,97	107,97
Priprava tal	ha	0,70	0,70
Sadnja	ha	0,70	0,70
Obžetev	ha	0,70	2,80
Nega mladja	ha	5,30	5,30
Nega gošče	ha	62,76	65,66
Nega letvenjaka	ha	75,55	78,15
Nega ml. Drogovnjaka	ha	20,77	20,77
Zaščita s premazom	ha	0,70	2,80
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	1,00
Naravni razvoj biotopov	ha	10,15	10,15
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00
Ostala varstvena dela	dni	1,80	1,80

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Gradnova belogabrovja - 01911

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Manjši del gozdov RGR leži v območju Natura 2000 (Kočevsko, Kompoljska jama – Potiskavec). Poleg lesnoproizvodne so izjemno poudarjene tudi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (gozdne jase, zaraščanja, grmišča, zimovališča, naravne vrednote, kaluže, mlake), hidrološka funkcija (jame in brezna), varovalna (območje velike popl. ogrož., pot. eroz. obm. - običajni zašč. ukrepi) ter funkcija varovanja naravnih vrednot (jame, izvir, naravni most).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 143 /D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Ime rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
8310	Jame, ki niso odprte za javnost		

STANJE GOZDOV

Površina RGR 01911 je 1.163,80 ha, prevladujejo zasebni gozdovi 98,4 %, državnih je 0,9 % in gozdov lokalnih skupnosti 0,7 %.

RGR skoraj v celoti obdaja Struško kotlino, predstavlja prehod iz negozdnih površin v gozdne na vzhodnem delu Dobropoljske kotline, porašča površine vzhodno od naselja Ponikve (ob železniški progi) ter nižje predele južneje od Male llove gore. Rastišče hrasta in gabra je pogojeno z nižjo lego, blago nagnjenimi, valovitimi tereni na globokih pokarbonatnih tleh na apnencu prekritih z ilovico.

Bližina vasi in naselij, lahka dostopnost terena se odražata v degradiranem stanju pretežno spremenjenih gozdov opisanega RGR. Mestoma močno izkoriščanje gozdov, v preteklosti prisotno steljarjenje ter prisotno zaraščanje opuščenih kmetijskih površin se odražajo v zgradbi gozda zato je uvrščanje v eno od razvojnih faz pogosto problematično. Skoraj tretjina sestojev je uvrščenih v skupinsko raznomerne sestoje.

a) Rastišče

Prevladujoči gozdni rastiščni tip je Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje, ki porašča 63,7 % RGR. 21,4 % razreda porašča Gradnovo bukovje na izpranih tleh. Ostali gozdni rastiščni tipi zavzemajo manj kot 15 % RGR. Povprečna proizvodna sposobnost rastišča je 10,8 m³/ha letno.

Preglednica 144 /D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
52110	Črnojelševje	7	0,35	0,0
54120	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	740,04	63,7
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	77,39	6,6
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	248,77	21,4
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	37,33	3,2
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	11	4,68	0,4
64104	Dinarsko jelovo bukovje z golščem	11	2,85	0,2
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	12,68	1,1
65110	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	1,49	0,1
71110	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	38,22	3,3
	Skupaj	10,80	1.163,80	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Prevladujejo večjepovršinski sestoji v razvojni fazi debeljaka, skoraj tretjina vseh sestojev je bila opisanih kot skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga razreda znaša 269,5 m³/ha in je najnižja v GGE. Iglavcev je 42,6 %, listavcev 57,4 % v LZ. Večino lesne zaloge iglavcev (50,9 %) predstavljajo drevesa debelejša od 40 cm. Debelinska razporeditev listavcev je ugodna. Skupni povprečni letni prirastek je 7,70 m³/ha/leto, 4,45 m³/ha pri iglavcih, 3,25 m³/ha pri listavcih.

Preglednica 145 /D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	9,0	18,1	22,0	21,8	29,1	114,9	42,6	4,45	57,8
Listavci	12,2	25,4	26,9	20,8	14,7	154,6	57,4	3,25	42,2
Skupaj	10,8	22,3	24,8	21,2	20,9	269,5	100,0	7,70	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladujeta smreka (39,0 %) in hrast (19,6 %). Z deležem hrasta je primerljiv tudi delež drugih trdih listavcev, predvsem belega gabra. Delež umetno vnešene smreke je petkrat višji od le tega v naravnem stanju in potrebna bodo desetletja, da se dejansko stanje približa naravnemu.

Preglednica 146 /D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	105,1	7,6	2,2	0,0	0,0	28,2	52,8	17,6	51,4	4,6
	%	39,0	2,8	0,8	0,0	0,0	10,5	19,6	6,5	19,1	1,7
Naravno stanje	m ³ /ha	19,7	1,6	0,0	0,0	0,0	75,2	99,4	24,8	49,0	0,0
	%	7,3	0,6	0,0	0,0	0,0	27,9	36,9	9,2	18,2	0,0

Ohranjenost gozdov

Zaradi smreke je glede na drevesno sestavo 79,2 % spremenjenih in le 20,8 % ohranjenih sestojev.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V mladovjih in drogovnjakih prevladujejo dobre zasnove, okrog četrtna je pomanjkljivih zasnov. Negovanost je v splošnem v vseh razvojnih fazah dobra, visok pa je tudi delež pomanjkljivo negovanih sestojev; v raznomernih sestojih je le teh več kot polovica. V mladovjih so močno zastopane vse vrste sklepov, medtem, ko v drogovnjakih prevladuje tesen sklep (54,1 %). Največ debeljakov je normalnega sklepa (38,0 %), visok delež pa je tudi rahlega (29,9 %) in vrzelastega do pretrganega sklepa (25,2 %). Razlog za to so predvsem debeljaki v katerih zaradi lubadarja izpada smreka.

Preglednica 147 /ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	49,22	3,8	64,6	25,9	5,7	0,0	68,3	31,7	0,0	34,0	26,1	18,0	21,9
Drogovnjak	63,79	0,0	55,3	28,6	16,1	7,5	52,5	40,0	0,0	54,1	23,2	21,4	1,3
Debeljak	589,79					11,7	52,6	35,7	0,0	6,9	38,0	29,9	25,2
Sestoj v obnovi	70,03					15,1	69,4	15,5	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	363,67					4,2	44,6	51,2	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	27,30	0,0	20,8	27,7	51,5								
Skupaj	1.163,80												

Kakovost drevja

V RGR je največ dreves dobre kakovosti (40,8 %), 26,3 % je dreves zadovoljive kakovosti, 19,9 % slabe, 11,7 % prav dobre in le 1,3 % odlične kakovosti. Iglavci so izrazito boljše kakovosti kot listavci.

Preglednica 148 /K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	364	3,3	22,3	55,1	16,8	2,5
Jelka	23	0,0	21,7	65,3	8,7	4,3
Bor	12	0,0	0,0	58,3	16,7	25,0
Bukev	117	0,0	6,0	41,9	34,2	17,9
Hrast	261	0,0	7,3	35,2	38,0	19,5
Pl. lst.	99	1,0	7,1	39,4	29,3	23,2
Dr. tr. lst.	135	0,0	0,0	8,9	23,0	68,1
Meh. lst.	8	0,0	0,0	12,5	50,0	37,5
Skupaj iglavci	399	3,0	21,6	55,8	16,3	3,3
Skupaj listavci	620	0,2	5,3	31,1	32,8	30,6
Skupaj	1.019	1,3	11,7	40,8	26,3	19,9

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost je bila opažena na 2,3 % dreves, največ na deblu in koreničniku (1,6 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 14,6 m³/ha, kar predstavlja 5,4 % na lesno zalogo.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je znašala 100,5 %, je pa tudi v tem RGR realizacija iglavcev preseгла načrtovani posek (141,0 %), kar se je kompenziralo z nižjim posekom listavcev (realizacija 65,8 %). Z izjemo nege mladja in varstva pred žuželkami so bila gojitvena in varstvena dela slabo realizirana.

Preglednica 149 /D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	24.000	33.846	141,0	65,1
LISTAVCI	28.000	18.422	65,8	35,4
Skupaj	52.000	52.268	100,5	100,5

Preglednica 150 /OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	124,38	5,90	4,7
Priprava tal	ha	3,35	0,80	23,9
Sadnja	ha	3,35	0,80	23,9
Obžetev	ha	16,95	0,50	2,9
Nega mladja	ha	14,67	28,65	195,3
Nega gošče	ha	29,68	4,30	14,5
Nega letvenjaka	ha	27,15	0,65	2,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	27,02	0,95	3,5
Zaščita s premazom	ha	9,65	0,20	2,1
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	40,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	18,50	3,30	17,8
Vzdrževanje gnezdnic	kos	9,00	0,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	3,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	16,01	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

V zadnjem desetletju se je zaradi krčitev in zarisa novega gozdnega roba površina RGR malo zmanjšala. Lesna zaloga znaša 269,5 m³/ha in se je v zadnjem obdobju povečala za 19,5 m³/ha. Lesna zaloga se je zvišala tako pri iglavcih (za 13,1 m³/ha) kot pri listavcih (za 6,3 m³/ha). Zvišal se je tudi letni prirastek, ki znaša 7,70 m³/ha/leto (4,45 m³/ha pri iglavcih, 3,25 m³/ha pri listavcih).

Preglednica 151 /GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2003 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	1.170,42	79,5	134,8	214,3	1,76	3,09	4,85	1,11	0,58	1,70
2013	1.170,91	101,8	148,3	250,0	3,95	2,84	6,79	2,89	1,57	4,46
2023	1.163,80	114,9	154,6	269,5	4,45	3,25	7,70	3,49	2,42	5,91

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež v preteklosti pospeševane smreke se zaradi vrsti mlajših razvojnih faz in visokih prirastkov še povečuje. Delež hrasta se zaradi sušenja zmanjšuje, delež plemenitih listavcev se počasi povečuje.

Preglednica 152 /D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	35,2	1,3	0,5	0,0	0,0	9,8	28,8	5,1	17,7	1,6
2013	37,7	2,0	1,0	0,0	0,0	10,8	21,9	5,2	19,4	2,0
2023	39,0	2,8	0,8	0,0	0,0	10,5	19,6	6,5	19,1	1,7

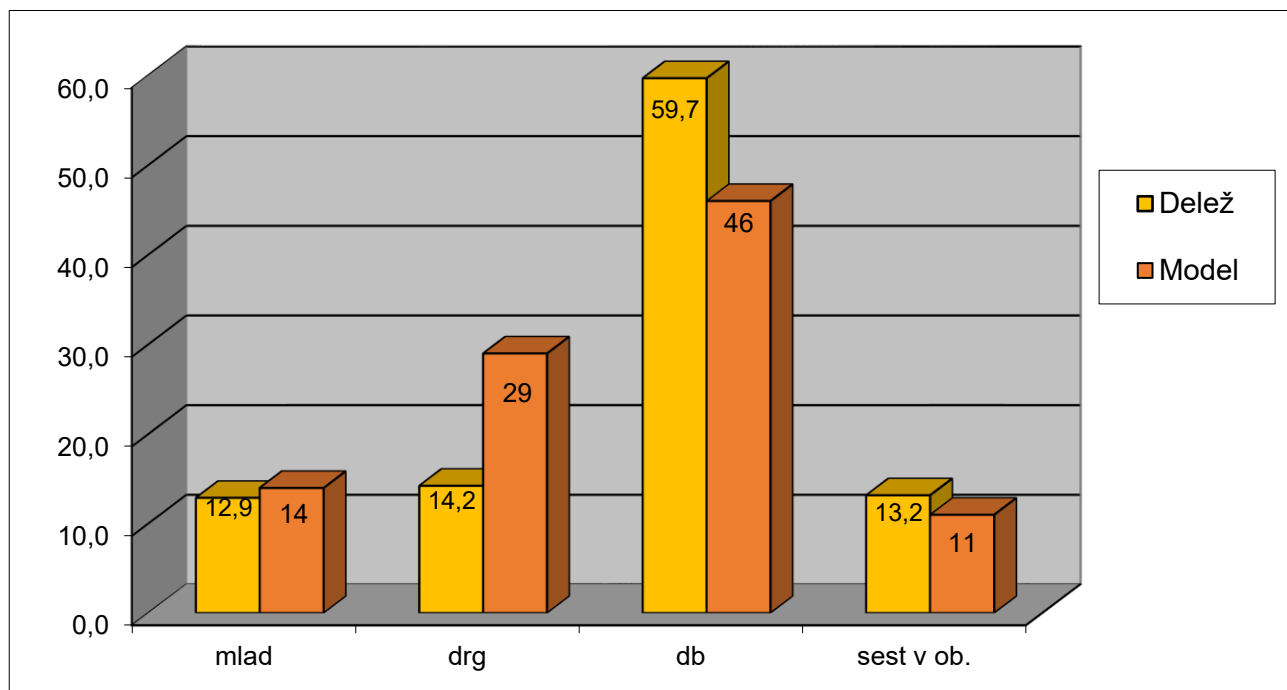
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Pri kartiranju sestojev - razvojnih faz smo s % ocenjevali tudi delež mladovja – predvsem gošč, ki jih zaradi malopovršinske prepletenosti v debeljakih ni moč posebej vrisati, a imajo vse možnosti za uspešno preraščanje. Podobno so z deležem osnovnih razvojnih faz (mld, dg, db, pom) razdeljeni tudi raznomerni sestoji. Navajamo kartirani in popravljeni delež razvojnih faz, prevladujejo debeljaki in raznomerni sestoji.

Najvišji je delež debeljakov 50,8 oz. 59,7 %, drogovnjakov je 5,5 oz. 14,2 %, sestojev v obnovi je 6,0 oz. 13,2 %, ter mladovij 4,2 oz. 12,9 %. Kar 31,2 % sestojev je bilo kartiranih kot skupinsko – gnezdasto raznomernih, 2,3 % pa kot pionirski gozdovi z grmišči. Iz primerjave korigiranih deležev razvojnih faz z modelnimi vidimo, da je največje odstopanje pri drogovnjakih, ki jih je za 14,8 % premalo, debeljakov pa je za 13,7 % preveč. Delež mladovij in sestojev v obnovi je blizu modelnim vrednostim.

Preglednica 153 /D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	49,22	4,2	12,9	20	14	162,93	-1,1
Drogovnjak	63,79	5,5	14,2	41	29	337,50	-14,8
Debeljak	589,79	50,8	59,7	64	46	535,35	13,7
Sestoj v obnovi	70,03	6,0	13,2	15	11	128,02	2,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	363,67	31,2					
Pionirski gozd z grmišči	27,30	2,3					
Skupaj	1.163,80	100,0	100,0	140,0	100,0	1.163,80	

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Osnova zastavljenim ciljem, usmeritvam in ukrepom so analize dosedanjega razvoja gozdov v GGE. Upoštevan pa je tudi širši okvir: GGN GGO Kočevje 2021–2030.

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska enomerna	Graden 140 let, bukev in plem. list. 100 let, iglavci 90 let, črna jelša 60 let, pom. doba do 15 let	550	sm (40)	50-60 cm
				je (2)	60 cm
				bor (1)	40 cm
				bu (12)	55 cm
				graden (18)	60 cm
				pl.list. (7)	50-60 cm
Pomladitveni cilj				drugi list. (20)	40 cm
				sm (20), bu (10) graden (40) pl.list. (15) drugi list. (15)	

Cilj so malopovršinsko enomerni sestoji s povprečno lesno zalogo 287 m³/ha. Ciljno obdobje je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Glavni način obnavljanja naj bodo zastorne sečnje na površinah med 0,5 in 2 ha. Ohranjene sestoje gradna in belega gabra z manjšo primesjo smreke se uvaja v obnovo po semenskem letu hrasta. Zaključek obnov naj bo hiter, praviloma z eno, izjemoma z dvema pomladitvenima sečnjama. Pri tem naj pomladek ne preraste razvojne faze mladja. V primeru puščanja prihranjencev morajo biti le-ti zaščiteni s polnilnim slojem belega gabra. Prednostno se uvaja v obnovo hrastove debeljake s slabimi sestojnimi zasnovami ter mešane smrekovo-hrastove debeljake starejše od 80 let, kjer ima smreka več kot 1/3 delež v lesni zalogi. V močno zasmrečenih sestojih se izvaja obnova v pomladitvenih jedrih s premerom od ene do dveh sestojnih višin. Pomladitvena jedra naj bodo manjša le v primeru močne razrasti zelišč. V jelševih sestojih naj bo obnova malopovršinska, pospešuje se vitalne jesene.

Nega gozdov: Nega mladovij z odstranjevanjem predvsem leske, robide, praproti ter košev z eno ali dvema ponovitvama, s poudarkom na pospeševanju hrasta in plemenitih listavcev. Redčenje drogovnjakov naj se izvaja praviloma enkrat v desetletju s puščanjem podstojne leske. V mlajših debeljakah naj bo osnovna usmeritev akumulacija lesne zaloge, po potrebi se izvaja le šibkejša (svetlitvena) redčenja. V sestojih starejših od 50 let, kjer ima smreka več kot 50 % delež v lesni zalogi, naj se izvaja močnejša premenilna redčenja v korist gradna, bukve, plemenitih in plodonosnih listavcev ter jelke. Na izpostavljenih legah se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste npr. lipi in topokrpi javor.

Drevesna sestava gozdov: Ciljne drevesne vrste so graden, ponekod tudi smreka (do 20-30 % LZ v končni podobi sestoja), lipa in lipovec, dob, na vznožjih pobočij je lahko večji delež bukve, gorskega javorja, velikega jesena, jelke, češnje ter mestoma plodonosnih vrst (brek, jerebika, drobnica). Na nižinskih poplavnih legah in ob vodotokih je ciljna drevesna vrsta črna jelša.

Premene sestojev: Sestoji v bližini naselij, v katerih se še vedno gospodari panjevske ali se »kmečko prebira«, naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov. V skorajda čistih sestojih belega gabra na dobrih rastiščih, z zelo močnimi poseki v okolici posameznih gradnovih in dobovih semenjakov, ustvariti ugodne razmere za naravno obnovo. Preostali del gabrovih sestojev se umika postopoma z robno sečnjo, slabše zasnove v mladju se spopolni s sadnjo gradna, doba, plemenitih listavcev, češnje in plodonosnih vrst.

Varstvo gozdov: Sprotno spremljanje razvoja hrastove pepelovke, spremljanje pojavljanja tujerodnih organizmov. Nadzorovati vitalnost velikega jesena in okuženost po jesenovem ožigu, evidentiranje ter ohranjanje odpornih dreves jesena. Stalen monitoring smrekovih podlubnikov, pravočasna sanitarna sečnja in popoln gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka), uporaba registriranih fungicidov za zatiranje hrastove pepelovke.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Mešane gradnovo-belogabrove sestoje, ki bi bili močno (nad 1/3 LZ) poškodovani po naravnih ujmah, naj se odločno uvede v naravno obnovo s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma tudi s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožal razvoj gradnovega mladja. Poseka se pasove, skupine in posamezne smreke znotraj mladovij ter skupine oslabele smrek. Na ogolelih površinah puščati semenjake hrastov, plemenitih listavcev ter plodonosnih vrst kot semenska baza in mesta za preže ujed, sov ter počivališča za zoohorne vrste. Odstranjevanje tujerodnih vrst, ki onemogočajo obnovo gozda.

Varstvo posebnih habitatov; Preprečevanje krčitev gozdov, ohranjanje gozdnih zaplat v kmetijski in urbani krajini, ohranjanje zadostnega deleža debelejšega, habitatnega in odmrlega drevja, vzdrževanje gozdnega roba. Na gozdnih robovih v 100 m pasu in v gozdnih otokih znotraj kmetijske krajine se pušča in ohranja čim več dreves z dupli.

Ukrepi

Preglednica 154 /D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	42,6	57,4	100,0
- ciljno %	43,3	56,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	114,9	154,6	269,5
- ciljna (m ³ /ha)	124,5	162,9	287,4
Prirastek (m ³ /ha)	4,45	3,25	7,70
Možni posek (m ³ /ha)	34,8	24,2	59,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,49	2,42	5,91
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	30,4	15,7	21,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	78,4	74,6	76,8
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 155 /MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	6.221	10.011	11.826	0	0	12.542	40.600	30,4	78,4
	%	15,3	24,7	29,1	0,0	0,0	30,9	100,0		
Listavci	m³	5.914	13.059	5.522	0	0	3.705	28.200	15,7	74,7
	%	21,0	46,3	19,6	0,0	0,0	13,1	100,0		
Skupaj	m³	12.135	23.070	17.348	0	0	16.247	68.800	21,9	76,8
	%	17,6	33,5	25,2	0,0	0,0	23,6	100,0		

Preglednica 156 /NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	146,16	147,76
Nega mladja	ha	6,35	6,35
Nega gošče	ha	38,25	39,95
Nega letvenjaka	ha	29,67	29,67
Nega ml. drogovnjaka	ha	21,56	21,56
Varstvo pred žuželkami	dni	25,00	25,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,60	9,25
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00
Ostala varstvena dela	dni	1,00	1,00

10 Literatura

- [1] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007).
- [2] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20).
- [3] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf..
- [4] Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US).
- [5] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Ur. l. RS, št. 89/08, 49/20.
- [6] Okoljsko poročilo za 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021–2030. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o..
- [7] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Ur. l. RS, št. 58/18..
- [8] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16..
- [9] Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09)..
- [10] Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Dobrepolje (2023-2032), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2022.
- [11] Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Dobrepolje, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, marec 2023).
- [12] Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1). 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg..
- [13] Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08, 46/14 - ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 - popr., 44/22 in 158/22).
- [14] Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 - ZGO-1, 115/06 - ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 - ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16).
- [15] Interna navodila za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. Zavod za gozdove Slovenije..
- [16] Območni gozdnogospodarski načrt za VI. GGO Kočevje, 2021-2030. ZGS OE Kočevje., 12.
- [17] Habitatni tipi Slovenije HTS 2004, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo - Agencija Republike Slovenije za okolje, 2004..

- [18] Bončina A., Robič D., 1998. Ocenjevanje spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti, BF, Odd. za gozdarstvo.
- [19] SiDG, 2023. Povprečne cene gozdnih sortimentov na kamionski cesti.
- [20] Krč J., Beguš J. 2011. Rastrska analiza odprtosti gozdov z gozdnimi cestami.
- [21] ZGS, 2014. Navodila za snemanje na stalnih vzorčnih ploskvah. Zavod za gozdove, Ljubljana..
- [22] ZGS, 2008. Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana..
- [23] Gozdnogospodarski načrti GGE Dobropolje..
- [24] Veselič, Ž. 2002. Optimalni modeli gozdov, Gozdarski vestnik, št. 10, str. 445-461..
- [25] Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)..
- [26] Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16)..
- [27] Geodetske karte. Geodetska uprava Republike Slovenije.
- [28] Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., 2012. Gozdarski vestnik, 70, 4, s. 195-214..
- [29] Register kulturne dediščine na e-naslovu http://giskd2s.situla.org/evrd_2012/vloga.aspx ter podatki o pravnih režimih: <http://evrd.situla.org>..
- [30] Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16)..
- [31] Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. Uradni list RS, št. 130/2004..
- [32] Atlas gozdnih tal Slovenije. Mihej Urbančič, Primož Simončič, Tomaž Prus, Lado Kutnar, 2005. Zveza gozdarskih društev Slovenije, Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije: 100 str..
- [33] Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Dobropolje (Ur. l. RS, št. 64/2000).
- [34] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20)..
- [35] Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18, 82/20, 3/22 – Zdeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10)..
- [36] Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-10)..
- [37] Usmeritve za gospodarjenje in načrtovanje ukrepov za varovalno in zaščitno funkcijo gozdov. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije..

11 Načrt so izdelali

Terenska dela z zbiranjem podatkov (opisi sestojev, meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, geodetska dela, ...) so bila opravljena v letu 2022.

Pri delu so sodelovali:

Opisi sestojev: Domen Češarek, mag. inž. gozd.
Benjamin Lipužič, mag. inž. gozd.
mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.
Andrej Vertelj, dipl. inž. gozd.
Tina Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.

Stalne vzorčne ploskve: Jure Gorše, dipl. inž. gozd., Jernej Đenadić, dipl. inž. gozd.,

Geodetska dela in priprava kart: Domen Češarek, mag. inž. gozd.

Obdelava podatkov: Domen Češarek, mag. inž. gozd.

Tekstni del so sestavili: Domen Češarek, Benjamin Lipužič, Miran Bartol (poglavja v zvezi z lovstvom, lovnogospodarsko funkcijo in živalskim svetom), Bojan Kocjan (poglavja v zvezi z gozdnimi prometnicami).

Nosilec izdelave načrta

Domen Češarek, mag. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.

v.d. Vodja ZGS OE Kočevje
Tina Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.

direktor ZGS
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Kočevje, 23. 5. 2023

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 Podrobne naravovarstvene smernice

Preglednica: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

ZA P. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GP N*	Stopnja poudarje nosti**	
						NV	BR
1	Podpeška jama	NS	Uradni list RS, št. 34/96	Veljajo varstveni režimi navedeni v 4. členu Odloka o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za naravne spomenike.	/	1	/
2	Svetoantonska jama	NS	Uradni list RS, št. 1/96	Veljajo varstveni režimi navedeni v 5. in 6. členu Odloka o razglasitvi Lipovega gaja pri Sv. Antonu za spomenik oblikovane narave.	/	1	/
3	Lipov gaj pri Sv. Antonu	SON			/	2	1

Opombe:

* - predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).

** - v stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje **funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti**.

Preglednica: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
763	Škornica	Izvir južno od Male Ilove Gore	NVLP	GEOMORF, HIDR	- V neposredni bližini naravne vrednote (v radiju 25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). - Ob rekonstrukciji vlake, ki poteka mimo izvira, naj se dela izvajajo na način, da se v izvirno kotanjo in njeno neposredno okolico ne posega. Morebitne širitve naj se izvaja v smeri stran od izvira. - Sečnih ostankov naj se ne odlaga v območje izvira.	2	/
1210	Rašica - požiralniki	Ponori potoka Rašice pri Ponikvah	NVDP	GEOMORF, HIDR	- Na območju ponorov Rašice naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). - Sečnih ostankov naj se ne odlaga v ponore. - Ob strugi Rašice in ponorih naj se ne skladišči lesa.	2	/
1762V	Veliki log pri Raščici	Močvirja in barja ob Robarici in Rašici	NVLP	HIDR, BOT, ZOOL	- Ohranja naj se avtohtono drevesno in grmovno vegetacijo ob potoku Rašica.	2	1
3506	Zdenska vas - lipov gaj	Nasad lip ob cerkvi sv. Antona nad Zdensko vasjo	NVLP	ONV, (DREV)	- Območje se zarašča z drevesno in grmovno vegetacijo. Zaželeno je čiščenje površine v smislu oblikovanja parkovne površine. Pri tem naj se ohranja debelejša lipova drevesa. - Sečnja in spravilo naj se izvajata na način, da se ne poškoduje lipovih dreves. - Gradnja novih gozdnih prometnic naj se znotraj naravne vrednote ne izvaja. Opomba: NV je zavarovana z odlokom.	2	1
3543	Krkovo	Ponikalnica na Dobropolju pri Kopoljah z mokrotnimi in suhimi travišči	NVLP	HIDR, EKOS	- V radiju 30 m od izvirov ponikalnice (izvir pri koči pri Koritu in izvira jama Žovkno) naj se ohranja raznomerna struktura gozdov. V tem območju naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). - Z namenom ohranjanja morfologije struge naj se morebitno prečenje struge ponikalnice pri vlačanju oz. spravilu lesa izvede čim bolj pravokotno na strugo. - Vodotok Krkovo in avtohtono obvodno drevesno in grmovno vegetacijo naj se ohranja.	2	2
4172	Stene Sv. Ane	Stene pod vrhom Male gore	NVLP	GEOMORF	- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje. - Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti	2	/

					izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.		
7036	Potiskavec - močvirja, barja in ponori	Močvirja, barja in ponori na Dobropolju pri Potiskavcu	NVLP	HIDR, GEOMORF, EKOS, ZOOL, BOT	Ohranja naj se posamezna avtohtona drevesa in skupine dreves ob ponorih. Opomba: NV je izven gozdnega prostora. Predlagamo, da se usmeritve za NV navedejo v poglavje 7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.	/	/
7219	Vodni dol	Korozijski vrtači na Plehu, vzhodno od Zdenske vasi	NVLP	GEOMORF	- Na območju vrtač naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). - Ob rekonstrukciji obstoječe vlake naj se ta izvaja tako, da ne bo prišlo do okrnitve izvira (brez nasipanje materiala v izvir). Izvir naj se ohrani v obstoječem stanju.	2	/
7579	Rekarca	Izviri in mlaka na Dobropolju pri Tržiču	NVLP	EKOS, HIDR	Ohranja naj se avtohtona obrežna vegetacija ob mlaki ter ob izviri. Opomba: NV je izven gozdnega prostora. Predlagamo, da se usmeritve za NV navedejo v poglavje 7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.	/	/
7589	Potiskavec - ponikalnica	Ponikalnica na Dobropolju pri Potiskavcu	NVLP	HIDR, EKOS, GEOMORF	Ohranja naj se pas avtohtone drevesne in grmovne vegetacije ob strugi ponikalnice.	1	/
7591	Rašica - suha struga	Suha struga Rašice vzhodno od Ponikev	NVLP	GEOMORF	- Z namenom ohranjanja morfologije suhe struge naj se prečenja suhe struge izvajajo čim bolj pravokotno. - V območju suhe struge naj se ne skladišči lesa in odlaga sečnih ostankov.	2	/
7925	Podpeč - tisa	Tisa v Podpeči	NVLP	DREV	- Zaželena je sprostitev krošnje tise z odstranitvijo konkurentov (bukve). - Sečnja in spravilo lesa naj se v neposredni bližini tise izvajata tako, da se je ne poškoduje. - Novih gozdnih prometnic naj se v radiju 25 m od debla tise ne gradi.	1	/
7926	Stara luža	Mlaka severno od Vidma	NVLP	EKOS	Ohranja naj se obrežno avtohtono drevesno in grmovno vegetacijo ob mlaki. Opomba: NV je izven gozdnega prostora. Predlagamo, da se usmeritve za NV navedejo v poglavje 7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.	/	/
7927V	Mlake pri Kompoljah	Mokrišča v Dobropoljski dolini	NVLP	ZOOL	Ohranja naj se gozdne otoke, posamezna avtohtona drevesa in skupine dreves v kmetijski krajini, predvsem ob vodotokih in ponorih.	2	2

					- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.		
7929	Četež pri Strugah - ponikalnica	Ponikalnica ob cesti v Četežu pri Strugah	NVLP	HIDR, GEOMORF	- V območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). - Sečnih ostankov naj se ne odlaga v izvire, ponore in strugo vodotoka.	2	/
80187	Kolenča vas - naravni most	Naravni most severovzhodno od Kolenče vasi v Dobrepoljski dolini	NVLP	GEOMORF	- Preko naravnega mostu naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture. - Preko naravnega mostu naj se ne izvaja spravila lesa.	1	/

Preglednica: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40017	Podpeška jama	Jama s stalnim tokom	/	2	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: - Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. - Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. - Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. - Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. - Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni
40025	Kompoljska jama	Jama občasni izvir ob stalnem toku	2	2	
40045	Tkavčja jama	Vodoravna jama	2	3	
40054	Potiskavška jama	Jama občasni izvir ob stalnem toku	2	2	
40080	Pokrito brezno	Jama s stalnim tokom	/	3	
40095	Podtaborska jama	Vodoravna jama	/	3	
40096	Tatrc	Vodoravna jama	2	2	
40127	Brezno v Mrzlih dolinah	Brezno	2	3	
40173	Spodnja Skednevnica	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
40387	Cvarova jama	Vodoravna jama	/	3	
40564	Vidmarca	Brezno občasni ponor	/	3	
40701	Brezno nad Gregorčkovim Lazom	Brezno	2	3	
40802	Brezno na gmajni	Brezno	2	3	
41016	Marketova jama	Jama občasni ponor ob občasnem toku	/	3	
41082	Brezno pri Kriviški okroglici	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
41599	Kraljica nad Podpečjo	Brezno	2	3	
41600	Mačkina jama	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
41673	Kraljiček	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
41701	Krviška Okroglica	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
41717	Zajčji grob	Brezno	/	3	
41725	Tumpčeva jama	Brezno	2	3	
41726	Jama Pod krajem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
41727	Osekova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
41728	Podsteljnična jama	Brezno	2	3	
41821	Peklova jama	Brezno	2	3	
41822	Gozdarjev dom	Vodoravna jama	2	3	
41823	Pavševo brezno	Brezno	2	3	
41864	Jama na Juntezovem lazu	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
42122	Gredelca	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
42124	Jama na Andrejčtovem delu	Brezno	2	3	
42129	Jama v Šolskem talu	Brezno	/	3	
42130	Jama v Miklavževem talu	Brezno	2	3	
42131	Jama v Bojčevem talu	Brezno	2	3	
42132	Jama v Srednjem talu	Brezno	2	3	
42137	Tkalčeva jama	Brezno	2	3	
42138	Jama pri Cesti	Brezno	/	3	
42139	Jama v železniškem useku	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
42143	Skrinjica	Brezno	2	3	
42144	Široka jama na Plehu	Brezno	2	3	
42191	Skednevnica	Vodoravna jama	2	3	
42208	Kačna jama	Brezno	2	3	
42211	Triska jama	Brezno/jama	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
42219	Brenčenka	Brezno	2	3	
42307	Medenov kevder	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
42308	Trznarjeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
42309	Mahorčkova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
42340	Požiralnik Raščice na Brdavsovem	Jama občasni ponor ob stalnem toku	/	3	
42370	Lazarjeva jama	Brezno	2	3	
42383	Brezno v mlinu	Brezno občasni izvir	/	3	
42384	Brezno pri mlinu	Jama občasni ponor	/	3	
42388	Jama pri studencu	Spodmol, kevdrč	2	3	
42389	Bacljeva jama	Brezno	2	3	
42391	Kraljica 1	Brezno	2	3	
42765	Kantetova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
43335	Kurje brezno	Brezno	2	3	
43644	Žovkno	Jama občasni izvir	2	3	
43645	Ciganska kajžica	Spodmol, kevdrč	2	3	
43881	Svetoantonska jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43898	Zelenka	Jama občasni izvir	2	3	
44326	Želkoča jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44327	Kavčja jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44362	Jerinova jama	Spodmol, kevdrč	2	3	
44425	Žegnana jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44426	Erjavčeva jama	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
44427	Hočevanjeva jama	Brezno	2	3	
44671	Gregčeva jama	Vodoravna jama	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
44693	Špelkna jama	Vodoravna jama	/	3	
44694	Kačja jama	Vodoravna jama	2	3	
44809	Brezno v strugi Raščice	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
44923	Brezno na Cavsovem travniku	Brezno	2	3	
44924	Cavsovo brezno	Brezno	2	3	
45332	Ravrihovo brezno	Brezno	2	3	
45334	Seleva jama	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45335	Gručmanova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45336	Štancerjevo brezno	Brezno	2	3	
45337	Martinčevo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45338	Kastelčeva jama	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45339	Brezno na Bidrhovi Sušici	Brezno	2	3	
45340	Mihlavžkova polšna na Planini	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45341	Bidrhova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45344	Pirčeva okroglica	Brezno	/	3	
45345	Trpinova jama	Vodoravna jama	2	3	
45346	Jama SLO	Spodmol, kevdrč	2	3	
45347	Žerinova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	/	3	
45447	Prelesnikova jama 2 nad Videmskim hribom	Brezno	2	3	
45448	Ovarija pri Jurkovi jami	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45552	Grda jama v Mali gori	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
45603	Pepljeva jama pri Planini	Brezno	2	3	
45680	Brinska jama 1 v smrekah	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45681	Brinska jama 2 pri krmišču	Brezno	2	3	
45682	Oblakova jama Pri Ponikvah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45683	Lukčeva jama pri Cesti	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45684	Lukatova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45685	Anžakova jama nad Cesto	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45686	Jama pod Puhovko	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45687	Lisična pri Predstrugah	Vodoravna jama	2	3	
45688	Podkrajaska jama pri Vidmu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45689	Strahova jama nad Cesto	Brezno	2	3	
45690	Jama 1 pri Jauhah	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45691	Jama 2 pri Jauhah	Brezno	2	3	
45692	Jama 3 pri Jauhah	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45693	Matičkova jama pri Jauhah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45694	Poldna jama pri Jauhah	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45695	Kastelčeva jama pri Hočevju	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45696	Brezno ob novi gozdni cesti	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45697	Tomaževka nad Zagorico	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
45698	Jama 1 v Starih Doleh	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
45699	Jama 2 v Starih Dolah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
45700	Brezno pri Hribu	Brezno	2	3	
46136	Rupenška jama	Jama z občasnim tokom	/	3	
46137	Brezno v Štihovih lazih	Brezno	2	3	
46138	Seleva Pojenka	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
46140	Brezno pod Debelim hribom	Brezno	2	3	
46141	Jauharsko brezno	Brezno	2	3	
46144	Jama v Ambroževem kotu	Spodmol, kevdrč	2	3	
46146	Brezno v Ambroževem talu	Brezno	2	3	
46149	Rpača	Vodoravna jama	/	3	
46181	Brezno pod Gozdarjem	Brezno	2	3	
46182	Brezno v izkopu	Brezno	/	3	
46496	Brezno pri Tisovcu	Brezno	2	3	
46509	Črnovrško brezno	Brezno	2	3	
46510	Gosposka jama	Spodmol, kevdrč	2	3	
46511	Jelenova kostnica	Brezno	2	3	
46669	Brezno v garaži na llovi gori	Poševno ali stopnjasto brezno	/	3	
46681	Žarinova jama v Štihti za starim kamnolomom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46682	Jama pri Brezjah	Brezno	2	3	
46683	Jama 5 za Videnskim hribom	Brezno	2	3	
46684	Jama 4 za Videnskim hribom	Brezno	2	3	
46685	Štancarjeva jama nad Videnskim hribom	Spodmol, kevdrč	2	3	
46686	Klinče brezno ob novem kamnolomu	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
46687	Jama pod Starim Gradom	Brezno	2	3	
46688	Anžičkovo brezno v Dulah	Brezno	2	3	
46689	Jama pri Jurjevi parceli	Brezno	2	3	
46690	Gorjupova jama pri Hočevju	Brezno	2	3	
46691	Medvedov brlog za skalnim vrhom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46693	Matkovo brezno nad DVZ	Brezno	2	3	
46694	Rotarjeva jama pri Kopoljah	Spodmol, kevdrč	2	3	
46695	Prelesnikova jama 3 na Videmskem hribu	Brezno	2	3	
46698	Zajčeva jama nad Podgoro	Brezno	2	3	
46699	Brezno v Cavsovem dulajem lazu pri Tisovcu	Brezno	2	3	
46700	Lcinovo brezno pri Tisovcu	Brezno	2	3	
46701	Rihtarjeva jama 1 nad Bruhanjo vasjo	Brezno	2	3	
46702	Rihtarjeva jama 2 nad Bruhanjo vasjo	Brezno	2	3	
46703	Malo brezno nad Janezkovo jamo pri cesti	Brezno	2	3	
46704	Brezno v vrtači nad Osekovo jamo pri Predstrugah	Brezno	2	3	
46705	Janezkova jama pri Cesti	Brezno	2	3	
46706	Brezno v Rbanovem kotu pri Tisovcu	Brezno	2	3	
46707	Brezno na Vičevki pri Hočevju	Brezno	2	3	
46708	Lazarjeva jama 2	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
46709	Brezno nad počivalno šibo	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
46710	Sprutova jama pod pleho	Brezno	2	3	
46711	Videmska jama nad Malo vasjo	Brezno	2	3	
46712	Mohorjev Kevdrc pri Predstrugah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
46713	Brezno pod Šentrumarjem	Brezno	2	3	
46714	Mihatovo brezno	Brezno	2	3	
47465	Udor pri Sv. Antonu	Brezno	/	3	
47748	Jama v F+ču	Spodmol, kevdrč	2	3	
47761	Mala jama na Ravnici	Vodoravna jama	2	3	
48037	Jama pod Jermanovim vrhom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
48136	Brezno pri Grdi jami	Brezno	2	3	
48506	Srečni Schramm	Poševno ali stopnjasto brezno	/	3	
48928	Španova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49038	Brezno Črni kamen	Brezno	2	3	
49523	Barbarino brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49544	Brezno pod vodovodom	Brezno	/	3	
49546	Brezno dno	Brezno	2	3	
49788	Lisičkino brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49789	Brezno pod Enčkovim hribom 1	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
49790	Brezno pod Enčkovim hribom 2	Brezno	2	3	
49791	Cavsova jama	Brezno	2	3	
49878	Železničarka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
49879	Brezno pod železniško traso	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUDARJ ENOSTI*	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
50281	Štrubeljev udor	Brezno	2	3	
50469	Kovačeva rupa	Brezno občasni ponor ob stalnem toku	/	2	
50712	Lukatovo brezno	Brezno	/	3	
51372	Ambroževa jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51376	Jama 7 pri Jauhah	Brezno	2	3	
51674	Brezno v Cerklanovkah	Brezno	2	3	

Opombe:

Številka režima vstopa pomeni: 2 - odprta jama z nadzorovanim vstopom, 3 - odprta jama s prostim vstopom.

Izven gozdnega prostora se nahajajo NV z naslednjimi identifikacijskimi številkami (presoja je izdelana na osnovi stare gozdne maske): 7036, 7579, 7926, 40017, 40080, 40095, 40387, 40564, 41016, 41717, 42124, 42138, 42340, 42383, 42384, 44693, 45344, 45347, 46136, 46149, 46182, 46669, 47465, 48506, 49544, 50469 in 50712.

* - V stolpcu STOPNJA POUDARJENOSTI je naveden predlog poudarjenosti stopnje **funkcije varovanja naravnih vrednot**.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15 ter sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018, 7/2019, sklep št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021) so:

- z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

Preglednica: Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
30125	Kompoljska jama	Pod Malo goro, na zahodnem robu suhega kraškega polja Dobropolje, se odpira vhod v 113 metrov dolgo in 10 metrov globoko Kompoljsko jamo. Od vhoda se nadaljuje v vodoravni rov z jezeri in pritočnim sifonskim jezerom. Voda se zadrži v jami tudi ob največji suši, ob visokih vodah pa iz jame teče potok, ki preplavlja Mlake in Struge, kjer ponikuje in podzemsko odteka proti Krki. V jami je bil najden proteus in nekatere druge jamske živali.	Upoštevajo naj se usmeritve podane v poglavju 5.2.1 pri posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za Natura 2000 območje SI3000207 Podpeška jama.

30131	Potiskavška jama	Na jugozahodnem robu suhega kraškega polja Dobrepolje pod Malo goro je vhod v 155 metrov dolgo in 10 metrov globoko Potiskavško jama. Vhod je lisičina v grušču in med podornimi bloki. Takoj za vhomom se vhodni rov razširi in se o razpoki med plastmi spusti proti jugu do vode. Od tod oteka proti zahodu okoli 150 metrov dolg vodoraven rov, ki je marsikje poplavljen. Jama je tipično nahajališče jamskega hrošča <i>Anophthalmus kertecsi suhensis</i> . Je tudi življenjski prostor proteusa.	
30132	Zelenka	Na robu suhega kraškega polja Dobrepolje se pod Malo goro severozahodno od Potiskavca odpira vhod v občasno izvirno jama Zelenka. Jama se odpira na začetku suhe struge. Skozi 0,5 metra širok vhod se jama nadaljuje med podornimi bloki 3 metre globoko. Iz jame občasno bruha voda. Je življenjski prostor proteusa.	
31100	Kočevsko	Dinarski kraški svet na jugovzhodu Slovenije, pokrit pretežno z ilirskim jelovo bukovim ter bukovim gozdom, je del največjega strnjene kompleksa gozdov v Sloveniji. Gre za hribovit svet, ki je razčlenjen z več globoko vrezanimi dolinami. Prevladujejo karbonatne kamnine, silikati se pojavljajo le izjemoma. Četrtno sveta je planotastega, sicer pa prevladuje strm teren. Pri Rakitni je na tektonsko močno pretrtem triasnem dolomitu nastalo plitvo kraško polje na nadmorski višini okoli 790 m. Manjše kraško polje, ki je občasno poplavljen, so tudi Ponikve južno od Preserja. Na uravnanih planotastih območjih so se razvile številne kraške oblike, predvsem vrtače in kraške jame, v katerih prebiva jamski hrošč drobnovratnik. V manj zakraselem dolomitnem svetu je razvita površinska rečna mreža z globoko vrezanimi dolinami. Višji svet, kjer prevladujejo jurski apnenci in dolomiti, pa je bolj zakrasel. Prevladujejo bukovo-jelovi in bukovo-gabrovi gozdovi, v katerih živijo številne vrste hroščev in netopirjev. Naravno ohranjeni potoki in obvodni habitati so habitat raka koščaka, dvoživk in kačjih pastirjev. Iška je	

		na svoji poti izpod Blok proti Ljubljanskemu barju v dolomite in apnenice vrezala izrazito sotesko. Tudi njen desni pritok Zala teče pred izlivom v Iško v strmi soteski. Zaradi intenzivne razgibanosti terena na tem območju najdemo zelo raznolike rastlinske združbe. Flora v strmih soteskah je izredno bogata in vsebuje več endemičnih in reliktnih vrst.	
37100	Podpeška jama	Sredi vasi Podpeč v Dobropolju se odpira 10 metrov širok in 5 metrov visok vhod v Podpeško jamo. Po 30 metrih večjega vhodnega rova se jama razcepi v dva kraka. V sklepnem sifonu levega rova (Bečki rov) najdemo človeško ribico. V Podpeški jami živijo tudi polž <i>Zospeum fraufeldi</i> , pajek <i>Troglohyphantes gracilis</i> in hrošč <i>Typholotrechus bilimeki arcuatus</i> . Poleg Postojnsko - planinskega jamskega sistema je edino znano nahajališče kopepodnega raka <i>Elaphoidella stammeri</i> in eno redkih nahajališč vrtinčarja <i>Dendrocoelum spelaeum</i> .	Upoštevajo naj se usmeritve podane v poglavju 5.2.1 pri posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za Natura 2000 območje SI3000207 Podpeška jama.
37500	Potiskavec	V južnem delu Dobropoljske doline izvira potok Rekarca, ki tvori obsežno mokrišče. Izviri in mlaka ob njem so obraščeni z značilno močvirsko vegetacijo. Močvirja, barja in ponori obsegajo osrednji in južni del doline, ki je ob visokih vodah poplavljen. Zakisani mokrotni travniki, trstišča in jelševja, ki pokrivajo Mlake, so rastišče mnogih redkih in ogroženih vrst rastlin. V zalitih depresijah je ohranjena močvirska vegetacija. Mokrišča so preletna postaja vodnih ptic. Pobočje, ki se strmo dviga nad poljem, je poraslo z gozdom. Gozdni robovi z bogato zaraslo zeliščno vegetacijo so življenjski prostor metulja črtastega medvedka. Kraško podzemlje s Kompoljsko jamo, Potiskavško jamo in Zelenko je bivališče človeške ribice.	Upoštevajo naj se usmeritve podane v poglavju 5.2.1 pri posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za Natura 2000 območje SI3000203 Kompoljska jama - Potiskavec.
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krmsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji	Smiselno naj se upoštevajo usmeritve podane v poglavju 5.2.1 pri posebnih varstvenih območjih.

	del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas. Najbolj razširjen gozdni habitatni tip v tem prostoru so Ilirsko - bukovi gozdovi. Poleg velikih zveri so najbolj razširjene živalske vrste vezane na gozdni in obgozdni prostor iz naslednjih skupin: netopirji, ptice, hrošči in metulji. Ker se osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri pretežno prekriva z osrednjim dinarskim krasom, so za ta prostor značilne tudi jamske živali iz kraškega podzemlja.	
--	---	--

Preglednica: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE DOBREPOLJE
SI3000203 Kopoljska jama - Potiskavec	POO	<u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *). <u>Dvoživka</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>). <u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000207 Podpeška jama	POO	<u>Dvoživka</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>). <u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000263 Kočevsko	POO	<u>Sesalci:</u> volk (<i>Canis lupus</i> *), rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *), ris (<i>Lynx lynx</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). <u>Dvoživka:</u>

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE DOBREPOLJE
		hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>). <u>Žuželke:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>*), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*), rogač (<i>Lucanus cervus</i>). <u>Mahovi:</u> <i>Dicranum viride</i>, <i>Buxbaumia viridis</i>. <u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Območje habitatne ga tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Veliko st cone znotraj POO (ha)	Veliko st cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000203 Kompoljsk a jama - Potiskavec : Celotno območje Natura 2000. Biološko pomembn e jame so: NV 40025 Kompoljsk a jama, 40096 Tatrc, 43898 Zelenka in 40054	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma	15.230 20.306	155 88	Stopnja ohranjenosti je odlična, splošna ocena stanja je odlična. Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju

	Potiskavška jama. <u>SI3000207 Podpeška jama:</u> Celotno območje Natura 2000. Biološko pomembna jama je NV 40080 Podpeška jama. <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celotno območje Natura 2000.	zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	106.789	368	je dobra, splošna ocena stanja je odlična. Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana. Jame na kraških poljih in kmetijskih zemljiščih so podvržene prekomerne mu onesnaženju z dušikom. Lažje dostopne jame so onesnažene z odpadki. (Vir: LIFE Kočevsko).
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V	57.322	361	Zaradi preštevilčne divjadi je še vedno problem v objedenosti iglavcev in listavcev. Pomlajevanje jelke in njeno prehajanje v višje višinske razrede je oteženo. V višjih višinskih razredih se nahaja pretežno bukovo mladje. (Vir: Popis objedenosti mladja, 2020).

		Sloveniji so najboljše ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevske gospodarnosti, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.			
--	--	--	--	--	--

Preglednica: Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
volk (<i>Canis lupus</i> *)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika	101.243	368	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.			
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetske bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjski prostora močno vpliva človek.	101.320	368	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna	101.223	368	Neugodno.

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	2000 območja.	količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeček volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.			
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadi gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	100.800	368	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je	Prebivalec velikih območij listnatih gozdov, predvsem ohranjeni dinarski jelovo-bukovi gozdovi, največkrat na nadmorski višini 300-900 m. Zatočišča:	100.800	368	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	prehranjevalni habitat.	drevesna dupla, kotišča. Prehranjevalni habitat: strukturno bogati bukovi in hrastovi gozdovi, z velikim deležem zrelih sestojev, razvita grmovna plast. Hrana: nočni metulji, košeninarji, hrošči.			območju razširjenosti.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko. Poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah. Za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	17.962	352	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s	36262	288	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	prehranjevalni habitat.	kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.			območju razširjenosti.
človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *)	<u>SI3000203</u> <u>Kompoljska jama - Potiskavec:</u> Jame in brezna znotraj Natura 2000 območja.	Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močerila je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	155	155	Vrsta je pogosta. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana.
	<u>SI3000207</u> <u>Podpeška jama:</u> Jame in brezna znotraj Natura 2000 območja.		88	88	Vrsta je stalno prisotna. Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija je (skoraj) izolirana.
	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Jame in brezna znotraj Natura 2000 območja.		11.611	233	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija je (skoraj) izolirana.
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene	106.789	368	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.			
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Odrasel osebki se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in	106.789	368	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogrožena uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.			
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Širše območje Grdega dola.	Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jih najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev, predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in štore. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost a vrsto puščanje hlodovine in cepanic znotraj območij kjer vrst živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja	37.265	20	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju.

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		osebke te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zarod pa seveda ob predelavi propade.			
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Listnati in mešani gozdovi znotraj Natura 2000 območja.	Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.	80.440	359	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.
škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	<u>SI3000263 Kočevsko:</u> Vrsta je bila najdena v oddelku 02202A, v	Vrsto najpogosteje najdemo pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka,	75.556	367	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
	sestoju z oznako T792.	jelka in bor). Ličinke in odrasle osebkke najdemo pod lubjem stoječih ali ležečih mrtvih dreves. Edini pogoj naj bi bila konstantna in vlažna mikroklima. V obeh fazah se vrsta prehranjuje predatorsko (ličinke kozličkov), ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim drobirjem. Vrsto ogroža prekomerno odstranjevanje starih, umirajočih dreves.			
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<u>SI3000203</u> <u>Kompoljska jama - Potiskavec:</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko</u> Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasami, gozdne ceste in poti.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive,	33	33	Vrsta je stalno prisotna. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkji hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.			
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Starejši sestoji listavcev, predvsem s prisotnostjo hrastov.	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.	76.091	358	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
mah <i>Buxbaumia viridis</i>	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Montanski pas, med 500 in 1500 m nadmorske višine, redko sega v kolinski pas.	Vrsta uspeva na razpadlih smrekovih štorih, v montanskem pasu, med 500 in 1500 m nadmorske višine, samo redko sega v kolinski pas.	78.267	367	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
mah <i>Dicranum viride</i>	SI3000263 <u>Kočevsko:</u> Montanski pas do 1000 m nadmorske višine, redko pa sega v kolinski pas pod 500 m nadmorske višine.	Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strnjenih listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazinicah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih v montanskem pasu do 1000 m n.m., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.m. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.	78.267	367	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.

Preglednica: Pregled varovanih objektov in območij kul. dediščine ter podrobne usmeritve

EID	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
-----	-----	-------	----------	-----------

1-11862	Čušperk - Arheološko najdišče Stari grad	arheološko najdišče		Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-21923	Mala vas v Dobropolju - Spomenik partizanski bolnišnici Javhe	dediščina	memorialna dediščina	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih delov, da ne bi prišlo do odloma in poškodb spomenika. Pred odstranjevanjem dreves je potrebno spomenik ustrezno zaščititi.
1-01760	Podgorica - Cerkev Rožnovenske Matere božje	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-01760	Podgorica - Cerkev Rožnovenske Matere božje	vplivno območje		Potrebno je vzdrževanje gozda na južni strani cerkve.
1-01763	Podpeč v Dobropolju - Cerkev sv. Martina	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-01763	Podpeč v Dobropolju - Cerkev sv. Martina	vplivno območje		Potrebno je vzdrževanje gozda na zahodni in severni strani cerkve.
1-16207	Podpeč v Dobropolju - Rimsko grobišče Sela	arheološko najdišče		Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
1-21507	Podpeč v Dobropolju - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba na zahodni strani vasi. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-16754	Podtabor - Lovšinova kapelica	dediščina	stavbna dediščina	Okolico kapelice je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb kapelice.
1-22158	Podtabor - Spomenik tigrovcem na Mali gori	dediščina	memorialna dediščina	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih delov, da ne bi prišlo do odloma in poškodb spomenika. Pred odstranjevanjem dreves je potrebno spomenik ustrezno zaščititi.
1-00559	Ponikve v Dobropolju - Domačija Gačnik	dediščina	stavbna dediščina	Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba zaradi ohranjanja funkcije prostora domačije. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-16755	Rapljevo - Kapelica Marije zavetnice s plaščem	dediščina	stavbna dediščina	Okolico kapelice je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb kapelice.
1-16204	Vodice v Dobropolju - Gomilno grobišče	arheološko najdišče		Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
1- 11897	Vodice v Dobropolju - Višinska naselbina Limberk	arheološko najdišče		Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli

				posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE LJ.
1-11368	Zdenska vas - Lipov gaj pri cerkvi sv. Antona	spomenik		Poleg upoštevanja varstvenega režima iz Odloka o razglasitvi (Ur.l. RS št. 1/96) je potrebno redno vzdrževanje gozdnega prostora.
1-11368	Zdenska vas - Lipov gaj pri cerkvi sv. Antona	vplivno območje		Potrebno je redno vzdrževanje gozdnega prostora.

12.1.2 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	7.027,94	603,90	31,56	7.663,40
Delež (%)	91,71	7,88	0,41	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	688,64	134,9	236,6	371,4	2,62	6,26	8,89	21,9	21,7	21,8	91,0
01121-Jelova bukovja na plitvih tleh	225,49	104,4	235,7	340,1	2,67	5,25	7,92	22,1	21,1	21,4	91,9
01201-Podgorska gradnova bukovja	3.820,43	50,1	233,3	283,4	1,83	4,77	6,60	27,1	17,8	19,5	83,6
01205-Podgorska gradnova bukovja - z	326,75	142,0	170,7	312,7	3,54	4,27	7,81	34,7	20,4	26,9	107,7
01301-Podgorska bukovja	301,24	74,9	198,0	272,9	2,01	4,26	6,27	23,5	22,8	23,0	100,0
01401-Gorska bukovja	1.137,05	55,7	269,6	325,3	1,46	5,24	6,70	25,9	20,4	21,3	103,5
01911-Gradnova belogabrovja	1.163,80	114,9	154,6	269,5	4,45	3,25	7,70	30,4	15,7	21,9	76,8
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	7.663,40	74,9	223,1	297,9	2,35	4,72	7,07	27,1	18,8	20,9	88,1
Skupaj vsi gozdovi	7.663,40	74,9	223,1	297,9	2,35	4,72	7,07	27,1	18,8	20,9	88,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	563,75	7,4						
Drogovnjak	887,87	11,6	6,60	0,7	0,0	67,6	22,0	10,4
Debeljak	3.939,43	51,3	294,41	7,5	0,3	77,5	19,2	3,0
Sestoj v obnovi	924,63	12,1	346,96	37,5	6,7	64,9	21,9	6,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.279,53	16,7	221,22	17,3	4,3	39,1	52,9	3,7
Pionirski gozd z grmišči	68,19	0,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	7.663,40	100,0	869,19	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	563,75	30,9	41,4	21,2	6,5	18,0	54,5	27,2	0,3	47,6	21,7	9,4	21,3
Drogovnjak	887,87	13,5	53,3	17,9	15,3	21,0	49,0	29,5	0,5	64,5	23,9	9,0	2,6
Debeljak	3.939,43					25,7	53,5	20,8	0,0	12,8	57,1	21,2	8,9
Sestoj v obnovi	924,63					23,0	72,1	4,9	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.279,53					2,3	62,3	35,4	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	68,19	0,0	24,7	25,8	49,5								
Skupaj	7.663,40												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	8,8	14,6	22,1	23,4	31,1	20,3	60,6
Jelka	3,4	9,1	14,4	23,4	49,7	4,5	13,3
Bor	9,5	16,4	22,9	22,8	28,4	0,3	0,8
Macesen	5,3	11,5	17,2	24,1	41,9	0,1	0,2
Ostali igl.	0,0	7,7	32,8	25,8	33,7	0,0	0,0
Bukev	8,8	20,7	27,9	24,4	18,2	41,8	124,5
Hrast	11,3	24,3	29,1	21,8	13,5	12,6	37,6
Pl. lst.	8,5	18,9	26,2	25,2	21,2	8,1	24,2
Dr. tr. lst.	12,2	25,3	28,5	20,9	13,1	11,7	34,8
Meh. lst.	16,0	27,0	26,5	18,4	12,1	0,6	1,9
Iglavci	7,9	13,7	20,7	23,4	34,3	25,1	74,9
Listavci	9,8	21,9	28,0	23,4	16,9	74,9	223,1
Skupaj	9,3	19,8	26,2	23,4	21,3	100,0	297,9

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	8,8	14,6	22,1	23,4	31,1	20,3	60,6
Jelka	3,4	9,1	14,4	23,4	49,7	4,5	13,3
Bor	9,5	16,4	22,9	22,8	28,4	0,3	0,8
Macesen	5,3	11,5	17,2	24,1	41,9	0,1	0,2
Ostali igl.	0,0	7,7	32,8	25,8	33,7	0,0	0,0
Bukev	8,8	20,7	27,9	24,4	18,2	41,8	124,5
Hrast	11,3	24,3	29,1	21,8	13,5	12,6	37,6
Pl. lst.	8,5	18,9	26,2	25,2	21,2	8,1	24,2
Dr. tr. lst.	12,2	25,3	28,5	20,9	13,1	11,7	34,8
Meh. lst.	16,0	27,0	26,5	18,4	12,1	0,6	1,9
Iglavci	7,9	13,7	20,7	23,4	34,3	25,1	74,9
Listavci	9,8	21,9	28,0	23,4	16,9	74,9	223,1
Skupaj	9,3	19,8	26,2	23,4	21,3	100,0	297,9

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,54	0,51	0,51	0,41	0,38	33,2	2,35
Listavci	1,03	1,32	1,18	0,78	0,40	66,8	4,72
Skupaj	1,57	1,83	1,69	1,19	0,78	100,0	7,07

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,54	0,51	0,51	0,41	0,38	33,2	2,35
Listavci	1,03	1,32	1,18	0,78	0,40	66,8	4,72
Skupaj	1,57	1,83	1,69	1,19	0,78	100,0	7,07

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	155.700	27,1											
Listavci	321.300	18,8											
Skupaj	477.000	20,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	759,21	764,81											
Priprava tal	ha	15,20	15,20											
Sadnja	ha	14,90	14,90											
Obžetev	ha	14,20	56,80											
Nega mladja	ha	52,10	52,10											
Nega gošče	ha	335,74	347,14											
Nega letvenjaka	ha	442,29	449,13											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	205,38	205,97											
Varstvo pred žuželkami	dni	70,00	70,00											
Zaščita s premazom	ha	14,20	56,80											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	50,00	50,00											
Vzdrževanje travinj	ha	10,40	95,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	2,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	45,86	45,86											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	56,00	56,00											
Postavitev gnezdnic	kos	15,00	15,00											
Ostala varstvena dela	dni	39,30	39,30											

12.1.3 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	642,02	46,62	0,00	688,64
Delež (%)	93,2	6,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	4,3	5,7	14,5	22,3	53,2	11,4	42,4
Jelka	1,3	5,3	9,0	24,0	60,4	24,6	91,4
Bor	0,0	6,2	9,4	25,0	59,4	0,0	0,1
Macesen	1,3	3,4	8,7	25,7	60,9	0,2	0,9
Bukev	5,4	11,0	17,6	29,4	36,6	47,1	174,7
Hrast	6,1	12,1	18,2	30,3	33,3	0,0	0,0
Pl. Ist.	5,8	10,9	17,6	29,2	36,5	16,6	61,5
Dr. tr. Ist.	6,2	10,2	16,4	29,7	37,5	0,1	0,3
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	2,3	5,4	10,7	23,5	58,1	36,3	134,9
Listavci	5,5	11,0	17,6	29,4	36,5	63,7	236,6
Skupaj	4,3	9,0	15,1	27,2	44,4	100,0	371,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,24	0,31	0,41	0,64	1,01	29,5	2,62
Listavci	0,89	1,09	1,25	1,62	1,41	70,5	6,26
Skupaj	1,13	1,40	1,66	2,26	2,42	100,0	8,88

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	589,93	85,7	98,71	14,3	0,00	0,0	0,00	0,0	688,64	100,0
Skupaj vsi gozdovi	589,93	85,7	98,71	14,3	0,00	0,0	0,00	0,0	688,64	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	2,3	2,5	4,8	1,8	5,3	7,1	4,1	7,8	11,9	4,5
30 - 49 cm	0,2	0,2	0,4	0,0	0,4	0,4	0,2	0,6	0,8	1,5
50 in več cm	0,7	0,2	0,9	0,0	0,0	0,0	0,7	0,2	0,9	3,8
Skupaj	3,2	2,9	6,1	1,8	5,7	7,5	5,0	8,6	13,6	9,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	94,85	13,8						
Drogovnjak	40,57	5,9	0,48	1,2	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	442,48	64,3	30,75	6,9	0,7	88,7	10,6	0,0
Sestoj v obnovi	100,85	14,6	38,51	38,2	1,0	77,2	21,8	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	9,89	1,4	1,68	17,0	6,0	0,0	94,0	0,0
Skupaj	688,64	100,0	71,42	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	3,48	6,16	0,00	0,00	0,00	56,74	0,00	4,72	0,31	0,01	71,42
%	0,59	1,04	0,00	0,00	0,00	9,56	0,00	0,79	0,05	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	72	0,0	25,0	56,9	18,1	0,0
Jelka	174	0,0	24,7	57,0	17,2	1,1
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	329	0,0	18,2	35,6	35,3	10,9
Hrast	5	0,0	0,0	0,0	40,0	60,0
Pl. Ist.	144	1,4	25,7	39,6	26,4	6,9
Dr. tr. Ist.	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Skupaj iglavci	247	0,0	24,7	57,1	17,4	0,8
Skupaj listavci	480	0,4	20,2	36,3	32,7	10,4
Skupaj	727	0,3	21,7	43,3	27,5	7,2

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,2
Veje	0,2
Osutost	0,0
Skupaj	4,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	22.715	34.929	153,8	65,7
LISTAVCI	30.415	23.679	77,9	44,6
Skupaj	53.130	58.609	110,3	110,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	16,4	35,3	3,6
Jelka	43,2	28,2	9,4
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	9,4	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	30,7	16,5	6,7
Hrast	0,1	372,6	0,0
Pl. Ist.	9,4	13,0	2,1
Dr. tr. Ist.	0,2	21,7	0,0
Meh. Ist.	0,0	20,6	0,0
Skupaj iglavci	59,6	29,8	13,0
Skupaj listavci	40,4	15,6	8,8
Skupaj	100,0	21,7	21,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	9,5	8,7	20,3	25,2	27,0	24,1	41,1
Listavci	9,2	11,6	11,1	11,6	14,4	12,1	26,8
Skupaj	9,2	10,7	13,8	16,8	22,0	17,3	67,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	12,7	36,0	0,0	0,1	0,0	35,7	0,1	15,4	0,0	0,0
2013	10,1	33,3	0,0	0,1	0,0	40,5	0,0	15,8	0,2	0,0
2023	11,4	24,6	0,0	0,2	0,0	47,1	0,0	16,6	0,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	20.300	21,9											
Listavci	35.400	21,7											
Skupaj	55.700	21,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	82,51	82,51											
Nega mladja	ha	7,16	7,16											
Nega gošče	ha	47,67	47,67											
Nega letvenjaka	ha	71,08	72,08											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	25,04	25,63											
Vzdrževanje travinj	ha	0,55	5,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	1,82	1,82											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00											

Rastičnogojitveni razred: Jelova bukovja na plitvih tleh - 01121*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	108,09	117,24	0,16	225,49
Delež (%)	47,9	52,0	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,9	20,1	24,6	16,6	31,8	10,5	35,7
Jelka	5,8	18,2	23,9	18,7	33,4	20,0	68,1
Macesen	4,9	18,3	24,8	16,8	35,2	0,2	0,6
Bukev	5,8	14,5	21,5	23,8	34,4	51,1	174,1
Pl. Ist.	6,9	16,1	22,6	23,8	30,6	16,4	55,7
Dr. tr. Ist.	8,3	18,6	24,8	23,5	24,8	1,7	5,6
Meh. Ist.	8,4	10,1	31,0	30,3	20,2	0,1	0,3
Iglavci	6,2	18,9	24,1	18,0	32,8	30,7	104,4
Listavci	6,2	15,0	21,9	23,8	33,1	69,3	235,7
Skupaj	6,2	16,2	22,6	22,0	33,0	100,0	340,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,48	0,78	0,65	0,35	0,41	33,7	2,67
Listavci	0,96	1,25	1,20	0,96	0,87	66,3	5,25
Skupaj	1,44	2,03	1,85	1,31	1,28	100,0	7,92

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	216,85	96,2	8,64	3,8	0,00	0,0	0,00	0,0	225,49	100,0
Skupaj vsi gozdovi	216,85	96,2	8,64	3,8	0,00	0,0	0,00	0,0	225,49	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	7,2	5,1	12,3	3,1	8,2	11,3	10,3	13,3	23,6	8,4
30 - 49 cm	3,6	1,0	4,6	0,5	1,0	1,5	4,1	2,0	6,1	12,5
50 in več cm	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5	1,0	4,2
Skupaj	11,3	6,1	17,4	3,6	9,7	13,3	14,9	15,8	30,7	25,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	7,21	3,2							
Drogovnjak	10,75	4,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	129,38	57,3	4,62	3,6	12,1	38,7	49,2	0,0	
Sestoj v obnovi	29,94	13,3	11,34	37,9	19,0	69,3	6,5	5,2	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	48,21	21,4	9,53	19,8	63,6	36,4	0,0	0,0	
Skupaj	225,49	100,0	25,49	11,3	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,01	5,27	0,00	0,00	0,00	16,76	0,00	2,45	0,00	0,00	25,49
%	0,46	2,41	0,00	0,00	0,00	7,68	0,00	1,12	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	21	0,0	4,8	61,9	33,3	0,0
Jelka	44	0,0	6,8	43,2	45,5	4,5
Macesen	7	0,0	0,0	0,0	71,4	28,6
Bukev	132	0,0	9,1	32,6	29,5	28,8
Pl. Ist.	48	0,0	10,4	39,6	33,3	16,7
Dr. tr. Ist.	4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	72	0,0	5,6	44,4	44,4	5,6
Skupaj listavci	184	0,0	9,2	33,7	29,9	27,2
Skupaj	256	0,0	8,2	36,7	34,0	21,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,5
Veje	0,2
Osutost	0,2
Skupaj	2,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	5.000	6.689	133,8	53,5
LISTAVCI	7.500	4.649	62,0	37,2
Skupaj	12.500	11.338	90,7	90,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	10,3	15,2	1,5
Jelka	48,8	25,3	7,2
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	26,6	9,0	4,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	11,4	11,0	1,7
Dr. tr. Ist.	2,9	22,5	0,4
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	59,0	22,7	8,8
Skupaj listavci	41,0	9,9	6,1
Skupaj	100,0	14,9	14,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	11,0	10,3	16,7	25,3	22,2	19,2	25,3
Listavci	10,4	11,7	8,8	5,4	7,2	8,1	16,8
Skupaj	10,6	11,1	10,8	10,4	15,6	12,4	42,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	7,6	30,7	0,0	0,0	0,0	39,6	0,0	20,5	1,6	0,0
2013	10,0	28,7	0,0	0,0	0,0	43,9	0,0	15,5	1,9	0,0
2023	10,5	20,0	0,0	0,2	0,0	51,1	0,0	16,4	1,7	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	5.200	22,1											
Listavci	11.200	21,1											
Skupaj	16.400	21,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	24,15	24,15											
Nega mladja	ha	2,00	2,00											
Nega gošče	ha	11,94	11,94											
Nega letvenjaka	ha	9,55	9,55											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,50	4,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	2,89	2,89											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - 01201*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.751,23	52,23	16,97	3.820,43
Delež (%)	98,2	1,4	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	11,8	15,5	24,6	23,6	24,5	16,8	47,5
Jelka	10,4	15,3	24,0	23,7	26,6	0,6	1,6
Bor	11,1	15,9	24,4	23,5	25,1	0,3	0,9
Macesen	16,5	21,7	27,4	19,9	14,5	0,0	0,1
Bukev	10,0	24,2	30,0	22,2	13,6	42,7	121,1
Hrast	10,8	24,2	29,6	22,2	13,2	18,4	52,1
Pl. Ist.	10,1	24,5	30,0	22,0	13,4	3,6	10,3
Dr. tr. Ist.	11,6	24,8	29,4	21,4	12,8	17,0	48,1
Meh. Ist.	16,2	27,6	27,2	18,2	10,8	0,6	1,8
Iglavci	11,7	15,5	24,7	23,6	24,5	17,7	50,1
Listavci	10,6	24,4	29,7	22,0	13,3	82,3	233,3
Skupaj	10,8	22,8	28,8	22,3	15,3	100,0	283,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,52	0,39	0,42	0,30	0,21	27,7	1,83
Listavci	1,08	1,46	1,24	0,70	0,29	72,3	4,77
Skupaj	1,60	1,85	1,66	1,00	0,50	100,0	6,60

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.756,38	72,1	961,47	25,2	102,58	2,7	0,00	0,0	3.820,43	100,0
Skupaj vsi gozdovi	2.756,38	72,1	961,47	25,2	102,58	2,7	0,00	0,0	3.820,43	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	1,0	8,2	9,2	1,2	6,9	8,1	2,2	15,1	17,3	7,1
30 - 49 cm	0,2	1,7	1,9	0,0	0,6	0,6	0,2	2,3	2,5	4,9
50 in več cm	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0	0,3	0,3	1,0
Skupaj	1,2	10,0	11,2	1,2	7,7	8,9	2,4	17,7	20,1	13,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	233,65	6,1						
Drogovnjak	544,55	14,3	4,36	0,8	0,0	50,9	33,3	15,8
Debeljak	1.913,13	50,1	140,54	7,3	0,0	73,7	23,7	2,6
Sestoj v obnovi	377,45	9,9	139,01	36,8	5,2	66,6	21,2	7,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	719,20	18,8	128,73	17,9	2,5	39,1	52,4	6,0
Pionirski gozd z grmišči	32,45	0,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.820,43	100,0	412,64	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	103,53	3,40	0,00	0,00	0,00	236,94	15,47	12,88	39,49	0,93	412,64
%	2,89	0,09	0,00	0,00	0,00	6,61	0,43	0,36	1,10	0,03	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	585	1,7	22,4	55,1	18,1	2,7
Jelka	7	0,0	14,3	57,1	28,6	0,0
Bor	28	0,0	14,3	53,5	28,6	3,6
Bukev	1.597	1,5	16,2	41,2	30,1	11,0
Hrast	854	0,5	8,2	37,4	35,5	18,4
Pl. Ist.	164	2,4	19,5	42,8	26,2	9,1
Dr. tr. Ist.	454	0,0	0,2	13,0	34,4	52,4
Meh. Ist.	9	0,0	0,0	0,0	55,6	44,4
Skupaj iglavci	620	1,6	21,9	55,1	18,7	2,7
Skupaj listavci	3.078	1,0	11,7	36,1	32,1	19,1
Skupaj	3.698	1,1	13,4	39,2	29,9	16,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,9
Veje	1,0
Osutost	0,2
Skupaj	3,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	44.755	81.308	181,7	41,1
LISTAVCI	153.245	101.053	65,9	51,0
Skupaj	198.000	182.362	92,1	92,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	44,2	39,8	7,6
Jelka	0,2	13,7	0,0
Bor	0,3	13,2	0,0
Macesen	0,0	14,5	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	33,4	14,2	5,7
Hrast	12,7	11,3	2,2
Pl. Ist.	1,2	6,6	0,2
Dr. tr. Ist.	7,4	7,6	1,3
Meh. Ist.	0,6	14,4	0,1
Skupaj iglavci	44,6	39,0	7,7
Skupaj listavci	55,4	11,8	9,5
Skupaj	100,0	17,2	17,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	8,6	19,3	32,7	36,8	40,3	31,2	17,0
Listavci	4,3	7,8	9,2	12,0	13,2	9,1	20,4
Skupaj	4,9	9,4	13,4	18,3	22,0	13,5	37,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	21,0	0,5	0,3	0,0	0,0	37,7	21,8	3,4	14,4	0,9
2013	19,1	0,2	0,3	0,0	0,0	40,3	19,4	3,3	16,7	0,7
2023	16,8	0,6	0,3	0,0	0,0	42,7	18,4	3,6	17,0	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	51.800	27,1											
Listavci	159.100	17,8											
Skupaj	210.900	19,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	337,82	341,82											
Priprava tal	ha	6,50	6,50											
Sadnja	ha	6,20	6,20											
Obžetev	ha	5,50	22,00											
Nega mladja	ha	24,09	24,09											
Nega gošče	ha	125,67	132,47											
Nega letvenjaka	ha	208,93	212,17											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	118,45	118,45											
Varstvo pred žuželkami	dni	10,00	10,00											
Zaščita s premazom	ha	5,50	22,00											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	50,00	50,00											
Vzdrževanje travinj	ha	7,70	74,75											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	1,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	20,02	20,02											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00											
Postavitev gnezdnic	kos	15,00	15,00											
Ostala varstvena dela	dni	15,30	15,30											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena - 01205*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	326,63	0,05	0,07	326,75
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	4,4	7,9	17,5	25,7	44,5	44,4	138,5
Jelka	2,5	7,2	18,0	29,3	43,0	1,0	3,3
Bor	2,7	10,8	18,9	32,3	35,3	0,1	0,3
Bukev	8,0	24,7	30,3	25,6	11,4	32,6	102,1
Hrast	12,6	26,5	29,7	19,4	11,8	11,4	35,7
Pl. Ist.	9,6	25,5	30,3	23,3	11,3	5,2	16,2
Dr. tr. Ist.	11,8	26,2	29,2	19,7	13,1	5,3	16,6
Meh. Ist.	16,3	29,4	30,7	15,8	7,8	0,0	0,1
Iglavci	4,4	7,8	17,5	25,8	44,5	45,4	142,0
Listavci	9,5	25,3	30,1	23,5	11,6	54,6	170,7
Skupaj	7,2	17,4	24,4	24,5	26,5	100,0	312,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,41	0,46	0,74	0,86	1,06	45,3	3,54
Listavci	0,90	1,39	1,12	0,66	0,20	54,7	4,27
Skupaj	1,31	1,85	1,86	1,52	1,26	100,0	7,81

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	127,69	39,1	199,06	60,9	0,00	0,0	326,75	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	127,69	39,1	199,06	60,9	0,00	0,0	326,75	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	1,6	4,7	6,3	2,0	6,7	8,7	3,6	11,4	15,0	6,1
30 - 49 cm	0,4	1,2	1,6	0,0	0,0	0,0	0,4	1,2	1,6	3,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2,0	5,9	7,9	2,0	6,7	8,7	4,0	12,6	16,6	9,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	28,35	8,7						
Drogovnjak	28,07	8,6	0,46	1,6	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	153,80	47,0	14,85	9,7	0,0	60,7	23,4	15,9
Sestoj v obnovi	95,92	29,4	27,74	28,9	12,7	42,9	22,7	21,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	20,61	6,3	3,89	18,9	0,0	66,3	33,7	0,0
Skupaj	326,75	100,0	46,94	14,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	13,36	0,02	0,00	0,00	0,00	30,29	1,00	1,46	0,80	0,01	46,94
%	4,48	0,01	0,00	0,00	0,00	10,15	0,34	0,49	0,27	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	143	1,4	13,3	71,3	14,0	0,0
Jelka	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Bukev	109	0,0	11,0	43,1	43,1	2,8
Hrast	38	0,0	15,8	60,5	21,1	2,6
Pl. list.	19	0,0	21,1	47,3	21,1	10,5
Dr. tr. list.	11	0,0	9,1	36,3	36,4	18,2
Meh. list.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	146	1,4	13,7	71,2	13,7	0,0
Skupaj listavci	178	0,0	12,9	46,6	36,0	4,5
Skupaj	324	0,6	13,3	57,7	25,9	2,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	0,5
Osutost	0,5
Skupaj	3,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	15.000	40.091	267,3	160,4
LISTAVCI	10.000	3.124	31,2	12,5
Skupaj	25.000	43.215	172,9	172,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	91,4	61,2	32,8
Jelka	1,4	75,6	0,5
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	4,0	5,8	1,4
Hrast	2,3	7,9	0,8
Pl. list.	0,4	2,8	0,1
Dr. tr. list.	0,5	3,3	0,2
Meh. list.	0,0	14,5	0,0
Skupaj iglavci	92,8	61,4	33,3
Skupaj listavci	7,2	5,7	2,6
Skupaj	100,0	35,9	35,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	6,3	21,1	38,1	46,7	70,4	49,2	98,1
Listavci	4,0	4,2	4,8	4,2	4,5	4,4	7,4
Skupaj	4,6	9,2	19,8	31,6	56,5	28,7	105,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	60,8	0,4	0,0	0,0	0,0	21,5	10,5	4,2	2,4	0,2
2013	53,6	0,7	0,0	0,0	0,0	25,0	10,6	4,8	5,2	0,1
2023	44,4	1,0	0,1	0,0	0,0	32,6	11,4	5,2	5,3	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	16.100	34,7											
Listavci	11.400	20,4											
Skupaj	27.500	26,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	44,00	44,00											
Priprava tal	ha	8,00	8,00											
Sadnja	ha	8,00	8,00											
Obžetev	ha	8,00	32,00											
Nega mladja	ha	3,40	3,40											
Nega gošče	ha	29,90	29,90											
Nega letvenjaka	ha	17,67	17,67											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,05	1,05											
Varstvo pred žuželkami	dni	30,00	30,00											
Zaščita s premazom	ha	8,00	32,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,55	5,50											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00											
Ostala varstvena dela	dni	21,20	21,20											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	295,78	3,54	1,92	301,24
Delež (%)	98,2	1,2	0,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	5,1	13,3	22,4	27,5	31,7	26,8	73,2
Jelka	8,6	21,8	23,5	19,6	26,5	0,6	1,8
Bukev	10,7	22,1	29,1	21,6	16,5	54,2	147,6
Hrast	10,7	23,1	28,4	21,7	16,1	2,1	5,8
Pl. Ist.	10,9	22,5	28,9	21,5	16,2	8,7	23,9
Dr. tr. Ist.	19,6	32,3	25,7	13,8	8,6	7,6	20,7
Meh. Ist.	20,0	15,9	28,5	22,1	13,5	0,0	0,1
Iglavci	5,2	13,5	22,4	27,3	31,6	27,5	74,9
Listavci	11,7	23,2	28,7	20,8	15,6	72,5	198,0
Skupaj	9,9	20,6	26,9	22,6	20,0	100,0	272,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,23	0,44	0,54	0,50	0,30	32,0	2,01
Listavci	1,14	1,26	1,05	0,55	0,27	68,0	4,26
Skupaj	1,37	1,70	1,59	1,05	0,57	100,0	6,27

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	261,95	87,0	39,29	13,0	0,00	0,0	0,00	0,0	301,24	100,0
Skupaj vsi gozdovi	261,95	87,0	39,29	13,0	0,00	0,0	0,00	0,0	301,24	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	1,2	9,4	10,6	0,8	5,3	6,1	2,0	14,7	16,7	6,8
30 - 49 cm	0,0	1,6	1,6	0,0	0,4	0,4	0,0	2,0	2,0	3,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1,2	11,0	12,2	0,8	5,7	6,5	2,0	16,7	18,7	10,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	45,00	14,9						
Drogovnjak	66,76	22,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	132,70	44,1	8,67	6,5	0,0	95,3	4,7	0,0
Sestoj v obnovi	48,34	16,0	22,64	46,8	24,3	39,1	36,6	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	8,44	2,8	1,00	11,8	0,0	95,0	5,0	0,0
Skupaj	301,24	100,0	32,31	10,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	4,02	0,58	0,00	0,00	0,00	25,48	0,04	2,15	0,04	0,00	32,31
%	1,57	0,23	0,00	0,00	0,00	9,94	0,02	0,84	0,02	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	78	0,0	10,3	55,0	32,1	2,6
Jelka	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	150	0,7	14,0	40,0	33,3	12,0
Hrast	11	0,0	18,2	36,3	36,4	9,1
Pl. Ist.	26	0,0	26,9	46,2	23,1	3,8
Dr. tr. Ist.	10	0,0	0,0	30,0	40,0	30,0
Skupaj iglavci	80	0,0	10,0	55,0	32,5	2,5
Skupaj listavci	197	0,5	15,2	40,1	32,5	11,7
Skupaj	277	0,4	13,7	44,4	32,5	9,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,4
Veje	1,7
Osutost	0,0
Skupaj	4,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	4.800	6.190	128,9	37,7
LISTAVCI	11.600	15.516	133,8	94,6
Skupaj	16.400	21.705	132,3	132,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	28,4	29,1	7,3
Jelka	0,0	0,9	0,0
Bor	0,1	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	68,4	29,9	17,6
Hrast	1,7	25,1	0,4
Pl. Ist.	0,8	3,2	0,2
Dr. tr. Ist.	0,6	2,2	0,2
Meh. Ist.	0,0	25,6	0,0
Skupaj iglavci	28,5	28,6	7,4
Skupaj listavci	71,5	24,8	18,4
Skupaj	100,0	25,8	25,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	7,0	11,6	21,5	23,9	37,6	23,6	17,0
Listavci	11,2	18,6	21,6	24,8	14,0	19,1	39,6
Skupaj	10,5	17,4	21,6	24,4	22,8	20,2	56,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	26,2	0,4	0,0	0,0	0,0	62,4	3,4	4,2	3,4	0,0
2013	25,2	0,5	0,0	0,0	0,0	59,1	1,7	6,5	7,0	0,0
2023	26,8	0,6	0,0	0,0	0,0	54,2	2,1	8,7	7,6	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	5.300	23,5											
Listavci	13.600	22,8											
Skupaj	18.900	23,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	16,60	16,60											
Nega mladja	ha	3,80	3,80											
Nega gošče	ha	19,55	19,55											
Nega letvenjaka	ha	29,84	29,84											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	14,01	14,01											
Varstvo pred žuželkami	dni	5,00	5,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	10,98	10,98											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00											

Rastičnogojitveni razred: Gorska bukovja - 01401*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	759,87	373,40	3,78	1.137,05
Delež (%)	66,9	32,8	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	6,6	13,8	20,7	24,6	34,3	15,1	49,2
Jelka	3,3	7,7	24,2	28,5	36,3	1,8	6,0
Bor	17,1	21,4	13,2	12,6	35,7	0,1	0,2
Macesen	5,2	15,2	21,1	26,5	32,0	0,1	0,4
Ostali igl.	0,0	7,7	32,8	25,8	33,7	0,0	0,0
Bukev	7,9	18,2	29,7	27,2	17,0	60,0	195,0
Hrast	13,0	21,4	29,8	21,5	14,3	3,8	12,4
Pl. lst.	8,1	18,0	29,7	27,1	17,1	15,8	51,4
Dr. tr. lst.	18,2	26,1	27,8	17,5	10,4	2,7	8,8
Meh. lst.	17,2	25,9	31,6	14,6	10,7	0,6	2,0
Iglavci	6,3	13,2	21,1	25,0	34,4	17,1	55,7
Listavci	8,6	18,6	29,6	26,5	16,7	82,9	269,6
Skupaj	8,2	17,7	28,1	26,3	19,7	100,0	325,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	0,29	0,32	0,33	0,28	0,24	21,7	1,46
Listavci	1,08	1,33	1,45	0,97	0,41	78,3	5,24
Skupaj	1,37	1,65	1,78	1,25	0,65	100,0	6,70

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	573,84	50,4	491,89	43,3	71,32	6,3	0,00	0,0	1.137,05	100,0
Skupaj vsi gozdovi	573,84	50,4	491,89	43,3	71,32	6,3	0,00	0,0	1.137,05	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	1,7	6,9	8,6	0,4	4,4	4,8	2,1	11,3	13,4	5,5
30 - 49 cm	0,3	1,1	1,4	0,0	0,4	0,4	0,3	1,5	1,8	3,5
50 in več cm	0,2	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,3	1,2
Skupaj	2,2	8,1	10,3	0,4	4,8	5,2	2,6	12,9	15,5	10,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	105,47	9,3						
Drogovnjak	133,38	11,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	578,15	50,9	42,35	7,3	0,0	84,0	12,8	3,2
Sestoj v obnovi	202,10	17,8	81,53	40,3	5,4	73,2	19,0	2,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	109,51	9,6	16,13	14,7	0,6	43,9	55,5	0,0
Pionirski gozd z grmišči	8,44	0,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.137,05	100,0	140,01	12,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	22,96	3,09	0,00	0,00	0,00	99,00	0,54	12,15	2,20	0,07	140,01
%	2,23	0,30	0,00	0,00	0,00	9,60	0,05	1,18	0,21	0,01	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	178	14,0	39,4	36,5	7,3	2,8
Jelka	22	0,0	13,6	36,4	45,5	4,5
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	792	5,6	24,0	35,6	23,2	11,6
Hrast	59	3,4	20,3	35,6	25,4	15,3
Pl. Ist.	231	7,8	31,2	37,6	17,3	6,1
Dr. tr. Ist.	27	0,0	0,0	11,1	37,0	51,9
Meh. Ist.	6	0,0	16,7	0,0	50,0	33,3
Skupaj iglavci	201	12,4	36,9	36,3	11,4	3,0
Skupaj listavci	1.115	5,7	24,7	35,3	22,6	11,7
Skupaj	1.316	6,8	26,5	35,4	20,9	10,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,6
Veje	0,7
Osutost	0,1
Skupaj	4,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	14.585	36.211	248,3	54,5
LISTAVCI	51.885	27.737	53,5	41,7
Skupaj	66.470	63.949	96,2	96,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	54,8	47,6	9,8
Jelka	1,7	17,2	0,3
Bor	0,0	3,7	0,0
Macesen	0,1	8,4	0,0
Ostali igl.	0,0	79,3	0,0
Bukev	37,4	12,1	6,7
Hrast	1,7	7,9	0,3
Pl. Ist.	3,2	3,9	0,6
Dr. tr. Ist.	0,9	5,4	0,2
Meh. Ist.	0,2	4,4	0,0
Skupaj iglavci	56,6	44,9	10,1
Skupaj listavci	43,4	10,0	7,7
Skupaj	100,0	17,8	17,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	5,5	25,5	52,7	40,6	45,5	41,1	29,1
Listavci	3,1	5,9	7,6	8,9	14,2	7,8	19,1
Skupaj	3,5	7,8	14,5	17,6	28,4	15,3	48,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	31,7	2,0	0,0	0,1	0,0	47,1	3,6	12,4	2,6	0,5
2013	20,5	1,8	0,1	0,1	0,0	55,1	3,8	15,0	3,0	0,6
2023	15,1	1,8	0,1	0,1	0,0	60,0	3,8	15,8	2,7	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	16.400	25,9											
Listavci	62.400	20,4											
Skupaj	78.800	21,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	107,97	107,97											
Priprava tal	ha	0,70	0,70											
Sadnja	ha	0,70	0,70											
Obžetev	ha	0,70	2,80											
Nega mladja	ha	5,30	5,30											
Nega gošče	ha	62,76	65,66											
Nega letvenjaka	ha	75,55	78,15											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	20,77	20,77											
Zaščita s premazom	ha	0,70	2,80											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	1,00	1,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	10,15	10,15											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00											
Ostala varstvena dela	dni	1,80	1,80											

Rastičnogojitveni razred: Gradnova belogabrovja - 01911*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.144,32	10,82	8,66	1.163,80
Delež (%)	98,4	0,9	0,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Smreka	9,1	18,2	22,1	21,7	28,9	39,0	105,1
Jelka	9,0	16,5	20,5	22,7	31,3	2,8	7,6
Bor	7,6	17,3	22,4	22,2	30,5	0,8	2,2
Bukev	11,1	24,9	28,3	20,5	15,2	10,5	28,2
Hrast	12,1	25,1	27,0	21,1	14,7	19,6	52,8
Pl. Ist.	11,8	25,8	27,3	20,3	14,8	6,5	17,6
Dr. tr. Ist.	12,6	25,7	26,4	20,7	14,6	19,1	51,4
Meh. Ist.	15,4	27,2	23,2	20,0	14,2	1,7	4,6
Iglavci	9,0	18,1	22,0	21,8	29,1	42,6	114,9
Listavci	12,2	25,4	26,9	20,8	14,7	57,4	154,6
Skupaj	10,8	22,3	24,8	21,2	20,9	100,0	269,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m3/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	1,19	1,20	0,91	0,64	0,52	57,8	4,45
Listavci	0,92	1,02	0,72	0,40	0,19	42,2	3,25
Skupaj	2,11	2,22	1,63	1,04	0,71	100,0	7,70

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	242,49	20,8	921,31	79,2	0,00	0,0	0,00	0,0	1.163,80	100,0
Skupaj vsi gozdovi	242,49	20,8	921,31	79,2	0,00	0,0	0,00	0,0	1.163,80	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m3/ha
10 - 29 cm	2,3	6,8	9,1	2,3	5,3	7,6	4,6	12,1	16,7	6,5
30 - 49 cm	0,4	2,6	3,0	0,0	0,6	0,6	0,4	3,2	3,6	6,6
50 in več cm	0,1	0,3	0,4	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,4	1,5
Skupaj	2,8	9,7	12,5	2,3	5,9	8,2	5,1	15,6	20,7	14,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	49,22	4,2						
Drogovnjak	63,79	5,5	1,30	2,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	589,79	50,8	52,63	8,9	0,0	81,0	16,4	2,6
Sestoj v obnovi	70,03	6,0	26,19	37,4	0,0	55,4	27,3	17,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	363,67	31,2	60,26	16,6	0,0	36,8	62,7	0,5
Pionirski gozd z grmišči	27,30	2,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.163,80	100,0	140,38	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	61,07	2,95	0,00	0,00	0,00	49,27	4,63	12,29	9,95	0,22	140,38
%	5,48	0,26	0,00	0,00	0,00	4,42	0,42	1,10	0,89	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	364	3,3	22,3	55,1	16,8	2,5
Jelka	23	0,0	21,7	65,3	8,7	4,3
Bor	12	0,0	0,0	58,3	16,7	25,0
Bukev	117	0,0	6,0	41,9	34,2	17,9
Hrast	261	0,0	7,3	35,2	38,0	19,5
Pl. Ist.	99	1,0	7,1	39,4	29,3	23,2
Dr. tr. Ist.	135	0,0	0,0	8,9	23,0	68,1
Meh. Ist.	8	0,0	0,0	12,5	50,0	37,5
Skupaj iglavci	399	3,0	21,6	55,8	16,3	3,3
Skupaj listavci	620	0,2	5,3	31,1	32,8	30,6
Skupaj	1.019	1,3	11,7	40,8	26,3	19,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,6
Veje	0,4
Osutost	0,3
Skupaj	2,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m3	m3	%	%
IGLAVCI	24.000	33.846	141,0	65,1
LISTAVCI	28.000	18.422	65,8	35,4
Skupaj	52.000	52.268	100,5	100,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	62,6	29,7	11,2
Jelka	1,7	15,1	0,3
Bor	0,4	7,6	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	7,3	12,1	1,3
Hrast	14,8	12,0	2,6
Pl. Ist.	2,9	10,0	0,5
Dr. tr. Ist.	9,1	8,3	1,6
Meh. Ist.	1,2	11,4	0,2
Skupaj iglavci	64,8	28,4	11,6
Skupaj listavci	35,2	10,6	6,3
Skupaj	100,0	17,9	17,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	7,1	8,3	21,5	24,2	48,4	22,9	23,4
Listavci	4,9	6,8	8,6	9,8	11,4	8,2	12,1
Skupaj	5,7	7,4	13,1	16,6	31,5	14,2	35,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2003 do 2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2003	35,2	1,3	0,5	0,0	0,0	9,8	28,8	5,1	17,7	1,6
2013	37,7	2,0	1,0	0,0	0,0	10,8	21,9	5,2	19,4	2,0
2023	39,0	2,8	0,8	0,0	0,0	10,5	19,6	6,5	19,1	1,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	40.600	30,4											
Listavci	28.200	15,7											
Skupaj	68.800	21,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	146,16	147,76											
Nega mladja	ha	6,35	6,35											
Nega gošče	ha	38,25	39,95											
Nega letvenjaka	ha	29,67	29,67											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	21,56	21,56											
Varstvo pred žuželkami	dni	25,00	25,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,60	9,25											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	8,00	8,00											
Ostala varstvena dela	dni	1,00	1,00											

12.1.4 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	7.027,94	74,2	221,4	295,6	2,37	4,71	7,08	27,2	18,6	20,8	86,7
Skupaj vsi gozdovi	7.027,94	74,2	221,4	295,6	2,37	4,71	7,08	27,2	18,6	20,8	86,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	510,39	7,3
Drogovnjak	844,89	12,0
Debeljak	3.579,86	50,9
Sestoj v obnovi	796,41	11,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1.228,94	17,5
Pionirski gozd z grmišči	67,45	1,0
Skupaj:	7.027,94	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	20,4
Jelka	4,3
Bor	0,3
Macesen	0,0
Bukev	41,0
Hrast	13,5
Pl. lst.	7,3
Dr. tr. lst.	12,4
Meh. lst.	0,7
Iglavci	25,1
Listavci	74,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	8,1	13,8	20,6	23,3	34,2	25,1	74,2
Listavci	10,0	22,4	28,1	23,1	16,4	74,9	221,4
Skupaj	9,5	20,2	26,3	23,1	20,9	100,0	295,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	141.749	27,2											
Listavci	289.555	18,6											
Skupaj	431.304	20,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	703,68	709,28											
Priprava tal	ha	15,20	15,20											
Sadnja	ha	14,90	14,90											
Obžetev	ha	14,20	56,80											
Nega mladja	ha	43,84	43,84											
Nega gošče	ha	302,43	312,83											
Nega letvenjaka	ha	407,23	414,07											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	202,69	203,28											
Varstvo pred žuželkami	dni	70,00	70,00											
Zaščita s premazom	ha	14,20	56,80											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	50,00	50,00											
Vzdrževanje travinj	ha	10,40	95,00											
Vzdrževanje vodnih površin	kos	2,00	2,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	34,90	34,90											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	40,00	40,00											
Postavitev gnezdnic	kos	15,00	15,00											
Ostala varstvena dela	dni	39,30	39,30											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	603,90	83,3	243,3	326,6	2,13	4,82	6,95	26,7	21,2	22,6	106,0
Skupaj vsi gozdovi	603,90	83,3	243,3	326,6	2,13	4,82	6,95	26,7	21,2	22,6	106,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	53,24	8,8
Drogovnjak	38,61	6,4
Debeljak	344,22	57,0
Sestoj v obnovi	124,85	20,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	42,27	7,0
Pionirski gozd z grmišči	0,71	0,1
Skupaj:	603,90	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	19,1
Jelka	6,0
Bor	0,1
Macesen	0,3
Ostali igl.	0,0
Bukev	50,4
Hrast	3,1
Pl. lst.	17,3
Dr. tr. lst.	3,6
Meh. lst.	0,1
Iglavci	25,5
Listavci	74,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	5,2	12,4	21,7	24,5	36,2	25,5	83,3
Listavci	7,0	16,5	27,2	27,3	22,0	74,5	243,3
Skupaj	6,6	15,4	25,8	26,6	25,6	100,0	326,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	13.433	26,7											
Listavci	31.074	21,2											
Skupaj	44.507	22,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	54,53	54,53											
Nega mladja	ha	8,26	8,26											
Nega gošče	ha	33,21	34,21											
Nega letvenjaka	ha	35,06	35,06											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,44	2,44											
Naravni razvoj biotopov	ha	10,45	10,45											
Vzdrževanje gnezdnic	kos	16,00	16,00											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m3/ha			m3/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	31,56	70,8	202,9	273,7	2,59	4,22	6,82	23,2	10,5	13,8	55,3
Skupaj vsi gozdovi	31,56	70,8	202,9	273,7	2,59	4,22	6,82	23,2	10,5	13,8	55,3

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,12	0,4
Drogovnjak	4,37	13,8
Debeljak	15,35	48,6
Sestoj v obnovi	3,37	10,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	8,32	26,4
Pionirski gozd z grmišči	0,03	0,1
Skupaj:	31,56	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	25,0
Jelka	0,5
Bor	0,3
Bukev	28,5
Hrast	21,4
Pl. lst.	9,5
Dr. tr. lst.	13,7
Meh. lst.	1,2
Iglavci	25,9
Listavci	74,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m3/ha
Iglavci	10,6	16,2	22,2	22,0	29,0	25,9	70,8
Listavci	10,8	23,8	29,0	21,8	14,6	74,1	202,9
Skupaj	10,8	21,9	27,2	21,8	18,3	100,0	273,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	518	23,2											
Listavci	671	10,5											
Skupaj	1.189	13,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,00	1,00											
Nega gošče	ha	0,10	0,10											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,25	0,25											
Naravni razvoj biotopov	ha	0,51	0,51											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
02001	34	34	32	34	30	34	28	30
02002	16	14	32	14	32	14	30	30
02003	34	34	30	34	30	32	28	30
02004	16	14	32	16	32	16	30	30
02005	34	34	32	34	30	34	28	30
02006	32	34	30	34	30	34	28	30
02007	34	34	32	34	30	34	28	30
02008	34	34	32	34	30	34	28	30
02009	34	34	32	34	30	34	28	30
02010	34	34	30	34	32	34	30	30
02011	32	34	30	34	30	34	28	30
02012	34	34	32	34	30	34	28	30
02013	32	34	30	34	30	34	28	30
02014	34	34	32	34	30	34	28	30
02015	34	32	30	34	32	34	32	30
02016	32	34	30	34	30	34	28	30
02017	34	32	30	34	32	34	32	30
02018	34	32	30	34	32	34	32	30
02019	34	32	30	34	32	34	32	30
02020	34	32	30	34	32	34	32	30
02021	34	32	30	34	32	34	32	30
02022	34	32	30	34	32	34	32	30
02023	34	32	30	34	32	34	32	30
02024	34	34	30	34	32	34	30	30
02025	34	32	30	32	30	32	28	30
02026	34	32	30	32	32	32	30	30
02027	34	34	30	34	32	34	30	30
02028	34	34	30	34	32	34	30	30
02029	34	34	30	34	32	34	30	30
02030	34	34	30	34	32	34	30	30
02031	34	34	30	34	32	34	30	30
02032	34	34	30	34	32	34	30	30
02033	34	34	30	34	32	34	30	30
02034	34	32	30	34	32	34	32	30
02035	34	32	30	34	32	34	32	30
02036	34	32	30	34	32	34	30	30
02037	34	32	30	34	32	34	32	30
02038	34	32	30	34	32	34	32	30
02039	34	32	30	34	32	34	32	30
02040	34	32	30	34	32	34	32	30
02041	34	32	30	34	32	34	32	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
02042	34	32	30	34	32	34	32	30
02043	34	32	30	34	32	34	32	30
02044	34	32	30	34	32	34	32	30
02045	34	34	30	34	32	34	30	30
02046	34	34	32	34	30	34	28	30
02047	34	32	30	34	32	34	32	30
02048	34	32	30	34	32	34	32	30
02049	34	32	30	34	32	34	32	30
02050	34	32	30	34	32	34	32	30
02051	34	32	30	34	32	34	32	30
02052	34	32	30	34	32	34	32	30
02053	34	32	30	34	32	34	32	30
02054	32	34	30	34	30	34	28	30
02055	32	34	30	34	30	34	28	30
02056	34	32	30	34	32	34	32	30
02057	34	32	30	34	32	34	32	30
02058	34	32	30	34	32	34	32	30
02059	34	32	30	34	32	34	32	30
02060	34	32	30	34	32	34	32	30
02061	34	32	30	34	32	34	32	30
02062	34	32	30	34	32	34	32	30
02063	34	32	30	34	28	34	32	30
02064	34	32	30	34	32	34	30	30
02065	34	32	32	32	32	34	28	30
02066	34	32	30	34	32	34	32	30
02067	34	32	30	34	32	34	32	30
02068	34	32	30	34	32	34	32	30
02069	34	32	30	34	32	34	32	30
02070	34	32	30	34	32	34	32	30
02071	34	34	32	34	30	34	28	30
02072	34	34	32	34	30	34	28	30
02073	34	32	30	34	32	34	32	30
02074	34	32	30	34	32	34	32	30
02075	34	32	30	34	32	34	32	30
02076	34	32	30	34	32	34	30	30
02077	34	32	32	32	32	34	28	30
02078	34	32	32	32	32	34	28	30
02079	34	32	30	34	32	34	32	30
02080	34	32	30	34	32	34	32	30
02081	34	32	30	34	28	34	32	30
02082	34	34	32	34	30	34	28	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02083	34	34	32	34	30	34	28	30
02084	34	34	32	34	30	34	28	30
02085	34	34	32	34	30	34	28	30
02086	34	34	32	34	30	34	28	30
02087	34	34	32	34	30	34	28	30
02088	34	34	32	34	30	34	28	30
02089	34	34	32	34	30	34	28	30
02090	34	34	32	34	30	34	28	30
02091	34	34	32	34	30	34	28	30
02092	34	34	32	34	30	34	28	30
02093	34	34	32	34	30	34	28	30
02094	34	34	32	34	30	34	28	30
02095	34	34	32	34	30	34	28	30
02096	34	32	30	34	32	34	32	30
02097	34	32	30	34	32	34	32	30
02098	34	32	30	34	32	34	32	30
02099	34	32	30	34	32	34	32	30
02100	34	34	32	34	30	34	28	30
02101	34	34	32	34	30	34	28	30
02102	34	34	32	34	30	34	28	30
02103	34	32	30	34	32	34	32	30
02104	34	32	30	34	32	34	32	30
02105	34	32	30	34	32	34	32	30
02106	34	32	30	34	32	34	32	30
02107	34	32	30	34	32	34	32	30
02108	34	32	30	34	28	34	32	30
02109	32	32	30	34	30	34	28	30
02110	34	32	32	34	28	34	32	30
02111	32	32	30	32	30	32	28	30
02112	34	32	32	32	32	34	28	30
02113	34	32	30	34	32	34	32	30
02114	34	32	30	34	32	34	32	30
02115	34	32	30	34	32	34	30	30
02116	32	32	30	32	30	32	28	30
02117	34	32	32	32	32	34	28	30
02118	34	32	32	32	32	34	28	30
02119	34	32	30	34	32	34	32	30
02120	34	32	30	34	32	34	32	30
02201A	16	34	34	16	32	16	28	30
02201B	16	14	34	14	32	14	28	30
02202A	16	34	30	16	32	16	30	30
02202B	34	34	30	34	32	34	30	30
02203	16	34	34	16	32	16	30	30
02204	16	34	34	16	32	16	30	30
02205A	16	34	34	16	32	16	30	30
02205B	16	34	34	16	32	16	28	30
02206	34	34	34	34	32	34	30	30
02207A	16	34	34	16	32	16	30	30
02207B	16	14	34	14	32	14	30	30
02208A	16	34	34	16	32	16	30	30
02208B	16	14	34	14	32	14	30	30
02209	16	34	34	16	32	16	30	30
02210A	16	34	34	16	32	16	30	30
02210B	16	14	34	14	32	14	30	30
02211	34	34	30	32	30	32	28	30
02212A	34	34	30	34	32	34	30	30
02212B	16	34	34	16	32	16	30	30
02212C	16	14	34	14	32	14	30	30
02213A	34	34	30	34	32	34	30	30
02213B	16	34	34	16	32	16	30	30
02214	16	34	34	16	32	16	30	30
02215A	16	34	34	16	32	16	30	30
02215B	34	34	34	34	32	34	30	30
02216	16	34	34	16	32	16	30	30
02217	16	34	34	16	32	16	28	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02218	16	34	34	16	32	16	28	30
02219A	34	34	34	34	32	34	28	30
02219B	16	34	34	16	32	16	28	30
02220	34	34	30	34	30	34	28	30
02221A	34	34	30	34	32	34	28	30
02221B	16	34	34	16	32	16	28	30
02222	16	34	34	16	32	16	28	30
02223	16	34	34	16	32	16	28	30
02224A	34	34	34	34	32	34	30	30
02224B	16	34	34	16	32	16	30	30
02225A	16	34	34	16	32	16	30	30
02225B	34	34	34	34	32	34	30	30
02226A	16	34	34	16	32	16	30	30
02226B	34	34	34	34	32	34	30	30
02227A	16	34	34	16	32	16	28	30
02227B	34	34	34	34	32	34	28	30
02228A	16	34	30	16	32	16	30	30
02228B	34	34	30	34	32	34	30	30
02229A	16	34	30	16	32	16	28	30
02229B	34	34	30	34	32	34	28	30
02230	16	34	34	16	32	16	28	30
02231A	16	34	34	16	32	16	28	30
02231B	16	14	34	14	32	14	30	30
02232A	16	14	34	14	32	14	28	30
02232B	16	14	34	14	32	14	28	30
02233	16	14	34	14	32	14	28	30
02234A	16	34	34	16	32	16	28	30
02234B	16	14	34	14	32	14	28	30
02235	34	34	34	34	32	34	28	30
02236A	16	14	34	14	32	14	28	30
02236B	34	34	34	34	32	34	28	30
02237A	16	14	34	16	32	16	28	30
02237B	16	14	34	14	32	14	28	30
02238A	16	14	34	16	32	16	28	30
02238B	16	14	34	14	32	14	28	30
02238C	34	34	34	34	32	34	28	30
02239	34	34	30	34	30	34	32	30
02240	34	34	30	34	30	34	32	30
02241	34	34	30	34	30	34	32	30
02242	34	34	30	34	30	34	32	30
02243	34	34	30	34	30	34	32	30
02244	34	34	30	34	30	34	32	30
02245	34	34	30	34	30	34	32	30
02246	34	34	30	34	30	34	32	30
02247	34	34	30	34	30	34	32	30
02248	34	34	30	34	30	34	32	30
02249	34	34	30	34	30	34	32	30
02250	34	34	30	34	30	34	32	30
02251	34	34	30	34	30	34	32	30
02252	34	34	30	34	30	34	32	30
02253	34	34	34	34	30	34	32	30
02254	34	34	30	34	30	34	32	30
02255	34	34	30	32	30	32	28	30
02256	34	34	30	32	30	32	28	30
02257	34	34	30	34	30	34	32	30
02258	34	34	30	34	30	34	32	30
02259	34	34	30	34	30	34	32	30
02260	34	34	30	34	30	34	32	30
02261	34	34	30	32	30	32	28	30
02262	34	34	30	32	30	32	28	30
02263	34	34	30	32	30	32	28	30
02264	34	34	30	32	30	32	28	30
02265	34	34	30	32	30	32	28	30
02266	34	34	30	34	30	34	32	30
02267A	34	34	30	34	32	34	28	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
02267B	34	34	30	34	30	34	32	30
02268	34	34	30	34	32	34	28	30
02269	34	34	30	34	30	34	32	30
02270	34	34	30	34	32	34	28	30
02271	34	34	30	34	30	34	32	30
02272	34	34	30	32	30	32	28	30
02273	34	34	30	34	30	34	28	30
02274	34	34	30	34	30	34	28	30
02275	34	34	30	34	30	34	32	30
02276	34	34	30	34	30	34	32	30

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
01111	SM	051	0,0895	0,0630	0,0479	0,0383	0,0317	0,0270	0,0233	0,0205	0,0183	0,0164	0,0149	0,0136	0,0125	0,0115
	JE	052	0,0991	0,0662	0,0485	0,0375	0,0302	0,0251	0,0213	0,0184	0,0161	0,0142	0,0127	0,0115	0,0104	0,0095
	OI	080	0,0984	0,0687	0,0479	0,0334	0,0233	0,0162	0,0113	0,0079	0,0055	0,0039	0,0027	0,0018	0,0013	0,0009
	BU	053	0,0830	0,0622	0,0496	0,0413	0,0353	0,0309	0,0274	0,0246	0,0223	0,0204	0,0188	0,0175	0,0163	0,0152
	HR	071	0,0618	0,0463	0,0368	0,0306	0,0262	0,0228	0,0202	0,0182	0,0164	0,0151	0,0138	0,0128	0,0119	0,0112
	PL	054	0,0705	0,0486	0,0364	0,0287	0,0235	0,0198	0,0170	0,0148	0,0131	0,0117	0,0106	0,0096	0,0088	0,0081
	TL	073	0,0458	0,0299	0,0215	0,0164	0,0131	0,0107	0,0090	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052	0,0047	0,0042	0,0038
	ML	081	0,1221	0,0663	0,0413	0,0280	0,0202	0,0152	0,0119	0,0095	0,0077	0,0064	0,0054	0,0047	0,0040	0,0035
01121	SM	051	0,0895	0,0630	0,0479	0,0383	0,0317	0,0270	0,0233	0,0205	0,0183	0,0164	0,0149	0,0136	0,0125	0,0115
	JE	055	0,0866	0,0579	0,0423	0,0328	0,0264	0,0219	0,0186	0,0160	0,0140	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083
	OI	080	0,0984	0,0687	0,0479	0,0334	0,0233	0,0162	0,0113	0,0079	0,0055	0,0039	0,0027	0,0018	0,0013	0,0009
	BU	056	0,0811	0,0566	0,0429	0,0341	0,0281	0,0238	0,0206	0,0180	0,0160	0,0143	0,0130	0,0118	0,0109	0,0100
	HR	071	0,0618	0,0463	0,0368	0,0306	0,0262	0,0228	0,0202	0,0182	0,0164	0,0151	0,0138	0,0128	0,0119	0,0112
	PL	057	0,0784	0,0481	0,0329	0,0242	0,0186	0,0148	0,0121	0,0101	0,0086	0,0074	0,0065	0,0057	0,0051	0,0046
	TL	073	0,0458	0,0299	0,0215	0,0164	0,0131	0,0107	0,0090	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052	0,0047	0,0042	0,0038
	ML	081	0,1221	0,0663	0,0413	0,0280	0,0202	0,0152	0,0119	0,0095	0,0077	0,0064	0,0054	0,0047	0,0040	0,0035
01201	SM	058	0,1041	0,0734	0,0560	0,0449	0,0373	0,0316	0,0275	0,0242	0,0215	0,0194	0,0176	0,0161	0,0148	0,0137
	JE	079	0,1018	0,0666	0,0479	0,0367	0,0292	0,0240	0,0202	0,0173	0,0150	0,0132	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086
	OI	080	0,0984	0,0687	0,0479	0,0334	0,0233	0,0162	0,0113	0,0079	0,0055	0,0039	0,0027	0,0018	0,0013	0,0009
	BU	059	0,0521	0,0381	0,0298	0,0245	0,0206	0,0179	0,0158	0,0141	0,0126	0,0115	0,0105	0,0097	0,0090	0,0084
	HR	060	0,0476	0,0338	0,0259	0,0208	0,0174	0,0148	0,0129	0,0114	0,0101	0,0092	0,0083	0,0076	0,0070	0,0065
	PL	061	0,0594	0,0445	0,0355	0,0295	0,0253	0,0221	0,0196	0,0176	0,0160	0,0147	0,0135	0,0125	0,0117	0,0109
	TL	062	0,0475	0,0333	0,0253	0,0202	0,0166	0,0142	0,0122	0,0107	0,0095	0,0085	0,0077	0,0070	0,0065	0,0060
	ML	081	0,1221	0,0663	0,0413	0,0280	0,0202	0,0152	0,0119	0,0095	0,0077	0,0064	0,0054	0,0047	0,0040	0,0035
01205	SM	063	0,0750	0,0562	0,0450	0,0375	0,0321	0,0281	0,0250	0,0225	0,0204	0,0187	0,0173	0,0160	0,0150	0,0140
	JE	079	0,1018	0,0666	0,0479	0,0367	0,0292	0,0240	0,0202	0,0173	0,0150	0,0132	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086
	OI	080	0,0984	0,0687	0,0479	0,0334	0,0233	0,0162	0,0113	0,0079	0,0055	0,0039	0,0027	0,0018	0,0013	0,0009
	BU	064	0,0805	0,0545	0,0403	0,0315	0,0255	0,0213	0,0182	0,0158	0,0138	0,0123	0,0110	0,0100	0,0091	0,0083
	HR	060	0,0476	0,0338	0,0259	0,0208	0,0174	0,0148	0,0129	0,0114	0,0101	0,0092	0,0083	0,0076	0,0070	0,0065
	PL	061	0,0594	0,0445	0,0355	0,0295	0,0253	0,0221	0,0196	0,0176	0,0160	0,0147	0,0135	0,0125	0,0117	0,0109
	TL	065	0,0440	0,0374	0,0323	0,0281	0,0246	0,0215	0,0188	0,0164	0,0142	0,0122	0,0104	0,0087	0,0071	0,0056
	ML	081	0,1221	0,0663	0,0413	0,0280	0,0202	0,0152	0,0119	0,0095	0,0077	0,0064	0,0054	0,0047	0,0040	0,0035
01301	SM	066	0,0639	0,0540	0,0464	0,0401	0,0348	0,0302	0,0262	0,0226	0,0193	0,0163	0,0136	0,0110	0,0086	0,0064
	JE	079	0,1018	0,0666	0,0479	0,0367	0,0292	0,0240	0,0202	0,0173	0,0150	0,0132	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086
	OI	080	0,0984	0,0687	0,0479	0,0334	0,0233	0,0162	0,0113	0,0079	0,0055	0,0039	0,0027	0,0018	0,0013	0,0009
	BU	067	0,0665	0,0451	0,0334	0,0261	0,0212	0,0177	0,0151	0,0131	0,0115	0,0102	0,0092	0,0083	0,0076	0,0069
	HR	071	0,0618	0,0463	0,0368	0,0306	0,0262	0,0228	0,0202	0,0182	0,0164	0,0151	0,0138	0,0128	0,0119	0,0112
	PL	072	0,0445	0,0315	0,0240	0,0193	0,0160	0,0137	0,0119	0,0105	0,0093	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060
	TL	068	0,0336	0,0271	0,0219	0,0177	0,0143	0,0116	0,0094	0,0076	0,0061	0,0049	0,0040	0,0032	0,0026	0,0021
	ML	081	0,1221	0,0663	0,0413	0,0280	0,0202	0,0152	0,0119	0,0095	0,0077	0,0064	0,0054	0,0047	0,0040	0,0035
01401	SM	069	0,0992	0,0667	0,0490	0,0381	0,0308	0,0256	0,0218	0,0188	0,0165	0,0146	0,0131	0,0118	0,0108	0,0098
	JE	079	0,1018	0,0666	0,0479	0,0367	0,0292	0,0240	0,0202	0,0173	0,0150	0,0132	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086
	OI	080	0,0984	0,0687	0,0479	0,0334	0,0233	0,0162	0,0113	0,0079	0,0055	0,0039	0,0027	0,0018	0,0013	0,0009
	BU	070	0,0561	0,0399	0,0305	0,0246	0,0204	0,0174	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0098	0,0089	0,0082	0,0076
	HR	071	0,0618	0,0463	0,0368	0,0306	0,0262	0,0228	0,0202	0,0182	0,0164	0,0151	0,0138	0,0128	0,0119	0,0112
	PL	072	0,0445	0,0315	0,0240	0,0193	0,0160	0,0137	0,0119	0,0105	0,0093	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0060
	TL	073	0,0458	0,0299	0,0215	0,0164	0,0131	0,0107	0,0090	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052	0,0047	0,0042	0,0038
	ML	081	0,1221	0,0663	0,0413	0,0280	0,0202	0,0152	0,0119	0,0095	0,0077	0,0064	0,0054	0,0047	0,0040	0,0035
01911	SM	074	0,1414	0,0928	0,0669	0,0512	0,0408	0,0335	0,0283	0,0242	0,0211	0,0185	0,0165	0,0148	0,0133	0,0121
	JE	079	0,1018	0,0666	0,0479	0,0367	0,0292	0,0240	0,0202	0,0173	0,0150	0,0132	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086
	OI	080	0,0984	0,0687	0,0479	0,0334	0,0233	0,0162	0,0113	0,0079	0,0055	0,0039	0,0027	0,0018	0,0013	0,0009
	BU	075	0,0665	0,0460	0,0345	0,0273	0,0224	0,0188	0,0162	0,0141	0,0125	0,0112	0,0101	0,0091	0,0084	0,0077
	HR	076	0,0462	0,0325	0,0247	0,0197	0,0164	0,0138	0,0120	0,0106	0,0094	0,0084	0,0076	0,0070	0,0064	0,0059
	PL	077	0,0622	0,0465	0,0371	0,0309	0,0263	0,0230	0,0204	0,0183	0,0166	0,0152	0,0139	0,0129	0,0120	0,0112
	TL	078	0,0584	0,0380	0,0272	0,0207	0,0165	0,0135	0,0113	0,0097	0,0084	0,0073	0,0065	0,0059	0,0052	0,0048
	ML	081	0,1221	0,0663	0,0413	0,0280	0,0202	0,0152	0,0119	0,0095	0,0077	0,0064	0,0054	0,0047	0,0040	0,0035

12.4 Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

Odseki se z novim gozdnogospodarskim načrtom niso spreminjali.

12.5 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Dnina v državnih in gozdovih lokalnih skupnosti 165 eur, v zasebnih 78 eur.

Vrsta dela	Enota	Normativ		
		Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupn.
Priprava sestoja	ha	20	20	20
Priprava tal	ha	24	24	24
Sadnja	ha	105	105	105
Obžetev	ha	32	32	32
Nega mladja	ha	32	32	32
Nega gošče	ha	36	36	36
Nega letvenjaka	ha	32	32	32
Nega drogovnjaka	ha	18	18	18
Nega prebiralnega gozda	ha	12	12	12
Zaščita s premazom	ha	12	12	12
Zaščita z ograjo - novogradnja	m	0,42	0,67	0,67
Zaščita z ograjo - vzdrževanje	m	0,107	0,107	0,107
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,193	0,193	0,193
Vzdrževanje travinj	ha	11	11	11
Vzdrževanje grmišč	ha	40	40	40
Vzdrževanje vodnih površin	kos	8	8	8
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,15	0,15	0,15
Postavitev gnezdnic	kos	1,2	1,2	1,2
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,6	0,6	0,6
Osnovanje poti	m	0,25	0,25	0,25
Vzdrževanje poti	m	0,04	0,04	0,04
Postavitev informativnih tabel	kos	0	16	0

	Enota	Cena
sadike smreke	kos	0,58
sadike hrasta	kos	1,15
sadike plodonosnega drevja	kos	2,20
gnezdnice	kos	18,00
premazi	kg	5,97
feromoni veliki	kos	8,94
feromoni mali	kos	13,44
ograja (ca. 2 m)	m	2,5

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	130,00	130,00
11	H2	Hlodovina II	105,00	105,00
11	H3	Hlodovina III	100,00	100,00
11	O	Ostali les	85,00	85,00
21	H1	Hlodovina I	107,50	107,50
21	H2	Hlodovina II	97,50	97,50
21	H3	Hlodovina III	75,00	75,00
21	O	Ostali les	50,00	50,00
30	H	Hlodovina	95,00	95,00
30	O	Ostali les	75,00	75,00
34	H1	Hlodovina I	225,00	225,00

34	H2	Hlodovina II	175,00	175,00
34	H3	Hlodovina III	135,00	135,00
34	O	Ostali les	100,00	100,00
39	C	Celulozni les	60,00	60,00
40	H1	Hlodovina I	110,00	110,00
40	H2	Hlodovina II	96,00	96,00
40	H3	Hlodovina III	80,00	80,00
40	O	Ostali les	75,00	75,00
50	H	Hlodovina	220,00	220,00
50	O	Ostali les	80,00	80,00
55	H	Hlodovina	100,00	100,00
55	O	Ostali les	72,00	72,00
60	H	Hlodovina	150,00	150,00
60	O	Ostali les	88,00	88,00
70	D	Drva	72,50	72,50
80	P	Prostorninski I	65,00	65,00
90	H	Hlodovina	90,00	90,00
90	O	Ostali les	72,00	72,00

12.6 Ločene priloge

Kataster gozdnih cest

Šifra ceste	Ime ceste	Kategorija	Dolžina	Min. širina vozišča	Maks. naklon	Ocena javnega značaja
		G1, G2, G3	m	m	%	%
	Potrjene ceste					
060002	Maričkov dol	G3	737	3,00	8	10
060014	Lazi - Šentrumar	G1	786	3,00	15	45
060043	Pod Ločni vrh	G3	908	3,00	10	20
060044	Zagorica - Tisovec	G3	3195	3,00	12	35
060045	Kompolje - Srebotnjak - Ilčeva parcela - Rapljevo	G2	6525	3,00	14	35
060046	Proti Grmadi	G3	661	3,00	21	15
060047	Mala gora - Črni vrh - Rapljevo	G2	5962	3,00	9	35
060095	Proti Planini	G3	1600	3,00	9	20
060110	Vrbovec - Rapljevo	G3	283	3,00	5	30
060141	Ilčeva parcela - Bašelj - gozdna cesta 49	G2	3352	3,00	10	40
060142	Črni vrh - Bašelj	G3	3349	3,00	7	30
060164	Jauhe-Hočevje	G1	4626	3,00	10	45
060165	Tisovec	G3	801	3,00	8	30
060171	Retje - Predstruge	G1	2965	3,00	10	45
060213	Mrzla dolina - Špičnik	G2	7374	3,00	8	40
060217	Povezava cest Pod Kamni vrh in Mrzla dolina - Špičnik	G3	1169	3,00	8	35
060241	Povezava cest Špičnik - Pod Tisovec	G3	1715	3,00	5	35
060243	Pod Sv. Ano	G3	504	3,00	9	40
060244	Pod Grmado	G3	1563	3,00	8	40

060249	Čuvajnica - Pod Cerovico-Bajer	G2	4134	3,00	8	45
060250	Goli hrib - Mrzla luža	G3	2320	3,00	7	45
060251	Povezava na vas Cesto	G3	1255	3,00	8	34
060852	Stara Ilovska cesta	G3	649	3,00	12	10
060253	Proti gozdom	G3	941	3,00	6	35
060254	Proti vinogradom	G3	649	3,00	6	35
060803	Med odd. 1 in 4	G3	295	3,00	15	20
060804	Med odd. 4 in 5	G3	277	3,00	13	15
060805	Pri koči Črni vrh	G3	219	3,00	12	30
060807	Zalisce	G3	1017	3,00	12	10
060808	Ilova gora - odd. 66	G3	951	3,00	8	25
060809	V odd. 62	G3	793	3,00	5	25
060810	Podpeč - Podgora	G3	372	3,00	0	30
060811	V odd. 26	G3	473	3,00	0	35
060828	V odd. 48	G3	772	3,00	12	30
060840	Pod Kutelcom (odd. 55)	G3	1530	3,00	15	35
060841	Kalska pot (odd. 44, 45)	G3	204	3,00	10	35
060842	Vinogradi	G3	450	3,00	12	35
060845	Lipa- Gozdar	G1	3018	3,00	12	45
060851	Selov laz	G3	1633	3,00	12	35
060852	Stara Ilovska cesta	G3	649	3,00	12	10
060853	Kolenča vas - odcep v odd. 49	G3	1717	3,00	10	25
060881	Tatrc	G3	499	3,00	2	45
060882	V Kote	G3	1126	3,00	8	30
060888	V Zalisce	G3	1130	3,00	10	35
060908	Ilova gora - Hočevje	G1	2317	3,00	12	45
060909	Nart	G3	564	3,00	12	30
060910	Babje koleno	G3	1146	3,00	8	20
060911	Vikendi - Vahtnica	G3	1758	3,00	12	35
060917	V Ograjenko	G3	526	3,50	5	10
060918	V gmajno	G3	902	3,50	5	30
060928	Na Planino	G3	1989	3,00	12	10
060938	Podpeč	G3	915	3,00	18	35
060939	Bruhanja vas	G3	1633	3,00	5	35
	Dolžina vseh cest skupaj		86898			

GC 060164 je na dolžini 630 m mejna z GGE Krka OE Novo mesto. GC 042649 Zajčji hrib iz OE Ljubljana leži 200m v OE Kočevje.

13 Prostorski del načrta

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v merilu 1 : 50 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 157 : Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)*
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	7.680,07	100,00 – 1a/1a
1b) Novo določene površine gozdov	46,01	0,60 – 1b/1a
1c) Novo izločene gozdne površine	56,33	0,73 – 1c/1a
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	6,35	0,08 – 1d/1a
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	7.663,40	99,78 – SP/1a
Površine v zaraščanju (niso gozd)	160,68	
Druga gozdna zemljišča	60,28	

* osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

V GGE Dobrepolje se je skupna površina gozdov zmanjšala za 16,67 ha zaradi krčitev in novega zarisa gozdnega roba. Veliko je zaraščajočih površin (160,68 ha), tako v gozdnem kot v kmetijskem (negozdnem) prostoru.

13.2 Večfunkcionalna območja

Na karti št. 2a so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom »Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje« so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 158 : Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	226,71	2,88
Ostala površina	7.650,48	97,12
Skupaj	7.877,19	100,00

V GGE Dobrepolje ni območij, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti zato karte 2b ne prikazujejo.

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),

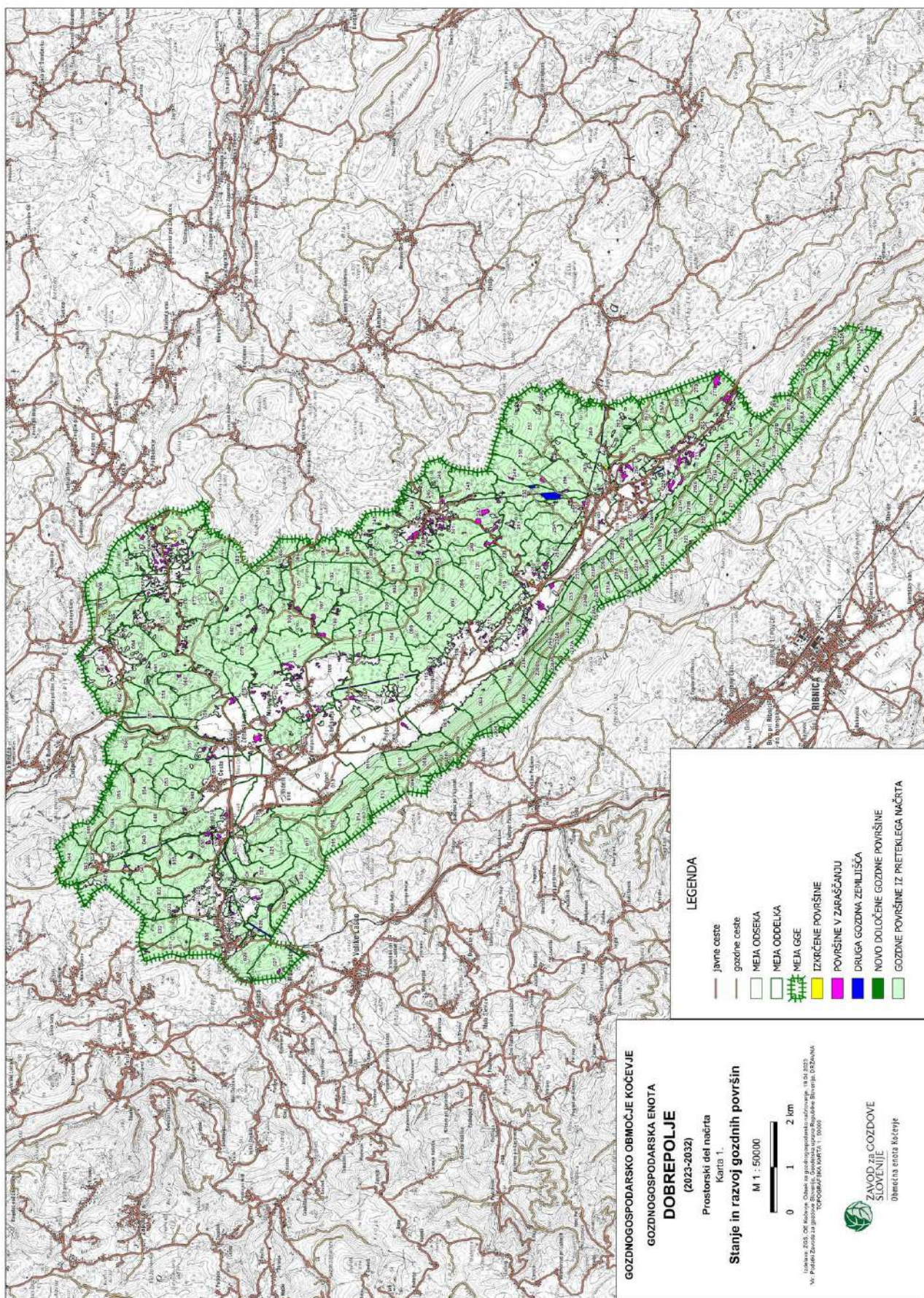
2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2),

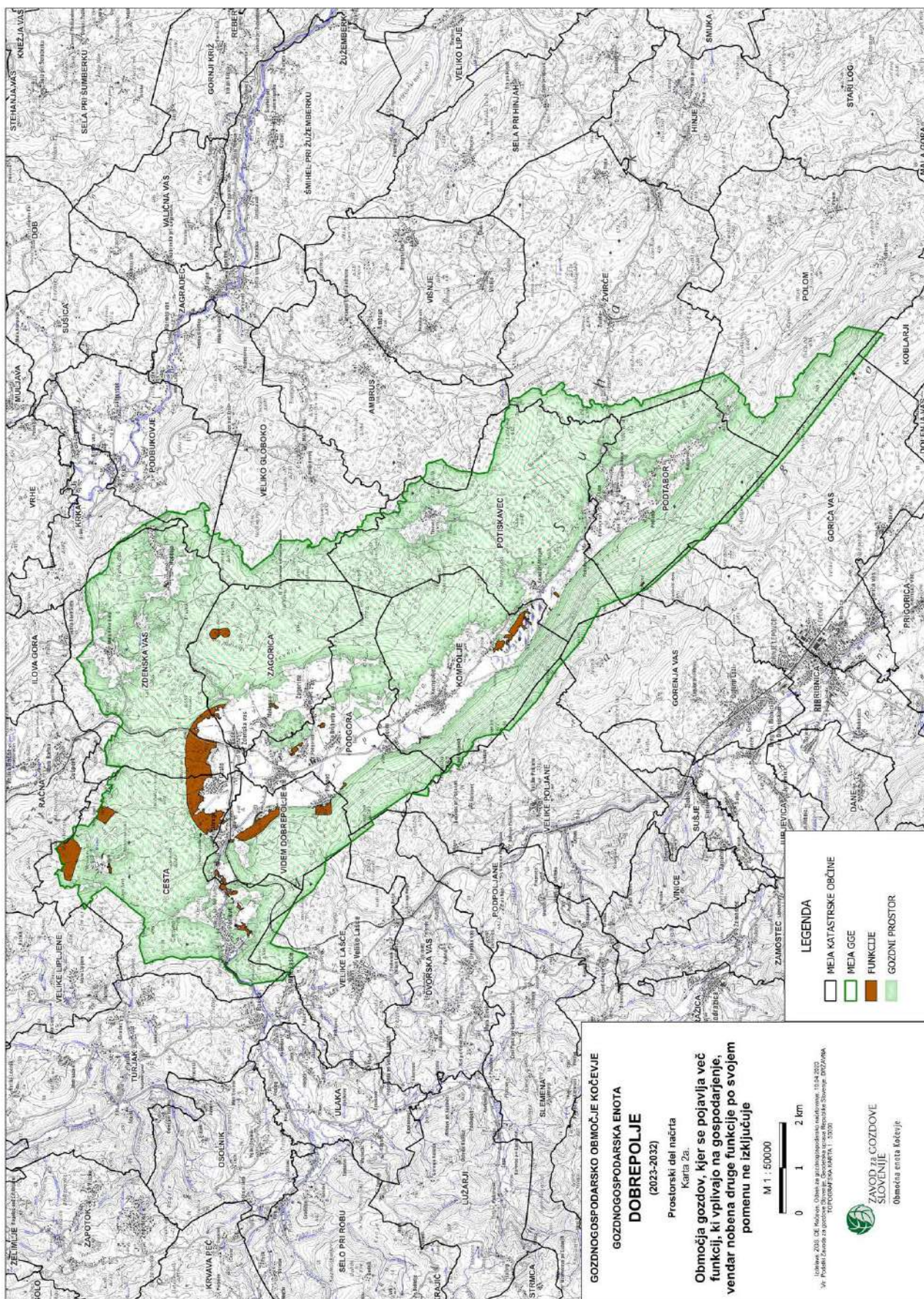
4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Preglednica 159 : *Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.*

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	0,00	0,00
2. območje (E1, S2)	0,00	0,00
3. območje (E2, S1)	0,00	0,00
4. območje ((E2, S2)	0,00	0,00
Ostala površina	7.877,19	100,00
Skupaj	7.877,19	100,00

Karta 12: Stanje in razvoj gozdnih površin

Karta 13: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je v merilu 1 : 50 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se kot merilo upošteva vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 160 : Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	853,60	11,1
2 - velika	2.483,67	32,4
3 - srednja	3.930,30	51,3
4 - majhna	395,83	5,2
5 - brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	7.663,40	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Dobropolje je v večini odsekov srednja.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

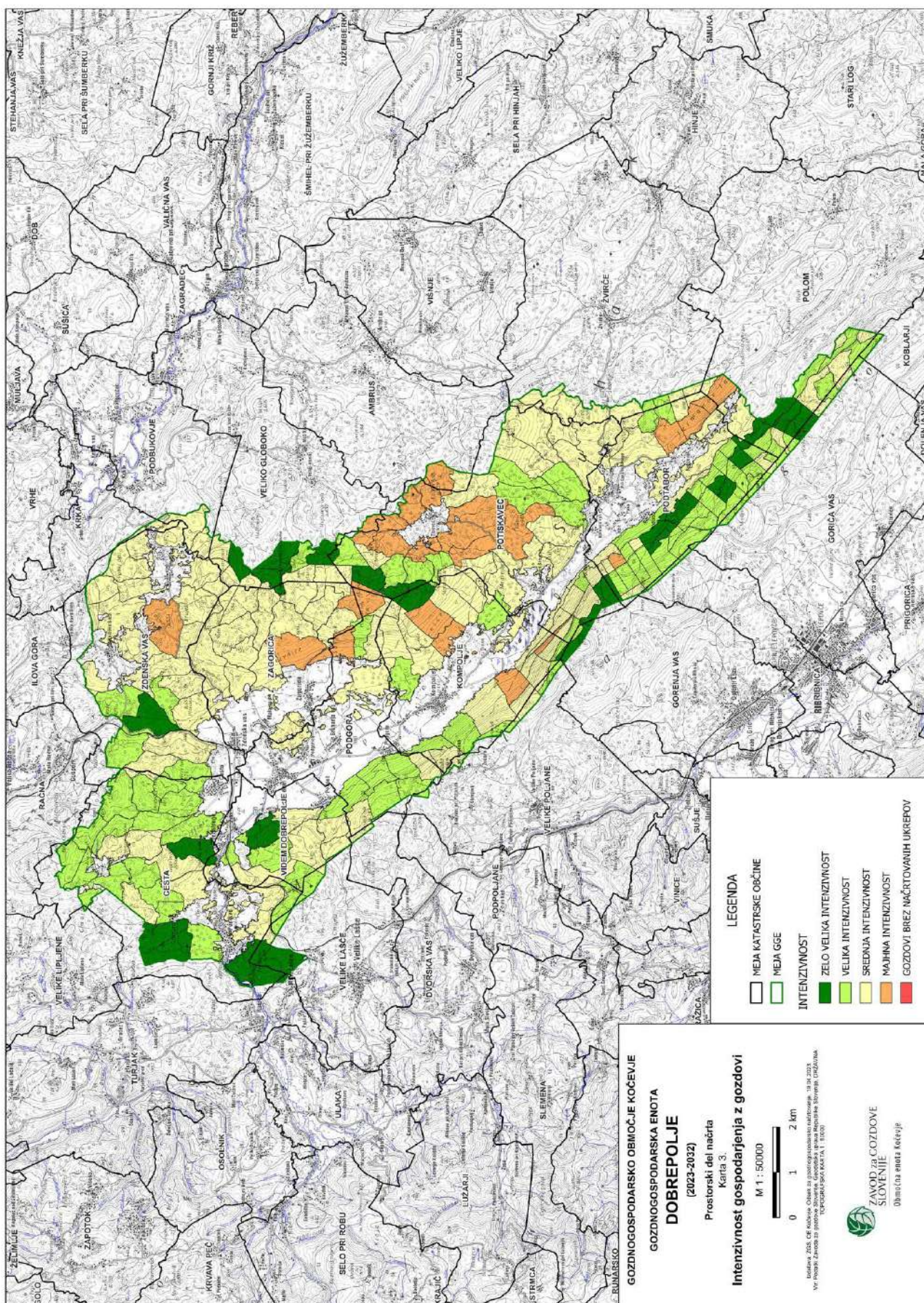
Ker v GGE Dobropolje ni območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, karte nismo izdelali.

Preglednica 161 : Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VEČNAMENSKI GOZDOVI	7.663,40	100,0
Skupaj	7.663,40	100,0

13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

V GGE Dobropolje ni poškodovanih gozdov, v katerih bi bil zaradi negativnih vplivov onemogočen naraven razvoj ekosistema oziroma onemogočeno zagotavljanje funkcij gozdov.

Karta 14: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.6.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Kot območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali so pomembne ekocelice, koridorji, živice, gozdni otoki v kmetijski krajini. Za ohranitev prostoživečih živali v gozdnem prostoru so pomembne tudi gozdne jase s predvidenimi ukrepi (košnja), zaraščajoče gozdne jase in druge zaraščajoče površine, grmišča in zimovališča.

Karta št. 6a v merilu 1 : 50 000 je namejena prikazu območij grmišč, zimovališča in ekocelic.

Preglednica 162 : Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Grmišča	68,20	0,89
Zimovališča	272,75	3,56
Ekocelice	45,86	0,59
Skupaj	386,81	5,05

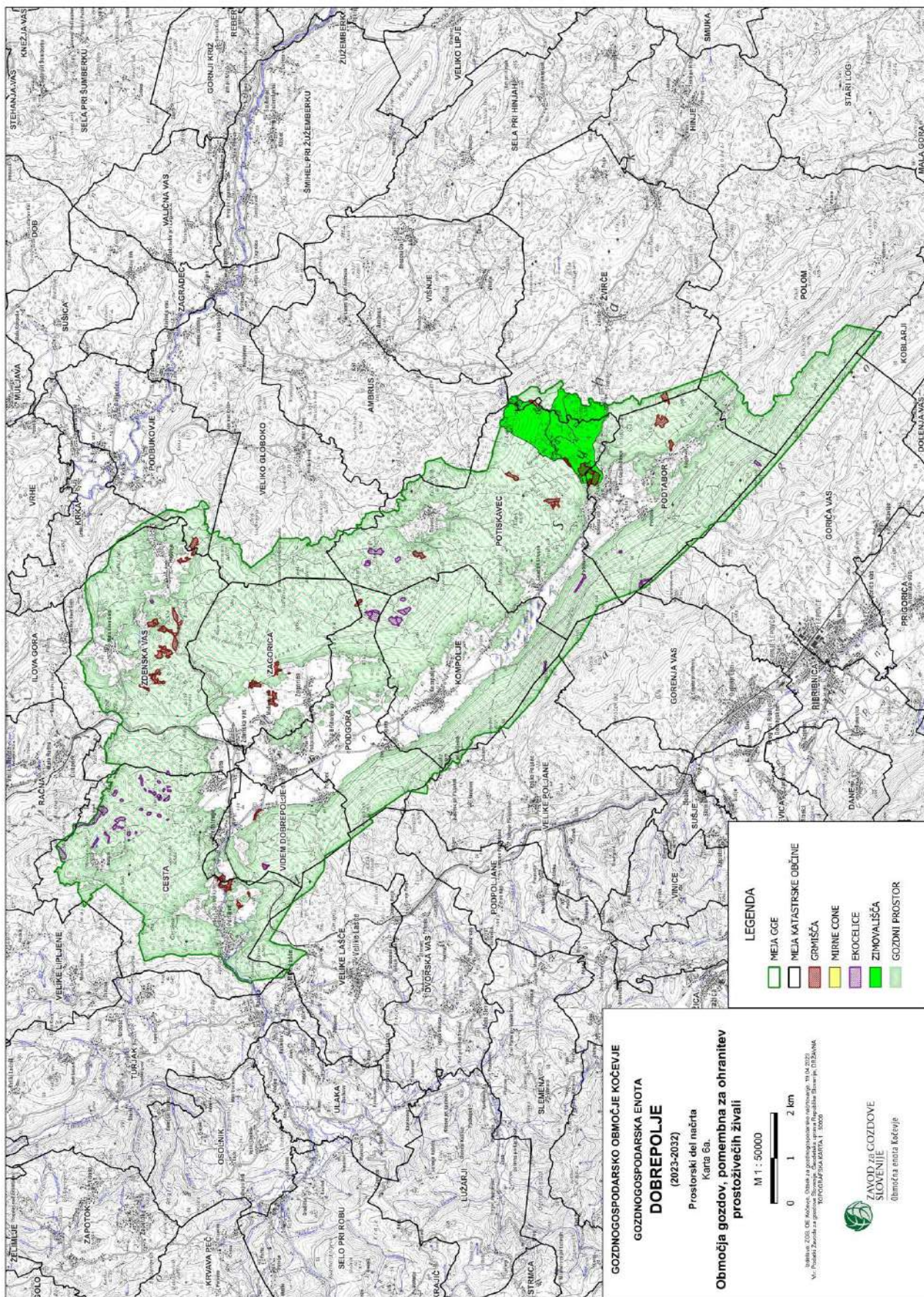
13.6.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

GGN GGE Dobropolje je načrt neposredno potreben za varstvo območij Natura 2000. Del območja GGE Dobropolje so območja Natura 2000 Kočevsko-SI3000263, Kopoljska jama – Potiskavec-SI3000203 in Podpeška jama-SI3000207, ki skupaj pokrivajo 588,77 ha gozdov GGE.

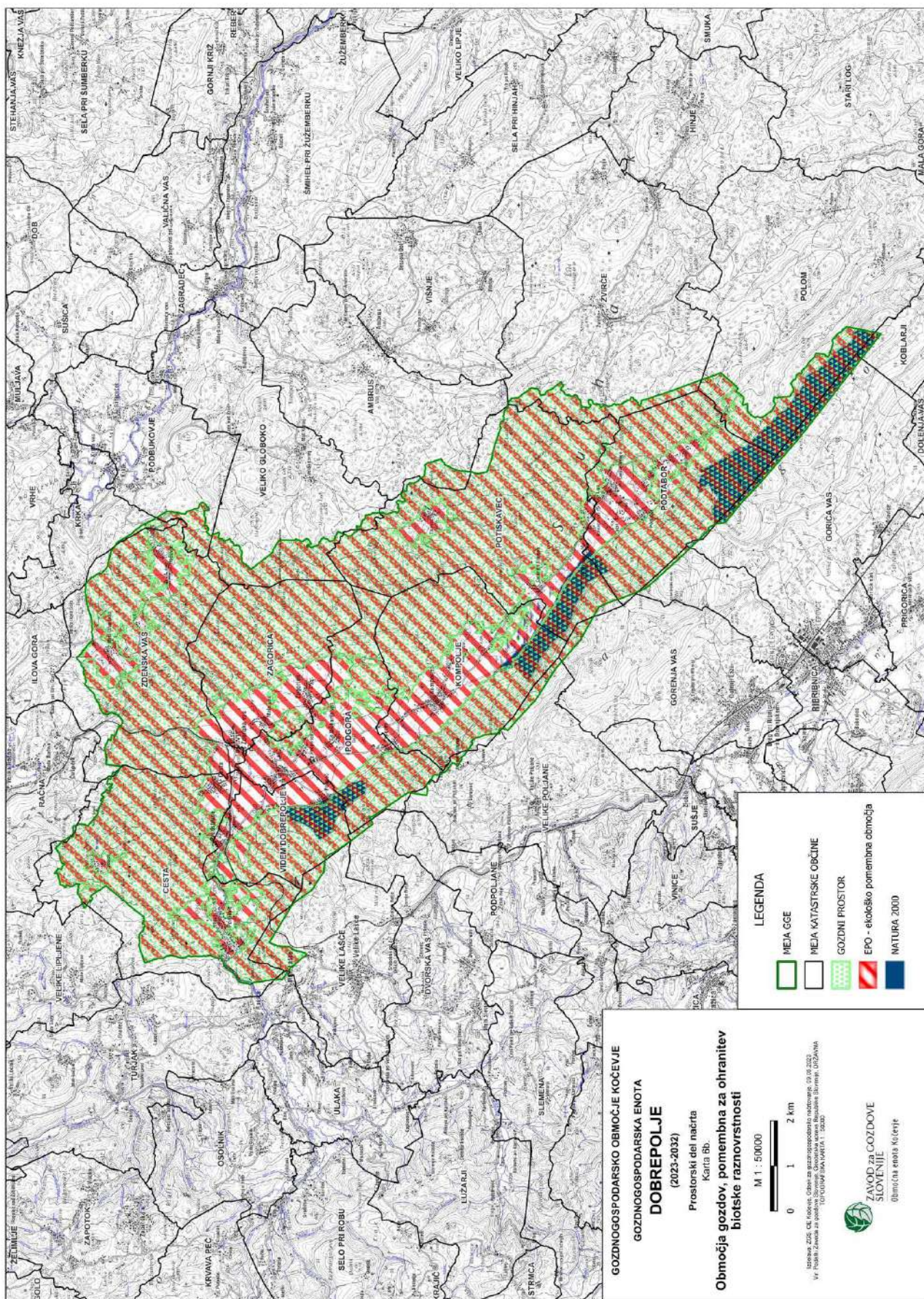
Celotno območje GGE Dobropolje obsega EPO - Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri-80000, v manjšem obsegu pa se pojavljajo še EPO 37.500 Potiskavec, EPO 37.100 Podpeška jama in EPO 31.100 Kočevsko, ki bolj ali manj sovpadajo z istoimenskimi Natura 2000 območji. V celoti in za vse objekte so upoštevane naravovarstvene smernice Zavoda RS za varstvo narave. Usmeritve in ukrepi zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na območju enote.

Preglednica 163 : Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO – ekološko pomembna območja	10.167,14	7.663,40	100,00
Natura 2000	611,82	588,77	7,68

Karta 15: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta 16: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Varstvena in ogrožena območja določi Vlada RS. Pristojni minister v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, podrobneje predpiše metodologijo za določanje ogroženih območij in način razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti. Do določitve s pravnimi akti območij v GGN ne prikazujemo.

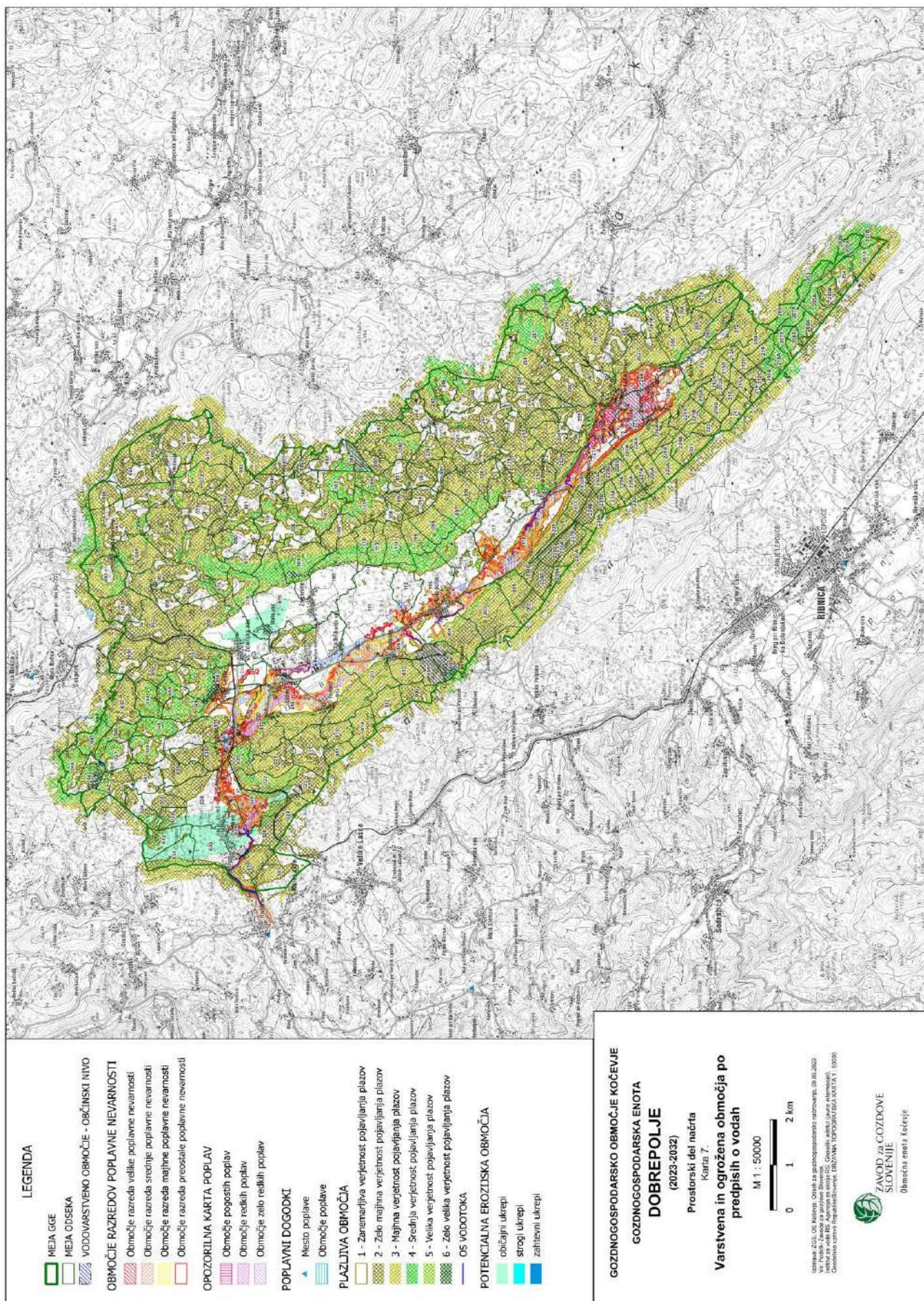
13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50 000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

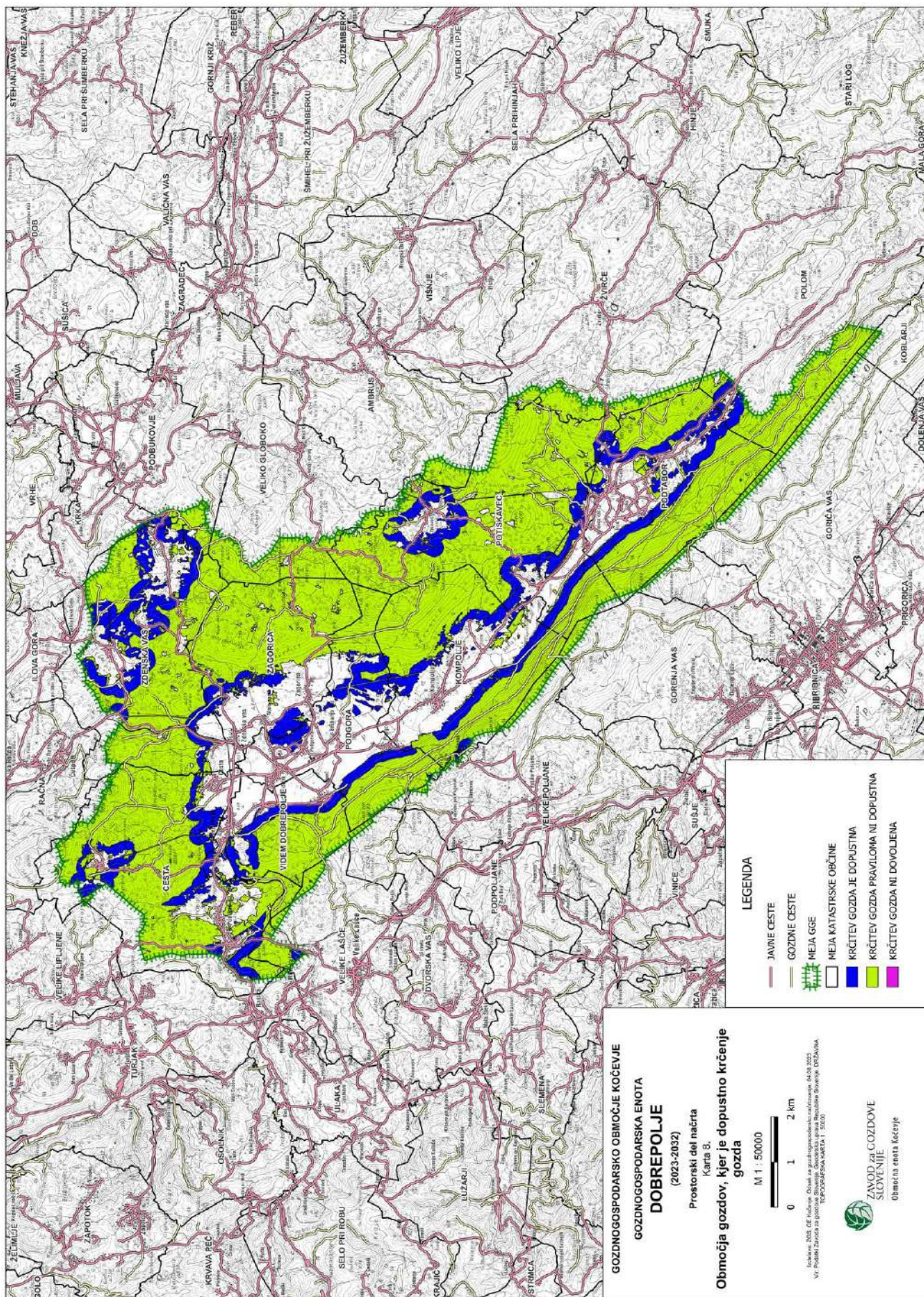
Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so: varovalni gozdovi, gozdni rezervati ter drugi gozdovi s posebnim namenom. Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave ter manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Preglednica 164 : Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	0,00	0,00
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	6.299,54	82,20
Krčenje gozda je dopustno	1.363,86	17,80
Skupaj	7.663,40	100,00

Karta 17: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Karta 18: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

Na kartah so prikazane javne in gozdne ceste ter prednostna območja za gradnjo gozdnih cest in vlak. V tekstnem delu načrta so navedene skupne dolžine ter povprečna odprtost.

13.9.2 Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Na karti št. 9b so v merilu 1 : 50.000 prikazana prednostna območja za gradnjo gozdnih cest. Pri tem po odsekih upoštevamo pravilne razdalje, delež debeljakov, tekoči prirastek ter stopnjo realizacije poseka v preteklem ureditvenem obdobju. Prednostna območja so odseki, kjer je (ali je potrebno, da so izpolnjeni vsi pogoji):

- pravilna razdalja večja od 600 m,
- možni posek večji od 5m³/ha/leto,
- intenzivnost gospodarjenja mora biti vsaj srednja.

Prednostna območja določimo tudi tako, da okoli linij digitaliziranih gozdnih cest položimo 400 metrski buffer – prostor, ki ostane nepokrit, spada v prednostna območja.

Upoštevamo tudi seznam parcel s cestami neodprtih gozdov, ki ga letno posredujemo na Davčno upravo RS.

Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja.

V primeru, da obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji cest, potem to območje ne sodi v prednostno območje.

Kriteriji so okvirni in služijo samo kot groba osnova za izris prednostnih območij, ki jih prikažemo praviloma kot večje zaključene geografske enote. Posamezna prostorsko ločena prednostna območja razvrstimo na osnovi pridobljenih podatkov (pravilna razdalja, načrtovani možni posek, intenzivnost ...).

V GGE Dobrepolje je predstavljenih 8 prednostnih območij gradnje gozdnih cest iz elaborata o načrtovanih gozdnih cestah. V teh območjih bi šlo za gradnjo povezovalnih gozdnih cest in predvsem odpiranje do sedaj ne dovolj odprtih območij.

13.9.3 Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

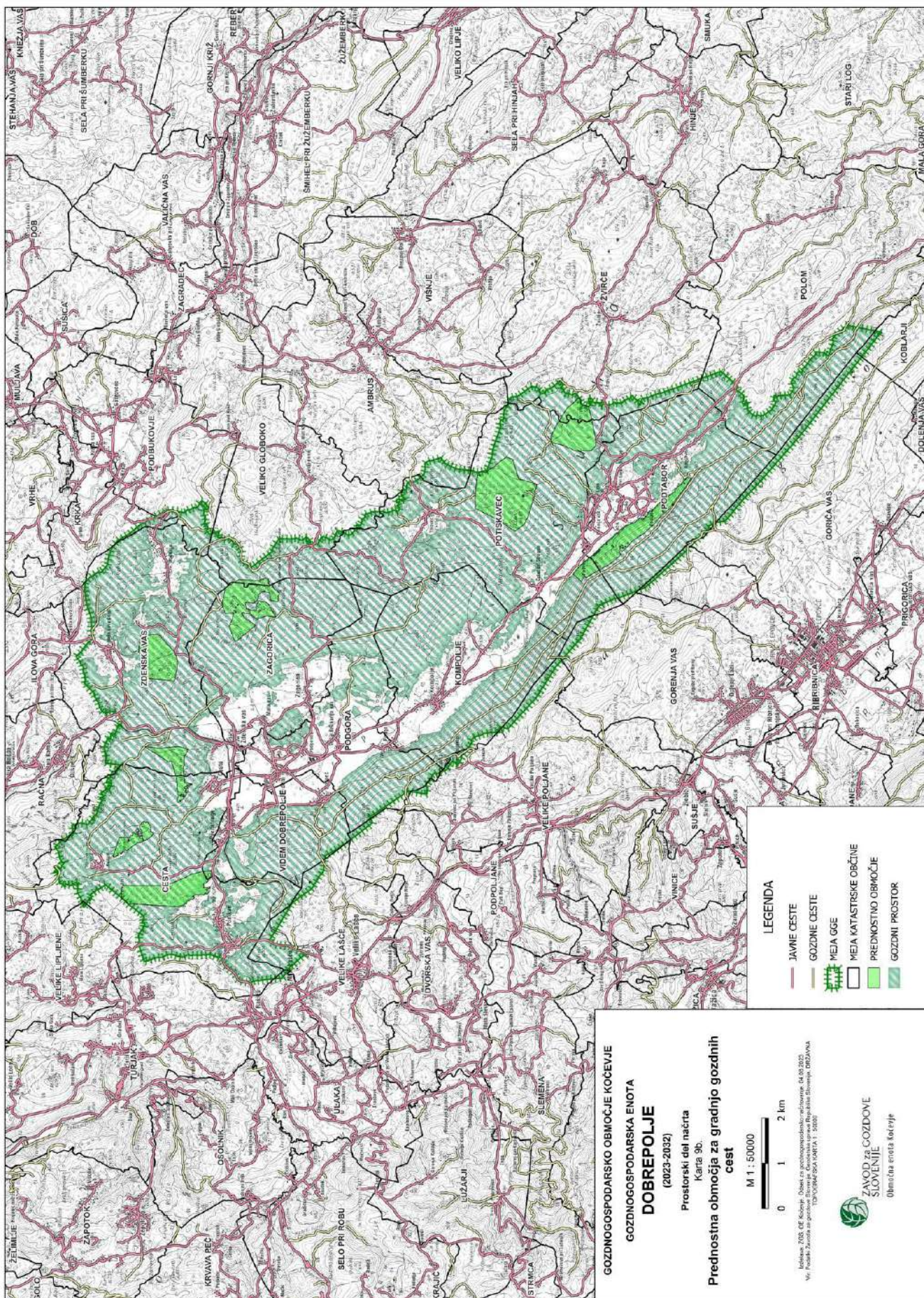
Na karti št. 9c so v merilu 1 : 50.000 prikazana prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak. Pri tem po odsekih upoštevamo naklon, delež odprtosti odseka ter možni letni posek. Prednostna območja so odseki, kjer je:

- naklon manjši od 35 stopinj,
- delež odprtosti odseka manjši od 75 % in
- možni posek večji od 4 m³/ha/leto.

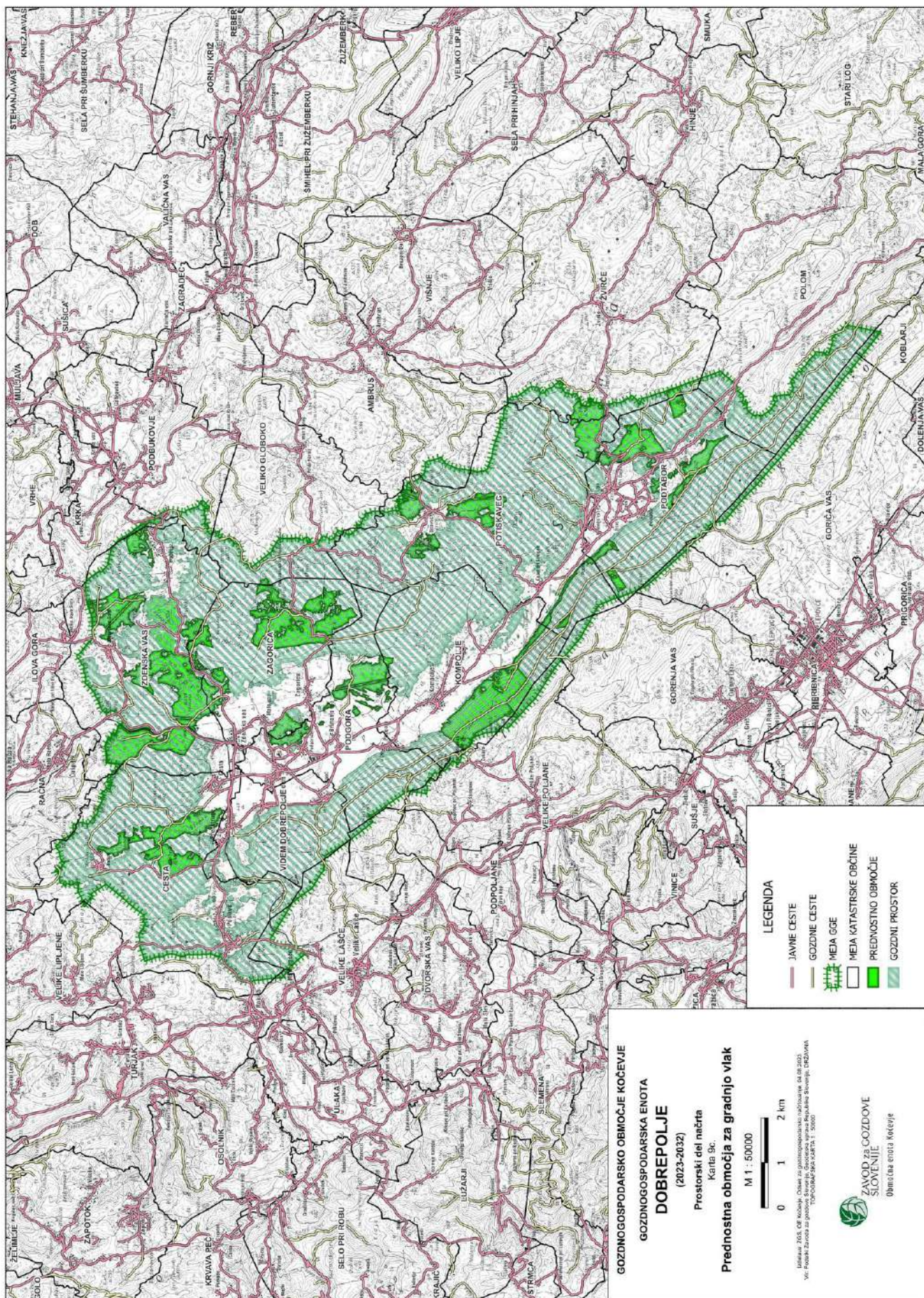
V primeru, da obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak, potem to območje ne sodi v prednostno območje.

Kriteriji so okvirni in služijo samo kot groba osnova za izris prednostnih območij, ki jih prikažemo praviloma kot večje zaključene geografske enote.

V GGE Dobrepolje bo deloma potrebno dograjevati sistem vlak v gozdovih predvsem v odsekih 1, 2, 3, 5, 37, 39, 40, 51, 56, 59, 60, 61, 65, 69, 74, 75, 77, 104, 105, 106, 107, 108, 111, 118, 211, 220, 229A, 236A, 244, 247, 260, 263, 264, 268, 274, 276.

Karta 19: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Karta 20: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak